B. N. C
FIRENZE
1109
2

1109 . 2

P·OVIDII NASONIS LIBRI DE ARTE AMANDI ET, DE REMEDIO AMORIS

VNA CVM LVCVLEN-
tiſſimis commentarijs R. D.
Bartholomei Merulę Apo
ſtolici Prothonotarij,
& alijs additio-
nibus nouis
nuper in lucem emiſſis, aptiſſimiſq;
figuris ornati, necnon caſtigatiſſi-
ma tabula quę omnia vocabula:
omneſq; hiſtorias, & quęq;
ſcitu digniſſima ſecun
dum alphabeti
ordinem di-
ligentiſſime complectitur.

BARTHOLOMEVS MERVLA, GEneroſo adoleſcenti Franciſco Georgij Cornelij Equitis, & Decemuiri clariſſimi Filio. S. D.

PReclara multa et oĩ laude accumulatiſſima in hac tua excellenti pṙia circũſpiciens Fráciſce gn̄oſe, nihil ęque laude dignũ inuenio, q̃ q̄ in ea ꝑ ceteris vrbibus viros oĩ ſtudiorũ grĩe florentiſſimos eſſe video. Nam ſi vetus oĩm laudatarum artiũ procreatricem q̃ſiam, et quaſi parentem eam, quę a Grecis phia appellať, tot in ipſius nãę obſcuritate, in diſſerendi ſubtilitate, in bene viuendi rõne ſeſe tibi offerent, vt pucũm maiorẽ nuſq̃ ſperare poſſis. Si vero reginam rerũ eloquentiã malis, non pauciores inuenies, in qbus et ſaturare Catonis grauitatem, Lęlij lenitatem, Gracchi impetum, Cęſaris calorem, Hortenſij diſtributionem, Calui argutiam et ſubtilitatem, Saluſtij parſimonias, et quaſi eam Ciceronis opulentiam. At ſi in poetica facultate vates eminentiſſimos, ſi in narranda hiſtoria luculentiſſimos ſcriptores, ſi preterea Mathematicę diſciplinę, et obſcuritatis indagatores acutiſſimos ꝯſyderabis, cõperies profecto his oĩbus pṙiã tuam ꝑter ceteras ciuitates plurimũ pollere, et his artibus ac diſciplinis eos pṙię, ſibi, et amicis, domi, foriſq; eſſe maximo pſidio, & ornamento. Quo circa tibi ēt eq̃s, veliſq; (vt dĩ) enitẽdum eſt, vt int tot pclariſſimos viros ſtudio et diſciplina nomen tuum ducat, Excellentiſſimiſq; Cornelijs et Scipiõibus tuis videas. Quorũ virtutes lrarũ monumentis ita notę ſunt, vt nec meo, nec cuiuſq̃ Elogio indigeant. Viros.n. familia tua ſemp ꝯtinua ſerie oĩ laudum grĩe fulgentiſſimos, et illuſtres habuit. Et vt priſcos illos tuos ꝑmittam, qui ꝓpria laude, ampliſſimis rebus geſtis, maxima glĩa ſe quotidie imitandos ante oculos exhibent. Offert ſe tibi ĩ primis recẽti glĩa magnanimus Eques et clariſſimus Senator auus tuus ille toto orbe ꝯſpicuus. M. Cor. Illuſtris, et antiquiſſima gentis, Cornelię ꝓles, q iuuentutem ꝯ̄git, nõ ignauia marceſcentẽ, nõ abiectiſſimis ſcortis non alee, non luxurię deditã, nõ ventri, ſomnoq; indulgentẽ, non alijs illecebris irretitam, quę generoſos aĩos frangunt et eneruant, ſed primo aſſiduis in lrarũ ſtudio vigilijs. Deinde peregrinis nauigatiõibus exercitatus, multorũ hominum et vrbiũ moribus cognitis. Ampliſſimis diuitijs non minus ingenio, q̃ honeſtate, ſolertia, et induſtria cõparatis, ab oĩbus tandẽ expectatiſſimus in pṙias redijt equeſtribus donatus inſignibus a rege Cyprio, cui ob ingenij ſimul et grĩs nobilitatẽ erat q̃ chariſſimus. Breui deĩde in pṙia audita primũ illius virtute, poſtea et in maxĩs rebus ꝑſpecta et cognita, nihil vnq̃ in h̄ vrbe ſenatu magnum (qd ſine inuidia dixerim velim) nihil dubiũ, nihil pclara adminiſtratione dignũ agebať, cui ille nõ p̄eſſet. Quo factũ eſt, vt et aduerſis et ſcdis veſtrę Reip tpibus, pṙię emolumentũ a maxima attulerit, ſibi vo ſempiternã laudẽ cõparauerit. Sed qd ego ea cõmemoro, cum pſertim maximus pr tuus Georgius Cornelius Sereniſſimę reginę Cypri frater, Decuir inſignis, clariſſimus Eques, et Senator nobiliſſimus quotidie tibi ſit ante oculos, tãq̃ alterũ vitę ſpeculũ. Siqdem ille cũ ceteris oĩbus virtutibus, tũ maxime prudẽtia, q̄ eſt officij fons, ſingulari et eximia pditus in ꝯſyderãdis rebus cedit nemini, liberalibus vo diſciplinis ita vacare ſolet, vt nunq̃ abduci q̃at niſi Reip. adminiſtrationibus, aut amicorũ cã. Quo fit, vt et ſibi ĩmortalem laudẽ cõparet, et cõem hoĩum ſocietatem non deſerat. Habet.n. Platonicũ illud in ore. Non ſolum nobis nati ſumus, ortuſq; nři ptem pṙia vẽdicat, ptẽ amici. Fides vo q̄ eſt iuſtitię fundamentum, et a Ioue nata a poetis fingiť, ita ab eo colit, vt nec pmio corrũpi, nec neceſſitate ad fallendũ cogi poſſit, nec mirũ, legit.n. in hiſtorijs Cornelios viros hãc virtutem inter ceteras ita coluiſſe, vt cũ ſuperior Africanus Carthaginienſiũ nauẽ multis et illuſtribus viris onuſtam cepiſſet, eã inuiolatam dimiſerit, qz ſe legatos ad eum miſſos dicebãt. Tãetſi manifeſtum erat, eos vitandi picli grã falſum legationis munus amplecti. Liberalitatem vero eius qs nõ iure optimo admireť ac pdicet? Solet.n. ille ex tantis opibus ſemp in amicos pauꝑes, aut eruditos pecuniarũ aliqd ꝯferre, cibarijs ſuſtentare, amicis eos interdũ cõmendare, aliſq; diuerſis rõnibus podeſſe, idq; nõ vt benificus videať, ſed qz illũ ad id honeſtas, naturaq; ĩpellunt. Didicit.n. glorioſũ eſſe aĩ, et vere magnifici iuuare mortales, et pdeſſe q̃ plurimis, et hac vna in re hões Deũ imitari. Ego certe liberalitatis clariſſimi pris tui ſum locupletiſſimus teſtis, me nanq; ille cõplexus mirifica q̃dam beniuolentia oĩ benignitate in hunc vſq; diẽ proſecutus eſt. Nihil ab eo vnq̃ petij aut mea, aut amicorũ cã, qd non ſtatim obtinuerim. Quibus in me officijs nunq̃ inter moriturũ, p virili pte oĩ ſtudio, et induſtria in dies enitor, vt (qd Plato ille a doctoribus in primis curandum voluit) virtutũ te amatorem pbeas, et ſctiſſimos mores, optimaq; inſtituta ĩbibas, vt regere et regi diſcas magiſtra iuſtitia. Cetera qm hactenus iecisti fundamenta optĩa, ac maioribus tuis, et excellenti pře dignũ te filium pſtas, non poſſum nõ vehementer tibi gratulari, mihiq; gaudere, qd videam te maiorũ imagibus ꝯſpicuum, ſed ꝓpria virtute nobiliorẽ fore. Nunq̃ enim lrarũ ſtudia ꝑmittis. Nunc eloquẽtię ſtudijs incũbis. Interdũ ad manſuetiores muſas redis ex Fabij ſnia, q pcipit legẽdos poetas eſſe, et excutiẽdum omne ſcriptorũ genus. Quare te hortãte tria illa volumina de Arte amatoria, duoq; de remedio Amoris ab Ouidio elegãtiſſime ꝯſcripta, quãta potuimus diligentia interptati ſumus, tibiq; (cui oĩa debemus) laborem hunc nrm dicamus, vt et viua voce, et ſcriptis intelligas me tibi pdeſſe voluiſſe, et tua cã nihil laboris recuſaſſe. Inuenies tu qdem in eo opere pclara multa, quę tibi eruditionem haud mediocrem et voluptatẽ afferent. Offendes ēt q̃dã quę obturatis auribus tanq̃ Vlyxes alter Sirenum cantum (vt poetę fabulanť) pręteribis. Sed vt euagari tandem deſinat oratio, enarrationes has nřas a te Semeſtri ſpatio expectatas accipies, Merulamq; tuum amabis. Vale.

BARTHOLOMEI MERVLÆ IN PRIMVM OVIDII DE ARTE AMANDI LIBRVM ENARRATIONES

PV. OVIDII NASONIS SVLMOnēſis De Arte amādi liber primus icipit.

Iquis in hoc artem populo non
 nouit amandi.
Me legat, & lecto carmine, doctus amet.
Arte citę, veloq; rates, remoq; reguntur,
Arte leuis currus, arte regendus amor.
Curribus Automedō lētisq; erat aptus hēnis,
Tiphys i Hęmōia puppe magiſter erat,
Me Venus artificem tenero prǫfecit amori.
Tiphys & Automedon dicar amoris ego
Ille quidē ferus eſt, & qui mihi sępe repugnat,
Sed puer eſt ętas mollis & apta regi.
Phillyrides puerum citharę prǫfecit Achillem,

Siquis in hoc artē pplo nō nouit amādi. Ex latinoꝝ poetaꝝ ꝯſuetudine ꝓponit, inuocat ꝯ narrat Oui. Nā primis ꝺ·bus verſibus amatoriā artē ſe ꝺoctuꝝ ꝓfitet. Deīde Venerē Amoꝝ mrēꝫ inuocat. Narrat poſtremo queadmodū inueniēda, et ꝯciliāda ſit amica. In hac aūt ꝓfatione facit auditorē attētū, ꝺocilē, et beniuolū. Attētū qd expoñit vtilitatē futurā amātibus ex ꝓceptis amatorijs. Docilē vero reddit ſumma rei breuiter ꝯ dilucide ꝯprehēſa. Beniuolentiā q; a ſelpſo captat quum ſine arrogātia officiū ſuū laudat vt eo carmine. Me Venus artificē tenero ꝓfecit amori. Seruauit igit in hoc principio Ouid. id qd a Fabio ꝓcipit his verbis cū principij nulla alia eſt q vt auditorē, q ſit nobis i cęteris partibus accōmodatior ꝓparemus, id fieri tribus maxie rebus īter auctores plurimos conſtat, ſi beniuolum, attentum, ꝺocilem fecerimus, ꝯ ꝓalibi. Sunt et illa ab excitandis ad audiēdum nō inutilia, ſi nos nec diu moraturos, nec extra cām dicturos exiſtimēt. Docilē ſine dubio, et hęc ipſa ꝓſtat attētio. ſed ꝯ illud ſi breuiter et dilucide ſummā, re q cognoſcere debeat indicauerimus, qd Home. atq; Virg. operuꝫ ſuoꝝ principijs faciūt. In hoc pplo, in Ro. ciuitate. Artē amādi, moduꝫ ꝯciliādę amicę. Eſt. n. ars (vt docet Cl. i pceptionū exercitaꝝ ꝯſtructio ad vnū exitū vitę vtilē ꝯtinētiū. Diome. vero grāmaticus ita ſcri. Ars eſt rei cuiuſq; ſcia vſu, vel traditiōe, vel rōne pcepta tēdēs ad vſum aliquē vitę neceſſarium, diq; vel qd acto ꝓcepto ſingula diffiniat, et velut vias quaſdā oſtēdat, vel ... vñ veteres artē ꝓ virtute appellarūt. *Ars* Arte citę, vt naues et currus gubernanē a perito hoīe, ita et amor regi debet ab optimo magiſtro. Veloq; ra. re. re. velo. n. et remo naues agi videmus. Remū aūt (vt tradit Pli.) copas, vel a Icarus inuenit. Curribus Au. Automedō, vt Home. ſcrib. in. xvij. Ilia. Diorei filius fuit, et Achillis auriga. Virg. Et eq; agitator Achillis armiger Autōedō, vñ quū aurigā deſignāt poetę, eū Automedōē appellāt. inne. Pīut Automedon nā lora tenebat, vt āt alludere ad ea Home. *Automedon* vba i. xvi. Ilia. ita ſcr. ſcdo loco Sarpedon lācā direcā i Patroclū nō direcē ꝓtorſit, ſed ꝓ hoſte Pedaſū q erat tertius equus bīeꝫ fixit, q letalē dolorē ꝯpibus gemid, bus ꝯ q ſi mugibus ꝯſtāte atq; i puluerē lapſo aīus euolauit e corpe, eius ruina turbati reliq eq; i diuerſū abire cęperūt, ſtridēte iā iugo, hēniſq; amboꝝ ſe īplicātibus qd īpedimētū exime. Automedō non differendū rauis ita expediuit, educto en ſe īſurgēs iacētē Pedaſū āputauit, atq; deīde alij eq i locū ruerſi i offō fuerūt. Lētis hēnis, flexibilibus ꝯ ſe īplicātibus, hic ſit verbū lēteo, ꝯ lēteſco, ꝯ Lētādus īmus i vnda a Vir. dī. Sāe hēna. ab eo vbo ducūt, vt Priſcia. docet. Tiphys i Hęmo. Tiphys vt ſcr. Seneca ſi Medea, fuit gubnator argonautaꝝ, q i ea expeditiōe ꝑijt. Eū tradit Pli. adminicula gubernādi naues primū inuēiſſe. *Tiphys* i Hęmo. pup. i Argo naui fabricata i Theſſalia, dcā ab argo inuētore, vel a celeritate, vt Dio. ꝯ Hygi. docēt hęc dī a poetis et Palladia, q eū auctoris filius argus Iuno. ꝯ Palladis auxilio ędificauit Sāe Theſſalia, vt aſſerit Pli. prius Hęmo. dcā fuit, adēq; Pelaſgis et ... atq; Hellas Theſſalia et Dryopis ſp a regibus cognōiata. Me ar. me magiſtꝝ. Tenero a. molli et laſciuo. Eſt āt ꝓpriū epithetō amoris Papinius, Fulcra toroſq; Deę teneꝝ ꝓmit agmē amoꝝ. agatō q; apt Platōnē dit amorē ſp iuuenē eē teneꝝ ꝯ mollē. Tiphys et Au. di. a. e. dicar eē optimus amoris magr̄, vt Tiphys ꝯ Automedō ſūt opti gubnatores. Ille q. fe. ꝯ, fuit or ſenū eē Cupidinē. Et q mi. ſę. re. et q mi. ſę. ꝯ aduerſus. Sꝫ pu. ꝯ. puerilē ętatē melius erudiri q adultā docet Quin. i ꝓ. Philly. pue Chirō filius fuit Saturni ex Phillyra Oceāi filia, cū q ille i equū ꝯuerſus (dū ꝓ thraciā Io. filiū quęreret) ꝯcubuit, vt Aratus do *Argo Theſſalia*

Atq; animos molli contudit arte feros.
Qui toties ſocios, toties exterruit hoſtes,
Creditur annoſum pertimuiſſe ſenem.
Quas Hector ſenſurus erat, poſcente magiſtro
Verberibus iuſſas prębuit ille manus.
Aeacidę Chiron, ego ſum pręceptor amoris,
Sęuus vterq; puer, natus vterq; Dea.
Sed tamen & tauri ceruix oneratur aratro,
Frenaq; magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet amor, quãuis mea vulneret arcu
Pectora, iactatas excutiatq; faces.
Quo me fixit amor, quo me violentius vſſit,
Hoc melior facti vulneris vltor ero.
Non ego Phębe, datas a te mihi mentiar artes,
Nec nos aerię voce monemur auis.
Non mihi ſunt viſę Clio, Cliusq; ſorores,
Seruanti pecudes vallibus Aſcra tuis.
Vſus opus mouet hoc, vati parete perito,
Vera canam, coeptis mater Amoris ades.
Eſte procul vittę tenues inſigne pudoris,
Quę tegis medios inſtita longa pedes.
Nos Venerē tutam, conceſſaq; furta canemus.
Inq; meo nullum carmine crimen erit.

erit. Hic herbariā diſciplinā inuenit, vt Pli. ſcri. docu itq; Achillē medicinā et citharędicā artē, vt Statius tradit. Hūc poſt mortem īter ſydera collocatū ſcri. Oui. in Fa. his v̄ſibus. Nona dies aderat, quū tu iuſtiſſime chirō. Bis ſeptē ſtellis corpe cinctus eras. cithare pſe. ꝓpoſuit pulſandę citharę. Eſt enim

compare — n. pficere alicui rei a gēdę aliquē ꝓponere, vñ ſupius dixit. Me Venus artificē tenero pfecit amori, hinc p fecti vrbis dd. ſūt, le gif et cithara pfecit. Cōtudit, domuit, a ꝯtundo v̄bo. Exterruit ſo. cētauros pter refecit quū Peliō hita ret, vñ chirō apō Sta tiū ita Theti alloq̄f. Ipſi mihi ſępe ꝗrunt cētauri, raptasq; do mos, abſtractaq; coniu Armēta ē cāpis ſe met, fluuiisq; fugari. Annoſū ſe. logęuū Chironē. Pertimuiſſe, formidaſſe. Iu. Me tuēs virgę iā grādis achilles cātabat ꝑiis i mōtibus, et cui nō tūc Eliceret riſum citharędi cauda magiſtri. Quas. H. ſē. erat, h dic qm Achilles hecto rē occidit. Vterq; puer, et cupido et Achilles. Natus. u. D. Cupido ex Venere, Achilles ex Thetide. Sz t. et a. c. tauri et eq exēplo ꝓbat cupidinē poſſe gubernari. Excutiatq; f. accēdat in me

Faces cupidis — faces, nā cupido nō ſolū amātes ſagittis ferire dr̄, ſed et face ītēdere. Oui. i Met. Tu face neſcio q̄s eſto ꝯtētus amores Irritare tua, et Iu. Nec pharetris Veneris macer ē aut lāpade feruet. Vltor ero, vicīſcar accepta vulnera tāto acrius docēdo modū amādi. Nō e. Ph. d. nō dicā me artē amatoriā ab Apolline nō ab auiū auſpiciis, nō a muſis, ſz ab vſu, et lōga amādi ꝑitia accepiſſe. Voce aerię auis, garrire volucrē, quē augures maxīe obſuabāt. Nec mi. ſū. ui. Clio, Heſiodū dicit, q quū pr̄is oues paſceret iuxta Heliconē a muſis ad fōtē Hippocrenē du

Heſiodus — ctus poeta euaſit. Aſcra āt vicus ē i Theſpiis iuxta

Aſcra Clio Muſę Teſpiades — Heliconis ptē, quā Dius et Pimicides Heſiodi parentes icoluerūt relicta pr̄ia Cuma. Clio āt vna ē ex muſis ſic appellata pp glīā, q̄ ex poetarū laudibus orif, vt Diod. ſcr. Cliusq; ſo. reliq̄s muſas itellige, q̄s Heſiodus dicit Iouē ex Mnemoſine, h ē mēoria gēuiſſe, cū q̄ nouē noctes ꝯcubuit i pierio mōte. Theodōtius Thſpiā mr̄es fuiſſe dic, a q̄ Theſpiades appellāt a poetis. Dio. ſcr. I Oſiridis exercitu nouē adoleſcētulas fuiſſe et cātu et aliis diſciplis eruditas, q̄s Gręci appellarūt Muſas, q boles bōa vtiliaq; docuāt, et q̄

ab Idoctis igrāit; at Apollinē docuiſſe dñt, q ex re muſicus ē appellatus. Pauci ex poetis, i qbus ē Alcmeō, eas filias celi et terrę aiūt, qdā tn̄ q, alii, i qbus Hōe. nouē fuiſſe pulchritudie eximia ſcribūt, pla ꝺ his Diod. i. v. Clius āt gtūe grecus, nā latinus ēēt, cliōis, vt Fab. docz, cuius v̄ba hęc ſūt. Nūc recto

Clius genitiuus grecus — res iſti tuerūt grecis nōibus grecas potius declinatōes dare, qd tn̄ ipſz ñ ſp fieri ꝑt. Mihi āt placet latinā rōnē ſeq, q̄uſq; patit decor, neq. n. iā calypſonē dixerim, ut Iunonē, q̄q̄ ſequendus adhuc ceſar vtiē hac rōne declinādi, ſed auctoritatē ꝯſuetudo ſuperauit, in cęteris, q̄ potuerit virorum mō nō ſtidēt ter efferri, q grecā ſigura ſeq mallet non latinā qdē, ſz citra reprehēſiōez loqi. Priſcia. q̄z ita ſcri. in o ꝓductā deſinentia gręca ſūt foeminina, et grece declinātur, vt Māto Mantus, vel addita nis faciunt gtūm, vt Dido Didōis, calypſo onis, Io Ionis. Phocas vo grammaticus ita ſcr. O līa finita propria ſūt gn̄is foeminini, q trāſlata in latinam linguam nihilominus grecam declinationē obtinēt, ut Dido, Māto, Erato. Calypſo, Themyſto. declināt. n. h mō, hęc dido, didois, Didoē didoē, ab hac Dido. errāt. n. q didōis aut Mātonis gtūm dicūt, et vocis aſpitas et veterum auctoritas eiuſmōi declinationē repudiāt. Apul. tn̄ i ꝓ. Met. dixit. Et Calypſones ęternā ſollicitudinē ſlebo. Vſus o. m. h. vſu et expientia doctus hęc cāto, qdam legūt vſus mōet, h, vt ſic vtilitatis cā hęc ſcribo, ſuperior ſententia magis placet. Cęptis. m. a. ades, venerē inocat.

Eſte p. v. t. reiicit Veſtales et mīronas caſtiſſimas, q̄s tenui vitta ē īſtita denotat. Sic alibi, Ecqd ab hac oēs rigida ſubmouimus arte. Quas ſtola ꝯtigit, ſūptaq; vitta vetat, et Tibul. Sit mō caſta doce, quis nō vitta ligatos ipediat crines, nec ſtola lōga pedes.

Stola Inſtita Limbus Vitta — Stola āt (ut Marcel. ſcr.) mītone vtebāt ad imos pedes, q̄ īſtita aſſuta, h ē tenuiſſima faſciola ābibat, hāc nōnulli Limbū appellant. Vitta vo Veſtalium peculiaris erat, q̄ capillos obligabāt. Iuue. Cū q̄nu. p vittata iacebat Sanguine adhuc viuo terrā ſubitura ſacerdos, et Luca. veſtaleq; chorꝰ ducit vittata ſacerdos. Magis tn̄ plz vt ꝑ vittatas puellas virgines et nondū nuptas intelligas, potius q̄ Veſtales virgines, et enim vitta vtebant, quā cōſuetudinē Ouid. deſignat in Met. eo verſu, Vitta coercebat poſitos

fine

Principio,quod amare velis, reperire labora,
Qui noua nunc primũ miles i arma vẽis.
Proximus huic labor eſt,placidã exorare puellã
Tertius vt longo tempore duret amor.
Hic modus,hęc noſtro ſignabitur area curru,
Hęc erit admiſſa meta terenda rota.
Dum licet,ẽ loris paſſim potes ire ſolutis
Eligę,cui dicas,tu mihi ſola places
Hęc tibi non veniet tenues delapſa per auras,
Quęrenda eſt oculis apta puella tuis.
Scit bene venator,ceruis vbi retia tendat,
Scit bene qua frendens valle moretur aper.
Aucupibus noti frutices,qui ſuſtinet hamos,
Nouit quę multo piſce natentur aquę.
Tu quoq;,materiam longo qui quęris amori,
Ante frequens quo ſit diſce puella loco.
Non ego quęrentem ventis dare vela iubebo,
Nec tibi vt inuenias,longa terenda via eſt;
Andromeden Perſeus nigris portauit ab Indis,
Rapte ſic Phrygio Graia puella viro.
Tot tibi nanq; dabit formoſas Roma puellas,

ſine lege capillos.et in.iiij.Faſt. Rite Deã Latię coli
tis matreſq;,nuruſq; Et vos qs vittę lõgaq; veſtis
abeſt.Nã vbi:ſiq; Oui.Matrõas noiat q̃s iſuta aut
lõga veſte deſignat virgines q̃; puellas adiũgit , q̃
ad virginitatẽ delarãdã vittas geſtabãt,vt et Veſta
les.Id ſigs altius pſyderarit,cõp.riet pſectõ falſam
eẽ eoꝝ snĩam,q hoc
i loco intelligũt p vit-
tas reijci ab Oui.Ve-
ſtales. Venerẽ tutas,
ignobiles foeminas
ad q̃s ẽ aditus tutus
quã e diuerſo ad no
biles periculoſus ſit.
Vñ dixit Hor.in ſer
mõibus. Hic ſe pcipi
tẽ tecto dedit ille fla
gellis Ad mortem cę
ſus,fugiens hic deci
dit acrẽ Prędonũ in
turbã,dedit hic p cor
pe nũmos. Hũc pmi
ſerũt Calones,quetiã
illud accidit, vt qdas
teſtes caudãq; ialacẽ
demeterẽt ferro. Cõ
ceſſaq; furta , coitus
lege permiſſos,et adi
tu faciles. Intelligit
aũt nõ nõ ingenuas
mulieres et ignobi-
les,ſed etiã libertinas,
de quibus ẽt Hora.
ita ſcri. Tutior at q̃-
to merx eſt in claſſe
ſecunda Libertinaꝝ.
Furta ãt p coitu poſuit.ſic Maro, Vulcani Vene
riſq; dolos et dulcia furta. Principio qd ama
re velis,tria ſeſe dicturũ ẽẽ amãtis pponit:primo
inueniendã eẽ amicã,deinde blanditijs alliciendã,
poſtremo diutius conſeruandã in amore pręci
pit. Miles,amator,et miles Cupidinis. Amoreꝝ
enim militię ſpeciem appellat Ouid. et amantes
milites Amoris. In no.ar.in nouã militiã amo
ris tanq̃ tyro vel nouus in arma per figuram.
Proximus la.ſecũdus labor. Cic. Proxima erat
Honeſti snĩa. Huic,labori.s. inueniendę puellę,
quã ames. Exorare,precibus et blãditijs tibi mo-
rigeram reddere. Tertius vt lõ. vt amor diutius
pſeruetur. Hic modus.hęc menſura. Noſtro cur
ru,nr̃is pceptis.Eſt.n.ſimilitudo ab auriga ſumpta.
Signabit area,deſcribetur ſpatiũ operis,ſicut in
aream aurigę currẽtes ſolent currẽdi ſpatia deſi-
gnare et eligere. Area aũt ẽ locus purgatus, cylin
droq; pſolidatus,vbi frumentũ triturãt,cuius for
mã Varro deſcribit,dicta ab ariditate , q̃ exarue-
rit et non poſſit quicq̃ generare,vt ſcribit Põpeius
Sed in vrbibus eas dicimus quas gręci plateas ap
pellãt. Ti.Ea ẽ area ante telluris ędẽ. Hęc erit ad-
miſſa meta,currẽdi erit p hoc ſpatiũ,pſiſtit adhuc
in metaphora aurigę.Metę ãt formã Neſtor apd

Area

Hom.lib.xxiij.iliad.ita dſcribit. Extat lignũ aridũ Metę forma
vlnę lõgitudine ſupra terram,ſiue q̃rcus, ſiue tilia,
neq; ab ibre ſanſcit.Duo ãt vtrinq; lapides albi, et
driciũ iter firmiſſimi,planus circũ Hippodromus
Id q ẽ alicuiuſ iãpridẽ defuncti terminũ vel carce
res a maioribus inſtitutos arbitror , quod nunc
huic muneri Achilles
dſtinauit vt meta ſit
hãc tu curribus ppl
us actis pete,icũbe in
ſiniſtrã ſi ẽẽs. Dextę
ãt equũ ſtimulo etvo
ce pareas,leuius metę
ppinq̃t et radẽs metã
ſtrigat,et tñ ad lapi
dẽ nõ offẽdat, ne for
te et eq lędãt et frãgãt
currus. Admiſſa ro.
admota vel celeri cur
ru.Oui.i Met.Admis Admiſſu
ſo ſeqt̃ veſtigia paſſu
et Valerius Ma. No
cte admiſſo eq̃ Thea
nã cõtẽdit. Dũ li,dũ
nihil tibi obſtat , vel
dũ fas ẽ p etatẽ,nã ſe
nẽ nõ decet amare,
ridet.n. ab oibus. Ti
bul.Hũc puer, hũc iu
uẽis turba circũterit
arcta, Deſpuit i mol
les et ſibi qſq; ſinus.
Aut certe dũ nullo es
alio amore irretitus.
Loris ſolutis,amo
ta cĩ alia cura. Eli
ge cui di.elige puellã,quę tibi placeat. Scit bene
venator,venatoris exẽplo q̃rẽdã eẽ puellam docet.
Aucupibus no.fru.ſcit quoq; aucups aues i fruti
cibus verſari.Eſt aũt frutex.q ad iuſtã arboris ma
gnitudinẽ nõ aſſurgit. De frutice legito Theophra
ſtũ i pri. Qui pi.na.periphraſis ẽ piſcatoris. Lõ
go amori,diu duraturo. Dare vela,nõ eſt inge
lõgius nauigãdũ,vt puellã inuenias quẽadmodũ fe
cit Paris,q(vt tradũt poetę)ſuadẽte Venere, q̃ p ſe
iud.cũ iudiſſet in Ida,vt Apuleius in Met.oſtẽdit, Frutex
in Gręciã nauigauit.Herod.tñ aliã huius nauiga
tiõis cãꝫ fuiſſe oñdit. Lõga terẽda via eſt , nõ ẽt
peragrãda erit terra,vt fecit Perſeus,q a polydecte
Magnetis fi.ad Gorgonas miſſus Andromedam
inuenit i littore ceto expoſitã crimine mr̃is Caſſio-
pet,q̃ auſa ẽ Nereidibus ſe pulchritudie pferre, eãq;
liberauit,vt i Met.docuit Ouid.Quare ab Andro, Perſeus
mede nõ minorẽ animi beniuolẽtiã p bñficio ac
cepit.Nã neq; pr̃ Cepheus Æthiopũ rex nec Caſſio-
pea mr̃ ab ea potuerũt ipetrare , qn parẽtes ac pa
triã relinquẽs Perſea ſeq̃ret.Higi.auctor. Nigris
portauit ab Indis,i Ioppe q̃ ẽ in Paleſtina ante di
luuiũ pdita,vbi Cepheus regnauit,id factũ fuiſſe p
dicãt,vñ(vt Mella ſcr.)icolę bellnę mariũ oſſa eni
tãt imania veſtigiũ ſeruare Andromedę.idẽ ſtra. Ioppe

Hęc habet, vt dicas, quicqd ī orbe fuit (mos)
Gargara quot ſegetes, quot hȝ Methymna race
Aequore quot piſces, fronde teguntur aues
Quot cęlum ſtellas, tot hȝ tua Roma puellas,
Mater & Aenee conſtat in vrbe ſui
Seu caperis primis, & adhuc creſcētibus annis,
Ante oculos veniet vera puella tuos.
Siue petis iuuenem, iuuenes tibi mille placebūt
Cogeris voti neſcius eſſe tui.
Seu te forte iuuat ſera, & ſapientior ętas,
Hoc quoq; (crede mihi) crebius agmen erit.
Tu modo Pōpeia lētus ſpatiare ſub vmbra,
Cum Sol Herculei terga leonis adit.
Aut, vbi muneribus nati ſua munera mater
Addidit, externo marmore diues opus.
Nec tibi vitetur, que priſcis ſparſa tabellis,
Porticus auctoris Liuia nomen habet.
Queq; parare necem miſeris patruelibus auſe
Belides, et ſtricto ſtat ferus enſe pater.
Nec te pretereat Veneri ploratus Adonis,

Ioſephus et Pli. ſcri. Oui. l. vero id ī Aethiopia fuiſſe aſſerit, idē ſentit Hygi. Nigris āt hoc eſt fuſcis Solis ardor. Sic et Sappho, Placuit Cepheia Perſeo Andromede priē fuſca colore ſuę. Sunt. n. Indi (auctore Hero. l. patri, vt & Aethiopes, et eorū quoq; genitura atra, qūs corporis color, qd tñ Ari. falſuȝ eē oñdit l. iij

Indi Aethiopes

b gña. alalū, ē l. iij. de eorū natura. Indos āt p Aethiopibus poſuit q ſupra Aegyptū ſūt, quos tñ Hero ī Indiā refert annumerādos eē, vt Vir. Sola India nigrū fert hebenū, vbi Ser. dicit Indiā p oī plaga Aethiopię accipiēdā eē. De Aethiopibus legito Herodotū ī iij. et. vii. li. et nos plura diximus ī enarrationibus nr̄is in Pliniū de na. hi. Quicqd ī orbe fuit, Romę dicit oēs orbis puellas confluere. Gargara qt ſe. Gargara (vt ſcr. Macro.) ſunt in Miſia, q eſt Helleſpōti p̄uīcia, Sed ſignatio nōis et loci duplex ē. Ná et cacumē mōtis Idę, et oppidū ſub eodē monte hoc nōie vocat, hic āt p oppido accipit frugum feraci, ſicuti eſt tota Miſia ob humorē ſoli.

Gargara

Virg. Ipſa ſuas mirāt Gargara meſſes. Methymna ra. Methymna (vt Stra. ſcri.) eſt vrbs Lesbiorū, in qua vinū optimū naſcit. Virg. Quā Methymneo car. b pal. Lesbos. Mater et Aenee, Venus Aeneę mī Romę ſedē hēt, ex quo oñdit laſciuas eſſe Rōanas mulieres. Seu ca. pri. hāc Hora. cōparat carnino filio ętate, naturaq; pauido et q̄rēti matrē quam perdiderat. Siue pe. iu. maiorē natu puellā. Cogeris vo. ne. eē t. ignorabis q̄ná ex tā multis puellis eligēda ſit. Sera ē ſa ętas, eas intellige quę annū xxx. excedūt. Tu mō Pō. Porticus olim Romę erigebant ad inābulationes et vmbras. Inter cęteras maxime fuit admirationis porticus Corinthia ad circū Flaminiū erecta a Cn Oct. ita appellata pp ęs Corinthiū, qḋ erat ī colūnis Eadē dicebat porticus in cāpo Martio ingēti ſumptu ędificata, et (vt ſcri. Plinius) clara pictura Antiphili pictoris q Cadmū et Europē pinxit. Mar. Inde petit cētū pēdētia tecta colūnis. Illic Pōpeia dona, nemusq; duplex. Sane Pōpeius, et Diuus Cęſar, et Octa. et eius filij, et familiares, et vxor, et ſoror vrbem ędificijs ornarūt, vt Stra. docet. Quū ſol Her. quū ſol ē in Leone. ſol. n. xiij. Kl̄. Aug vt in. xij. docet Colu. in Leonē trāſitū facit, deſignat āt eſtatē. ſol. n. ab ariete ī. ipiēs ver oſtdit, et Tauꝝ et Geminos trāſiēs idē ſignat. Sed iā capitibus Geminoꝝ circulū eſtiuū tāgere vr̄. Et p Cācrū et Leonē trāſiēs, et virginē eſtatē efficit.

Porticus Corinthia

Sol in Leone

Et rurſus a Virginis extrēa pte trāſire ad ęqnoctialē circulū pſpicit. In Libra āt ęqnoctiū pficit, et autūnū ſignare īcipit. Ab hoc ſig trāſiēs ad Scorpiū ē Sagittariū. Deide ptīnus icurrit ad hyemalē circulū ē a Capricor. Aq̄rio, Piſcibus, hyemalē trāſigit, auctor Hyginius. Leōis Herc. Nemęū leonē dic̄, quē Herc. (vt Hygi. docet) lernis occidit, et iter ſydera collocatus ē. Aut vbi muneribus, ſūt q īttelligāt de tēplo concordię, qḋ ędificauit Liuia Germāici mr̄, cuius meminit Oui. ī Faſt. Id poſtea a Tiberio dicatū ſcr. Sueto. Mihi magis placet intelligas de porticu Octauię, Octauiā ſororē Augusti filiū Marcellū amiſiſſe, cuius monumenta fuere Theatrū et porticus eius nōis dicata. Plutar. & docet Octauiā Cęſaris ſororē ex C. Marcello Marcellū ſuſcepiſſe, q dū ędilis eēt paulopō ī Cęſaris filiā duxiſſet vxorē, morte ſpōſus obijt, in cuius memoriā Octauia mater bibliothecam cōſtruxit. Cęſar vero Theatrum Marcelli noie īſcripſit Theatro Marcelli filij p̄xima. Nā (vt Suet. ſcri) Augu. q̄dā opā ſub nōie alieno nepotū. s. et vxoris, ſororisq; fecit, vt Porticū, Baſilicāq; Lucij. et Caij. Itē Porticus Liuię ē Octauię, theatrūq; Marcelli. Hęc clara erat picturis Antiphilij q Heſionā nobilē pīxit, et Alexā. ac Philippū cū Minerua, et āāro bij, q pīxit Hercu. ab Oeta mōte, exuiſta mortalitate, cōſēſu deoꝝ ī cęlū editē. Laomedōtis circā Hercu. et Neptunū hiſtoriā ī Liuij epitomate legimus. Octauiā ſororē Aug filiū Marcellū amiſiſſe, eius monumēta fuere theatꝝ ē Porticus eius nōi dicata. Plu. & docet Octauiā Cęs. ſororē ex C. Marcello Marcellū ſuſcepiſſe, q dū ędilis eēt, paulopoſt Cęs. filiā duxiſſꝫ vxorē ſpōſus obijt ī cuius mēoriā Octauia bibliothecā cōſtruxit. Cęs. vo theatꝝ Mar. nōie īſcripſit. Exter. mar. pegria marmora e Lacōia, armenia, Phrygia nūida. Paro, ęgypto, atq; Cariſto adhebebāt, vt Pli. doc. Iā gręcis lōgeq; petitis marmoribus. Pri. ta. ātiq̄ꝝ pictoꝝ clariſſimis picturis q̄ ī Porticibus locabāt. Li. no. hȝ Porticus Liuię meminit Oui. ī Faſt. eo carmīe, Diſce tñ veniēs ętas vbi Liuia nūc ē Porticus imēſe tecta fuiſſe domus. ī area huius domus ſillmle icta Liuiā Porticū ędificatā ſcrib̄ Sue. Queq; pa. ne. porticū Apollis Palatini īttelligit, nā vt Trāq. ſcr. Aug. tēplū Apollis ī pte Palatię domus excitauit cui addidit porticus cū bibliothecā gręca, latinaq; ī ea erāt imagines Danaidū cōiugicida Oui. ī Triſt.

Porticus Octauię

Marmora peregrina

Porticus Liuia

Porticus Apollinis Palatini

Cultaq́; Iudęo ſeptima ſacra viro.
Nec fuge Niliacę Memphitica ſacra iuuencę
Multas illa facit, quod fuit ipſa Ioui.
Et fora conueniunt (quis credere poſſet?) amori
Flammaq́; in arguto ſępe reperta foro eſt.
Subdita qua Veneris facto de marmore téplo
Appias expreſſis aera pulſat aquis.
Illo ſępe loco capitur conſultus amore,
Quiq́; alijs cauit non cauet ille ſibi
Illo ſępe loco deſunt ſua verba diſerto,
Resq́; nouę veniunt, cauſaq́; agenda ſua eſt.
Hunc Venus e templis, quę ſunt cōfinia, ridet,
Qui modo patronus, iam cupit eſſe cliens.
Sed tu pręcipue curuis venare Theatris,
Hęc loca ſunt voto fertiliora tuo.
Illic inuenies, quod ames, quod ludere poſſis,
Quodq́; ſemel tangas, quodq́; tenere velis.
Vt redit, itq́; frequens longū formica p agmē,
Granifero ſolitum dum vehit ore cibum.
Aut vt apes ſaltusq́; ſuos, & olentia nactę
Paſcua, p flores, & thyma ſumma volant,

Ducor ad in.cā.tē.Dei, ſigna pegrinis vbi ſūt alter.
co. Belides et ſtricto ſtat ſe.en.pr.ē Proper. Inter q̄s
Danaus et Aegyptus patrueles — Danai foemina turba ſenis. Dana. āt. L. hūit filias, cu
ius quū frī Ægyptus totidē filios hēet, peteretq́; ab
eo, vt filias ſuis i mrimoniū daret, Danaus q̄ ab
oraculo accepat fatū ſibi a gñō iminere, diu id re
cuſauit, coactus tādē
a frē nuptias celebrat
puellę acceptis a prē
gladijs vt iuſſu3 erat
pria nocte viros occi
derūt. Sola Hypme
ſtra Linū maritū ſer
uauit, vñ eas torqri
apud īferos fabulāt
poetę. Oui. i ibi. Quę
q́; gerūt hñtis pun
ras Belides vndas. E
Venus — xulis Aegypti turba
cruēta nurus, ē Ti
bul. Et Danai ples ve
neris, q̄ nūina lęſit
In caua lethęas dolia
portat aq̄s. Miſeris
pa. miſis marit°s. ſūt
n. patrueles q ex fil
bus naſcūt. Belides,
Danaides. ē. n. pñony
micū ab auo dductū.
Belus. n. pr fuit Da
nai, et Ægypti. Stri
cto enſe, nudo gla
dio. Nec te p̄t. i tēplis
adulteria exerceri ſo
lita docz Iu. quū ait.
Aſſyria — Nā q̄ ñ pſtat foemia tēplo, intelligit āt h Oui de tē
plo Veneris, q̄ ritu Aſſyrio Romę colebat cū Adōe
maxia veneratiōe. Pauſanias li. i. ſcr. Aſſyrios pmū
Veneris cultū iſtituiſſe, q̄s Paphij i Cypro imitati ſī
ac Phenices, q Aſcalonē i Paleſtia tenēt, a Phēicibus
edocti Cytherij eadē ſacra ſuſceperūt q̄ Ægeus Athe
nieſibus tradidit. Ea āt apd aſſyrios, ſiue Phēicas in
gēs iducit, cuius rei cāz aſſignat Mac. Idē ēt refert
ſimulachz eiudē Deę i mōte Libano fingi, capite
obducto, ſpecie triſti faciē manu lęua intra amictū
ſuſtinēs, lachrymasq́; viſiōe pſpiciētū manare credi
stru ēt refert in Cinyrę regia Byblo adonis tēpla
fuiſſe, eāq́; vrbē tyrāno oppſſā fuiſſe a Pōpeio libe
ratā. De Venere nulli facit mētionē. Iuue. q̄z oñdit
gētē ex Orōte, q fluit īter Libanū ē antilibanū iāpri
dē Romā ueniſſe, quū ait. iāpridē i Tyberiz Syrus
defluxit Orontes. Et linguā et mores et cū tibicine
chordas. Obliq̄s nec nō gētili a tympana ſecū Vexit,
Adonis — et ad circū iuſſas pſtare puellas. Fuit āt Adonis fili
us regis Cinyrę, et Myrrhę eius filię, quē ardentiſſi
me amauit Venus, ſed ab apro vulneratus iterijt,
nō ſine Deę luctu maxio, is deide i florē mutatus
ē, vt docet Oui. i Met. Eſt ſane Adonis, ut docet Ser.
numē pſiciētū Veneri, vt Viribus Dianę, mit Deum
Cerimonię Iudaicę — Atis Mineruę Erichthonium. Cultaq́; Iudęo. ceri
monias Iudaicas accipe, ad q̄s pfluebāt Rōanę pu
ellę. Sed eas Tibe. poſtmodū cōpeſcuit. Vñ Sueto. ita
ſcri. Externas cerimonias Ægyptios, Iudaicosq́; ri
tus cpeſcuit, coactis q ſupſtitiōe ea tenebāt religio
ſas veſtes cū veſtimēto oī cōburere. Iudęoꝝ iuuētu
tē p ſpēs ſacri i puincias grauioris cęli diſtribuit.
Reliqs gēns eiudē vel ſilia ſectantes vrbe ſūmouit
ſub pęna ppetuę ſeruitutis, niſi obtēperaſſent. Iuu.
ēt pſes arguit, q ſup
ſtitiōibus Iudęoꝝ fi
lios ībuebāt. Septi
ma. s. cerimōię Iudęo
rū, q̄ fiebāt. vij. q̄z die,
quē Iudęi ſabbatū ap
pellāt. Latini vo Sa
turni diē. Sabbatū n. — Sabbatū
(vt Ioſeph. ſcr.) reqez
ſigt q. vij. die Deus
quieuit mūdo pſtructo
Appiō vo ita appel
latū ſcri. qm Iudęi la
bore fiſſi eo die dolo
re ſpleis correpti ſūt,
a ſatbo q ſplenem
ſigt. Alij ſcribūt Mo
ſem Iudęoꝝ ducem
mōtē Synai occupaſ
ſe, in quē venerat per
deſerta Arabię ma
gna fame ē ſiti, iuēto
frumēto ē aq̄. vij. die
recreati ſūt, vñ ſabba
tū. i. diē gens dixerūt,
q i oē eu ū ieiunio a
Moſe ſācitū ē, auctor
Trogus. Hunc āt diē
adeo ſupſtitioſe ſua
bāt Iudęi, vt eoꝝ munitiōes Pō. cepit, obſuato ieiūij
die q̄ ab oī ope abſtinēt, auctores stra. ē Ioſephus. — Templū
Nec fu. N. tēplū Iſidis dic, q fuit, pximuz ei cāpo, q
erat pſiūct, cāpo Ma. Iu. Iſidis āte q pxia ſurgit oui
li, ē Ma. Hic q̄z teporis Mēphitica ſacra freq̄ntat. Aſ
ſidet ē cathedris męſta iuuēca tuis, Huius deę ſacra
celebrabāt q̄ānis a mulieribus. x ptinuis diebus (vt
oñdit Prop.) vbi ſępenūero ſcortatiōes, ē lēocinia
patrabāt. Iuue. Aut apd Iſiacę potius ſacraria lenę.
Mēphitica. s. Ægyptia accipe. Mēphis. n. vrbs i āgu — Mēphis
ſtijs Ægypti ſita fuit, pditaq́; a Mine p̄ rge Ægypti
or. ut docz Her. Dio tñ ita ſcri. Mēphis dcā ē a filia
pditoris Ogdoi regis, cū q̄ Nilus ſub imagie tauri
dr pcubuiſſe, ex q̄ is poſtea natus ē quē pp virtutē i
colę Ægyptū dixere, a q̄ et regio eis dnō lata eſt.
Iuuēcę Niliacę, Iſidis q̄ Iuno mutauit i vaccā, ut
Oui. docet, Niliacā āt Ægyptiā accipe a Nilo flumie
Ægypti. vñ Romā eius ſacra aduecta fuere, q̄ lōgo
carmie exectat Prop cū ipſa Dea. Alij legūt Linigeſ
q ſacerdotes Iſidis lino tecti ſacra deę celebrabāt, q̄
rū hitū ē pōpā luculētiſſime dſcribit. Apul. i Met.
Multas illa facit, multę illic ſubagitāt, vñ Ioſeph.
li. xviij. Antiq Iudai. ſcri. iuuenē q̄ndā nole, Mūdū
miro pnietō pcubuiſſe cū Paulia rōana i tēplo Iſi
dis. Quod fu. ip. Io. nā Io, q̄ poſtea Iſis dcā fuit a Io — Forum triplex
ue pſſa eſt. Et fo. cō. Rōę foꝝ Caij Cę fuit, qd et
Latinū dicebāt, Papi Quę ſup. ipoſito moles gem.

mala coloſſo ſtat Latiũ cõplexa foꝝ,et alibi,Latię
q̃ contra tẽpla Diones Cęſarei ſtat ſede fori.De eo Ap-
pia.in.ii.de bellis ciuilibus ita ſcri.Erexit et Veneri
genitrici tẽplũ,vt prius ad Pharſalũ vouerat bellũ
initurus. Atrium q̃z tẽplo circũduxit,qd Romano
rũ foꝝ eẽ voluit,non reꝝ qdem venaliũ,ſed eoꝝ,q
ad iura conuenirẽt,quẽ
admodũ apud Perſas
aut q̃rẽtibus aut ex-
plicantibus iura cer-
nunt.Sue.q̃z ſcri.Cę-
ſarẽ foꝝ d manubijs
ichoaſſe, cuius Area
ſup ſeſtertiũ miles cõ-
ſtitit. Alteꝝ dicebat
Romanũ vel vetus.
Mar.Romanũ ꝑpius
diutiusq̃ foꝝ eſt.Ter
tium extruxit Augu
ſtus cũ ęde Martis vl
toris Sue Fori extruẽ
di cã fuit hoĩum et
iudicioꝝ multitudo,
q̃ videbat nõ ſufficiẽ
tibus duobus, ẽt ter-
tio indigere. Foro

Appia
aqua

arguto,fremẽti litigãtiũ vocibus. Subdita q̃ vene-
ris,Appiã aquã dicit.Nã Appi.claudius (vt Li. re-
fert) in cẽſura viã muniuit,q̃ a porta Latina,ſiue
capena,quã et Fontanalẽ Põpeius appellat.Brun-
duſium vſq̃ (vt docet Stra.) ducebat. Papinius.Eſt
locus ante vrbẽ,qua primũ naſcitur ingẽs Appia,q̃q
Italo gemitus Almone Cybelle Ponit.Idẽ q̃z aquã

Via Appia

Appiã in vrbẽ iduxit,a quo ita appellata mox fu-
it.De q̃ ita ſcri.Frontinus, cõcipit Appia in agro
Luculano via Preneſtina iter milliariũ.vi. et viii.
diuerticulo ſiniſtrorſus paſſuũ.dclxxx. ductus eſt:
Hẽt longitudinẽ a capite vſq̃ ad ſalinas,q locus ẽ
ad portã Tergeminã paſſuũ.xi.milliũ.cx. ſurſus.xi.
milliũ.cxxx.ſupra terrã ſubſtructo,ẽ arcuatũ proxime
ad portã Capenã paſſuũ.lx. Facto de Marmore,
nã in foro.C.Ceſaris erat edes Veneris genitricis,
quã fecit Archelaus,ſed feſtinatione dedicãdi relicta
imꝑfectã.erat ꝑterea prope viã ſacrã tẽpliũ Veneris

Aedes Veneris genitricis

cloacine,et in capitolio ędes Veneris calue, et apud
portã Colinã tẽplũ Veneris Erycinę,cuius in Faſtis
meminit Ouid. Appias,aq̃ ab Appio cenſore eo
ducta.vbi poſtea foꝝ Cęſar extruxit. Expreſſis,eia
culatis.emiſſis. Aera pulſat,aq̃ n.e fontibus i al-
tũ erumpẽs aerẽ ferit. Cõſultus.iuris peritus. A-
liis cauit,reos defendit. Deſunt ſua verba,neſcit
iuris peritus vti apud amicã eloq̃ntia,q̃ in foro vti
ſolet. Reſq̃ noue ſũt non iudiciales. Sed tu ꝑ-
cipue,foeminę ad ſpectãdos ludos ex oĩ orbis pte in
Theatꝝ decurrebãt Iuuenalis, cunctis an hẽt ſpe-
ctacula totis.Quod ſecurus ames q̃q̃ inde excer-
pere poſſis.et Propertius,Tu neq̃ Põpeia ſpatiabe-
re cultus i vmbra.Nec quũ laſciuũ ſternet harena
foꝝ.Colla caue inflectas ad ſummũ obliq̃ Theatꝝ.
Venare,tanq̃ venator amicã inq̃re. Curuis
Theatris,curuũ Theatrũ appellat ꝓ formã hemi-

Sic ruit in celebres cultiſſima foemina ludos,
Copia iudicium ſepe morata meum eſt.
Spectatum veniunt,veniũt ſpectẽtur vt ipſę,
Ille locus caſti damna pudoris habet.
Primus ſollicitos feciſti Romule ludos,
Cum iuuit viduos rapta Sabina viros.
Tunc neq̃ marmoreo pendebant vela theatros
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
Illic,quas tulerant nemoroſa palatia. frondes
Simpliciter poſitę,ſcęna ſine arte fuit,
In gradibus ſedit populus de ceſpite factis,
Qualibet hirſutas fronde tegente comas.
Reſpiciunt,oculiſq̃ notat ſibi quiſq̃ puellam,
Quã velit,& tacito pectore multa mouent

cycli,quã obtinebat (vt Caſſiodorus ſcri.) Voto ſu-
bliora tuo,in Theatro vberior eſt puellaꝝ copia,
q̃ poſſes cupere. Thyma ſumat:ſumas ꝑtes thy- Thimũ
mi.Eſt.n thymũ herba apibus gratiſſima.Vir.Ne-
rine Galathea thymo mihi dulcior hyble. Floret
circa ſolſtitia,cum et apes decerpũt,et augurium
mellis eſt,ꝓuentũ.n.
ſperant apiarij florẽte
eo. Primus ſo.a Ro
mulo ꝑmũ in Thea-
tro cepiſſe laſciuã li-
centiã oſtẽdit. Ludos
ſollicitos, ingeſtos et
curarum amoris ple- cõſualia
nos.cõſualia deſignat Vela in
quibus Sabinę raptę theatris
ſunt,nota eſt hiſto-
ria a Liuio et Dio.et
Plu celebrata, quã &
in.iij.Faſtoꝝ lucule-
tiſſime deſcribit Oui.
Tũc neq̃ marmo-
reo,vela in Theatris
vmbrã facere, qd pri
mus oĩum inuenit.
Q.Catulus, cũ capi-
toliũ dedicaret,carbaſina deide vela ꝑmus i Thea-
tro duxit Lentulus Spinter Apollinaribus ludis,
mox Cęſar totũ foꝝ Romanũ intexit.viãq̃ ſacraꝫ
a domo ſua ad cliuũ vſq̃ in capitolium. auctor
Plin. Pendebant,ſic et Propertius,Nec ſinuoſa ca
uo pẽdebãt vela Theatro. Marmoreo The.Thea Marmorea theatra
tra non ex marmore ſtructa erãt.ut poſtea thea-
tꝝ Põpeii marmoꝝ,et M.Scauri ęratꝝ opus maxi-
mũ oĩum q̃ vnq̃ fuere humana manu facta, Scę-
na fuit ei triplex,altitudine.ccclx.columnaꝝ.Ima
ps Scęnę e marmore fuit:media e vitro,ſũma tabu
lis inauratis.columnę imę duo de q̃dragenuꝫ pe
dũ. Signa ęrea inter colũnas fuerũt tria millia nu-
mero.Cauea ipſa cepit hoĩum.lxxx.millia:auctor
Plin.nec prius ſubitanijs gradibus et Scęna in tẽ-
pus ſtructa ludos edi ſolitos,et ſi vetuſtiora tpa re-
petamus ſtantẽ,ꝑplm ſpectauiſſe ſcri.Tacitus li.xiiii. Vino ſpargebant theatra
Nec fuerant liq̃do croco trito et mero iſuſo:va-
ſe vitreo (qd Mar.Nimbũ appellat) ſpargebantur
theatra ꝑpẽ nimia opulentia luxuriãtẽ, vt teſtis ẽ Nimbũ
Pli.Oui.in faſtis.Nec fuerãt rubri cognita fila cro
ci.et Propertius.Pulpita ſolẽnes non oluere crocos.
Illic q̃s tulerãt Scęna prius frõdibus e Palatino
mõte decerptis ornabat. At poſtea Clau. Pulcher
Scęnã varietate coloꝝ adumbrauit vacuis añ pi-
cturã tabulis exornatã,quã totã argento.P.Anto.
auro petreius,ebore.Q. Claudius ꝑtexit Verſati-
lẽ fecerũt Lucius et Cinna locum quẽ argẽtatis cõ-
rragijs.P. Lẽtulus Spinter adornauit , auctor Vale. Scena Theatꝝ
Maxi.Scęna ãt (vt Seruius docet) inumbratio in-
terptat,q a ruſticis primũ inumbrationis cã repta
fuit ad carmina decantanda,ſed poſtea Theatri ps
ita appellari cepta eſt. Theatꝝ.n (vt Caſſiodorus
tradit) erat in hemicycli ſpẽm.cuius.n. frons q̃ ve-
lut chordã inter arcus cornua patet Scęna appellatur.

Qualibet hirſu. coronā frōdeā geſtabāt maiorē in ſpectādis ludis, poſtea tāta inoleuit luxuria, vt & roſaceā ceperunt vti, vnde Pli. ſcri. L. Fuluiū argētariū bello Pūicō ſcbo cū corona roſacea iterdiu e pgula ſua i foꝝ ꝓſpexiſſet, ex auctoritate ſenatus i carcerē adductū ñ añ finē belli emiſſū eē. Comas hirſutas, q: Rōani antea itōſi fuerūt. Hora. Nō ita Romuli pſcriptū Et itōſi catōis auſpicijs veterūq; norma, Et Var. i re ruſtica. Oli tōſores nō fuiſſe ſignant antiquorum ſtatuę, q pleręq; hñt capillū et barbā magnā, ſed tonſores (auctore Pli.) i Italiā ex Sicilia venere poſt Romā ꝯditā āno. ccc. liiij. adducēte P. Ticinio Mena. Reſpiciunt, luſtrāt et iquirūt q̄ rapiāt. Tacito pectore, tacēdo. n. cogitabāt. Rudē modū, rudē modulationē, nā oē ꝓcinnūt rudes vñr, vel fortaſſe rudibus adhuc huius artis Hetruſcis, q: nōdū tā iflexa aīa ſono, nec tam pluriformi mō, nec multiforatili tibia vtebant. Tibicine Thuſcho, q: ex Hetruria venerāt tibicines, quoꝝ ſacrificę tybię ex buxo fiebāt, ludicrę vero ex loto arbore, deinde ex oſſibus aſininis, poſtea ex argēto. Tibicines ſane tibicē penultimā ꝓducit, q ſinereſis facta eſt duoꝝ ij breuiū i lōgā, cū i reliqs ꝯ corripiat, vt comicē, ē fidicen, auctor Pris. Martia. Ebria nos madidis rūpit tibicina bucis. Tibiaꝝ muſicā Pli. i Apollinē refert Aloei teſtimōio. At Pli. obliquā tibiā Midę Phrygio, geminas tibias Marſię tribuit apule. Hiagnin Marſię prēz dicit i canēdo manus diſcapedinaſſe, primū duas tibias vno ſpū alaſſe, ꝑmū lęuis ac dextris foraminibus acuto tinnitu et graui bōbo ꝯcētū muſicū miſcuiſſe. Lydius equatā, ludius ſeu hiſtrio ex Hetruria accerſitus. Ducūt. n. a Lydijs originē Hetruſci. Vale. M. de hiſtriōe ita ſcri. Eaq; res ludiū ex Hetruria accerſendi cām ꝓbuit, cuius decora ꝑnicitas vetuſto ex More Curetū, Lydorūq; a qbus Hetruſci originē traxerūt, nouitate grata Rōanoꝝ oculos ꝑmulſit. Et q: ludius apd eos hiſtrio appellabat, ſcęnico nomē hiſtriōi iditū ē, Lydia ē muſica a Lydia ꝓuincia appellat, cuius auctor fuit Amphion, vt Plin. docet. Ea erat ꝗrula. Apu. Seu tu velles Eoliū ſimplex, ſeu Aſiū variū, ſeu Lydiū ꝗrulū, ſeu Phrygiū religioſū; ſeu Doriū bellicoſū. De ludiōibus hęc Li. lib. vij. Ludiōes ex Hetruria acciti a: tibicinis modos ſaltātes haud indecoros motus more Thuſcu dabāt, imitari deide eos

iuuētus ſit ꝯditis īter ſe iocularia fundētes verſibus corpe, nec abſoni a voce motus erāt. Accepta itaq; res, ſępiusq; vſurpādo excitata vernaculis artificibus, q: Hiſter Thuſco verbo ludia vocabaſ, nc m̄ hiſtriōibus iditū, q nō ſicut añ feſcenino verſu ſiſe lcō poſitū tēmꝰ ac rudē alternis iaciebāt, ſ; ipletas modis Satyras deſcripto iā ad tibicinem cātu, motuq; ꝯgruēti pagebāt. De ludiōibus hęc Liuius et plura ēt alia.

Dūq; rudē pręebente modum tibicine Thuſco,
Lydius ęquatam ter pede pulſat humum.
In medio plauſu (plauſus tunc arte carebat)
Rex populo predę ſigna petenda dedit.
Protinus exiliunt, animum clamore fatentes,
Virginibus cupidas iniciuntq; manus.
Vt fugiunt aquilas timidiſſima turba colūbę,
Vtq; fugit viſos agna nouella lupos.
Sic illę timuere viros ſine lege ruentes,
Conſtitit in nulla, qui fuit ante, color.
Nam timor vnus erat, facies non vna timoris
Pars laniat crines, pars ſine mente ſedet,
Altera moeſta ſilet, fruſtra vocat altera matrē
Hęc queriē, ſtupet hęc, hęc fugit, illa manet.
Ducuntur raptę, genialis prędā, puellę,
Et potuit multas ipſe decere pudor.
Si qua repugnabat nimium, comiteq; negabat
Sublatam cupido vir tulit ipſe ſinu.
Atq; ita, qd teneros lachrymis corrūpis ocellos
Quod matri pater eſt, hoc tibi dixit, ero.
Romule militibus ſciſti dare commoda ſolus,

Intonſi Romani

Ter pe. pul hu. geſti exultationē motu pedū edidit. In me. pla. i media ppli plaudētis lętitia. Rex pj lō pdę Rōulus ſignū dedit rapiēdi virgines Sabinas, qō (vt docet Plu.) erat, qñ aſſurgēs ipſe, q cū optimatibus purpura idutus ſedebat, purpurā i ſinus ꝯtraheret, ac rurſus ꝯtractā explicaret. Protinus ex. q̄ primū diſcurrūt ad rapiēdas virgines. Vt fugiūt aqlas idē i Met. Sic aqlā pēna fugiūt trepidāte colūbę. Sine lege, ſine ordie. Nā ti. vnus e. oēs pitr timebant. Raptę aūt Sabinę fuerūt nūero trigīta, vt nōnulli

Romuli ſignum

Sabinaꝝ numerus.

trāt, a qbus et curias nūcupatas voluit. Valeri. Antiās. ccccxxvij. fuiſſe ſcri. Iubas aūt ſexcētas, auctor Plu. Facies nō vna ti. q: alię aliā timoris faciē oñdebāt, q̄dā. n. mortē, alię captiuitatē, et alia id gēus ſupplicia timebāt. Genialis ꝑ giñandis liberis parata Virg. Lucēt genialibus altis Aurea fulcra toris. Aliter vero ab eodē dr, inuitat genialis hyemis, hoc eſt voluptuoſa. Atq; ita qd teneros, Liuius quoq; docet Rōanos ꝓcibus, q̄ maxīe ad muliebre īgenium efficaces ſūt, ſabinas raptas ꝯciliaſſe. Solēnia theatra i qbus ſolēnes ludi exhibenē. Inſidioſa ma. et eo ipē q̄ raptę ſunt Sabinę, ſp i theatris patę ſunt puellis amātiū iſidię. Nec te no. ſunt q hoc ad Eqria tm̄ referēdū putēt, q̄ fiebāt qnto Idus Apriles i Circo maxīo īter Palatinū et Auētinū, de qbus in Faſt. mēinit Oui. his verſibus, Circus erit pōpa celeber nūeroq; Deoꝝ, Primaq; vētoſis Palma petēt eqs. Hic Cereris ludi nō ē opus idice cāę. Magis placet intelligas de ludis oībus, q fiebāt i Circo. Inter q̄s ēt Megaleſiaci, q i honorē magnę mr̄is celebrabāt magna hoīus freq̄ntia. Megaleſia āt (vt Varro docet) ſunt appellata a tēplo magnę mr̄is Megaleſio, vñ ex libris Sibyllinis Romā fuit aduecta. De Megaleſiacis ita ſcri. Iuue. Interea Megaleſiacę ſpectacula Mappę Ideo ſolēne colit ſiliſq; triūpho Prędo caballoꝝ pretor ſedet, ac mihi pace imēsę nimięq; li ſi dicere plebis Totā hodie Romā Circus capit, et fragor

Tibicines Tibicen Tibiarū muſicam

Ludius ſeu hiſtrio

Geniale

Megaleſia

aurē percuſſit,cuſtū viridis q̄ colligo pini.Nā ſi de ſcriberet meſtā attoītāq̄ videres Hāc vrbē potes & ad lu ſos circēſes referre.Nā Tacitus ſcri ī ludis circēſi bus pueros nobiles eq̄s ludicrū Troie inire ſolitos.

Multa cō.q̄ eo ꝯfluūt puelle.Circus hs,Circus di Circus
ctus ē,q̄ circū metas pōpa ferebaſ,et eq̄ currebāt,vt auctor ē Varro.Tres āt Circos Rōe fuiſſe le gimus, Maximū,Fla miniū vel Apollinarē et Nero ī Vaticano. Cur āt Flaminius ita fuerit appellatus, do cet Plu.ī Problematis Diſponebaſ āt Circus ī formā ſpacij oblōgi et ī ſūmitate circi car ceres erāt, vñ eq̄ curri bus iūcti ad curſum mouebanſ,et quum ad ſūmū deueniſſēt, reuoluebanſ,dōec ad priorem metā deue nirēt. In circuitu ve ro ſpectacula edificāſ

Hęc mihi ſi dederis commoda,miles ero.
Scilicet ex illo ſolennia more Theatra,
Nunc quoq; formoſis inſidioſa manent.
Nec te nobilium fugiat certamen equorum,
Multa capax populi commoda Circus hēt.
Nil opus eſt digitis,per quos arcana loquaris,
Nec tibi per nutus accipienda nota eſt.
Proximus ad dominā nullo prohibēte ſedeto,
Iunge tuum lateri,quam potes,vſq; latus.
Et bene te cogit,ſi nolit,linea iungi,
Qua tibi tangenda eſt lege puella loci.
Hic tibi queratur ſocij ſermonis origo,
Et moueant primos publica verba ſonos.
Cuius equi veniant,facito ſtudioſe requiras,
Nec mora,quiſquis erit,cui faueat illa,faue.
At quū pompa frequens certātibus ibit ephebis
Tu Veneri dominę plaude fauente manu.
Vtq; fit,in gremium puluis ſi forte puellę
Deciderit,digitis excutiendus erit.
Et,ſi nullus erit puluis,tamen excute nullum
Quęlibet officio cauſa ſit apta tuo.

qbus pr̄es atq; eq̄tes Fori ſpectabant,q̄ a Liuio fori appellanſ. Nil opus ē digitis,nō di gitorū ſignis,nō capi tis nutu vtēdū ē,ſz libe ro ſmone.Solent.n. amātes digitis plerū q̄,aut alio ſig̃ amicę ſignāre qđ velit. No ta puellę volūtas,q̄ nota ſignatur. Proximus ad dn̄as,iuuenes ī ſpectaculis ,ppe puellas ſedebāt. Iu ne.Spectēt iuuenes q̄s clamor et audax Spōſio,q̄s cultę decet aſſediſſe puellę. Et bñ te cogit , ſedēdi

Linea ordo et locus iūgit te puellę & ſi id ipſa nollet,line aſ aūt appellat lōgū ſedēdi locū,q̄ſi q̄ndā lineā,velu ti eā q̄ ī theatris diſiūgebat ꝓſcenij pulpitū et Or cheſtrę regionē vt docet Vitruui.in.v. Sic & nolat in Amoribus eo verſu Quid fruſtra refugis cogit nos linea iūgi. Lege loci,q̄ eſt oībus cōis. tāgēda eſt,iūgēdo te tuumō. Et moueāt primos,primus ſermo ſit cū puella qnā ſit futurus victor in ludis ex cir.n ſnia.Cuius eq̄ veniāt docet iuuenes ſtu

Circenſiū factiōes dijs puellarū obſeq̄ debere,fauēdo ei quē ipſa lauda rit ex illis q̄uor factiōibus circenſiū ludorū a pānis coloribus denoiatis,vt Caſſiodorus tradit.Solebāt enī ſpectatores alij alijs currētibus bolbus fauere,q̄ quorū ſtudiū Plinius ad Caluiſiū his verbis deridet Nūc fauēt pāno,pānū amāt,et ſi in ipſo curſu mediocri certamine. hic color illuc ille huc trāsfera tur,ſtu tiū fauorq; trāſibit,et repente agitatores il los q̄s ꝓcul noſcitant,q̄rū clamitant noīa relinquẽt, nō nunq̄ ſpectatores facta ſpōſione annulos depo nebāt.Ides & docet Sidonius Apollinaris his verſi bus,Micant colores Albus et venetus , virens ru bensq; Vra inſignia pranent miniſtri Ora et lora manu iubasq; totas Cogunt flexibilibus latere no

dis.Hortaturq; obliter hinc ſtq; blandis Vultus plau ſibus et voluptuoſum Dictāt q̄drupedantibus furo res.Impellūt,trepidāt,inhibent,repugnāt,Ardeſcūt, ſaliunt,timent,tremenſ. At quū pōpa frequens, Pompa
qualis ſit hęc pōpa in ludis Megaleſiacis docet in. Megale
Faſt.Oui.his verſibus.Ibūt ſemimares et Iania tym ſiaca
pana tūdent, Aeraq; tinnitus ęre repulſa dabunt . Ipſe ſedens molli comitū ceruice ferreſ, Vrbis p medias exululata vias.Scęna ſonat,ludiq; vocant, ſpectate quirites.Et fo ra Marte ſuo litigioſa vacent.De pōpa etiam huius Deę plura ſcri bit Apuleius in vlti mo Metamorphoſe os . Magis tñ placet hic intelligas de pom pa et turma puerorū Troia
q̄ Troiam ludebant ī Ludus
circo maximo. Qđ ludicrum a Iulio Cę ſare olim exhibitū fu iſſe Sueto.docet. Ides factitatum ſcribit ab Auguſto et Caligula, ludi origines habes apud Virg.in quinto certantibus Ephe bis,vel pueris in ludo Troiano pugnanti bus vel digladianti bus inter ſe Cybeles ſacerdotibus , qui (vt Apuleius ſcribit)erant ſemiuiri,effeminati,Cinędi , qui bra chia renudata gladijs,ecuribusq; ſibimet deſecabāt et morſibus muſculos incurſabant, et membra cę debant , flagro talis ordium reſſenito multinodis cōmulcabant ictibus.Ephebeia autem(vt ſcri. Do natus)eſt prima ętas adoleſcentię.Adoleſcentia ex trema pueritia.Greci enim(vt auctor eſt Cenſori Ephebeia
nus in libro de die natali)adoleſcentulorū tres fa ciunt gradus παῖδας vocant annorū quatuordecī. Deinde Ephebum vſq; ad decem et ſeptem,poſtea Exephebon. Tu Veneri dn̄ę,in Pōpa Megaleſia ca nō mō ipſam Cybelem deferebant in Circus,ſed alia q̄s numina,id qđ etiam in pōpa Cereris fieri ſolitū teſtatur Ouid.in Faſt.et ī Amoribus, in his autē prima victoria precedebat,ſpectatoresq; alij alijs numinibus plaudebant. Amantes aūt Veneri potiſſimū aſſurgebant,quam rem docet elegantiſ ſime Oui.his verſibus,Sz iā pōpa venit linguis ani miſq; fauete,Tempus adeſt plauſus , aurea pōpa venit.Prima loco ferē ſparſis victoria pennis,Huc ades,et mens hic fac Dea vincat amor . Plaudite Neptūno nimium q̄ creditis vndis.Nil mihi cū pela go,me mea terra tenet,et paulopoſt ita ſubſequiſ, Nos tibi blanda Venus pueriq; potentibus armis Plaudimus īceptis annue Diua meis,iubet ḡ poeta amatores plaudere debere,quū in Circus Venus

Pallium

deſcribit. Pallia ſi terrę, pallium ſuper tunicā geſtabat a viris et mulieribus. Effer humo. i. amoueas e loco immundo. Pretium officij, appoſitio figura eſt, pretium erit officij tui erga puellam erit q̄ uidebis eius crura. Parua leues capiunt alos, paruis huiuſmōi officijs cōciliantur puellę, quas iō dicit leues alos hīe, q̄m ſint mutabiles virgi. Variū et mutabile ſemp Fęmina.

Puluinar

Puluinus

Puluinar facili, puluinar vel puluinus eſt q̄ſi lectulus quidas quo vtimur in ſedendo. Cicero. Afferri iuſſit puluinos et oēs in ſuis ſedibus ſederunt. Signat & puluinus apud Plinium et Columellam partem eminentiorē terrę ſulcum ex vtroq; latere ſapientē, qui & lira vocat. Cōpoſuiſſe, cōmode aptaſſe, legit & Suppoſuiſſe.

Flabellū

Ventos mouiſſe flabello, flabellum eſt quo vtimur ad ventilandum ęſtatis tpe, vel ad abigendas muſcas. Terētius, Heus tu Dore cape hoc flabellum, et uentulū huic facito. Fiebant āt flabella ex pauōis pēnis, vt Mart. docet Prop. Et modo pauonis caudę flabella ſuperbę.

Scamna

Scamna dediſſe, ſcamna ſunt q̄ pedibus ſupponunt a ſcandendo dicta.

Pallia ſi terrę nimium demiſſa iacebunt
Collige, & in munda ſedulus affer humo.
Protinus officij pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.
Reſpice preterea, poſt vos quicunq; ſedebit,
Ne premat oppoſito mollia terga genu.
Parua leues capiunt animos, fuit vtile multis
Puluinar facili compoſuiſſe manu.
Profuit & tenues ventos mouiſſe flabello,
Et caua ſub tenerum ſcamna dediſſe pedē.
Hos aditus Circusq; nouo prębebit amori,
Sparſaq; ſollicito triſtis harena foro.
Illa ſępe puer Veneris pugnauit harena,
Et qui ſpectauit vulnera, vulnus habet.
Dum loquitur, tāgitq; manum, poſcitq; Libellū
Et querit, poſito pignore, vincat vter.
Saucius ingemuit, telumq; volatile ſenſit,
Et pars ſpectati vulneris ipſe fuit.
Quid modo cum belli naualis imagine Cęſar
Perſidas induxit, Cecropidasq; rates?
Nēpe ab vtroq; mari iuuenes, ab vtroq; puellę
Venere, atq; ingens orbis in Vrbe fuit.
Quis non inuenit, turba quod amaret in illa?
Eheu q̄ multos aduena torſit amor.
Ecce parat Cęſar, domito quod defuit orbi

Ludi gladiatorii

Harena

Circusq;, et Circus et harena miniſtrabit viā cōciliandę amicę. Sparſaq; ſollicito, ludos gladiatorios intelligit, de q̄bus multa Iuuenalis. Exhibebantur āt in foro harena cōſtrato, vnde harena pro loco accipit, vbi munus gladiatorium exhibebat, triſtem āt harenam appellat pp gladiatorū vulnera, ſolebant āt impatores ad bellū pficiſcētes munus gladiatorium et venatus dare, vt ſcr. Iulius Capitolinus in Pupieni Balbini geſtis his verbis. Multa apud veteres dicunt hāc deuotionem factam ꝯ hoſtes vt non ſanguine litato ſpez pugnarū ſenteriores vim quandam fortunę facerēt, alios āt ad bellū Romanos debuiſſe pugnas videre et vulnera, & ferrę nudas inter ſe cohortes, ne in bello armatos hoſtes timerent aut vulnera et ſanguinē horrerent. Vulnus hꝫ, vulneratur a Cupidine. Poſcitq; Libellū, qui per ſortes diuinabat.

Sortilegia i circo

Sortilegia enim et alia id genus diuinationis in circo fuiſſe docet Cicero in primo de Diuinatione. Iuuenalis. Si mediocris erit, ſpatium luſtrabit vtrunq; metarum. Et ſortes ducet. Poſito pignore, amātes (auctore Plinio) in ſpectaculis grā-

di ſponſione facta annulos diſponebant, quum alij alium victorem fore affirmarent. Martialis, Sed quū ſponſio fabulęq; laſſę, De ſcapo fuerint & incitato, et Iuuenalis. Spectēt iuuenes quos clamor et audax Sponſio, quos cultę decet aſſediſſe puellę. Saucius ingemuit, amator ſenſit ſe eſſe a cupidine vulneratum.

Quid modo cum belli, Auguſtus Cęſar (vt Tranquillus ſcr.) ſpectaculorum pręter ceteros ludos, q̄uā aſſiduitate, varietate et magnificantia oēs antecęſſit. Dedit & pręlium nauale circa Tyberim cauato ſolo, in quo poſtea fuit Cęſarum nemus, q̄bus diebus cuſtodes in vrbe diſpoſuit, ne raritate remanentiū graſſatoribus obnoxia eēt, huius Naumachię meminit & Euſebius et Tacitus in .xij. lib.

Naumachia Auguſti claſſis.

Perſidas induxit, claſſes deſignat quā M. An. (vt docet Plutarchus) partim orientalibus copijs, partim viatoribus, Agaſonibus, Meſſoribus, adoleſcentulis per totam Gręciā a magiſtris captus collegerat, et cōtra Auguſtū duxerat q̄ deinde apd Actium deuicta et Romam adducta in Naumachia Cęſaris pulcherrimum prębuit ſpectaculum.

M. An.

Perſidas ergo orientales accipe. Eſt enim Perſis (vt ſcribit Ptolemęus) regio quę terminatur a Septentrione Media, ab occaſu Suſiana, ab ortu duabus Carmanijs, a meridie parte Perſici ſinus. Perſę autem cognominati ſunt a perſe filio Perſei et Andromedes, vocabantur a Gręcis prius Cephenes. A ſe vero ipſis atque ab accolis Artei, vt docet Herodotus libro ſeptimo.

Perſę

Cephenes

Artei

Induxit, immiſit in canalem circa Tyberim factum, vt pugnarent. Cecropidas, Athenienſes, hoc dicit, quia Athenę Antonianas partes ſecutę ſunt. Ab vtroq; mari. ab orientali et occidētali plaga. Orbis in vrbe fuit, totius orbis hoīes viſi ſūt fuiſſe Romę. Amor aduena, amor pegrinę mulieris. Ecce. p. Cę. Auguſtus finito Hiſpano bello in Syriam ad componendum orientis ſtatum peruenit, metumque Phrahati iniunxit, ne bellum Parthię vellet inferre. Itaque tota Parthia captiui, ex Craſſiano ſiue Antonij exercitu recollecti, ſignaque cum his militaria, Auguſto remiſſa. Sed et filij nepoteſque Phrahatis obſides Auguſto dati, pluſque Cęſar magnanim-

Parthi domiti ab Auguſto

dine nois ſui fecit,ꝗ armis alius impator facere po
tuiſſet auctor Iuſti. Scri.etiá Suetonius Parthos et
Armenios vi dicati auguſto facile ceſſiſſe.et ſigna
militaria,q̄.M.craſſo et Anto.ademerát, repoſcēti
re ddidiſſe,obſideſq; obtuliſſe,q̄s quodá muneris die
miſſos p mediá harená ad ſpectaculū induxit.Stra.
ēt refert Phraharté re
gē Parthoꝝ tm̄ circa
Cęſaris amiciciá ſtu
duiſſe, vt ēt illi tro
phea remitteret, quę
Parthi de Rōanis ere
xerát, et vocato i col
loquio Tito,q p id tp̄s
Syrię perat, q̄tuor ei
filios legitimos obſi
des tradidit, Saroſpa
dē,Ceroſpadē, Phraha
tē,et Boonē, et duas
eoꝝ vxores et filios q̄
tuor ſeditionē metu
ens,et ne ſibi inſidię
ſtruerēt. Huius expe
ditiōis meminit Pro
pr.in ea Elegia, q̄ ita
incipit arma Deus Cęſar dites meditat ad Indos.
Hor.Pręſens Diuus hēbit Auguſtus adiectis Britā
nis impio grauibuſq; Perſis. Hic át itelligēdū ē de
Parthica expeditiōe.quá Tiberius auſpicijs Augu
ſti ſuſcepit.cuius meminit Sue.i Tiberio his vbis.
Deide ad oriēté exercitu ducto,regnū Armenię Ti
grani reſtituit,ac p tribunali diadema īpoſuit.Re
cepit et ſigna q̄.M.craſſo ademerāt Parthi,potes h̄
ēt (qđ magis placet) referre ad Caiū ex Iulia nepo
tē,quē vna cū Lucio frē adoptauit domi p aſſē et
libram emptos a patre Agrippa, teneroſq; adhuc
ad curam reipu.admonuit.et conſules deſignatos
circū pꝛuincias, exercituſq; dimiſit. Sed ambos in
duodeuiginti mēſiū ſpacio amiſit.Caio i Lycia,Lu
cio Maſſilię defunctis,auctor Sue.De his ēt.L.Flo.
rus ita ſcrib.Ad orientē plus negotij cū Armenijs.
Huc alteꝝ Cęſar ex nepotibus ſuis miſit ambo fato
breues,ſed alter igliūs,Maſſilię qppe Lucius mor
bo ſoluit,in Lycia Caius ex vulnere.qn̄ Armeniaꝫ
ad Parthos ſe ſubtrahēté recipit. Armēios victo re
ge Tigrane in h̄ vnū ſuitutis gn̄s Pōpeius aſſueue
rat.ut rectores a nobis accipent. Intermiſſū ḡ ius
p hūc recupatū nō icruēto nec inulto tñ certamine.
Quippe dōnis quē rex Artaxatis pfecerat,ſimulata
pditiōe adortus viꝝ itētū libello,quē ut theſauroꝝ
rōnē ptinētē ipſe porrexerat, ſtrictus ac recreatus
ex vulnere i tp̄s cęteꝝ barbarus,vndiq; iſeſto exerci
tu oppſſus gladio et pyrā i quā ſe pcuſſus īmiſit ēt
Cęſari ſatiſfecit.Poſt Caij át ē Lucij mortē eoꝝ frēꝫ
M.Agrippā ē tiberiū adoptauit Auguſtus,vt Sue.
ſcri. Nūc.o.ul.idē ēt Prop.Sera ſꝫ Auſonijs veniet
pꝛuincia virgis Aſſueſcent Latio parta trophea Io
Craſſi et Publij mors — ui. Craſſi ḡ M.Craſ.patrem et Publiū filiū ſpectatę
virtutis adoleſcētē deſignat,q̄s Parthi trucidarūt.Naꝫ
M Craſ a Parthis victus ꝓlio in quo ēt filiū amiſit,
reliqas exercitus i colle recepit.Euocatus deinde in
colloquium ab hoſtibus,q̄ꝝ dux erat Surēas velut d

Addere,nunc oriens vltime noſter eris.
Parthe dapis pęnas,Craſſi gaudete ſepulti,
Signaq̄ barbaricas nō bene paſſa manus.
Vltor adeſt,primiſq̄ ducē ꝓfitetur in annis,
Bellaq; non puero tractat agenda puer.
Parcite natales timidi numerare Deorum,
Cęſaribus virtus contigit ante diem.
Ingenium cęleſte ſuis velocius annis
Surgit,& ignauę fert mala damna morę.
Paruus erat,manibuſq; ſuis Tirynthius āgues
Preſſit,& in cunis iam Ioue dignus erat.
Nunc q̄ꝫ,qui puer es, tantus tū Bacche fuiſti?
Cum timuit thyrſos India victa tuos?

pſor ductoris a Maxarthe occidit.Sꝫ ſurenā poſtea
.Orodes Parthoꝝ rex eius glię inuidēs iteremit,hiſto
ri i hēs apđ Plu.et Appia. Parthe dabis pę. Parthi — Parthi
Scythę fuere,ut docet Iuſtinus, et lingua Scythica
exules īterptant,qm̄ Parthoꝝ regnū Scythaꝝ exu
les pͦſidere.Sūt át ppīq Perſis finitimi,vt docet Stra.
Teminant ab occa
ſu parte Medoꝝ,a ſe
ptētrione Hircania,
ab oriēte [illegible]a, a me
ridie deſerta Carma
nię,auctor Ptolome
us. Signaq; bar.ſi
gna a Parthis bis sūt
adépta Romanis, ꝑ
Craſſo deuicto,dein
de ēt.M.An. Vltor
adeſt,Tiberiū dīt vel
Caiū. Primiſq; du
ceꝫ.Caius.n puer ad
modū in oriente du
xit exercitū. Bellaq;
nō puero,bellū ſumit
difficillimū,qđ cōſu
matiſſimū exigit im
patorē. Parcite na.puerilis ętatis imaturá v̄tutē
diuinitati Cęſaꝝ aſcribit. Timidi,pauidi ē timē
tes,ne qđ aduerſi accidat Caio ꝯ Parthos eunti ꝑp — Natales
ętatē. Parcite nu.ne numeratis. Natales Deoꝝ,
dies qbus nati sūt Dij,ſeu pūs Deoꝝ.Pli.Diuerſaꝝ
qđ ē gētiuꝫ natales tā pcordi figura repiri.Natales
ēt p ꝯditiōe ſanguis ac familię accipi inuenies apđ
auctores.Cornelius Taci. Aderat Cornelius Fuſcus
uigēs ętate,claris natalibus Pli.i Epl̄s natales ac
cipe vī p gñis ignobilitate,cū ingt,Nōnunq̄ cādi
datus aut natales cōpetitoris,aut ānos,aut ēt mo
res arguebat. Cęſaribus imꝑatoribus et eoꝝ libe
ris. Et ignauę fert mala dāna morę,'auſert ingt
igeniū cęleſte qcqd dāni mora ānoꝝ accidit. Par — Hercules
uus erat,exēplo Herculis ꝓbat i puero,ſed Deo eſſe — puer
v̄tutē. Alcmena poſt ptū iunonē uerita pueꝝ i lo
co expoſuit,quē ab eo Herculeū cāpū dixer.Quo tpe
Minerua una cū Iunone pfecta, cū īfantis nāni
admiraret,Iunōi ſuaſit,ut illi mámā pberet. Qua
ꝑter ętatē uiolentius ſumpta, Iuno dolore mota
pueꝝ abiecit,Minerua illū mrī detulit nutriendū.
Iuno deīceps duos dracones ad pdendū miſit pue
rū,q̄s ille utraq; manu faucibus appheſos ſtrāgula
uit.uñ illū Argiui,qm̄ Iunonis opa gl̄iam ēēt ade
ptus,cū ātea Alcęus uocaret,Heracleū dixere, auctor
Diod.pla legito apđ Plautū Vir.vn pria nouercę
Mōſtra manu,geminoſq; pmens eliſerit angues.
Tiryn.Hercules,a Tiryntha oppido haud lōge a — Tirynthius
Mycenis appellatus,ex q̄ pulſus Amphitryon eius
pr̄ putatiuus Thebas ꝯceſſit,ut docet Dio.Ser.ēt ſcr.
iō Herculē appellatū Tirynthiū,qm̄ puer Tirynthę
educatus ſit. Nunc q̄ꝫ q puer es, Bacchus Bęotias — Bacchus
Thebas pr̄iam hūit.ut Plu.docet,Diony.appellat, a — Dionyſius
Ioue et Nyſa antro,ubi a nymphis nutritus ē.Bac
chū appellarūt a mulieribus q̄ bacchātes illū ſeqͣbāt.
Leneū pterea,Bromiū,Pingeniū,triūphatorē, aliiſ
q; cognominibus uocarūt.puer orbē pagrauit,mul

Auſpicijs,anniſq; pr̃is puer arma mouebis,
Et vinces annis,auſpicijsq; patris.
Tale rudimentum tanto ſub nomine debes
Nūc iuuenū princeps,deinde future ſenū.
Cum tibi ſint fratres,fratres vlciſcere læſos,
Cumq; pater tibi ſit,iura tuere patris.
Præbuit arma tibi genitor patriæq;,tuuſq;,
Hoſtis ab inuito regna parente rapit.
Tu pia tela feres,ſceleratas ille ſagittas,
Stabit pro ſignis iuſq;,piumq; tuis.
Vincuntor Parthi cauſa, vincantur & armis,
Eoas Latio dux meus addat opes.
Marſq; pr̃,Cæſarq;,pr̃,date numen eunti,
Eſt Deos e vobis alter,& alter erit.
Auguror en,vinces,votiuaq; carmina reddā,
Et magno nobis ore ſonandus eris.
Conſiſtes,aciemq; meis hortabere verbis,
O deſint animis ne mea verba tuis.
Tergaq; Parthorꝫ,Romanaq; pectora dicam
Telaq; ab auerſo quæ iacit hoſtis equo.
Qu id fugis,vt vicas?qd victos Parthe relinqs?
Parthe malū iam nūc Mars tuus omē hēt.
Ergo erit illa dies,qua tu pulcherrime rerum,
Quattuor in niueis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla cathenis,

tās domuit nationes,in Indiā cuꝫ exercitu trāſcen dēs triēnio poſt multis cū ſpolijs in Bœotiā rediit,p̄mus oliꝫ triūphauit,vectus Indico elephāto,emere ac vendere primus iſtituit,vt Pli.docet I exercitu mulierꝫ copiā circūduxit,armatā haſtis thyrſo inuolutis,I his et muſę v̄gines erāt, et ſilenus pędagogus ac nutritor, opumoruq; iſtitutor ſtudiorꝫ diadema regū inſigne p̄mus inuenit q̄uis mitra p diademate vterēt.vn̄ mitriphoros dictus ē,vt ſcri. Diod. Auſpicijs an.p. auſpicijs et ānis Auguſti pr̃is p adoptionē.q.d.multū tibi puero ꝯferent auſpicia et anni Auguſti. Tiberius ſiue Caius dr̃ arma mouere auſpicijs Auguſti,qm̄ ei cęſar belluꝫ gerendū mandabat, qd̄ ſuis auſpicijs ſuſceperat.Romę.n. ꝯſuetudo erat,vt nihil domi,foriſq; gererēt niſi captatis auſpicijs.

Pugnare auſpicijs alienis

Auſpiciū duplex

captabant āt auſpicia duobus modis, aut volatu,aut garritu auiū,quarꝫ q̄dam oſcines,q̄dā p̄petes dicebant. Et.u.an.q. āni Auguſti afferent tibi multū auctoritatis apd̄ hoſtes, ſeu qa Auguſtus puer adhuc cępit pugnare.

Oſcines

Prępetes

Quidā legūt aīs.Magis placet annis legas,qbus moderandū eē puerile īgeniū velit poeta,aut in puerili ętate ſperandū eē victoriā. Tale ru.tale initiū. Sub tanto no.Cęſaris Auguſti pr̃is. Quū ti.ſi.f.vel.M.Agrippaꝫ et Luciuꝫ īnuit,q̄s læſos dicit pp ius accipiēdi rectores a Parthis ſtermiſſū,vel ſi ad Tiberium referas, Caiū et Luciū itelligit,q̄s ex Iulia nepotes Auguſtus adoptauit.qbus itra trienniū defunctis adoptat ab Auguſto Tiberius ſimul cū frē eorꝫ. M.Aggrippa,q̄s læſos dicit poeta pp Caiuꝫ a Parthis iterempū. Iura tu.p.nam (vt Florus ē ſcri.) Armenios victo rege Tigrane in ti vnū ſeruitutis genus aſſueuerat Poꝫeius,vt rectores a Romanis acciperēt.In termiſſū ḡ ius Auguſtus p̄ p Caium, deinde p Tiberiuꝫ recupare voluit. Genitor.pa.tu. Auguſto S.P.Q.R.p Valeriū Meſſallā pr̃is pr̃ię cognomen detulerunt,cui lachrymās rñ̄dit Auguſtus his v̄bis. Cōpos factus votorꝫ meorꝫ.P.C qd hēo aliud Deos īmo tales p̄cari,q̄ vt hūc ꝯſenſum vr̃m ad vltimū vitę finē mihi p̄ſtre liceat.auctor Sueto. Hoſtis, Parthus. Rapit regna, Armeniā dicit, q̄ ad Par

Caius et Lucius

Auguſtus pr̃ patrię

thos defecerat. Ab inuitò parente,ab Auguſto id moleſte ferēte. Pia tela,q: cā tua eſt honeſta. Sceleratas.i.ſa.q: Parthorꝫ cā iniq̄ eſt. Stabit.p.ſi. Romanę militię ꝯſuetudinē notat.Solebāt.n.in exercitu numen aliqd̄ impatores p̄ferre,vt.C. Cęſar victricē Venerē,Pōpeius Herculeꝫ inuictū in auxilium vocabat,ē in Hiberia Pompei filius ſigne pietatis.cęſar v̄o inſigne Veneris añponebat,quē morē ēt Vir.tāgit eo verſu. Vadimus immiſſi danais haud numine nr̄o.

Numina in exercitu p̄ferebantur

Eoas opes.Parthicas gētes. Dux meus,Tiberi. vel Caius. Marſq; pr̃,Mars pr̃ Romanę vrbis p Romulū. Eſt Deus e vobis alter,Cęſarē Auguſtū dicit,q viuus diuinos meruit honores, et mortuus (vt Sue.ſcri.) I deorꝫ numerꝫ relatus eſt. Nec eni defuit vir p̄torius,q ſe effigiē cremati euntē I cęlū vidiſſe iuraret.Morē referēdi Rōanos p̄ncipes īter Diuos elegantiſſime docet Herodiām li.iiij. Et alter erit, Tiberiū deſignat,vel Caiū,de q̄ potius itellexeriꝫ q̄ de Tiberio, qm̄ Seneca ſcr.C. Cęſarē Diui Auguſti nepotē circa p̄mos inuētę ſuę ānos Luciū frēm chariſſimū ſibi p̄ncipē iuuētutis,ipm̄ p̄ncipeꝫ eiuſdē iuuētutis amiſiſſe in apparatu Parthici belli,et grauiore multo aī vulneī q̄ poſtea corpis ictū eē,qd̄ vtrunq; et piſſime et fortiſſime tuliſſe Auguſtū refert. Votiuaq; car.q̄ Dijs voui, ſi Parthos viceris. Cōſiſtes, ī ꝯcione ſtabis. Meis v̄bis,meo carmie.Solēt.n.ſcriptores.ꝯcionātē impatorē itroducere. O deſint.a.n.m.u.t. vtinā nr̄a carmina rñdeāt,et paria ſint tuis aīs in gētibus,nec deficiāt mihi v̄ba cū ſcribā geſta tua ē Parthos a te debellatos. Terga Par.t.fugā Parthorꝫ. Romanaque pectora Rōanas vires,et victoriā. Telaq; ab auerſo,Plutarch.ſcri.Parthos in fuga ē ſagittas emittere ꝯſueuiſſe,idq; poſt ſcythas oīm optie facere noſce,vn̄ fugiētes nō minori hoſtes afficiūt calamitate q̄ ſtātes. Vir.Fidentēq; fuga Parthū,verſiſq; ſagittis,et Parthorum p̄lia Lucanus fugitiua appellat.

Auguſtus in Deum

Parthorꝫ fuga

Quid.f.vt vincas?apoſtrophe ad Parthos eſt, qꝫ pugnādi morē deridet. Quattuor ī.n.a.hic locus expoſcit,vt q̄ fuerit triūphi forma oñdamus. Idq; Appiani auctoritate, q Scipiōis triumphū ita de

Triūphi forma

Ne poſſint tuti,qua prius,eſſe fuga.
Spectabunt iuuenes leti,mixteq; puelle,
Diffundetq; animos omnibus illa dies.
Atq; aliqua ex illis,dum regũ nomina q̃ret,
Que loca,qui montes,queue ferantur aque,
Omnia reſponde,nec tantum ſi qua rogabit,
Et que neſcieris,vt bene nota refer,
Hic eſt Euphrates precinctus arundine frontes,
Cui coma dependet cerula,Tigris erit.
Hos fac Armenios,hec eſt Danaeia Perſis,
Vrbs in Achemenijs vallibus iſta fuit.
Ille,vel ille,duces,ꝛ erunt,q̃ nomina dicas,
Si poteris,vere,ſi minus,apta tamen.
Dant etiam poſitis aditum conuiuia menſis,
Eſt aliquid preter vina,quod inde petas.
Sepe illic poſitis,teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua preſſit amor.
Vinaq; cum bibulas ſparſere Cupidinis alas,
Permanet,& capto ſtat grauis ille loco.
Ille quidem pennas velociter excutit vdas;
Sed tamen aſpergi pectus amore nocet.

ſcribit.Sertis redimiti oẽs precinētibus tubis currus ſpolijs refertos vehebãt.Ferebant et ligneę turres captarum vrbium ſimulachra pferentes,ſcripture deinde et imagines eaꝝ quas geſſiſſent. Aurum deinceps et argentum partim rudis maſſis, partim notis,aut hmõi impſſum figuris.Corone ſue rea quas virtutis gratia vrbes, aut ſocij, aut exercitus vrbis parentes militibus dediſſent. Cãdidi ſubinde bones ꝛ elephanti illos ſequebant, poſt hos Carthaginenſiũ ac Numidaꝝ principes bello capti.Imperatorem lictores ſequebãt purpureis amicti veſtibus. Tũ cithared oꝝ ac tibiaꝝ turba Hetruſce ſimilitudines pompe. Hi ſuccincti,coroniſq; aureis redimiti ſuo q̃ſq; ordine canentes, pſallentesq; pcedibant.Hos Lydos appellãt,ut facile crediderim Hetruſcos a Lydijs ſumpſiſſe originem.Hoꝝ in medio quiſpiam talari veſte, fimbrijs et armillis auro ſplẽdentibus amictus geſtus varios edebat,hoſtibusq; deuictis inſultans riſus vndiq; ciebat,Poſt thuris et odoꝝ copia imperatorez circunſtetant, ques currũ deaurato multifariamq; notis refulgẽti candidi vehebant equi,auream capite geſtantes coronam lapillis ornatam, gẽmiſq;, Hic veſtem ſuccinctus purpureã patrio more aureis intextas syderibus,altera manu eburneum ſceptrum altera laurum preferebat,quam Romani victorie inſigne profitentur. Vehebantur et cum eo pueri, virgineſq;,et habenas hinc inde cognati iuuenes. Demum q exercitũ ſecuti fuerant ſcriptores, miniſtri,ſcutiferiue.Poſtremo exercitus in turmas,acieſq; diuiſus currum ſequebat.Milites q̃s lauro redimiti,lauꝝ manu ferentes,qbus meritoꝝ inſignia adiuncta aderant,q̃ primores hos qdeꝫ laudibus ferrent,hos ſalibus inſectarent,nõnullos infamia notarent.Simplex deniq; triũphi forma,et quam vnuſq̃ſq; ſermone facile explicare queat,quũ in capitolium uentum eſſet.Scipio depoſito apparatu epulũ amicis (vt mos erat) in exemplo prebuit.

Ne poſſint tuti,cũm aſſignat,cur cathena vincti ſint captiui. Diffũdetq; aĩos,exhilarabit mẽtes

Que loca,nã hoĩes et loca imaginibus ſcriptiſq; in triũphis deſcribebãt,vt docet Appia.in triumphis Caij Ceſaris.Proper.Inq; ſinu chare nixus ſpectare puelle incipiã.et titulis oppida capta legã.Idem & docet Ouid.Triſtium lib.iiij. Nec tñ ſi qua rogabit,non mõ q̃cunq; illa petierit dices,ſed alia plura. Hic eſt Euphrates,q ſerta arundinea capite geſtabit illum Euphratẽ ee dicito.Corone.n.ex arundine a poetis fluminũ dijs dantur. Virg.in.viij.Et crines vmbroſa tegebat arundo.Eſt Euphrates fluminis,qui oritur (vt Pli.tradit)in pfectura maioris Armenie Carinitide,i monte Aga, vel (vt Mutianus voluit) ſub radicibus mõtis, quẽ Capotem appellant, cuius et Lucanus meminit lib.iij. et Solinus. Cui coma dependet cerula,q capillos hꝫ ceruleos. Tigris erit.Tigris fluuius eſt,q ex Armenijs fluit, auctore Herodoto,a celeritate dictus,vt Pli.tradit.Medi.n.Tigꝛ ſagittam appellant. De Tigri plura legito apd Plinium et Solinum.

Hos fac Armenios finge illos eſſe Armenios,quos deuicit Auguſtus p Tiberiũ, vt docet Suetonius. Hec ẽ Danaeia Perſis,Perſis (vt Strabo ſcribit) regio eſt orientalis poſt carmaniam,a P.ſeo (vt antea docuimus) cognominata. Sant Perſe ex omnibus barbaris clariſſimi fuere, q niũ Grecis imperitarunt.q Aſiã tenuere ꝑ eos, celũ Iouẽ putant,colunt Solem quẽ Mithram vocant, Lunã,Venerem,ignẽ tellurem,ventos,et aquã,in flumẽ nõ micturiũt.Hoꝝ pueri añ q̃rtum annum añ pris pſpectũ nõ veniũt.Ducũt vxores quã plures, et multas pellices alunt ppagande ſcobolis cauſa.Regi,q non paruerit capite et brachio amputato pijcitur,auctor Strabo. In Achemenijs vallibus,hoc eſt Perſicis.Nã tres erãt Perſaꝝ tribus, Preanſcores, Achemenide,et Magi. Prop. Non tot Achemenijs armant ſuſa ſagittis. Et erunt q̃ nõia dicas,finges noĩe aliquo illum appellari. Dant et poſitis, inter epulas q̃s poteris tibi amicã pciliare. Adducta cornua,violentiã,et laſciuiam ad ſe inclinatã, poete enim Bacchum cũ cornibus deſcribunt,qm̃ Liber pr̃ pteruitatem et contumaciam addere ſolet,que per cornua deſignatur,et ebrij dñr cornua ſumere.Horatius,Addis cornua pauperi. Diodorus cornua aſcribit Baccho qm̃ is primus dicitur bones cornutos ad iugum iunxiſſe. Purpureus amor,formoſus Cupido.qui inter epulas verſatur.

Preſſit,demulſit. Bibulas alas,vinum bibentes.

Vdas,ex quo oſtendit duo numina inter epulas verſa in Bacchum ſcilicet et Cupidinem, eſſeq; vtrunque Veneris conciliatorem. Pectus,mentẽ

Euphrates
Flumina coronis arũdinis inſignibãt
Tigris
Perſis
Cornua Bacchi

tem amātis. Cura fugit, idē & Hora. Diſſipat Euchius curas edaces. Tunc pauper cor. ſu. fit ꝑter nus. Tūc aperit mentes, tūc hoīs mentes oſīdit, et ꝓdit ſecreta. Horatius. Nō ego te candide Baſſareu Inuitū qtiā, nec variis obſita frondibus ſub dio rapiā. Æuo rariſſima n̄ro Simplicitas, ſimplicitas illa quę n̄ra tēpeſtate in nullo extat, niſi poſt vinum. Artes, fraudes & calliditatem. Excutiente Deo, eiiciente Baccho. Illic ſępe alios, in ꝯuiuiis ſępenumero iuuenes capti ſūt amore. Ignis in igne, amoris calor addit colori vini, eſt .n. amor ignis occultus Virg. Vulnus alit venis et cęco carpitur igni, vino alit exhauſto nā eſt accēdendi calore viſcera intus, foris infuſo refrigerādi, vt docet Pli. (*Vini Natura*) Hic tu fallaci, docet non diligendā eſſe amicā nocte. (*Paridis iudicium*) Luce Deas, cū in Pelio mōte Thetidis nuptię celebrarentur a Diis oībus, Indignata Diſcordia, q̄ & ipſi nō licuiſſet adeē, pomū in quo ſcriptū erat, pulchriori deē, iniecit, ſed cū Iuno, Minerua, et Venus inter ſe certarent ꝺ pulchritudine, placuit Ioui, vt de ea re Paris in Ida monte Phrygię ſnīam ferret, q a Venere corruptus ſoꝛmeā ſnīā dedit, cum prius vnāquāq; nudas vidiſſet, vt docet Apuleius in Meta. Ouid. in Epiſtolis, Qua Venus & Iuno, ſumptisq; decentior armis Venit in arbitriū nuda Minerua meū, et Propertius, Credite et Dinę quas paſtor viderat olim, Idęis tunicā ponere verticibus. De tincta murice lana, murex genus conchę eſt, a purpura haud diſſimilis, ſed ꝓ purpura (*Murex*) accipitur a poetis, quę florem illū tingendis veſtibus in mediis (vt docet Plin.) faucibus hēt. Virg. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Murice. Quid tibi fœmineos, docet amantes quoq; poſſe in ſiluis puellas ꝯciliare. ꝓſertim ſi venatione delectantur, quem morem īpudicum taxat, Iuue. eo verſu, Meuia Thuſcū figat aprū, et nuda teneat venabula mām̄a. Quid referā Baias, Baię (vt Stra. ſcri.) a Baia Vlyxis ſocio nomen traxere, fuerat autem oppidum Cāpanię amęniſſimum, (*Baię*) In cuius regione C. Marius. Gn. Pūpeius, et Cęſar villas extruxerunt, ad quē locū ſub ęſtiuum tēps ſalubritatis cā nauigabant matronę cimbis variis coloribus pictis, vbi nocturna canentiū ꝯuiuia, & ſymphonię audiebant, vt tradit in Epiſtolis Seneca, q̄ Baias diuerſoriū vitiorū haberi cęptū eſſe ſcribit, et Propertius, Tu mō q̄primum corruptas deſere Baias Multis iſta dabunt littora diſſidium. Littora quę fuerant caſtis inimica puellis, Ah pereant Baie crimen amoris aquę. Martialis etiam ſcribit Matronam caſtiſſimam factā eſſe īpudicam, dum aqs Baianis fouet. Prętextaq; littora velis: velis operta et velata littus .n. Baiarū vndiq; velis operiebatur. (*Baianę aquę*) Et quę de calido, Baię (vt Stra. docet) habebant aquas calidas. & ad voluptatem, et ſanandos morbos accōmodatiſſimas. Scribit etiam Plinius aq̄s nuſquam largius eē, q̄ in Baiano ſinu, nec pluribus auxiliādi generibus. Alię ſulfuris. Alię aluminis. Alię ſalis. Alię nitri. Alię bituminis, nōnulla etiā acida ſalſaue mixtura, (*Poſſideanę*) vapore quoq; aliquę ꝓſunt. Tantaq; ē vis vt balneas calefaciāt, ac frigidā ētiā Solis feruore cogant, q̄ in balneis Poſſideanę vocant nōie accepto Claudii Cęſaris liberto, ob ſonia q̄q; ꝓcoquunt. Vulnus re. Baiis .n. a Cupidine vulneratus diſcedit. (*Dianę lucus*) Ecce ſuburbane, lucum deſcribit vbi erat Dianę templum, de quo in Faſt. ita ſcribit Ouidius Vallis Aricinę ſilua pręcinctus opaca. Eſt locus antiqua religione ſacer, & Lucā Parua Myceneę quantū ſacrata Dianę Diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma. De eo quoq; ita ſcri. Stra. Eſt & Dianę lucus ideſt Artemiſiū, ſic enim vocāt, e ſiniſtra vię regione ex Aricia ad Aricinā vīā ꝯſcendentibus, quod tēplum nomināt ędificiis (*Artemiſium,*) tauricę, ad quod tēpliū ex vrbe fœminę coronatę aſſecutę qd' votis optauerunt. Idibus Auguſti facibus accēſis veniebāt. Ouid. in Faſt. Sępe potens voti frontē redimita coronis, Fœmina lucentes portat ab vrbe faces, et Propertius, Cum videt accenſis deuotam currere tędis In nemus et triuię lumina ferre Deę. Hoc autem certamen ab Athenienſibus ſumptū arbitror. Siquidē Pauſanias ſcribit, In academia fuiſſe Promethei aram, a qua ad vrbē cum accenſis facibus currebant, certamen autem in eo

Vina parant animos, faciūtq; caloribus aptos
Cura fugit multo, diluiturq; mero.
Tunc veniūt riſus, tunc pauper cornua ſumit
Tunc dolor, & curę, rugaq; frontis abit.
Tunc aperit mentes, ęuo rariſſima noſtro,
Simplicitas artes excutiente Deo.
Illę ſępe animos iuuenum rapuere puellę,
Et Venus in vinis, ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucernę,
Iudicio formę, noxq; merumq; nocet.
Luce Deas cęloq; Paris ſpectauit aperto,
Cum dixit Veneri, vincis vtranq; Venus
Nocte latent mendę, vitioq; ignoſcitur omni,
Horaq; formoſam quamlibet iſta facit.
Conſule de gemmis, de tincta murice lana,
Conſule de facie, corporibusq;, diem.
Quid tibi fœmineos cętus venantibus aptos
Enumerem? numero cedet harena meo.
Quid referam Baias? pretextaq; littora velis?
Et, que de calido ſulfure fumat, aquam?
Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit,
Non hęc (vt fama eſt) vnda ſalubris erat.
Ecce ſuburbanę templum nemorale Dianę,
Partaq; per gladios regna nocente manu.

poſitū erat i curſu tędā ſeruare accēſā, q̄ſi i prio extinguebat̄ victoria ad ſcōz tráſferebat̄. ſin ſcōo q̄z extinguebat̄, tertius erat victor. ſin vero oībus, nulli victoria relinq̄bat̄, vñ de Varro de re ruſtica dixit, Nō curſu lápada tibi trado, q̄ ſignat nō tibi victoriā trado, meminit & Herodotus lib. viij. vnde Perſius dixit. Qui prior es, cur me i decurſu lápada poſcis. In q̄ verſu enarrádo multi multa dixerūt, bene ſt pauci. Partaq; p gla. barbaricus gdá ē Scytharū mos erat (vt Stra. meminit) circa téplū Dianę, vt q pri⸗us victimá mactaſſet, ſacerdos iſtitueret̄ q viribus corpis et pedū celeritate potés gladiū tenés et iſidias ſp circūſpectás de honore certabat, et ad ſe trucidādū ſtrenue ꝯtra pugnanté aduerſum ſe paratus erat, ſinguliſq; annis ei q tenuerat ſacerdotiū erat, cū illi victor ſuccedebat, appellabat̄ aūt ſacerdos rex nemoralis

Rex nemoralis Diana nemoralis

ab Artemiſio nemore, ē Diana nemoréſis vel nemoralis. Papinius, iáq; dies adenat ꝑfugis cū regibus aptū Fumat Aricinū triuię nemus et face multa cōſcius Hippolyti ſplēdet lacus. Oui. in Faſtis. Regna tenét fortes manibus, pedibusq; fugaces, Et perit exéplo poſt mō quiſq; ſuo Suburbanę Dianę, téplus. n. nō lóge diſtabat ab Aricia. Nocēte manu, q: pugnabat̄. Illa q̄ eſt virgo, Diana n. a poetis virginitatis Dea appellat̄. Multa vulnera, q: illic multi amore capiuntur. Hactenus vnde le. docuit vbinā q̄rēda eſſet amica, nunc queádmodū ꝯciliáda ſit pręcipit. Vnde legas vnde eligas. Imparibus mo. inęquali modulatióe, ná Elegiacus verſus ipar appellat̄ a poetis ꝓpea q̄ alter verſus ex ſex dimēſióibus, alter vero ex quinq; ꝯſtat, vnde exametri et pentametri nomina indita ſunt.

Elegiacum carmen

Molior, accingor. Prima fiducia, prima ſpes. Tende plagas, tende retia. Vere prius, vere enim aues concentibus aera mulcent. Męnalius canis, canis Arcadicus, venaticus, qui in Męnalo monte feras inſequitur. Furtiua Venus, furtim rapta. Male diſſimulat, neſcit, amorē cęlare. Illa cupit tectius, cautior eſt in tegendo amore. Conueniat maribus, ſi ſint mares concordes. Aget partes rogátis, petet coitum ab homine. Agimus. n. partes rogátis, cum munera alicuius aliquid peténs obimus. Mollibus i pratis, brutorū aīalium exéplo ꝓbat foeminā eſſe quod dixit, ſi fas eēt. Cornipedi equo, ſic et Virg. Et cornipedū

Illa quod eſt virgo, quod tela Cupidinis odit,
Multa dedit populo vulnera, multa dabit.
Hactenus vnde legas, q̄d ames, vbi retia ponas
Pręcipit imparibus vecta Thalia modis.
Nunc tibi quę placuit, quas ſit capienda ꝑ artes
Dicere pręcipuę molior artis opus.
Quiſquis vbiq; viri faciles aduertite mentes,
Pollicitiſq; fauens vulgus adeſto meis.
Prima tuę mēti veniat fiducia, cunctas
Poſſe capi, capies, tu modo tende plagas.
Vere prius volucres taceant, ęſtate Cicadę,
Męnalius lepori det ſua terga canis,
Foemina q̄ iuueni blande tentata repugnet,
Hęc quoq;, quam poteris credere nolle, volet
Vtq; viro furtiua Venus, ſic grata puellę eſt,
Vir male diſſimulat, tectius illa cupit.
Cōueniat maribus, ne quá nos ante rogemus,
Foemina iam partes victa rogantis aget.
Mollibus in pratis admugit foemina tauro,
Foemina cornipedi ſemper adhinnit equo.
Parcior in nobis, nec tam furioſa libido eſt,

curſuz ſimulabat equorū. Adhinnit, hinnire ꝓprię de eqs dicimus vnde hinnitus. Virg. Et alto Pelio hinnitu fugiés iplenit acuto. Legitimum finé, certū modū. Flama virilis, amor viri. Byblida qd referá: exéplis agit amori eſſe magis obnoxias foeminas q̄ viros. Biblis ex filia Męandri nata Caunū fratrē turpiter amauit, q ſororis ſcelesto amore cognito, ex pária profugit. Illa duxit eū q̄ritas i Cariā puenit, vbi longo lanei et pollutio amore fatigata perijt. Sed Deorū miſeratióe i fontē ſui nois mutata ē.

Byblidis fabula

Fabulá narrat Ouid. i Met. Arſit, capta ē amore. Et ē laq̄o, hic laq̄o eā dicit vitá finiuiſſe, i Met. vero alr eius exitum deſcribit. Myrrha pr̄ēs, nota eſt fabula, queádmodū Myrrha ꝯcubuit cū Cinyra pr̄e Cyprio rum rege, quez diu vexiſſe ſcri. Pli. Id autez fuit dum mr̄ Cereris ſacris opat̄, qđ ꝑus pr̄ cognouiſſet, ſtricto gladio eā iſecutus eſt illa noctis bñficio in terrá Sabęá euaſit, vbi i arborē ſui nois mutata eſt, vt in Meta. narrat Oui. Sed nō vt deiu it, q: nefando pr̄is amorē capta erat. Ob ductio cortice, circunducto cortice, nā i arborē Myrrhant mutata ē. Illini lachrymis, Myrrhę guttis, et ex arbore ſtillantibus, Hęc. n. melior habebatur, et ſtacte ideſt gutta dicebat̄. Columel. Et melior ſtactis ponatur Achaica Myrrha. Vngimur, antea. n. myrrha vel alijs odoribus vngebantur. Sappho, Non arabo noſter rore capillus olet, et Horatius. Dic et argutę ꝑ Neerę Myrrheum nodo cohibere crines et alibi. Sępe diem mero fregi coronatus Nitentes Malobrato ſyrio capillos.

Myrrhę guttę Stacte

Vallibus Idę, Ida mōs fuit non modo Troicus, ſed et Cretenſis (vt Strab. ſcri.) cuius verba hęc ſunt, Mons Idęus ſurgit Cretenſium cunctorum celſiſſimus, quaq; verſum circuitum habens ſtadium ſexcentorum pręſtantiſſimis ille ſane oppidis inſtar coronę incolitur. Tradit etiam Plinius, Cretam montes habuiſſe Cadiſcum, Idęum, Dictinęum, Crocum. Virg. Mōs Idęus vbi et gentis cunabula noſtrę. Ouid. in Faſtis, et Creta nobilis Ida. Cádidus taurus, Taurū dſcribit, cuius amore capta fuit Paſiphae. Tradūt fabulę Paſiphaen Minois vxorē cū Tauro adamaret, ſigniū boui ſile a Dędalo factū, eoq; modo tauro ſuppoſitā deſiderio potitam eſſe. Ante hoc tempus Minoem quotannis ferunt ſpecioſiſſimum cuium tauro Neptuno ſolitū de more ſacrificare, cuz ei

Ida

taurus eſſet cęteris pſtantior, aliū ſacrificauit deterioreni. Qua ex re iratus Minoi Neptunus eius tauri amore Paſiphae infecit, cui arte Dędali ſuppoſita decātatū fabulis genuit Minotaurū nā duplici, vt q vſq; ad humeros taurus, cętera hō eſt, auctor Diod. Tenui nigro macula nigra ſed parua.

Paſiphae fabula

hoſtem non tauri. Concita bac. ſacerdos Bacchi furore numinis impulſa. Aonio Deo, Baccho, qui in Beotia colit. vbi erat Thebe natale ſolum Liberi pris, et Herculis, et Cithęron fabulis, carminibusq; celebratiſſimus, vt Pli. docet. Vaccā, quā amabat Taurus. Meo dño, tauro. Duci de grege, de grege abſtrahi,

Legitimum finem flamma virilis habet.
Byblida quid referam? vetito q̄ fratris amore
Arſit, & eſt laqueo fortiter vlta nefas.
Myrrha prem, ſed non vt filia debet, amauit,
Et nunc obducto cortice preſſa latet.
Illius lachrymis, quas arbor fundit odora,
Vnguimur, & dominę nomina gutta tenet.
Forte ſub vmbroſis nemoroſę vallibus Idę,
Candidus armenti gloria taurus erat,
Signatus tenui media inter cornua nigro,
Vna fuit labes, cętera lactis erant.
Illū Gnoſſiadesq;, Cydoniadesq; iuuencę
Optarunt tergo ſuſtinuiſſe ſuo.
Paſiphae fieri gaudebat adultera tauri,
Inuida formoſas oderat illa boues.
Nota cano. non hoc, quę centū ſuſtinet vrbes,
Quāuis ſit mendax, Creta negare poteſt.
Ipſa nouas frondes, & prata tenerrima, tauro
Fertur inaſſueta ſubſecuiſſe manu.
It comes armentis, nec itura m cura moratur
Coniugis, & minos a boue victus erat.
Quid tibi Paſiphae pretioſas ſumere veſtes?
Ille tuus nullas ſentit adulter opes.
Quid tibi cū ſpeculo mōtana armēta petenti?
Quid toties poſitas fingis inepta comas?
Crede tñ ſpeculo, quod te negat eſſe iuuencam,
Quam cuperes fronti cornua nata tuę.
Siue placet Minos, nullus quęratur adulter,

Vna fuit labes, hanc ſolum habuit maculā nigrā. Gnoſſiadesq;, Cretēſes a Gnoſſo Cretę vrbe, quā cōdidit, Minos in ea ſ. ſuię pte, q̄ Aſiam ſpectat, vt docet Diodorus. Cydoniadesq;, a Cydone eiuſdē Cretę oppido cōdito ab eodem Minoe in his locis, q Peloponneſo oppoſita ad occidentem vergit, auctore Diodoro. Herodotus ſcri. Cydoniā i Creta cōdidiſſe Samios. Male āt in pleriſq; codicibus Sidoniades legitur. Centū q̄ ſuſtinet vrbes. Creta. n. a Creta nympha Heſperidis filia cognominata centum fuit vrbiū clara fama, vt vt Pli. docet, et Stra. ſcr. eā Hecatōpolim appellatā eē. Terminatur āt ab occaſu mari Adriatico, a ſeptētrione pelago Cretēſi, a meridie punico, ab oriente Carpatio auctore Ptolomęo. Quāuis ſit mendax, Cretēſes. n. mēdaces appellātur, quā rē docet Diuus Hiero. ad magnū oratorē ita ſcribēs. Sȝ ē Paulus Apoſto. Epimenidis poetę abuſus verſiculo eſt ſcribens ad Titum κρητες αει ψευσται κακα θηρια γαστερες αργοι, Cretenſes ſemp mendaces, malę beſtię, vētres pigri. cuius heroici hemiſtichium poſtea Callimachus vſurpauit. Nouas frōdes, vel recentes, vel paulo ante natas. Et prata tenerrima, ptinens pro pteto. Prata. n. p herbis poſuit, vt ſolent poetę. Subſecuiſſe, vt pabulum afferret. Iturā. Paſiphaen tauri ſecuturā. Cura pingis, amor erga maritum minoa; vel q pater curabat qd de re ſentiret Minos. A boue victus erat, q illa pluris faciebat taurū q̄ maritū. Quid tibi Paſi. apoſtrophe eſt ad Paſiphaen, vbi notandū q Paſiphae ſine diphthōgo in fine, vt ſit q̄driſyllabū nomen, pfertur, quemadmodū Danae, et Phaeton. Virus ſal. maritum Minoa decipere. Falle viros, ames;

Gnoſſos **Cydon** **Creta** **Cretēſes mēdaces** **Paſiphae** **Danae** **Phaeton**

Sub iuga curua, vt aratro ſupponeretur, aut plauſtro trahere. Cōmetaq; ſacra, finxit velle ſe eas Diis ſacrificare. Exta pellicis, exta vaccę quā ſacrificauit. Pellicibus cęſis, occiſis vaccis. Ite placete meo, ſtomachoſe dicit placete nunc tauro. Fieri Europa, Europę quę amata fuit a Ioue in taurū mutato, a quo ēt in Cretam delata eſt, vt docuit Ouid. ex qua natum Minoa et Rhadamāthum ſcri. Diodo. Modo poſtulat Io, optabat poſſe in vaccam mutari, vt Io a Ioue mutata eſt, nota eſt fabula. Altera q bos eſt, Io facta ē vacca. Impleuit, grauidam fecit Paſiphaen. Deceptus, deluſus. Vacca acerna vacca lignea, quā fecerat Dędalus. Dux gregis, taurus. Auctor, taurus. Erat pditus partu, q Minotaurum peperit. Creſſa Thyeſteo, Europę Cretenſes Atrei vxorem cū Thyeſte pcubuiſſe ſcri. Seneca, qd ęgre ferens Atreus liberos ei epulandos appoſuit, q̄ Sol ne pollueret effugit. Quod ideo fingit, qm Atreus apud Micenęos primus eclypſin Solis inuenit, cui inuidens frater ex vrbe diſceſſit tpe quo eius pbata ſunt dicta, ut Seruius docet. Ouid. in .ii. Triſtium, Si non Europę frater ſcleratus amaſſet, Auerſos Solis non legeremus equos. Amore Thyeſteo, nefando Thyeſtis concubitu. Ah quantū eſt, hoc p parentheſim dictū eſt. Nō medium rapuiſſet iter, non in medio itinere Sol curſum auertiſſet ne ſcelus conſpiceret. legit ēt rupiſſet. Curruq; retorto, curru reflexo ē ad oriētem, vñ diſceſſerat, redeunti. Filia purpureos, Scylla Niſi Megarenſiū regis filia capta amore Minois, q eius patriam obſidebat, purpureā comam pris, in qua fata vrbis conſtabant illi attulit, ſed a Minoe

Europe Agenoris **Europe Cretenſis** **Scylla Niſi**

ſpreta in auem Cyrim a Neptuno mutata eſt, ut in Met. narrauit Ouid. et nos diximus in primo de Remedio amoris. Puppe celſa, cui heſerat dũ Minos diſcederet. Altera Scylla, hec Phorci filia fuit ex Cretaria nympha, cuius fontẽ in quo puella lauari cõſueuerat, Circe veneficijs inficit, q ea amarẽ a Glauco, a quo ipſa ſpreta fuerat. Cũ igitur Scylla in fontem deſcẽdiſſet, et inguina latrantibus canibus detineri cõſpexiſſet, exterrita in mare ſeſe precipitauit. Vir. Quid loquar aut Scyllã Niſi, quã fama ſecuta eſt. Candida ſuccinctam latrantibus inguina mõſtris. Qui martẽ terra, Agamẽnon poſt excidium Troiane vrbis p annũ errauit, vt Home. ſcri. Deĩde i patriam venit; ſed ſcelerate coniugis Clytẽneſtre dolis ab Aegiſtho adultero in cena in cõuiuio obtruncat. Vir. Ipſe Mycenęus magnorũ ductor Achiuũ Coniugis infandę prima inter limina dextra Oppetijt, deuicta Aſia ſubſedit adulter. Seneca vero ſcri. in Agamẽnone Clytẽneſtrã graui dolore agitatã, q ille Caſſandrã ſecum traheret, et ea die q̃ in patriam intrauit domum parato cõuiuio, et ipſe Agamẽnon dũ picta veſte ſublimis iaceret Priami ſuperbas corpe exuuias gerẽs ei detrahere cultus hoſtiles vxor iubet, et induere potius coniugis fidę manu textos amictus, vero induta veſtis exitum manibus negat, caputque laxi et inuij claudũt ſinus, et tũc haurit tremẽti ſemi uir dextra latus Agamẽnonis, eũq; interfecit veſte inuta inuoluens idẽ q̃ narrat Euripides in Ore- ſte. Martẽ terra, ex ſilio .n. Troiano ſoſpitus euaſit. Neptunũ effugit, euaſit maris pericla. Cui nõ defleta ẽ, Iaſon (vt Lactãtius tradit) rapto aureo vellere, id Creõti Corinthiorũ regi detulit, cuius filiã Creuſam (vt ſcri. Seneca) vel Glaucẽ (ut maluit Diodorus) vxorẽ duxit repudiata Medea, q̃ irata regiã cũ pluge Creuſa incendit, laniauitq; filios duos, quos ex Iaſone ſuſceperat, eaq; poſtea Aegeus vxorem duxit, et qua Medum filiũ ſuſcepit. Deinde cũ eo Theſeũ uerita in Aſiã puenit, vt Iuſtinus docet, atq; ibi vrbẽ cõdidit de ſuo nomine appellatã, a q̃ deinde totã regionẽ Mediã denominauit. De Iaſone plura legito apud Diodorũ in .v. Flamma, q̃ Medea Creuſam aſſumpſit, Scribit .n. Pli. Napthã magnã habere cognationẽ igniũ, trãſilireq; protinus in eã vndecunq; viſam, et ita Medea pellicẽ crematã, nãq; dũ ſacrificat ad aras acceſſit, corõnaque igne rapta eſt. De Naptha plura ſcri. Strabo. Creuſę Ephyreę, id eſt Creuſę Corinthiacę. Corinthus .n. vrbs ẽ Achaię, q̃ prius dicebatur Ephyra, vt docet Plin. Parens, Medea mr. Nece natorũ, duos .n. filios ex Iaſone interemit, dicente Ouidio, Sed poſtq̃ Colchis arſit noua nupta venenis. Flagrãtemq; domũ regis male vidit vtroq; ſãguine natorũ perfunditur impius enſis, Vltaque ſe mater male Iaſõis effugit arma. Flevit Amynthorides. Phœnix filius fuit amynthoris filij Cercaphi, quem Phocidẽ alij Ormeniũ genuiſſe volunt. Hic cũ amica patris rẽ habebat ſed poſt multas eius ſpeculationes Helade di-

Siue virum mauis fallere, falle viro.
In nemus, et ſaltus thalamo regina relicto
Fertur, vt Aonio concita baccha Deo.
Ah quoties vultu vaccam ſpectauit iniquo,
Et dixit, domino cur placet iſta meo?
Aſpice, vt ante ipſum teneris exultat in herbis,
Nec dubito quin ſe ſtulta placere putet.
Dixit, et ingenti iam dudum de grege duci
Iuſſit, et immeritam ſub iuga curua trahi,
Aut cadem ante aras, cõmentaq; ſacra coegit,
Et tenuit leta pellicis exta manu.
Pellicibus quoties placauit numina ceſis,
Atq; ait exta tenens, ite, placete meo.
Et mõ ſe fieri Europam, modo poſtulat Io,
Altera quod bos eſt, altera vecta boue.
Hanc tamen implenit vacca deceptus acerna
Dux gregis, et partu proditus auctor erat.
Creſſa Thyeſteo ſi ſe abſtinuiſſet amore,
(Ah quantum eſt, vni poſſe placere viro)
Non medium rupiſſet iter, curruq; retorto
Auroram verſis Phebus adiſſet equis.
Filia purpureos Niſo furata capillos,
Puppe cadens celſa facta refertur auis.
Altera Scylla maris mõſtrũ; medicamĩe Circes
Pube premit rabidos, inguinibusq; canes.
Qui Martem terra, Neptunũ effugit in vndis,
Coniugis Atrides victima dira fuit.
Cui non defleta eſt Ephyreę flamma Creuſę?
Et nece natorum ſanguinolenta parens?
Fleuit Amynthorides p inania lumina Phenix
Hippolytum rapidi diripuiſtis equi.
Quid fodis imeritis Phineu ſua lumina natis?
Pena reuerſura eſt in caput iſta tuum.
Omnia feminea ſunt iſta libidine mota
Acrior eſt noſtra, pluſq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cunctas ſuperare puellas,
Vix erit in multis, quę neget vna tibi.
Quę dant, quęq; negant, gaudent tñ eſſe rogatę.
Vt iam fallaris, tuta repulſa tua eſt.
Sed cur fallaris, cum ſit noua grata voluptas?
Et capiant animos plus aliena ſuis?
Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris,

Scylla Phorci

Agamẽnonis mors

Iaſon Creuſam duxit vxorem

Naptha

Corinthus Ephyra

Phenix occęcatus

ſeſſ.I,dic'te ipſo apd Hōeꝝ lib.Pſ vero vbi cū pu ella me ſua ꝯcubuiſſe reſciuit (reſciuit aūt pꝛimus) et alq; et me execrans ē,inuocatiſq; Erinybus ē ipre; catus filio filioꝝ orbitatē.Is igr ad Peleū fugit,quē filio Achilli comitē,ꝓceptoreq; ddit.Hūc Hōerus nū ſcribit cęcū fuiſſe,nōnulli tū Lycophrō:ſū tpꝰs te ſtimonio dicit eū in pria reuerſum oculis caruiſſe. Hippolytū rapidi, Phędrę et exē plo maiorē eē I foeminis,q̄ in viris amo rē oñdit,nota ē fabu la Ouidij carmine, q̄ et Maro in.vij.deſcri bit. Quid fodis imē ritis,Phineus rex fuit Arcadię q repudiata Cleopatra vxore,filiā Harpalicē Scythicā ſu perduxit,cuius iſtin ctu filios obcęcauit, ſed in huius rei vin dictā mox illum Dij oculis priuarunt, et Harpyias aues īmiſe rūt, q̄ dapes diripie bāt, atq; vētris ꝓlu uio foedabāt, vt Ser uius docet.Diodorus tū in q̄rto aliter fa bulā deſcribit. Li bidie foeminea,amo re muliebri. Nra, virili. Acrior eſt,I vehemētior I foemi na. Quę neget,quę coitū recuſet. Quę dit,q̄q; negāt,foemi nę q̄ tibi aſſentiunt, vel coitū negāt. Et iā fallaris,quāuis ne gauerit mulier. Tu ta repulſa,q: nihil mali ex ea ꝯſequeris. Noua voluptas,no ui amātis. Et capi at alios,q: aliena ma gis q̄ nra appetimus Grādius vber, vbe ra lactis pleniora. Sed prius ancillā, aliud ꝓceptū affert. Captatę puellę,ami cę blāditijs ꝯciliatę. Molliet molles et faciles reddet. Tuos acceſſus. tuos aditus ad amicā. Sit paꝝ fi da,paꝝ ſoleāt,fidem ſeruare. Tacitis lo cis, occultis luſibus.

Phinei fabula

Lętiſſima reꝝ,amica hilaris. Tūc cū triſtis erat cū erat męſta ꝓp̄ bellū. Lęta recepit,Troiani na ā Grecos abyſſe,ſoluti lęgo luctu equū Troianū ī vrbē traxere,vt ē apud Virg. Tētāda, ſollicitāda ē amica ab ancilla. Cū pelle.cū q̄rit maritū ſe deſer ta ad alias foeminas accedere. Ne ſit inulta, vt vl ciſcat maritum vel amātē illius. Hāc ma tutinos,ſolēt.n.ancil lę comas dñaꝝ pe ctere.vn̄ Iuue. Moro ſas dñaꝝ taxat. Opē remigis,auxilium re migādi, hoc eſt ver ba te illi ꝯciliātia.Eſt āt a nauigātibus ſū pta ſilitudo. Refer re vicē,referre gratiaꝝ amāti. Propera,nar rādo ei iniuriā ma riti vel (quod magis placꝫ) ſollicitādo ami cā. Ne vela cadāt,ne irā ponat. Quęris an hāc ipſam, aliud ꝓceptū affert. Tali bus admis. violata ācilla. Alea grā.mā gna dubitatio. Plin. Vnē et illa.M.Cato ex tra oēs igeniū aleā po ſitus. Hęc fit ſe.aliq̄ ācilla ſedula ē ad co eūdū,aliq̄ tardior,hęc q̄ ē tardior parat fi deliter amātē dñę,il la vero ſedula parat eū ſibi. Caſus in euē tu ē,ſucceſſus rei pen det e fortuna. Licet hic,q̄uis aliqs. In dulgeat au. vtat au dacia coeūdo cū an cilla. Abſtinuiſſe,ab ancillę coitu. Ca ptus erit, decipietur. Sedulitate,aſſiduita te vel diligētia I rebus oībus. Comes il.ſeq̄t, ācillā et poſt dñam ſubagitabis. Aut nū q̄ tē.nūq̄ ācillā aggre diaris. Aut ꝑfice,aut ſubagites. Toll I.q: nūq̄ te accuſabit dñę q: eā volueris ſubagi tare,aut certe dñē nū q̄ accuſabit te amica, ſi ea vi potitus fueris qd facies ſi te effuge rit. Nō a.vt. auis exē plo docꝫ ācillā ſi tutoꝝ

Vicinumq; pecus grandius vber habet.
Sed prius ancillam captatę noſſe puellę
Cura ſit,acceſſus molliet iſta tuos.
Proxima conſilijs dominę ſit vt illa videto,
Neue parum tacitis conſcia fida iocis.
Hanc tu pollicitis,hanc tu corrumpe rogando,
Quod petis,ex facili,ſi volet illa,feres.
Illa leget tēpus(medici quoq; tempora ſeruāt)
Quo facilis dominę mens ſit,et apta capi.
Mens erit apta capi tunc,cum lętiſſima rerū,
Vt ſeges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dum gaudent,nec ſunt aſtricta dolore,
Ipſa patent,blanda tum ſubit arte Venus.
Tunc cum triſtis erat,defenſa eſt Ilios armis,
Militibus grauidum lęta recepit equum.
Tū quoq; tentanda eſt,cum pellice lęſa dolebit
Tunc facies,opem ne ſit inulta tua.
Hanc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet,et velo remigis addat opem.
Et ſecum tenui ſuſpirans murmure dicat.
Vt puto,non poteris ipſa referre vicem.
Tunc de te narret,tunc perſuadentia verba
Addat,et inſano iuret amore mori.
Sed propera,ne vela cadant,ireq; reſidant,
Vt fragilis glacies,interit ira mora.
Quęris,an hanc ipſam proſit violare miniſtrā?
Talibus admiſſis alea grandis ineſt.
Hęc ad concubitum fit ſedula,tardior illa,
Hęc dominę munus comparat,illa ſibi.
Caſus in euentu eſt,licet hic indulgeat auſis,
Conſilium tamen eſt abſtinuiſſe meum.
Non ego per pręceps,et acuta cacumina vadā,
Nec iuuenum quiſq̄ me duce captus erit.
Si tamen illa tibi dum dat,recipitq; tabellas,
Corpore non tantum ſedulitate,placet.
Fac domina potiare prius,comes illa ſequatur,
Non tibi ab ancilla eſt incipienda Venus.
Hoc vnū moneo (ſi quid modo creditur arti)
Nec mea dicta rapax per mare ventus agat.
Aut nunq̄ tētes,aut perfice.tollitur index.
Cum ſemel in partem criminis illa venit.
Non auis vtiliter viſcatis effugit alis,

tacta relinq̃,cũ ſemel tẽtaſ. Viſcato,alis viſco a-pcis. Laſſis caſſibus,nõ bñ tẽtis retibus. Opprime tẽtatã,eunde ancillã quã aggreſſus es. Noxia,no-cẽs ãcilla,vel pſcia et obnoxia. Cõi culpę,cõi coi-tui amatoris,vel certe dñę et ipſius ãcillę. Sed bñ cęlet,qcq̃d tibi ãcilla dixerit de amica. Bñ ſi cęla-bit idex,ſi cęlabit an cilla. Arua opoſa, multi laboris. Et nautis aſpiciẽda pu tat,tpa nõ mõ ab a gricola et nauta,ſz et ab amãte obſeruã da eẽ dicit. Nec sp, nõ oĩ tpe ſeminãdũ ẽ frumẽtũ. Viridi aq̃,mari glauco, nã auſtris ſpirãtibus ma re fit glaucũ et ceru lũ, Aquilonibus obſcu rius,atriuſue, vt do-cet Gellius, cuius reĩ cãm aſſignat Ariſt.in Problematibus. Fi-et idẽ,captabit puel-la. Dies natalis,amĩ cę,q apud priſcos hẽ bat i magna vene-ratione.Vir. Phillida mitte mihi meus eſt natalis Iola. Siue calẽdę,Oui.in Fa.do cet multis rõibus, tur matronę Rõanę calẽdis Martijs,Iunoni ſacri ficarẽt.Põpeius dãt rõnem affert,q̃ ea die Iunõis ędes celebrari cępta ſit,et ea ſacra matronalia di-cebant. Mittebant ãt munera ad amicas calẽd.Mar tijs.Mar.ſcis certe puto vẽa iã venire ſaturnalia Martias calendas,Tunc reddam tibi Galla quod dediſti,et Tibullus.Vt vaga nũc certa diſcurrit vn-diq̃ põpa.Per q̃ vias vrbis munera,perq̃ domos. Quas Venerẽ Marti,hoc dicit q̃ calẽdę Martię ẽt Veneri ſeruiebãt,qm̃ colebãt a mulieribus.Mar. At tu dĩua Paphi remitte nr̃is illęſũ iuuenem re mitte votis.ſic Martis tibi ſuiãt calẽdę,vel q̃ Mar tię calẽ.Ap.ilẽ Veneri dicatũ pcedebãt. Sigillis par uis,ſtatuis qbus ẽt Theatra ornabant, vt ẽt dixi-mus l.iij.de Arte amãdi,ſup eo verſu. Aurea q̃ pẽ-dẽt ornato ſigna Theatro.Scribit ẽt Pli.li.vij.ca iij. Põpeiũ magnũ in ornamẽtis Theatri mirabiles fa ma poſuiſſe effigies,iter q̃s erat. Eutice a.xx.liberis rogo illata,trallis enixa.xxx ptus Vitru. lib.v.ſcrib, tria fuiſſe ſcenaꝝ gña Tragicũ,Comicũ,et Satyri cũ.Hoꝝ ãt ornatus iter ſe erãt diſſimili rõne.Tra gicę deformabant colũnis et faſtigijs, cęterisq̃ re-galibus rebus.Comicę ãt ędificioꝝ priuatoꝝ et me nianoꝝ hñt ſpẽs,pſpectusq̃ feneſtris cõpoſitos imi tatiõe cõius ędificioꝝ rõnibus Satyricę vero ornã tur arboribus,ſpelũcis,mõtibus, reliq̃sq̃ agreſtibus rebus.Hic qdẽ de tragica ſcęna intelligẽdũ puto or-do ãt ẽ,ſiue nõ erit ornatus Circus ſigillis, vt fuit ãn,q̃ prio ille ſolũ pciis ſtatuis ornabaſ,deinde re

> Non bene de laxis caſſibus exit aper.
> Saucius arrepto piſcis retinetur ab hamo
> Opprime tentatam,nec,niſi victor abi.
> Tunc neq̃ te prodet communi noxia culpę
> Factaq̃ erunt dominę,dictaq̃ nota tibi.
> Sed bene cęletur,bene ſi cęlabitur index,
> Noticię ſuberit ſemper amica tuę.
> Tempora qui Solis operoſa colentibus arua,
> Fallitur,ẽt nautis aſpicienda putat.
> Nec ſemper credenda Ceres fallacibus arnis,
> Nec ſemper viridi concaua puppis aquę.
> Nec teneras tutum eſt ſemper captare puellas
> Sępe dato melius tempore fiet idem.
> Siue dies ſuberit natalis,ſiue Calendę,
> Quas Venerem Marti continuaſſe iuuat,
> Siue erit ornatus,non vt fuit ante,ſigillis,
> Sed regum poſitas Circus habebit opes,
> Differ opus,tũc triſtis hyems,tũc Pleiades iſtãt
> Tunc et in ęquorea mergitur Hędus aqua,

galibus rebus ornari cępit,vt dicit Oui. nõ captã-das eẽ puellas tpe quo Tragędia aliq̃ recitaſ,q̃ tũc puellę ſũt triſtes pp flebilẽ Tragędię materiã,et plu-rimũ ipẽdũt. Sed regũ poſitas,obeliſcos dicit,q i me dio circo locabãt,ẽ ãt obeliſcus(vt Marcellinus ſcri bit)lapis i figurã metę cuiuſdã ſenſim a pꝛtitate ſi excelsũ pſurgens,et vt radiũ imitet paulatim gracileſcẽs ſpẽ q̃drata. I verticẽ pductus an-guſtũ manu lenigabus artificis.obeliſcos ãt antiq̃ reges Ægy-pti bello domitis gẽ-tibus aut pſperitatibus reꝝ elati mõtiũ venis,vel apud extremos orbis icolas pſcrutã-tes excisos, erectosq̃ dijs ſuperis di.carũt. Scribit idem Marcel. Aug.Cę. duos obeliſcos admirãdos ex vr be Ægypti Heliopoli Ro.duxiſſe, quoꝝ alteꝝ i cãpo Martio, alteꝝ i Circo maximo locauit,quẽ Pli.ſcribit excisum a rege Semeſer to,q̃ regnãte Pythagoras i Aegyptu fuit cxxv. pedum,ſine et quadratis,pter baſim eiuſdẽ lapidis.Is vero,q ẽ i cãpo Martio.ix.pedibus minor ẽ,a Seſoſtide iſcriptã,q̃bo reꝝ naturę interpꝛtationẽ,Aegyptioꝝ opẽ et ph̃e pꝛinẽt.Denotat aũt ludos Circẽſes,q Rõani ſiue magnos Scęnicos et Theatrales varie appellati ſunt Fiebãt aũt i; honorẽ Iouis,Iunonis,et Mineruę,vt in Verrẽ docet Cice. et ex Valerio Ma.ẽt pcipi põt.Ludiciũ erat.eq̃s,pugileſq̃ ex Hetruria acciti,vt Liuius docet Circẽſes aũt iõ ſunt appellati,q̃ circũ enſes prius fiebant,vt ſcri.Seruius ſuper.viij.Aeneidos. Differ opus, captãdę s.puellę. Tunc Pleiades inſtant Pleiadum imminet occaſus. Oriuntur enim quarto nonas Apriles.Oui in Faſtis,Pleiades incipient humeros releuare paternos.Quę ſeptẽ dicũ,ſex tñ eſſe ſolent Columella ſcribit.vi.idus Octobris Vergiliae exoriri veſpere,Fauonio ſpirante,et interdum Africo cum pluuia Verg.xiij et xij.calendas Nouẽbris. Solis exortu occidere,et tẽpeſtatẽ ſignificare. Idem alibi ẽt ſcri.Vergilias.xi.calẽdas Maias cum Sole oriri.viij.vero Idus Apriles veſpere celari,indicantq̃ hyemare.Pli.etiam tẽpus Vergiliarum exortu ęſtatem incipere,occaſu hyemẽ.Pleiades autem dicuntur,quoniam ex Pleione Oceani et Atlãte ſint natę Vergilię a noſtris appellantur,q̃ in vere oriuntur.Cur ãt ſex tñ modo dicimẽ,cum ſeptem fuerit et q̃o iter ſydera collocatę ſint a Ioue Hyginus et Oui.i Fa.docẽt. Hędus aqua,auriga Hędos humeris geſtat,qui a poetis Olenium pecus appellanſ,et capram Oleniã appellat Oui.in Metam.et Stat.ſcri.

Obeliſcus

Circẽſes ludi

Calendę Martię Matronalia

Pleiades vel Vergilię

Hędi Olenia Capella

Regas duas fuiſſe vnam, in Eoboea, alterum in Achaia, quo in loco Iuppiter a capra lacte nutritus dr, et prope ẽt Olenẽ, vñ Oleniam capellam dixere poetę, vel ab Oleno Vulcani filio, cuius meminit Hyginius. Oriunt̃ aũt Hedi (vt docet Columella) .v. calendas Octobres, Fauonio flante, nonnũq̃ Auſtro cum pluuia. Idem alibi etiã ſcribit Hędos oriri pridie nonas Octobres veſpere, in ortu autẽ et occaſu tempeſtatẽ pluuiamq; faciunt. Manilius. Hunc ſubeunt Hędi claudẽtes ſydere pontum, Nubibus et mundi nutrito rege capella. Virgi. Preterea tã ſunt arcturi ſydera nobis, Hędorumq; dies ſeruandi. Ouid. in Faſt. Nais Amalthea Cretęa nobilis Ida dicitur I ſiluis occuluiſſe Iouem. Huic fuit Hędorum mater formoſa duorum inter Dictęos cõſpicienda greges. Tunc bene deſinit, ceſſat a captanda puella. Qua

Virgilius ẽt duplici.ll. protulit pp metrum, vt alibi q̃ dixit, Ericiũ Porſenna iubẽt accipere. Quaq; die redeũt, Saturnalia intelligit. i. idẽ Saturno feſtũ, q erat (vt ſcri. Macrobius) ad.xiiij.calendas Ianuarias. sed poſtq̃. C. Cęſar huic menſi duos addidit dies .xvi. calendas celebrari cępta ſunt Saturnalia. Sed cum ea re vulgus ignoraret certum Saturnaliorum diẽ, non nulliq; C. Cęſare iſtituto die, ideſt .xvi. calẽdas. Aliiq; veteri more .xiiij. calendas Ianuarij celebrarẽt, pluribus diebus Saturnalia celebrari cępta sũt, lz et apd veteres.vij. diebus pagerent. Auguſtus in legibus iudicarijs tridno ferias ſeruari iuſſit. Erãt ãt hi dies lętitię et iocorũ pleni, qbus bellum ſumere, et pęnas a nocte exigere, piaculũ erat. Palęſtino viro, viro Iudaico. Nã Iudęi diẽ quem latini Saturnũ dicũt Sabbatũ appellãt, et obſeruãt mira ſupſtitione, vt autra docuimus. Scribit ẽt Tacitus in lib.xxi. Septimo die Iudęis ociũ placuiſſe, q is finem laborum tulerit, dein blandiente inertia, ſeptimũ quoq; annum ignauię datũ, et honorẽ eum Saturno habitũ. Seu principia religionis tradẽtibus Iudęis, quos cũ Saturno pulſos et conditores gentis accepit, ſeu q de ſeptẽ ſyderibus, quis mortales regunt̃, altiſſimo orbe, et pcipua potentia ſtella Saturni ferat̃, ac pleriſq; cęleſtium vim ſuas, et curſum ſeptimos p numeros cõmeare. Palęſtina ãt regio Syrię iuncta eſt, dcã (vt ſcri. Pli.) a Palęſti vrbe Meropoli. Eſt ẽt Palęſtina pp Pheaciã. Luca. Laxa Palęſtinas nudis ɔfixit barenis. Septĩa fe. Saturnalia intellige. Magna ſupſtitio, magnus et ſupfluus timor. Supſtitio aũt (vt Cice. eſt auctor) dr̃ a ſuperſtes nomine. Illi. n. ſupſtitioſi ſunt, qui totos dies precant̃, vt ſibi ſui liberi ſuperſtites ſint. Alij ſuperſtitionẽ dictam volunt, q ſint ſupſtantium rerum, ideſt cęleſtiũ, et diuinorum, q ſuper nos ſtant inanis ẽ ſupfluus timor. Lactãtius vero libro Diuinarum inſtitutionũ quarto, ſupſtitioſos eos vocari ſcribit, non qui filios ſupſtites optãt, omnes. n. optamus, ſed aut eos, qui ſupſtitẽ memoriam ipſorum defunctorum colunt, aut qui parẽtibus ſuis ſupſtitibus colebant imagines eorum domi tanquam Deos penates. Nam, qui nouos ſibi ritus aſſumebant, vt in Deorum vicem mortuos honorarent, quos ex hominibus in cęlum receptos putabant, hos vocabant ſuperſtitioſos. Eos vero qui publicos et antiquos Deos colerent, religioſos nominabant.

Tunc bene deſinit̃, tunc, ſi quis creditur alto,
Vix tenuit lacerę naufraga membra ratis.
Tunc licet incipias, qua flebilis Allia luce
Vulneribus Latijs ſanguinolenta fuit.
Quaq; die redeunt rebus minus apta gerendis
Culta Palęſtino ſeptima feſta viro.
Magna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicę,
Quaq; aliquid dandum eſt, illa ſit atra dies.
Cum bene vitaris, tamen auferet, inuenit artẽ
Foemina, qua cupidi carpat amantis opes.
Inſtitor ad dominã veniet diſcinctus emacẽ,
Expediet merces teq; ſedente ſuas.
Quas illa, inſpicias, ſapere vt videare, rogabit,
Oſcula deinde dabit, deinde rogabit, emas,
Hoc fore contentam multos iurabit in annos,
Nunc opus eſſe ſibi, nunc bene dicet emi.
Si non eſſe domi, quos des, cauſabere nũmos,
Littera poſcetur, nec didiciſſe iuuat.

Allia fluuius. Qua ſle. Allia, Allia (vt Liui. ſcri. fluuius eſt .xi. millibus paſſuũ ab Vrbe diſtãs cruſtiminis defluẽs montibus. Apud quẽ deletę ſunt a Gallis copię Rõanę ad xv. Klen. ſextiles, quẽ diẽ atq; velut iſauſta appellatione dãnarũt. Nã ãno ab vrbe ɔdita .ccclxiij. a Tribu. militũ Virgulo Mãlio, Eolio Poſthumio, collegiſq; eorum tractatũ ẽ in ſenatu qd eẽt, q toties itra paucos annos male eẽt afflicta reſp. Et ex pcepto patrum Lagneũ auruſpicẽ in ſenatũ venire iuſſũ religionũ regrendarum gr̃a dixiſſe, Quitũ Sulpiciũ Trib. militũ ad Alliã aduerſus Gallos pugnaturũ rẽ diuinã dimicãdi gr̃a feciſſe poſtridie Idus Quintilis. Itẽ apud Cremerã, multiſq; alijs tpibus et locis poſt ſacrificiũ die poſtero celebratũ male ceſſiſſe ɔflictus. Tũc pr̃es iuſſiſſe, vt ad collegiũ põtificũ de his religiõibus referret̃, Põtificeſq; ſtatuiſſe poſtero die oẽs calẽdas, nonas, idus Atros dies hri, vt hi dies, neq; ɔliares neq; puri, neq; comitiales eẽnt, hiq; Allieſes, Poſtriduani.

Atri dies. Allienſes. Poſtriduani. Atri varie sũt appellati. Hęc Macrobius. Plutarc. Atros hos dies iõ appellatos arbitratur, qm̃ inferis ſint dicati, q dies pcedẽs calendas. ix. vel idus ſupis eẽt dicatus. His nec Iouẽ, nec Ianũ, nec aliũ Deorum pſari fas erat. Liuius q̃ ita ſcri. Tum de diebus religioſis agitari cęptũ, diẽq; ad.xv. calẽdas Sextiles duplici clade iſignẽ, quo die ad Cremeram Fabij cęſi, q deide ad Alliã cũ exitio vrbis foede pugnatũ poſteriore clade Alliẽſem appellarũt, iſignẽq; rei nullius publice, priuatimq; agẽdę fecerũt. Sane Alia ſimplici. l. ſcribit̃. Lucanus, Quas Alię clades.

Saturnalia. Sabbatũ Saturni dies. Supſtitio

Quid quaſi natali cum poſcit munera libo?
Et quoties opus eſt, naſcitur illa ſibi?
Quid cũ mendaci dãno meſtiſſima plorat?
Elapſusq; caua fingitur aure lapis?
Multa rogãt reddẽda dari, data reddere nolũt,
Perdis, & in damno gratia nulla tuo eſt.
Nõ mihi, ſacrilegas meretricũ ut pſequar artes,
Cum totidem linguis, ſint ſatis ora decem.
Cęra vadum tentet raſis infuſa tabellis,
Cęra tuę primum conſcia mentis erit.
Blanditias ferat illa tuas, imitataq; amantum
Verba, nec exiguas, quiſquis es, adde preces.
Hectora donauit Priamo pce motus Achilles
Flectitur iratus voce rogante Deus.
Promittas facito, qd enim promittere lędit?
Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.
Spes tenet in tempus, ſemel eſt ſi credita, lõgũ,
Illa quidem fallax, ſed tamen apta Dea eſt.
Si dederis quicquam, poteris ratione relinqui,
Preteritum tulerit, perdideritq; nihil.
Et qd non dederis, ſemper videare daturus,
Sic dominum ſterilis ſepe fefellit ager.
Sic, ne perdiderit, non ceſſat perdere luſor,

Vnde Virgilius. Vana ſuperſtitio veterumq; ignara Deorum. Superſtitioſi ergo qui multos ac falſos Deos colunt. Sit atra, ſit infauſta. Cum ibe ne vitaris, cum effugeris ne quid tibi illa auferat.

Inſtitor

Inſtitor ad dominam, inſtitor eſt qui taberne locoue ad emendum, vendendumue preponitur, qq; ſine loco ad eundem actum preponitur, ſic dictus q negocio gerendo inſtat, vt docet Vulpianus.

Diſcinctus

Diſcinctus, demiſſis tunicis. Propterea, Et ibo Mundus demiſſis inſtitor in tunicis, alias diſſolutus. Perſius, Non pudet ad amorem diſcincti viuere nacte. ſa pere vt videare, tanq optime noris, quanti conſtet merces.

Cauſari

Cauſabere, in excuſationem adduces. Eſt enim cauſari cauſam rei geſtę afferre. Quintilianus. Hec cauſam pupillo ſic tutor iraſcatur, et Virgilius, Cauſando noſtros in longum ducis amores. Cauſari etiam ſignificat cauſam dicere, vel defendere, vt Marcello placet. Littera poſcetur, petet a te ſingraphum pro comparatis mercibus, quo inſtitori cautum ſit. Nec vidiciſſe iuuat, cum petit a te ſingraphum, non confert te literas didiciſſe. Natali libo, placenta natali, ſic etiam in Amoribus, cum tibi deficient poſcenti munera cauſę, Natalẽ libo teſtificare tuum. Eſt autem libum (vt voluit Seruius) placenta de farre, & melle ſacrificijs aptum. Virgilius. Et Adorea liba per herbam ſubijciunt epulis. Scribit Cato die natali ſolita liba diſcumbentibus, et guſtare neminem prius debere, q is, qui ſuum natalem celebrat, omnesq; cum libum guſtaſſent bene precari oportebat. Ouidius, Libaq; dem pro te genitale notantia tempus, Accipiamq; bonas ore fauente preces. Naſcitur illa ſibi, fingit natalem ſuum adeſſe vt mittas ei munera. Lapis, margarita. Caua aure, nam vniones (vt tradit Plinius) digitis ſuſpendere, et binos ac ternos auribus geſtare foeminarum gloria erat, et Cleopatram legimus duos illos maximos vniones ſingulare naturę opus auribus geſtare ſolitam, quorum alterum in cena magnę taxationis aceto liquefactum abſorbuit.

Vnionũ vſus

Elapſusq; caua fingit ex aure vnionem decidiſſe. Reddenda dari, pollicentur ſe reddituras tibi quicquid a te mutuo petunt. legitur etiam vtenda dari. Perdis amittis quod mutuo dediſti. Nulla gratia, nulla gratitudo. Non mihi ſacrilegas, ordo, eſt, Decem ora cum totidem linguis non ſint ſatis mihi vt proſequar etc. Cęra vadum tentet, ſollicitandam eſſe literis amicam dicit. Cęra, literę ſcriptę in tabulis ceratis. Tentet vadum ſollicitet, et experiatur animum puellę, vel ſecuritatem adeſſe amicam, nã vt in profundo maris periculum eſt, ita in vado ſecuritas, vnde cum rem ſecuram ſignificamus, eas in vado eſſe dicimus, eodem verbo vtitur Ouidius in tertio, Verba vadum tenent abiiegnis ſcripta tabellis.

Res eſt in vado

Raſis tabellis, quia in tabellis cęra oblitis ſcribebant. Ante enim nõ fuiſſe chartarum vſum ſcribit Plinius, ſed palmarum folijs primo ſcriptitatum, deinde quarundam arborum libris, poſtea publica monumenta plumbeis voluminibus, mox et priuata linteis cõfici cępta, vt ceris. Erit conſcia tuę mentis, declarabit amicę mentẽ et amorem tuũ legit ẽt Eat. Blanditias tuas, blãda et amatoria verba, quę in amore plurimum pñt. Quiſquis es, ac ſi diceret, licet eſ dignitate pſtes. Hectora do. Achilles (vt Homerus ſcri.) occiſi Hectoris cadauer per dies. xij. inſepultũ ſeruauit, donec nocte redempturus miſerabilis pater Priamus veniret. Vero iuſſu Iouis ab Apolline cadauer iſigne, ne corrũperetur aũ funus ſacris liquoribus plitum eſt, et cũ corpus nollet parenti Priamo reddere, Priamus duce Mercurio caſtra hoſtiũ nocte igreſſus eſt, vbi apphenſis Achillis genibus, ac p prem, et bene comatam mrem, & filiũ precatus, datis etiã muneribus cęſum filij corpus obtinuit. Munera aũt fuerunt hęc, Duodecim pulchri Pepli, duodecim ſimplices veſtes, totidẽ Tapeta, totidẽ Pallia, totidẽ Tunicę. x auri Talenta, duo fulgentes Tripodes, Lebetes quatuor, pulchrum et pretioſum poculum. Semel eſt ſi credita, ſi fides adhibetur ei, quod pollicemur. Sed tamen apta Dea eſt, ſpes tamen hoibus commoda, nam niſi ea eſſet, mortales plerũq; miſerrimam vitam agerent, vnde longa ſolet eſſe inter doctos diſputatio vtrũ mali plus an boni ſpes afferat hominibus,

Priamus Hectorem redimit

Spes

Poteris ratione relinqui, q cum ea acceperit q volet, te relinquet. Preteritum dederit, quod dediſti iam habebit, at ea nihil perdet, q non dedit totum, vel hoc dicit. Preteritum tempus nihil tibi auferat aut perdat. Sic dominum ſterilis, ſic dominum ſperantem ager plerunq; fallit, vt tu amicam. Sic, ſperando. Luſor, aleator.

leſcentes exercebant in ſcholis et foro pparabant. Lra cā fuit, Eplam dicit nimis diſertā, et in declamationis modū cōpoſitā. Lra valens, Epla dicendi efficax. Scriptū, lras miſſas. Penelopen caſtiſſimā foeminā. Perſtes, modo inſiſtas. Per numeros veniunt iſta, primo .n. legat, deinde reſcribat neceſſe eſt.

Et reuocat cupidas alea ſepe manus.
Hic opus, hic labor eſt, primū ſine munere iū
Si dederit gratis, quę dedit, vſq; dabit. (gi;
Ergo eat, & blandis paretur littera verbis,
Exploreq; animos, primaq; tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata fefellit,
Inſciaq; eſt verbis capta puella ſuis.
Diſce bonas artes (moneo) Romana iuuētus,
Non tantum trepidos vt tueare reos.
Quā populus, iudexq; grauis, lectusq; Senatus.
Tam dabit eloquio victa puella manus.
Sed lateant vires, nec ſis in fronte diſertus,
Effugiant voces verba moleſta tuę.
Quis, niſi mētis inops, tenerę declamat amicę?
Sepe valens odij littera cauſa fuit.
Sit tibi credibilis ſermo, conſuetaq; verba,
Blanda tamen, pręſens at videare loqui.
Si non accipiet ſcriptum, illectumq; remittet,
Lecturam ſpera, propoſitumq; tene.
Tempore difficiles veniunt ad aratra iuuenci,
Tempore lenta pati frena docentur equi,
Ferreus aſſiduo conſumitur annulus vſu,
Interit aſſidua vomer aduncus humo,
Quid magis ē dur; ſaxo? quid mollius vnda?
Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua.
Penelopen ipſam, pſtes modo, tempore vinces.
Capta vides ſero pergama, capta tamen.
Legerit, & nolit reſcribere, cogere noli,
Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas.
Quę voluit legiſſe, volet reſcribere lectis,
Per numeros veniunt iſta, gradusq; ſuos.

Acōtij et Cydippes fabula. Littera Cydippē, Acontius ex Cea inſula Delum nauigauit ad ſacra Dianę, quę a virginibus celebrabantur, vbi in amores Cydippes exarſit, et cum aperte non auderet eā vxorem petere, ipſe dolo et fraude pomum ante puellam iecit, in quo hęc certamina ſcripta erant. Iuro tibi ſane per myſtica ſacra Dianę, Me tibi venturam comitem, ſponſamq; futuram. Puella pomo accepto doli ignara carmen legit, viſaq; eſt ſeſe vxorem polliceri Acontio, erat enim lex, vt quę in templo Dianę Delię dicerent, rata fierent. Bonas artes, ingenuas diſciplinas, eloquentię ſtudia. Non tantum trepidos, nō tantum vt in foro iudiciali ſis eloquens, ſed etiam apud amicas.

Tria genera cauſ. Quam populus, per populum genus demonſtratiuū, per iudicem genus iudiciale, per ſenatum deliberatiuū genus deſignat, in quibus generibus omnis facultas oratoria verſatur, vt Ariſtoteles arbitratus eſt, et eum ſecutus Cicero. Tā dabit eloquio, tantum puellę mouentur eloquentia, quantum populus, iudex, et Senatus. Sed lateant vires, diſſimulandam eſſe eloquentiam dicit. Id quod etiam pcipit Fabius his verbis, veteribus quidem etiam diſſimulare eloquentiam fuit moris, idq; M. Antonius pręcipit, quo plus dicentibus fidei, minusq; ſuſpectę aduocatorum inſidię forent. In fronte diſertus, in aperto eloquens.

Diſſimulandā eē eloq̄ntiā.

Declamare. Verba moleſta, minus amicam delectātia. Declamat, declamare (vt Caluus dixit) eſt non mediocriter dicere, nā rhetores per declamatiōes adoleſcentes exercebant in ſcholis et foro pparabant.

Lra tn̄. ſcienti Epla amicę, et quę oſtendat ſe abhorrere a re venerea. Quęq; rodeclamat cur triſtis. Quod rogat, ne eā ſollicites. Quod nō rogat, quę non videri cupit ſollicitari. Diſſimulanter, tāq̄ neſcias q̄ ſit I lectica. Abde, abſconde ne intelligaris. Notis ambiguis, dubio ſermōe. Spatioſa porticus, āpla porticus, de porticibus abunde dictū eſt ſupius. Aliquot demſitę columnas, partē porticus, quę columnis fulta erat. Quod ſpe. caput et vultū amicę denotat, vel gēmas, qbus erit ornata. Supcilio, oculis. Notis alijs ſignis. Aliquo mimo ſaltante, hiſtrione ſi in theatro agiliter mouente. Quiſquis agatur amans, quicunq; amans repręſentet ab aliquo mimo ſaltante fabulas, in qua introducant amantes. Torquere, criſpare. Martialis: Crinibus in nodum tortis venere ſicābri. Ferro, calamiſtro.

Pumices. Mordaci pumice, pumices (vt Pli. ſcribit), ſunt in vſu corporum leuigandorum foeminis iam quidem et viris, atq; (vt ait Catullus) liberis Laudatiſſimi ſunt in Melo, Scyro, Aeolijs inſulis. Probatio in candore et in minimo pondere, et vt q̄ maxime ſpongioſi, andiq; ſint ac teri faciles, nec harenoſi in fricādo. Quos Cybeleia mater ſemiuiros et molles magnę matris ſacerdotes deſignat, qui Galli to ſingulo quoq; die totum corpus eradebant, ne tū corpis quid eis inter Deorum cultum aut pediculi, aut alterius ſordis crearetur. Pluris enim faciebant ſe mundos eſſe, q̄ decoros, vnde etiam virilia circūcidebant, auctor Herod. Scribit & Lactan. Iſidis ſa

cerdotes deglabrato corpe pectora cędere. Idē aūt eandē et Cybelen eē docet Apule. in .xi. Meta. a Cybele mōte Phrygię cognominata. Scri. n. Stra. Matrē deū Berecyntiā a natiōe et Veſtā, et Deā Phry-
Cybelle et eius noia
giā, Magnā a locis. Idē Dindymenā, et Phyllenā, et Piſſinūciā, et Cybelē appellatam. Plura huius Deę noia ponit Apuleius i metamorpho. Exululata, vlulatu celebrata. Apuleius, Et ab
Gallorū vlulatus
ingreſſu primo ſtatis abſonis vlulatibus cſtrepētes fanatice p volant. Phrygijs mo-
Phrygijs Modi
dis, Phrygia modulatione. ſcribit. n. Plinius Midā in phrygia obliquā tibiam, geminas tibias Marſias Celenei in eadē gēte inueniſſe. De tibię modulatione hęc Apuleius, Brachijsq; ſuis humero tenus renudatis attollētes immanes gladios, ac ſecures euātes exiluūt, incitātes tibię cantu lymphancū tripudium, et Catullus, Vbi cymbalū ſonat vox, Vbi tympana reboāt, Tubicen vbi canit vbi x vbi curuo graue calamo, Vbi capita Męnades vi iaciūt hederigerę, vb. ſacroſancta acutis vlulatibus agitāt, vbi ſuenit illa diceuo litare cohors vaga.

Forma viros neglecta decet, cultus negligentia in viro laudatur, vnde mollius ornatos a ſe reijcit Phędra apud Oui. in Epiſtolis cū ait. ſint procul a nobis iuuenes, Vt foemina cōpti, F ne coli modico forma virilis amat.

riles pariter curſus, et alia equeſtria certamina et pedita ſuppeditat. Nec minus tā multos Pilā, Trochū, Palęſtrā exercitatione tractantibus. Horatius, Cur apri cūdoderit cāpū Patiens pulueris atq; ſolis.

Sit bene conueniens, togam corpori ſic applicato, vt rugas non ſorte, ſed induſtria locatas artifex nodus aſtringat, vel p̄cipit togam ipſam rotundā eſſe, et apte cęſam, aliter. n. multis modis fiet enormis. Sit ſine labe toga, ſine macula et ſorde. In laxa pelle, i calceo maiori, ſic et Tibullus, Anſaq; cōpreſſos alligat arcta pedes. Deformet capillos, deformes faciat capillos ſectos in gradus. Nec lędat
Alę vel axillę
nares, alę ſiue axillę partes ſunt ſub brachijs p quas natura expellit ſordidiores humores, quos a depurato ſanguine, dū illū diligētius decoquit ſequeſtrat, q humor in pilis alarū foetidū relinquit odorē, niſi munditia ſuccuratur, hinc prouerbiū eſt, hircū in alis cubare, q̄m male olet Horatius, An grauis hirſutis cubet hircus in alis. Cętera, ſup
Hircus i alis cubat
fluū cultū et mundū Male vir, mollis et cynędus. Habere vir; hēre amatorem. Liber, Bacchus. Sui; vatē, ſunt. n. poetę in Bacchi tutela. Hic quoq; amātes adiuuat, vina enim parant aīos Veneri. Vñ non immerito Apuleius Libeū Veneris hortatorē, et armigerū appellat. Et Propertius de eo ita ſcri. Per te iūgūtur, p te ſoluunt amātes. Tu vitiū ex animo dēme Bacche meo. Faxet flāmę, fauet amori. Virg. Eſt mollis flama medullas.

Forſitan et primo veniet tibi littera triſtis,
Queq, roget, ne ſe ſollicitare velis.
Q͛d rogat illa, timet, q͛d nō rogat, optat, vt iſtes
Inſequere, et voti poſtmodo compos eris.
Interea ſiue illa toro reſupina feratur,
Lecticam dominę diſſimulanter adi.
Neue aliquis verbis odioſas afferat aures,
Quā potes ambiguis callidus abde notis.
Seu pedibus vacuis illa ſpatioſa teretur
Porticus, hic ſocias tu quoq; iunge moras.
Et mō pręcedas, facito, mō terga ſequaris,
Et modo feſtines, et modo lentus eas.
Nec tibi de medijs aliquot tranſire columnas
Sit pudor, et lateri continuaſſe latus.
Nec ſine te curuo ſedeat ſpecioſa Theatro.
Quod ſpectes, humeris afferet illa ſuis.
Iam ſi reſpicias, illam mirere licebit,
Multa ſupercilio, multa loquare notis.
Et plaudas aliquo Mimo ſaltante puellę,
Et faueas illi, quiſquis agatur amans.
Cum ſurgit, ſurges, donec ſedet illa ſedeto,
Arbitrio dominę tempora perde tuę.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos,
Nec tua mordaci pumice crura teras.
Iſta iube faciant, quorū Cybeleia mater
Concinitur Phrygijs exululata modis.
Forma viros neglecta decet. Minoida Theſeus
Abſtulit a nulla tempora comptus acu.
Hippolytū Phędra, nec erat bñ cōptus, amauit.
Cura Deę ſiluis aptus Adonis erat.
Munditię placeāt, fuſcentur corpora campo,
Sit bene conueniens, et ſine labe toga.

Minoida, Phędram. Nota eſt fabula. A nulla acu, a nullo calamiſtro, quo calefacto criſpantur capilli. Nec erat bene cōptus, idē ita et ſcri. Ouid. in Epiſtolis, Te decet iſte rigor, poſitiq; ſine arte capilli, Et leuis egregio puluis in ore decet. Aptus Adonis, Adonis nō in luxu aliquo ornatus, in ſiluis amatus eſt a Venere. Fabulā hēs apud Ouid. in Meta. Fuſcent, Sole nigreſcāt. Corpa cāpo, cāpū
Campi Martij certamina
Martiū intellige, vbi iuuenes Romani varijs certaminibus corpora exercebāt. Idq; (vt Stra. docet) cu

Gnoſſis i ī gētis, Theſeus ſupato Miotauro ariadnę auxilio, cū ea et ſorore Phędra athenas ēdibat, ariadnę pmiſerat ſe eā ducturū vxorē, Hippoly. do filio Phędrā daturū.
Theſei ariadnę ac Phędrę fabula
Quare cū Diā appuliſſet, ariadnā dormiētē reliqt, ipſe cū Phędra abijt, tū demū expreſſa ariadna eiula te oīa cplebat, ſꝫ cū forte Bacchus eo iter facēt, puellā i cōiugē duxit, q̄ paulopoſt i cęlū locauit, et de

ſuo

Linguaq; nec rigeat, careant rubigine dentes,
Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonſura capillos,
Sit coma, ſit docta barba reſecta manu.
Et nihil emineant, et ſint ſine ſordibus vngues,
Inq; caua nullus ſtet tibi nare pilus.
Nec male odorati ſit triſtis anhelitus oris,
Nec lędat nares virq;, paterq; gregis.
Cętera laſciuę faciant concede puellę,
Vel ſiquis male vir quęrit habere virum.
Ecce ſuum vatē Liber vocat, hic quoq; amātes
Adiuuat, et flammę, qua calet ipſe, fauet.
Gnoſis in ignotis amens errabat harenis,
Qua breuis ęquoreis Dia feritur aquis.
Vtq; erat e ſomno tunica velata recincta,
Nuda pedem, croceas irreligata comas,
Theſea crudelem ſurdas clamabat ad vndas,
Indigno teneras imbre rigante genas.
Clamabat, flebatq; ſimul, ſed vtrunq; decebat,
Nec facta eſt lachrymis turpior illa ſuis.
Iāq; iterū tundens molliſsima pectora palmis,
Perfidus ille abiit, quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet? ait, ſonuerunt cimbala toto
Littore, et attonita tympana pulſa manu.
Excidit illa metu, rupitq; nouiſsima verba,
Nullus in exanimi corpore ſanguis erat.
Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis,
Ecce leues Satyri pręuia turba Dei,
Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello
Vix ſedet, et preſſas continet arte iubas.

ſuo nōie Liberā appellari voluit transformauit quoq; in nouē ſtellas eius coronā, vt in tertio Faſtoꝝ, et in.viij. Metamorpho. elegantiſſime cecinit Ouid. Diod. ſcri. Theſeū ex Creta cū Ariadna pfectū in Naxo permanſiſſe inſula, q cum per ſomnium Dionyſium ſibi, niſi Ariadnē reliquiſſet, minitantē vidiſſet, timore perculſus, puella relicta ex inſula diſceſſit, Dionyſium noctu ſuptas Ariadnē in montes tulit, qui appellatur. Dryos, et is primum euanuit, vt Deus: Tū quoq; Ariadna non amplius viſa eſt. De ea et eius corona plura legito apud Hyginiū ē Diod. Gnoſis in ignotis amēs, Ariadna in Gnoſſo Cretę vrbe Minois regia. Errabat, ſpatiabatur. Dia feritur, alluit. Dia (vt Ptolomęus tradit) inſula ē Cretę adiacēs, de qua Pli. ita ſcri. Ab ea ſepties quingenta Naxus a Delo.xviij. mil. ſſia cū oppido, quam Strogylē, dein Diam mox Dionyſiada a vinearum fertilitate. Alij Siciliam minorem aut Caliopolim appellarūt. Patet circuitu.lxxv. millia paſſuū, dimidioq; maior eſt ꝙ Paros. Naxos autem antea Dia dicebatur, ſed poſt a Naxo Polemonis, qui inſulę imperauit, nomē accepit, vt Diod. ſcri. Croceas comas flauos capillos. Imbre indigno, indignis lachrimis. Cymbala, in Bacchi choro erant tympana, aliaq; huiuſmodi inſtrumenta. Ouidi. in Metamor. Tympana cum ſubito non apparētia raucis Obſtupuere ſonis, et adūco tibia cornu, Tinnulaq; ęra ſonāt. Cymbala aūt matris Deum peculiaria, inde dicuntur et in choro Bacchi fuiſſe, q (vt Stra. ſcri.) matris Deum et Liberi patris ſacra erant cōia, quod etiam oſtendit Propertius libro tertio in ea Elegia, quę incipit, Nunc o Bacche tuis, vbi cum Bacchis Cybeles ſacerdotes fuiſſe canit. Catullus quoq; in ſacris Cybeles Męnades hederigeras appellat. Attonita manu, furenti manu. Tympana, tympanum apud Pliniū quandoq; accipitur pro vaſis eſcarijs, apud Virgiliū p rotis vehiculoꝝ, apud Victruuium vero pro machina tractoria, quę rota vocatur, hic vero accipitur pro muſico inſtrumento, quo in ſacris matris deum peculiariter vtebantur, vt in Faſt. oſtendit Ouid. Hinc fit verbum tympanizare, ē tympaniſta, ſicut cymbaliſta. Rapuit terrmiſit territa cymbalorum ſtrepitu. Mimallonides, Mimallonides ſunt Bacchę mulieres, dictę a monte minoris Aſię qui Mimas dicitur, vbi ſacra fieri Baccho conſueuere. Sparſis in terga capillis, de more bacchantiū. Sic ē maro. Ventis dant colla comasq;. ē Oui. in Faſt. Vt quas audire ſolemus, Threiciias fuſis Męnades ire comes. Leues Satyri, veloces Saty. Ouid. Meta. Satyri celeres, ſiluis ego tecta latebā, Quęſierunt rapido turba pterna pede. ſūt aūt Satyri (vt ſcri. Plin.) in ſubſolanis Indoꝝ mōtibus perniciſſimū aial tū ꝙ quadrupes, tū recte currentes, hūana effigie. Vt pp velocitatem niſi ſenes aut ęgri nō capiant ſcri. etiam diuus Hieronymus beatū Antoniū vidiſſe homūculū aduncis naribus, et frōte cornibus aſperā, cui extrema corpis in caprinos pedes deſiciebant, ē pmiſſo ſigno crucis, cuj quis nā eſſet interrogaſſet Antonius, rñdiſſe fertur, Mortalis ego ſū, vnus ex accolis heremi, quos vano errore deluſa gentilitas. Faunos, Satyroſq; ē Incubos colit. Silenus, Silenus (vt ſcri. diodo.) fuit Bacchi pędagogus, ac nutritor, bonorumq; inſtitutor ſtudioꝝ, plurimum dionyſio ad virtutē et gloriā, reſq; bellicas pfuit. Ouid. in Faſt. Venerat et ſenior pando Silenus aſello. Sane Sileni appellanē ſatyri ſeniores, qui in exteriori oceano inſulas multas deſertas incolunt. Sunt autē hōies agreſtes corpore hirti, caudas in imo dorſo habentes, nō multo equinis minores, inſulę eoꝝ a nautis Satyrides appellanē, auctor Pauſanias. Pādo, curuo. Vix ſedet, nā p ebrietātē dormītaret

Marginal notes: Tympanum. Mimallonides. Dia vel Naxos inſula. Satyri. Inſtrumenta chori Bacchi ē Matris deū. Matris deū et Liberi patris ſacra cōia. Silenus.

Dū ſequit̄ Bacchas Bacchę fugiuntq;, petuntq;,
Quadrupedem ferula dū malus vrget eques
In caput aurito cecidit delapſus aſello.
Clamarunt Satyri, ſurge age, ſurge pater.
Iam Deus in curru, quē ſummū texerat vuis,
Tigribus adiunctis aurea lora dabat.
Et color, & Theſeus, & vox abiere puellę,
Terq; fugam petijt, terq; retenta metu.
Horruit, vt ſteriles, agitat quas ventus, ariſtę,
Vt leuis in madida canna palude tremit.
Cui Deus, en adſum tibi cura fidelior, inquit,
Pone metum, Bacchi Gnoſſias vxor eris.
Munus habe cęlum, cęli ſpectabere ſydus,
Sępe reges dubiam Creſſa puella ratem.
Dixit, et e curru, ne tigres illa timeret,
Deſilit, impoſito ceſſit harena pede.
Implicitamq; ſinu (neq; enim pugnare valebat)
Abſtulit, vt facile eſt omnia poſſe Deo.
Pars hymenęa canūt, ps Euchiō Euchio clamat
Sic coeunt ſacro nupta, Deusq; toro.
Ergo, vbi cōtigerint poſiti tibi munera Bacchi
Atq; erit in ſocij foemina parte tori,
Nyctileumq; patrem, nocturnaq; ſacra p̄care,
Ne iubeant capiti vina nocere tuo.
Hic tibi multa licet ſermone latentia tecto

dere. Et p̄ſſas ꝯtinet arte iubas, prę nimia ebrietate titubat, et vix tenet aſelli iubas. Preſſas ar.arte quadā diſpoſitas vel breues. Fugiunt, petuntq; nunc fugiunt, nūc accedūt ad Silenum. Dū vrget quadrupedē, dum cogit morantē aſellum bacchas inſectari. Ferula, ferulę (vt Pli. docet) aſinis

Ferulę

gratiſſimę ſunt i pabulo, ceteris vero pręſentaneo veneno, q de cauſa id animal Libero patri aſſignatur, cui et ferula. Sacrificabatur aūt Priapo aſinus, cuius rei cauſam iocoſam refert Oui. in pri. Faſt. Aurito aſello, magnas aures habenti Virg. Auritoſq; ſequi lepores. Iam Deus, Bacchus. Quē ſummū, quā ſummā partem quam tympanum appellari diximus. Texerat vuis penſilibus, aut certe pictis. Tigribus adiunctis, curru enim vehitur, quez Tigres et Lynces ducūt. Statius, Promouet eſſrenę dextra, leuaq; ſequunt Lynces, et vda mero lambūt retinacula Tigres. Tigris aūt (vt docet Plin.) Hircani et Indi ſerunt animal velocitatis tremēdę, et maxime cognitę, dū capitur. Icciroo aūt dicit currū Bacchi trahere ſimul cum Lyncibus, q (vt tradit Soli.) vtrunq; animal vua depaſcitur, et vino. Lynx vero, docente Pli. animal eſt peregrinum, quod clariſſime omnium quadrupedū cernit, a quo, qui bene cernunt dicūtur habere oculos Lynceos, vnde nomen Lynceo vni ex Argonautis inditum puto. De quo Flaccus ita ſcribit. Solus tranſibit lumina Lynceus. Plinius quoq; docet paucis mortalius contigiſſe Lunam nouiſſimam, primamq; eodem die vel nocte, nullo alio in ſigno q̄ ariete conſpici, et inde fabulam ortam eſſe cernendi Lynceo. Apuleius in ſecundo, Perſpicaciorez ipſo Lynceo, vel Argo, et oculeus totus Nazarius in Panegyrico Conſtantini. Non hic tecū Lynceus ille certaret, qui (vt poetę ferunt) parietum ſepta, et arborum truncos viſu facile traiiciebat. Aurea lora dabat, aureas habenas. Et Theſeus et vox abiere puellę, vox Theſeū vociferans. Canna palude tremit, ventis agitata mouetur. Cęli ſpectabere ſydus, Ouid. ii. ſcri.

Currus Bacchi
Tigris
Lynx
Lyncei oculi
Lynceus vnus ex Argonautis.

Liber patrē poſt Indiā deuictā ſecum duxiſſe Indorum filiam pulcherrimā, qua re Ariadna mœrens in aſſiduo luctu verſabatur. Quā cū Bacchus conſolari non poſſet, in cęlū tulit, qd antea ſe ille ei ſactura receperat. Vnde ipſa in Faſt. ita loqt. Illa ego ſum, cui tu ſolitus p̄mittere cęlū, Hei mihi pro cęlo, qualia dona fero. Sępe reges dubias nautę ſolēt dirigere curſus ad ſyderū rōnem, nec ſeptētriones tm̄, ſed & illis vicinas ſtellas intuent, vt Booten, Oriona, et coronā Ariadnę, q̄ humero ſiniſtro (vt Hyginus ſcri.) prope ꝯtingit Arctophylax, qui et Bootę a bobus nomē accepit. Agitare enim plauſtrū vr. Ouid. in Metamor. Nec te ſpectare Bootē, Aut Helicen iubeo, ſtrictūq; Orionis enſem. Dubiā ratē, nauem vię ignarā. Ceſſit harena, ſe amouit, quaſi numen ſenſerit, vel euntis impetum exprimit. Hymenęa canunt, de more nubentiū inuocabāt Hymenęa, quē Catullus muſę Vranię filium appellat. Martianus in Mercurij nuptijs eum dicit Veneris et Bacchi filium fuiſſe. Donatus ſcri. eū certas nuptias inſtituiſſe. Icciroo per laudez cantari virginalibus nuptijs ob huiuſmodi meritum. Seruius vero Hymenęuz dicit quendā apud Athenas inter bella ſęuiſſima virgines liberaſſe, quam ob cauſam nubentes eius inuocant nomē quaſi liberatoris virginitatis. Pars Euchion, Euchius nomen eſt Bacchi, Euchios enim bonus filius interpretatur, quo nomine eum Iuppiter pf appellauit, plura eius nomina legito apud Diod. & Ouid. in Metamorpho. Coeūt toro, Bacchus et Ariadna eunt cubitū. Nocturnaq; ſacra, Bacchi ſacra Orgia, Bacchanalia, et Trieterica appellata, nocte fiebant. Virgilius, Thyas, vbi audito ſtimulant trieterica Baccho. Orgia, nocturnuſq; vocat clamore Cithęron. Idē & Liuius docet, ſcribē: in bacchanalibus oē genus corruptelę fieri ſolitū, p vinū animos, nox, et mixtę viris foeminę ętatis tenerę oēm extinxiſſent pudorē, et Catullus, Pars obſcura cauis celebrabāt Orgia, ciſti Nyctileus āt nocturnus interpretat. Hic tibi, in ꝯuiuio, inter vinum, et epulas.

Ariadna in ſydus
Arctophylax vel Bootes
Hymenęus
Euchius
Bacchi ſacra nocte fiebāt

Blanditiasq; leues, mollia et placida verba, ſic et in Amoribus, Verba ſupercilijs ſine verba loquentia dicā, Verba leges digitis, verba notata mero. Vt dn̄am in menſa ſcribe nomen puellę, et ſe eſſe tibi dn̄am legat. Declarat āt hic qd dixerat. Blanditiasq; leues. Fatentibus ignē, amorē ſignantibus. hinc Tibullus, amantis oculos loquaces appellat. Vultus hꝫ, ſępe ex vultu deprehendimus quod verbis cognoſcimus. Sic et ad Corinnam, Me ſpecta, nutusq; meos, vultūq; loquacem. Sint et tua vota, maritū q̄ꝫ puellę conciliandum eſſe dicit. Vtilior votis, ad obtinendam amicam. Huic, marito puellę. Miſſa corona tuo, in potu atq; hilaritate coronis vtebant, vt ſcribit Plin. Vnde Cleopatrā legimus in apparatu Acciaci belli gratificationem ipſius reginę timente. M. Antonio, nec niſi ꝓguſtatos cibos ſumente, ab eius ore luſiſſe extremis coronę floribus veneno illitis, ipſaque capiti impoſita. Mox procedente hilaritate inuitaſſe Antoniū, vt coronas biberet. Ionas āt primi vnguenti, coronarumq; in conuiuio dandarū ſecundę menſę ponendę conſuetudinē, haud parua luxurię irritamēta reperiſſe ſcr. Valerius Maximus li. ij. Verba, ſecunda, non aduerſantia. Per amici fallere nomē, oſtēdendo te eſſe illi amicum, vxorem ſubagitare. Crimen hꝫ, fraudem cōtinet. Tuta, q̄ꝫ non times maritum. Frequensq; q̄ꝫ id vulgo fieri ſolet. Inde ꝓpinator ꝓpinare eſt ꝓguſtato leuiter vino poculum alteri offerre. Iuue. Quādo ꝓpinat viro tibi.

Corona- rū vſus i cōuiuijs

Propinare

Eſt et (vt hoc in loco) potū cū amico ſumere voluptatis grā, quod coronati amantes faciebant et cum amico abſente nolaro in eius memoriā bibebant. vn̄ Socrates apud Platonē inqt. Hoc poculū Critię ꝓpino. Plura mādatis, plura pocula ſumat amator, q̄ ſibi mandatū fuerit. Bibenda putet, vidēda in oībus codicibus legi, ſed bibēda emēdate ſcribēdū fuit. Officium pręſtent, cauendā eē ebrietatē dicit, q̄ hoīes amantes reddit, et titubare facit. Occidit Eurytion, Eurytus Cētaurus in nuptijs Pirithoi mero icaluit, et cū Hippodamē rapuiſſe, a Theſeo vaſto cratere proſtratus aiam, vinūq; euomit, vt in. xij. Metamor. Ouid. occurit. Prop. Tu quoq; o Eurytion vino Centaure periſti. Ebrietas vt vera, docet q̄m q̄ ſimulandam eſſe ebrietatem. ſic alibi. Quin ēt vt poſſes verbis petulantius vti, Nō ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi. Subdola lingua, ficta. Titubet, heſitet. Blęſo, balbutienti. Proteruius, petulantius. Bene dic, bene ꝓcare. Velle latus, vellica latus puellę. Eſt autem vellicare ſummis digitis corpus vellere, et infeſtare. Quintilianus, Ex pędagogo ſe vellicari rn̄dit. a Gellio tñ ponit pro criminari, et aliques carpere, id qd inuidi faciunt. Colloquij iam tēpus adeſt, aliud ꝓceptum affert, quo abigit timidos, et verecūdos amātes. Audacē ſors, ſic et Tibullus, Audēdū eſt, fortes adiuuat ipſa Venus. Sub nō leges, nō dicebo te vti eloq̄ntia apud amicā. Cupias, ſcite et eleganter loqui exoptes. Eſt et agendus amans, q̄ndas quoq; te illā im/

Eurytus Centaurus

Vellicare

> Dicere, quę dici ſentiat illa ſibi.
> Blanditiasq; leues tenui pręſcribere vino,
> Vt dominam in menſa ſe legat illa tuam.
> Atq; oculos oculis ſpectare fatentibus ignem,
> Sępe tacens vocem, verbaq; vultus habet.
> Fac primus rapias illius tacta labellis
> Pocula, quaq; bibit parte puella, bibas.
> Et quęcunq; cibum digitis libauerit, illa,
> Tu pete, dumq; petes, ſit tibi tacta manus.
> Sint etiam tua vota viro placuiſſē puellę,
> Vtilior votis factus amicus erit.
> Huic, ſi forte bibas, ſortem concede priorem,
> Huic detur capiti miſſa corona tuo.
> Siue ſit inferior, ſeu par, prior omnia ſumat,
> Ne dubites illi verba ſecunda loqui.
> Tuta, frequēſq; via eſt, ꝑ amici fallere nomen
> Tuta frequensq; licet ſit via, crimen habet.
> Inde propinator nimirum multa propinet,
> Et ſibi mandatis plura bibenda putet.
> Certa tibi a nobis dabitur menſura bibendi.
> Officium pręſtent, mensq;, pedesq; ſuum.
> Iurgia pręcipue vino ſtimulata caueto,
> Et nimium faciles ad fera bella manus.
> Occidit Eurytion ſtulte data vina bibendos,
> Aptior eſt dulci menſa, merumq; ioco.
> Si vox eſt, canta, ſi mollia brachia, ſalta,
> Et quacunq; potes dote placere, place.
> Ebrietas vt vera nocet, ſic ficta iuuabit,
> Fac titubet blęſo ſubdola lingua ſono.
> Et quicquid dices, faciesq; proteruius ęquo,
> Credatur nimium cauſa fuiſſe merum.
> Et bene dic dominę, bene, cū quo dormiet illa,
> Sed male ſic tacita mente precare viro.
> At, cum diſcedet menſa conuiua relicta,
> Ipſa tibi acceſſus turba, locumq; dabit.
> Inſere te turbę, leniterq; admotus eunti
> Velle latus digitis, & pede tange pedem.
> Colloquij iam tempus adeſt, fuge ruſtice lōge
> Hinc pudor, audacē ſorsq;, Venusq; iuuant.

patientius deperire. Imitandaq; vulnera, vulnera appellat amoris ictus. Virgilius. Vulnus alit venis. Peſſima ſit, ſi ſit turpiſſima. Imitantibus, ſimulantibus ſe amare. Animum, amantis puellę mentem. Faciem, facies enim venuſta in primis laudatur in foemina, et amantes allicit.

tiones. Pauonem cibi gratia primus occidit Romę orator Hortenſius adipali cęna ſacerdotij. M. Aufidius Lurco ſaginare primus inſtituit, ex eo quęſtu habuit reditus ſeſtertium ſexagena millia. Recondet opes, aureas pennas, verſicoloresq; abſcondet.

Quadrupedes, ſonipedes intercurrendum ornari geſtiunt et gaudēt.

Ouid. in Amori. O facies oculos nata mouere meos. Et alibi, Candida candorem roſeo ſuffuſa rubore ante fuit, niueo lucet in ore rubor. Laudare capillos, flauos ſcilicet et longos, quales fuere Apollinis, Bacchi, Diones, et aurorę, ſcribit & Apuleius ſibi vnicam curā fuiſſe caput, capilliq; ſedulo et publice primum intueri, Properti. Fulua coma eſt, longęq; manus, et maxima toto corpore, & Oui. in amoribus, Quam longos habuit nondum periura capillos. Exiguūq; pedem, pes exiguus in foemina maxime laudatur. Ouidius in Amoribus. Pes erat exiguus, pedis eſt aptiſſima forma. Delectant etiā caſtas, caſtarum excelius probat etiam regnas gaudere pulchritudinis laude.

capillorum laus

Nam cur in phrygijs, cur Iuno, & pallas deſtenderunt in iudiciū paridis, quo ille malum aureum velut victorię calculum Veneri dandus cenſuit, nempe quia

Non tua ſub noſtras veniet facundia leges,
Fac tantum cupias, ſponte diſertus eris.
Eſt tibi agēdus amans, imitādaq; vulnera verbis,
Hic, tibi quęratur qualibet arte fides.
Nō credi labor eſt, ſibi quęq; videtur amanda.
Peſſima ſit, nulli non ſua forma placet.
Sępe tamen vere cępit ſimulator amare,
Sępe, quod incipiens finxerat eſſe, fuit.
Quo magis o faciles imitantibus eſte puellę,
Fiet amor verus, qui modo fictus erat.
Blanditijs animum furtim deprendere fas eſt,
Vt pendens liquida ripa ſubitur aqua.
Nec faciem, nec te pigeat laudare capillos,
Et teretes digitos, exiguumq; pedem.
Delectant etiam caſtas pręconia formę,
Virginibus curę eſt, grataq; forma ſua.
Nā cur in Phrygijs Iunonem, et Pallada ſiluis
Nunc quoq; indicium non tenuiſſe pudet?
Laudatas oſtendit auis Iunonia pennas,
Si tacitus ſpectes, illa recondet opes.
Quadrupedes inter rapidi certamina curſus,
Depexęq; iubę, plauſaq; colla iuuant.
Nec timide promitte, trahunt promiſſā puellas,
Pollicitis teſtes quoſlibet adde Deos.
Iuppiter ex alto periuria ridet amantum,
Et iubet Aeolios irrita ferre notos.
Per ſtyga Iunoni falſo iurare ſolebat
Iuppiter, exemplo nunc fauet ille ſuo.
Expedit eſſe Deos, & vt expedit, eſſe putemus,
Dentur in antiquos thura, meruming; focos.

Depexę, ornatę. Plauſaq; colla, quibus plaudimus. Vir. Et colla plauſę ſonitum ceruicis amare. Adde Deos teſtes, per Deos iura. Notos Aeolios, ventos qui ſunt ſub iperio Aeoli. Per ſtyga, per paludem ſtygem. Virg. Dij cuius iurare timent et fallere numen. Nunc fauet, iurantibus falſo per ſtygem. Expedit, vtile eſt amantibus, quibus credunt pullę cū per Deos iurant. Eſſe putemus, credamus Deos mortalium curam habere. Thura meruminq;, thure & vino Deos colamus. Nec ſecundum quos, ſecundum ſtoicos dicit Deos curare mortalia, & nocentes punire, quam rem nec Maro diſſimulauit eo verſu, Nec curare Deū credis mortalia quemq̄. Detinet, moratur, quin animaduertant innocentes. Innocui, innocentes. Martia. Innocuos cenſura ſolet permittere luſus. Virgi. paſſiue poſuit, Sedere carinę omnes innocuę.

Innocui

ambę ſe Veneri pręſerendas formę elegantia credidere, huius iudicij meminit Apuleius. Non tenuiſſe, non obtinuiſſe. Auis Iunonia, pauonem deſignat, cuius caudę argi oculos a Mercurio interfecti Iunonem appoſuiſſe narrat Ouidi. in Metamorpho. Pennas laudatas, Pauo (vt ſcribit Plinius) laudatus in tramam expandit colores aduerſo maxime Sole, quia ſic fulgentius radiat. Is ab auctoribus non glorioſum tantum animal traditur, ſed etiā maliuolum. Ouidius in Metamor. Laudato pauone ſuperbior. Scribit Ariſtoteles auium alias eſſe verecundas et cautas, vt anſeres, alias inuidas et pollutas, et ornatus ſtudioſas, vt pa

pauo

Numen adeſt, Deus punit hominum ſcelera. Reddite depoſitum, deponere eſt apud aliquem pignus aſſignare. Virg. Ego hāc vitulam ne forte recuſes, Depono. Deponere etiam eſt (vt Vlpi. tradit) alicui aliquid cuſtodiendum dare, vnde fit Depoſitum, in qua ſignificatione nunc accipitur. Pietas ſua foedera ſeruet, ſeruetur iuſtitia. Ludite ſi ſapitis, puellas ſolas decipite; in alijs fidem ſeruate. Fides, violata. Minus eſt pudenda, non eſt pudori. Hac vna fraude, in hoc ſolo iureiurando, quo fallitis puellas. Fallentes, decipientes amantes. Profanum ſunt genus, foeminę ſunt irreligioſę. Profanum enim (vt Pompeius ſcribit

deponere

depoſitū

Profanū

ſcribit) ſignificat quicquid non eſt ſanctum, ſed porro a Fano et religione tenet. Hora. Odi. profanũ vulgus et arceo. Signãt ẽt qđ ex religioſo, vel ſacro i habitum vſum ↄuerſum eſt. Virg. Quos cõtra Æneadę bello ſtare, pfanos. In laqueos, i inſidias. Quos poſuere, q̃s molitę ſunt amantibus.

di poſſe noxios, et impoſito circum q̃uaq; igni, vocem bouis mugientis audiri. Tyrannus opus laudauit, vt ipſe in Epiſtolis ſcripſit, ſed artificẽ primũ cruciatum experiri voluit. Ouidius in Ibin. Ære Perilleo veros immittere iuuencos, Ad formã tauri ↄuenient ſono, Vtq; ferox Phalaris lingua prius enſe reſecta, More bouis Paphio clauſus ęre gemas. De Perillo ita Plinius ſcribit, Perillum nemo laudat ſęuiorem Phalaride tyranno, cui taurũ fecit mugitus bouis pollicitus igne ſubdito, et primo eius expertus eſt cruciatum: iuſtiore ſęuitia. Plura legito apud Paulum Oroſius de Phalaride et Perillo. Infelix auctor, Perillus. Imbuit opus, impleuit ęreum taurũ.

Nec ſecura quies illos, ſimiliſq; ſopori
Detinet, innocui viuite, numen adeſt.
Reddite depoſitum, pietas ſua foedera ſeruet,
Fraus abſit, vacuas cędis habete manus.
Ludite, ſi ſapitis, ſolas impune puellas.
Hac minus eſt vna fraude pudẽda fides.
Fallite fallentes, ex magna parte profanum
Sunt genus, in laqueos, quos poſuere, cadãt.
Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus, atq; annis ſicca fuiſſe nouem.
Cum Thraſius Buſirin adit, monſtratq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Illi Buſiris, fies Iouis hoſtia primus,
Inquit, et Aegypto tu dabis hoſpes aquam.
Et Phalaris tauro violenti mẽbra Perilli
Torruit, infelix imbuit auctor opus.
Iuſtus vterq; fuit, neq; enim lex iuſtior vlla ẽ,
Quam necis artifices arte perire ſua.
Ergo ⁊ periuras merito periuria fallant,
Exemplo doleat foemina lęſa ſuo.
Et lachrymę pſunt, lachrymis adamãta moue
Fac madidas videat, ſi potes, illa genas. (bis
Si lachrymę (neq; n. veniunt in tpe ſemper)
Deficient, vda lumina tange manu.
Quis ſapiens blãdis nõ miſceat oſcula verbis,
Illa licet non det, non data ſume tamen.

Dicit Ægyptus, eo ẽ plus arguit meretricias fraudes, fraude propulſandas eẽ. Buſiris rex Ægypti Neptuni et Libyes filius fuit. ſub quo cũ nouẽ annis nimia ſiccitate magna eẽt ſterilitas, Buſiris Thraſius docuit Buſiris hũana hoſpitũ nece poſſe aquas eliri ſz primus mox ſuo ĩnẽto imolatus eſt. Inde cũ cęteri quoq; hoſpites ſimili mõ mactarent, ab Hercule Buſiris eadem pęna affectus interijt. Ouid. in Ibin, vt q poſt annos ſacri mõſtrator iniq; Elicuit pluuias victima cęſus aq̃s. Stra. negat Buſirim vnq̃ regẽ aut tyrannũ fuiſſe in Ægypto, ſed id fictũ eſſe propterea q huius loci barbari hoſpites pellãt. Nili irrigatio Inuantibus arua imbribus, pluuijs ęſtiuis augentibus Nili incrementa, vt docet Stra. quibus Ægyptus irrigat, ẽ foecũda fit. Virgi. Et viridẽ Ægyptũ nigra foecundat harena. Scribit quoq; Strabo I partibus auſtralibus ęſtate, ẽ nõ hyeme imbres cadere, in Thebaide vero ẽ circa Syenẽ minime. Aut certe intelligit per Imbres Nili irrigatiõnẽ annis nouẽ defuiſſe. Nã ſcribit Seneca, Nilũ biẽnio ↄtinuo regnãte Cleopatra & nõ oſtendiſſe decimo regni anno, ẽ vndecimo. Nilus antea Ægyptus vocabatur Nilus aũt (quẽ Homerus cęleſtẽ amnẽ appellat) a rege Nileo nomẽ accepit, cũ antea Ægyptus vocaretur q is pluribus foſſis atq; locis opportunis Nilũ vtilẽ incolis reddidit, auctor Diodo. Nilo aũt Ægyptũ irrigari docet Stra. et latius Plinius ſcribẽs iuſtũ eius incrementũ eſſe cubitorũ xvi. in xij. cubitis famem ſentire. in xiij. etiãnum eſurire Nili iuſtũ icremẽtũ xiiij. cubita hilaritatẽ afferre. xv ſecuritatẽ xvi. delitias. plura legito apud Herodotũ, Diodorũ, ẽ Senecã libro quarto Naturalium quęſtionum de Nilo ac eius fontibus. Et Phalaris, Perillaũ quem Perillai cruciatus & Perillum dicimus, ad Agrigentinum tyrannum Phalaridẽ taurũ ęreum attulit, docuitq; eo inclu-

Adamanta mouebis, foeminam duriſſimam. Eſt enim Adamas duriſſimus Adamas lapis ouaq; violentiſſimę naturę rerũ, ferri, igniſq; contemptor, hircino rumpẽtur ſanguine, ac ne aliter q̃ recenti, calidoq; maceratus, ẽ ſic quoq; multis ictibus tunc etiam pręterq̃ eximias incudes, malleoſq; ferreos frangens. Non patitur Adamas a Magnete ferrum attrahi. Plura de eo legito apud Plinium. Male rapta, oſcula ita ruſtice arrepta, vt faciem puellę lędas, vel dẽtẽ, vel capite. Inuitę volunt persępe puellę vi ſubigi. Subita rapina, celeri raptus coitus. Vim paſſa Phębes et Ilairę fabula eſt Phębe, Phębem et Ilairam formę elegantia excellentes Leucippus pater deſpondit Idę et Lynceo fratribus, quas cum rapuiſſent Caſtor et Pollux inter eos pugnatũ eſt ante Spartanam vrbem, vt Hyginius docet, in quo prelio Caſtor a Lynceo eſt interfectus, ipſe vero a Polluce. At cum Idas in Pollucem irrueret, vt fratrem vlciſceretur, fulmine ictus eſt ipſe vero Pollux in cęlum raptus particeps eſt cum fratre diuinitatem, vt eleganſſime narrauit Ouidius in Faſtis. Eſt paſſa vim, rapta eſt enim a Caſtore, et Polluce. Sorori, Ilairę. Vterq; raptor, Caſtor et Pollux. Fabula nota quidem, fabula Deidamię fabula vim puellis gratam eſſe docet exemplo Deidamię Lycomedis regis filię, apud quem Thetis Achillem ſub muliebri habitu cęlauit, qui a Proteo acceperat illũ

periturum eſſe in bello Troiano dicente Statio. Vi potuit votis, toto pectore veros Admonet amplexus. Scyrias Hemonio, puella Scyrias, hoc eſt Deidamia filia Lycomedis regis Scyri inſulę, quę contra Magneſios incumbit, clariſſima propter Lycomedis cum Achille affinitatem, et Achillis filium Neoptolemū ibi procreatum, et enutritum poſterioribus annis, vt eſt auctor Strabo. Iam Dea, Venus. Mala pręmia, Helenam, quam Venus Paridi promiſerat, vnde Paris apud Ouidi. ita inquit. Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo. Laudatę formę, prelata enim fuerat a Paride Venus. Iunoni et Palladi, vt antea dictum eſt.

Iurabant omnes, tangit tertium genus militię, quod ſacramentum appellatum fuiſſe Ser. docet. Iurarunt autem Gręci in Aulide, dicente Virgilio. Non ego cū Danais Troianam excindere gentem Aulide iuraui. Dolor vnius, Menelai mariti Helenę dolor.

Publica cauſa, quę ea iniuria viſa eſt ad omnes Gręcos pertinere. Turpe, ordo eſt, Achilles diſſimulatus virum et reliqua, erat turpe, vbi notandum, p diſſimulatus virum dictum eſt per figuram ſynecdochen, qua ſępe vtuntur poetę.

Erat turpe, erat res turpitudinis plena.

Veſte longa, nam Thetis foemineo habitu Achillem induit, dicente Statio. Aſpicit ambiguum genitrix, cogitq; nolentem, innectitq; graues ſinus, tunc colla rigentia mollit Submittitq; graues humeros, et fortia laxat Brachia, et impexos certo domat ordine crines. Ac ſua dilecta ceruice monilia tranſfert. Et picturato cohibet veſtigia limbo, inceſſumq; & motusq; docet, fandiq; pudorem. Titulos, gloriam. Alia arte Palladis, quoniam tractabis arma, et prędas, quorum Pallas fuit inuentrix, et princeps, vt Cicero dē Natura Deorum tradidit. Diodorus tamen non Pallada, sed Martem fuiſſe ſcribit. Fuſos ſuccinctos, plenos et quaſi alligatos. Operoſo ſtamine, filo tenui. Stamen autem, vt Varro ſcribit, a ſtando dictum, q eo ſtat omne velamentum in tela, quid autem ſit ſtamen, et quid ſubtegmen ex eo Ouidij Metamorphoſeon verſu percipi poteſt. Tela iugo vincta eſt, ſtamen ſecernit arundo. Inſeritur medium radijs ſubtegmen acutum. Stamen Subtegmen

Pugnabit primo fortaſ ſis, & improbe dicet,
Pugnando vinci ſe tamen illa volet.
Tantum ne noceat teneris male rapta labellis
Neue queri poſſit dura fuiſſe, caue.
Oſcula qui ſumpſit, ſi non & cętera ſumpſit,
Hęc quoq; quę data ſunt, pdere dignus erit.
Quantum defuerat pleno poſt oſcula voto?
Hei mihi ruſticitas, non pudor ille fuit.
Vim licet appelles, grata eſt vis iſta puellis,
Quod iuuat, inuitę ſępe dediſſe volunt.
Quęcunq; eſt Veneris ſubita violata rapina,
Gaudet, & improbitas muneris inſtar hēt.
At, quę cum poſſet cogi, non tacta receſſit,
Cum ſimulet vultu gaudia, triſtis erit.
Vim paſſa eſt Phębe, vis eſt illata ſorori,
Et grauus rptis raptor vterq; fuit.
Fabula nota quidem, ſed non indigna referri,
Scyrias Hęmonio victa puella viro.
Iam Dea laudatę dederat mala pręmia formę
Colle ſub Idęo vincere digna Venus,
Iam nurus ad Priamum diuerſo venerat orbe
Graiaq; in Iliacis mœnibus vxor erat.
Iurabant omnes in lęſi verba mariti,
Nam dolor vnius publica cauſa fuit.
Turpe, niſi hoc matris precibus tribuiſſet, achilles
Veſte virum longa diſſimulatus erat.
Quid facis Aeacide? non ſunt tua munera lanę,
Ah titulos alia Palladis arte petes.
Quid tibi cū calathis? clypeo manus apta ferēdo,
Penſa quid in dextra, qua cadet Hector, hēs?
Reiice ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos,
Quaſſanda eſt iſta Pelias haſta manu.

Pelias haſta, haſta Achillis, a Pelio Theſſalię monte, ea erat ex fraxino, vt Strabo et Plinius docent. Tanta autem fuit magnitudinis, vt cum Patroclus arma ſumpſiſſet ab Achille, haſtam reliquerit, tanquam intractabilem. Achillis haſta

Virgo regalis, Deidamia regis filia. Cōperit, nam antea crediderat fuiſſe puellam Achillem. Stupro, ſtuprum proprie coitus eſt in virgine et vidua. Properaret, eam ſubagitare et vincere. Fortia arma, membrū deſignat, ſic et Propertius. Oſculaq; admoto ſumere & arma manu. Cepiſſe priorē, priorē foeminā coitum petere. Stuprus

Sic gratū eſt pati, ſic delectat coitus.

Alio incipiēte, alio vim afferente. Illa roget, amantem precetur, vt ſecum coeat. Ad veteres heroidas, ad Iopem vnā ex xij. Aſopi filiabus, ad Europen, Danaen, Semelem, Io, et alias heroinas. A precibus, interprecandum. Timidos faſtus, faſtidia et iactantiam. Faſtus, re quartę declinationis ſuperbiā ſignificat, vnde fit verbum faſtidio. Faſti vero ſecundę libri ſunt feſta continētes, quamuis & quartę declinationis reperiat. In cepto parce, deſiſte precari. Quod refugit eū q a ſeſe deſiſtit. Nec ſpes eſt Veneris, inuidiā eē plerūq; eā puellis gratā docet ſub amicitię, nō coitus noie. Tetricę puellę, grauis, ſeuerę. Cādidus in pauita, cū plus docet amātes pallorē decere. Aequo Faſtus

Fis vrida, eſtu et fluctibus marinis. A radiis ſyderis, a ſolis feruore. Turpis et agricole, candor quoq; minime decet agricolam. Sub Ioue ſub dio. Hor. Manet ſub Ioue frigido venator. Corone Palladię, coronę oleaginę. Eſt enim olea arbor ſacra Palladi, qua victores in olympico certamine coronabantur, vnde Herodotus in octauo ſcribit Arcades perfugas interroganti Xerxi, Quod nam premium eſſet propoſitum victoribus in olympico certamine reſpondiſſe, oleaginam coronam eſſe, qua donarentur. Erant etiam olim in Grecia quatuor ludorum genera precipuis celebrantiſſima. Fuere ludi olympici, qui celebrabantur .v. quoque anno magna hominum frequentia in honorem Iouis olympici, idq; tempus olympiada appellabant, victores donabantur oleagina corona. Erant Pithy Apollini ſacri, in quibus victor poma referebat. Iſthmii vero ludi erant Palemoni dicati, victori corona ex Apio dabatur. Nemei in memoriam Archemori ſunt inſtituti, victores pinea corona ornati diſcedebant. De his Vitru. libro .ix. ita ſcribit. Nobilibus Athletis, qui olympia, pithia, iſthmia viciſſent, Grecorum maiores ita magnos honores conſtituerūt, vt non modo in conuentu ſtantes cum palma, et corona ferant laudes, ſed etiam cum reuertantur in ſua ciuitates cum victoria triumphantes quadrigis inuehantur, e req; publica perpetua vita conſtitutis vectigalibus fruantur. Phora etiam legito apud Statium Thebaidos libro .vi. Scribit Lactātius eos qui olympia viciſſent, oleaſtro, qui Pithia lauro, qui iſthmia pinu, qui Nemea, apio coronari ſolitos. Turpis eris, nam certantes in olympico certamine ſole feruenti et puluere reddebantur fuſci. Pallidus in Lyncem, Orion filius Orionis fuit Neptuni et Euriales, vt voluit Heſiodus. Ariſto-fabula nicus patrem Enthrea appellat. Ouid. vero in Faſtis Hireum, cuius fabulam in quinto eleganſſime deſcribit. Plura de eo etiam Hyginius. Hic comes fuit Dianę, et ab ea adeo dilectus, vt ei nupſiſſe exiſtimaret. Quod cum Apollo grauiter ferret eius dolo factum eſt, vt Orion a Diana ſagittis configeretur, quem Dea defunctum fleuit, et inter sydera collocauit, cuius deſiderio cum Orion Dianę comes venaretur eius cura carpebat et pallebat. Orion preterea Chium venit, et Oenopionis filia Meropē compreſſit, p quo facto ab Oenopione excecatus eſt. Hunc etiam ſcribit Hyginius in Beotia Pleiadibus voluiſſe vim inferre, & eas fugientes ſecutum fuiſſe annis .xij. Diodorus refert Orionē, cum magnitudine, tum corporis robore heroas excedentes venatorē fuiſſe, ſed cum in Sicilia multa feciſſet laude digna, ad Euboeā diuertiſſe, et pp famam inter aſtra annumeratum, Immortale nomen adeptus ē. Sane Orionis amicas duas fuiſſe legimus, alteram Auroram, cuius meminit Homer. Odyſſea, alteram Dianā, vt iā diximus, nō ſe Lyrnē aut Lyricē, vt nōnulli putāt. Oui. ſcribit amatores palleſcere debere Oriōs exēplo, q Lynces inſeqndo amoris ardorē ſedare ſtudebat. Horat. Nec vexat Oriō Leones, Aut timidas agitare lyncas. Eſt āt lynx foeminino genere animal ſpē-

Forte erat in thalamo virgo regalis eodem;
Hęc illum ſtupro comperit eſſe virum.
Viribus illa qdē victa eſt (ita credere oportet)
Sed voluit vinci viribus illa tamen.
Sępe mane dixit, cum iam pperaret Achilles,
Fortia nam poſita ſumpſerat arma colo.
Vis vbi nunc illa eſt? qd blanda voce moraris
Auctorem ſtupri Deidamia tui?
Scilicet, vt pudor eſt, quondā cępiſſe priorem,
Sic alio gratum eſt incipiente pati.
Ah nimia eſt proprię iuueni fiducia formę,
Expectet ſi quis, dum prior illa roget.
Vir prior accedat, vir verba precantia dicat,
Excipiat blandas molliter illa preces.
Vt potiare; roga, tantum cupit illa rogari,
Da cauſam voti principiumq; tui.
Iuppiter ad veteres ſupplex heroidas ibat,
Corrupit magnum nulla puella Iouem.
Si tamen a precibus tumidos accedere faſtus
Senſeris, incepto parce, referq; pedem.
Quod refugit, multę cupiūt, odere, qđ inſtat,
Lenius inſtando tędia tolle tui.
Nec ſpes eſt Veneris ſemp profitenda roganti,
Intret amicitię nomine tectus amor.
Hoc aditu vidi tetricę data verba puellę;
Qui fuerat cultor, factus amator erat.
Candidus in nauta turpis color, ęquoris vnda
Debet, & a radiis syderis eſſe niger.
Turpis & agricolę, qui vomere ſemper adūco,
Et grauibus raſtris ſub Ioue verſat humus.
Et tu, Palladię petitur cui fama coronę,
Candida ſi fuerint corpora, turpis eris.
Palleat omnis amās, color eſt hic aptus amāti,
Hoc decet, hoc multi non valuiſſe putant.
Pallidus in Lyncem ſiluis errabat Oriōn,
Pallidus in lenta Naiade Daphnis erat.

Quatuor ludorū genera in Grecia et eorū prima Olympia

Orionis amicę.

Lynx

Arguat & macies vultum, nec turpe putaris
Pileolum nitidis impoſuiſſe comis.
Attenuant iuuenum vigilatę corpora noctes
Curaq;, & immenſo qui fit amore, dolor.
Vt voto potiare tuo, miſerabilis eſto,
Vt, qui te videat, dicere poſſit, amas.
Conquerar, an moneam mixtum fas eē, nefasq;
Nomen amicitia eſt, nomen inane fides.
Hei mihi nō tutū eſt, qđ ames, laudare ſodali;
Cum tibi laudanti credidit, ille ſubit.
At non Actorides lectum temerauit Achillis,
Quantū ad Pirithoum, Phędra pudica fuit.
Hermionē Pylades, q̊ Pallada Phębus, amauit
Quodq; tibi geminus Tyndari Caſtor erat.
Si quis idem ſperat, laturas poma myricas
Speret, & e medio flumine nulla petat.
Nil, niſi turbe iuuat, curę ē ſua cuiq; voluptas;
Hęc quoq; ab alterius grata dolore venit.
Heu facinus, nō eſt hoſtis metuēdus amanti;
Quos credis fidos, effuge, tutus eris.

ægrinum acutiſſimi viſus, varietate macularum diſtinctum, longe diuerſum a ceruariis, cuius vrinam congelari in gemmas carbunculis ſimiles,

Lyncurium
et lyncurium appellari Plinius ſcribit. Lyncus autem rex Scythię mutatus fuit in hāc feram, ut in quinto Metamorpho. docet Ouidius. Pallidus in lęta, ex Mercurio

Daphnis
et nympha Daphnidē natum in Sicilia ſcribit Diodorus, et a laurorum multitudine, in qua diuertebantur nymphę ita appellatum. Educatus a nymphis boum permulta poſſedit armēta, a quorum cura Vnculos eſt dictus. Cum eſſet ingenio acri, ſtudiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet,

Carminis Bucolici inuentio
carmen Bucolicum quod poſtea a Siculis in precio habitum fuit, inuenit, in Dianę gratiam venationi operam dedit, eamq; fiſtula ē cantu Bucolico delectauit, huius amore capta nympha illi pdixit, ſi cui alteri iungeretur, ſe illum viſu priuaturam, poſtmodum quadā regis filia a ſe ebrio ſtuprata, oculis (vt predictum fuerat) captus eſt. Hūc nympha quędam dilexit nomine Thalia, quę ſuſpicione pellicis offenſa Daphnidis cōgreſſus auerſata eſt. At ille amoris deſyderio contabuit, quem inter moriendum longo carmine irridet Venus apud Theocritum. Naſo tamen eum in lapidem obduruiſſe ita refert, in Metamorpho. Vulgares taceo paſtoris amores Daphnidis Idęi, quem nymphę pellicis ira Contudit in ſaxum, tantus dolor vrit amantes. Lenta, dura, et tarda ad amandum Daphnidem. Pileolum, paruum galerum. Cōquerar, in amore ne amico quidem fidendum eē dicit. Eſſe mixtum, eſſe confuſum. Fas nefasq;, quia ſub amici nomine latet, qui tibi inſidias ſtruit. At non Actorides, perpaucos amicis fidos fuiſſe commemorat, ſed nullos tales reperiri amplius poſſe oſtendit. Actorides autem patronymicum eſt ab auo deductum. Actor enim fuit

Actor Patroclus
pater Menetij, patris Patrocli. Patroclus autē educatus in Opunte cędem non voluntariam patrauit, puerum etenim coęquum Amphidamantis filium Clyſonomum imprudens interfecit, qui ob hanc rē patria exul Phthiam venit, vbi pro affinitate, quę intercedebat cum Peleo et Achille moratus, amicitiamq; inter ſe ſeruantes excellentem, ſimul ad bellum Troianum profecti ſunt. Lectum Achillis. Hippodamiam Briſei filiam. Ad Pirithoum. Initium amicitię inter Theſeum et Pirithoum, et quantum ſe mutuo dilexerint, docet Plutarchus in Theſeo. Phędra pudica fuit, Pirithous non violauit Phędram vxorem Theſei.

Hermione Pylades
Hermionen Pylades, Hermione filia Helenę et Menelai, quamuis alij ex Theſeo natam velint, a Tyndaro Oreſti: Agamemnonis filio, et patrueli ſuo nupſit, cui Pylades Strophij Phocęſis filius, qui cum antea, tum maxime eo tempore, quo poſt occiſam matrem Clytemneſtram in inſaniam verſus eſt, comes fidiſſimus et amicus extitit. Ouid. de Ponto. Non ita rixerunt Strophio, Atq; Agamemnone nati. Quo Pallada Phębus, vt amauit pio ē fraterno amore Phębus ſororem Palladā, ſic Hermionem Pylades. Sunt q non quo, ſed qua legant, vt ſit qua ratione et cauſa Phębus amauit Pallada. Sic Ouid. lib. ix. Metamorpho. Non ſoror vt fratrem, nec qua debebat amauit. Et alibi, Nec niſi qua fas eſt germanę frater ametur.

Gemini Gemelli Tergemini Quatergemini Septemgemini
Geminus Caſtor, Caſtor gemellus. Virgi. Geminos huic vbera circum Ludere pendentis pueros, Sunt autem gemini ſiue gemelli, qui vno die eodem vtero editi ſunt, etiam ſi plures duobus ſint, vnde apud Liuium Horatios tergeminos fuiſſe legimus, et apud Strabonem Aegyptias mulieres interdum quatergeminos peperiſſe, et quandam ſeptemgeminos. Caſtor igitur et Pollux ideo gemini appellantur, q eodem partu ſunt editi. De his multa Hyginius. Tyndari. o Helena Tyndari filia.

Iuppiter i cygnum mutatus cōcubuit cū Leda
Leda enim Tyndari vxor genuit Caſtorem et Pollucem, Helenamq; et Clytemneſtram. Poetę tamen fabulantur Iouem in cygnum mutatum concubuiſſe cum Leda: quę duo oua peperit, ex quibus nati ſunt Pollux Helena, Caſtor et Clytemneſtra. Horati. Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo. Hyginius tamen ſcribit Nemeſim cum Ioue verſo in Cygnum compreſſam fuiſſe, quę actis menſibus ouum procreauit, quod Mercurius auferens detulit Spartam et Ledę ſedenti proiecit in gremium, ex quo nata eſt Helena cęteris ſpecie pſtans, quam Leda ſuam filiam nominauit. Alij autem etiam Ledam Iouem concubuiſſe in Olorem conuerſum, de quo in medio relinquimus. Hęc Hyginius. De his Auſonij tale extat epigramma,

Iſtos

Iſtos tergemino naſci quos cernis ab ouo Patribus ambiguis et matribus aſſeueratos. Hos genuit Nemeſis, ſed Leda puerpera fouit. Tyndareus pater his et Iuppiter hic putat, hic ſcit. Myricas myrica (vt Seruius docet), eſt genus virgulti humilis, quod et Geneſtam appellamus. Virgi. Humileſq; myricę.

Myrica vel geneſta Tamarix

Cognatum, fratremq; caue, fidumq; ſodalem,
Prębebit veros hęc tibi turba metus.
Finituirus eram, ſed ſunt diuerſa puellis
Pectora, mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia, vitibus illa
Conuenit, hęc oleis, hic bene farra virent.
Pectoribus mores tot ſunt, quot in orbe figurę,
Qui ſapit, innumeris moribus aptus erit.
Vtq; leuis Proteus modo ſe tenuebat in vndas
Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hirtus aper.
Hic iaculo piſces, illic capiuntur ab hamis,
Hos caua contento retia fune trahunt.
Nec tibi cōueniet cūctos modus vnus ad ānos
Longius inſidias cerua videbit anus.
Si doctus videare rudi, petulans ue pudenti,
Diffidet miſerę protinus illa ſibi.
Inde fit, vt quę ſe timuit cōmittere honeſto,
Vilis in amplexus inferioris eat.
Pars ſuperat cœpti, pars eſt exhauſta laboris,
Hic teneat noſtras anchora iacta rates.

Publij Ouidij Naſonis de Arte Amandi liber primus explicit.

Myricam Plinius ſcribit ab alijs Tamaricem appellari, et in Italia naſci. Lauinus poma, quod eſt impoſſibile. Nil niſi turpe iuuat, homines vt voluptati indulgeant nullam habent amicorum et honeſtatis rationē. Hęc quoq; ab alterius, eo magis gaudemus, q̄ maiore alios dolore afficimus. Mille modis, mille rōnibus Nec eadē, ſic Virgi. Nec terrę ferre oēs oīa poſſunt. Proteus ſenis, Proteus filius fuit Oceani et Tethyos, Pallenē vrbē Macedonię patriam habuit. Virgi. Hic nunc Emathię portus, patriāq; reuiſit Pallenem. Lycophron tñ ſcrip. Pallenem fuiſſe ciuitatē Thracię nō Macedonię, quam habitauit Proteus antq̄ I Ægyptum tranſiret. Eſt ſit Pallene appellata a Pallene filia Sithonis, vt docet Euſtachius, Carpathū inſulam inter Ægyptum et Rhodum poſitam tenuit. Fingitur a poetis Neptuni armenta paſcere. De Proteo ita ſcribit Diodo. Cum Ægyptus rege careret, ex dignioribus quidam in regem aſſumptus eſt, Iliaci belli tempore, quem Ægyptij Cetem, Gręci Protheum appellant. Hunc artium peritum, et in varias ſe formas ſolitum vertere tradiderunt, vt nunc animal, quandoq; arbor, aut ignis, aut quid aliud videretur. Conſuetudo autem regibus tradita, Gręcis cauſas huiuſmodi tranſmutationis fingendi prębuit. Nam Ægyptijs regibus mos erat, aut Leonis, aut tauri, aut Draconis priorem partem in capite ferre inſignia principatus. Quandoq; vero arborem, ignem, et redolentia ſupra caput vnguenta. Hęc tum ad decorem, tum ad ornatum ſpectabant tum ſtuporem ac ſuperſtitionē quandam aſpicientibus iniciebant. Huius regis meminit etiam Herodotus. At poetę fingunt eum vatem fuiſſe, nec niſi coactum futura prędicere ſolitum, captus enim in varia monſtra ſe conuertens homines eludebat, vt in vltimo Georgicorum oſtendit Maro. Hinc Horatius in Sermonibus, Fallacem debitorem Proteū appellat. Hic iaculo, fuſcina. Modus vnus, vnus ordo. Ad cunctos annos, ad vnamquāq; ętatem. Doctus, callidus. Rudi, puellę indoctę. Diffidet ſibi, nullam in ſe ſpem habebit poſſe tuas inſidias effugere. Honeſto, viro bonos mores pręſe ferenti. Inde, ex eo q̄ doctus appareas rudi. Vilis, vel ipſa vilis, quę relicto maioris dignitatis amatore, ad inferiorem eat, vel ad vilis amplexus ad vilem amantis amorem. Pars ſuperat, reſtat. puellam enim diutius conſeruandam docebit. Exhauſta, finita. docuit enim quo pacto amica inuenienda et exorāda ſit. Hic teneat noſtras, nautę exemplo quieſcendum eſſe dicit.

Proteus

BARTHOLOMEI MERVLAE enarrationes, in ſecundum volumen Ouidij de Arte Amādi.

P. Ouidij Naſonis de Arte Amandi Liber Secundus.

Dicite Io Pęan, & Io bis dicite Pęan,
Decidit i caſſes, prǫda petita meos.
Lętus amās donet viridi mea carmina palma,
Pręfertor Aſcręo, Męonióq; ſeni.
Talis ab armiferis Priameius hoſpes Amyclis
Candida cum rapta coniuge vela dabat.
Talis erat, qui te curru victore ferebat,
Vecta peregrinis Hippodamia rotis.
Quid properas iuuenis, medijs tua pinus ī vndis
Nauigat, & longe, quem peto, portus abeſt.

Dicite Io Pęan. Ex tribus partibus quas propoſuerat Oui. duas abſoluit, tertia ſupereſt, quā nunc exequitur. Docet n. in hoc ſecundo libro quem admodum ab amatore conſeruandus diu ſit amicę amor, quam aſſiduo labore ſibi morigeram reddidit. Dicite Io Pęan, triumphandū eſſe dicit de amica ſubacta, et Apollinē inuocandum, vt in triumphis fieri ſolebat. Oui. in Meta. Lętos molire triūphos. Et Pęana voca, nitidaq; incingere lauro. Et in Triſtibus. Tēpora Phoebea lauro cingent Ioq; Miles Io magna voce triumphe canet. Strabo in. xviij. ſcribit, Pythōe ſagittis ab Apolline debellato Parnaſios inter adhortandum Io Pęan clamitaſſe, inde conſuetudi- Io pean nem traditam, vt qui conſecuturi ſunt aciem, ſic Pęanis celebrationem clamitent. Pęan autem non modo Apollinem ſigni- Pean ficat, ſed ipſius et cęterorum Deorū laudem. Virgi. Lętumq; choro Pęana canentes. Et Statius. Herculeum Pęana canunt. Io vero vox eſt clamantis. Virg. Io matres audite vbicūq; Latinę. In meos caſ. in mea retia. Prǫda petita, puella quęſita. Viridi palma, quoniā docui amantē victoriā cōſequi de amica. Palma autem Palma ideo dat victoribus, q ea arbor ſemp viret, vel, vt Gel. ſcri. q nullo pondere degrauari poteſt, quin ſurgat, et ſe eleuet, refringit. n. vel extollit quicquid Aſcra ſuper imponitur. Prǫfertor Aſcręo, pponor Heſiodo ab Aſcra Boeotię vico appellato. Męonioq; ſeni, Homero a męone patre, eodēq; patruo, vt Plut. Home. ſcri. vel (vt maluit Ariſtoteles in lib. de poetica) a Męone Lydorū rege, qui eum pro filio educauit, et Meliſigenem prius dictus ſcribit a Melete fluuio, Meliſige- iuxta quem eum mater peperit. Poſtea factus cę- nes cus Homeri nomen accepit. Cumęi nanq; et Io- Home. nes oculis captos Homeros dicunt. Multę ciuitates eius ortum ſibi vendicant, vt docet Gellius eo diſticho, Septem vrbes certant de ſtirpe inſignis Homeri, Smirna, Rhodos, Colophō, Salamin, Ios, Argos, Athenę. Talis ab ar. ex ſimilitudinē aggerationē amantis lętitiā exprimit. Ab Amyclis ar. a bellicoſis Amyclis Amyclę āt fuit ciuitas Laconię patria Helenę. Priameius hoſ. Paris quē Menelaus ſuſcepit hoſpitio. Is enim cum Aenea cum aliquot nauibus in Laconiam Spartas ad Menelaum nauigauit, ab eoq; ſuſceptus hoſpitio, cōmendat Helene vxori Helenę, cum ipſe eo tēpore in Cre- fuga tam nauigaret ad diuertandas Atrei opes. Helena abſente marito, capta Paridis pulchritudine, cū eo ad Troiam nauigauit. Herodotus tamen ſcribit eam in Aegyptum tempeſtate delatam deruentis ſe, Proteumq; regem eam marito Menelao reddidiſſe. Ta Hippoda- lis erat qui te curru, mię et Pe- Oenomaus rex Piſę lopis fa- et Elidis in Pelopon bula neſo filius Martis et Aeginę cum accepiſſet ex oraculo ſe moriturum, cum primum filia nupſiſſet, eam in perpetua virginitate aſſeruandam curauit. Itaq; quicūque filiam peteret cū ea curſu certabat. Habebat. n. is velociſſimos equos Pſillam et Harpinam. Equorū curſum inſtituit a Piſa ad arā Neptuni, quę eſt apud Iſthmū Corīthi. Curſus erat eiuſmodi, Oenomaus arietem Ioui ſacrificabat. Qui virginem poſtulabat. iiij. equorū ferebat curru, Oenomaus ſacris pactis, curſu ſequebat pcedentē auriga Myrtilo, aſſecutū haſta, quam geſtabat manu interficiebat. Primus Marmaces perijt, multiq; et poſt illum. Tādem Pelops Tātali filius ex Pelopōneſo veniēs corrupto Myrtilo victor euaſit. Oenomaus exiſtimans aduenuiſſe vāſi tēps ſibi mortem cōſciuit. Pelops ſumpta vxore Hippodamia Piſę regnū tenuit, auctor Diod. Peregrinis ro. curru pegrini Pelopis, e Phrygia. n. in Peloponneſum venerat. Tua pinus nauis ex pinu arbore. i. tuus amoris curſus, eſt. n. a nauigantibus

ſimpla tráſlatio. Eclóge, nã plura adhuc ſupeſt. Ab ſeda. Nec mi. eſt vir. ſnía loco ꝯgruẽs. Puer et Cythe. Cupidinẽ ẽ Venerẽ inuocat. Si qñ, fauiſtis. ſ. Erato, Erato vna ẽ ex nouẽ muſis, dicta ab Eros erotos, ꝗ amorẽ ſignat, ꝙ docti hoĩes ab oĩbus amẽtur, vt Diodo aſſerit. Remanere, durare. Puer ꝑ

vt clauſit, poſteaꝗ Labyrithũ ędificauit. Sit modus exilio, verba ſunt Dędali ꝓcãtis Minoa. Terra pãtria, vrbs Athenienſis. Senis, patris Dędali. Puero, filio Icaro. Et poſſidet ęquora Minos, Cretẽſes nã Nauigã. q̃, (vt Stra. docet) nauigãdi oĩũ principatũ tenuere. di prin vñ puerbiũ erat. Siqs ꝗ nouit ſe ignorare diſſimu dparet,

Non ſatis inueniſſe tibi eſt me vate puellam,
Arte mea capta eſt, arte tenenda mea eſt.
Nec minor eſt virtus, ꝙ̃ quęrere, parta tueri,
Caſus ineſt illic, hic erit artis opus.
Nunc mihi, ſi quãdo puer, et Cytherea, fauete,
Nunc Erato, nã tu nomen amoris habes.
Magna paro, ꝗs poſſit amor remanere ꝑ artes
Dicere, tam vaſto peruagus orbe puer.
Et leuis eſt, ⁊ habet geminas, qbus euolet, alas,
Difficile eſt illis impoſuiſſe modum.
Hoſpitis effugio preduſerat omnia Minos,
Audacem pennis repperit ille viam.
Dędalus vt clauſit conceptum crimine matris
Semibouemq; virum, ſemiuirũq; bouem,
Sit modus exilio dixit iuſtiſſime Minos,
Accipias cineres terra paterna meos.
Et, quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Viuere non potui, da mihi poſſe mori.
Da reditum puero, ſenis eſt ſi gratia vilis,
Si non vis puero parcere, parce ſeni.
Dixerat hęc. ſed & hęc, & multo plura licebat
Dicere, & egreſſus non dabat illi viro.
Quod ſimul ac ſenſit, nunc nũc o Dędale dixit
Materiam, qua ſis ingenioſus, habes.
Poſſidet & terras, ⁊ poſſidet ęquora Minos,
Nec tellus noſtrę, nec patet vnda fugę.
Reſtat iter cęli, cęlo tentabimus ire,
Da veniam cępto Iuppiter alme meo.
Non ego ſydereas affecto tangere ſedes.
Qua fugiam dominũ nulla, niſi iſta via eſt.
Per ſtyga detur iter, ſtigias tranſibimus vndas
Sunt mihi naturę iura nouanda meę.
Ingenium mala ſepe mouet, quis crederet vnꝗ̃
Aerias hominem carpere poſſe vias?
Remigium volucrũ diſponit in ordine pẽnas,
Et leue per lini vincula nectit opus,
Imaq; pars ceris aſtringitur igne ſolutis,
Finitusq; nouę iam labor artis erat.
Tractabat cerãq; puer, pẽnaſq; renidens,
Neſcius hęc humeris arma parata ſuis.

uagus, qa amicę ſepe numero ab amante ad aliũ deficiunt, qd Propertius qritur ea Elegia, ꝗ ſic icipit. Iſte qd ego ſepe fui, ſed fors et ĩ hora Hoc ipſo electo charior alter erit. Et hʒ ge. qbus euolet alas, qre Cupidini alę attributę ſint, ita ẽt docet Proper. Scilʒ alterna qm̃ iactamur ĩ vnda, Noſtraq; nõ vllis pmãet aura locis. Hoſpitis effu. exẽplis docet Cupidinẽ. i. foemineum amorẽ nõ poſſe teneri, qn ꝗ velit euolet.

Dędali fabula

Effugio hoſpi. Dędalus genere Athenienſis, natus ex Mitiono Eupalmi ꝓclarus archi tectus fuit, hic interfecto Talo ſororis filio ꝑ inuidiã, ꝙ ſerrã, rotã figuli, et tornũ repeꝛiſſet ab Ariopagitis dãnatus ĩ Cretã ꝓfugit, quẽ cũ Minos cõperiſſet bouẽ ligneã Paſiphae fabricaſſe, ĩ Labyrintho cũ eo filio Icaro icludi iuſſit aut (vt refert Diod.) Paſiphae eũ abſcõdit. Ille vero deſperato nauis tranſitu, ꝙ Minos loca oĩa preclu ſerat, et pecunias ꝓmiſerat, ſi qs Dędalũ inueniſſet, alas cera cõpactas ſibi et filio applicuit, euolauitq; ĩ Siciliã. Icarus qm̃ altius euaſerat ĩ mare decidit, qd ab eo Icarium cognominatũ voluit Ouidius. Fabulã plenius refert Diodorus & Ouidi. in Metha.

Precluſerat omnia. terras et maria clauſerat, Crimine matris, Paſiphaes ifando ꝯcubitu.

let, Cretes neſcit pelagus. Per ſtyga detur iter, Inuitum ſe dicit aerem tentare. Stygias vndas ne Ionẽ offendam. Iura nouanda, naturę iura Dędalus dicitur innouare, cum aerem volucribus cõceſſum tẽtat relicta terra. Ingeniũ mala ſepe mouẽt, pericula reddunt hoĩem ingenioſum. Ærias vias, Hor. expertus vacuũ Dędalus aera pennis Nõ hoĩ datis. Remigiũ volucrũ, remigiũ eſt ipſe ordo remorũ, vnde ẽt ꝑ metaphorã de auibus dicimus. Vir. Remigio Alarũ. Virgo Tegeęa, Caliſto Arcadica, ab vrbe Tegęa, a qua Virg. ẽt Pana Tegeęum appellauit. Caliſto aũt Lycaonis Arcadię regis filia a Ioue cõpreſſa, mutata fuit a Iunone in vrſam, ꝗ Iuppiter cũ filio inter ſydera collocauit, eamq; Arcton, quod latine vrſam ſignificat, filium Arctophylaca nominauit Fabulã narrat Ouidius et plenius Hyginius. Hęc non nunquam Helice appellatur, vt nonnulli volunt ab Arcadię oppido. Hyginius ſcribit Helicem, et Cynoſuram nymphas fuiſſe Iouis nutrices, et pro beneficio in mundo collocatas, et vtraſque Arctos appellatas, quas noſtri Septemtriones dixerunt cuius nominis ſignificationem docet Gellius. Helicem autem

Caliſto in vrſam

Arcton

Helice

Septem triones. Helicis & Cynoſurę obſerua

Cui pr̄ his (inquit) patria eſt adeunda carinis
Hac nobis Minos effugiendus ope eſt.
Aera non potuit Minos, alia omnia clauſit,
Qua licet, inuentis aera rumpe meis.
Sed tibi non virgo Tegęa; comeſq; Bootes,
Enſifer Orion aſpiciendus erit.
Me pennis ſectare datis, ego pręuius ibo,
Sit tibi cura ſequi, me duce tutus eris.
Nam ſine ętherias vicino Sole per auras
Ibimus, impatiens cęra caloris erit.
Seu humiles propiore freto iactabimus alas,
Mobilis ęquoreis penna madeſcet aquis.
Inter vtrunq; vola, ventos quoq; nata caueto
Quaq; ferent aurę, vela ſecunda dato.
Dū monet, aptat opus puero, mōſtratq; moue
Erudit infirmas vt ſua mater aues. (ri.
Inde ſibi factas humeris accomodat alas,
Per nouum timide corpora librat iter.
Iamq; volaturus paruo dedit oſcula nato,
Nec patrię lachrymas continuere genę.
Monte minor collis, campis erat altior ęquis,
Hinc data ſunt miſerę corpore bina fugę.
Et mouet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas
Dędalus, & curſus ſuſtinet vſq; ſuos.
Iamq; nouum delectat iter, poſitoq; timore
Icarus audaci fortius arte volat.

Gręci, Cynoſuram vero Phęnices aſpicientes conti nue nauigant. Ouidius, Eſſe duas Arctos, quarũ Cynoſura vocatur Sidonis, Helicē Graia carina no tat. Plauſtr Comeſq; Bootes, Arcton plauſtr nominarunt, qui ſydera puiderunt, nam ex ſeptem ſtellis, duas quę pariles videntur, pro bobus habuerunt. Reliquę vero quinq; figuram plauſtri ſimularunt. Bootes arctophylax Proximā illi ſtellam Bootes dixerunt a bobus, quos videtur agitare, hūc et Arctophylaca .i. vrsę cuſtodem appellari diximus. Orionis ſydus Enſifer Oriō, Orionis ſydus obſeruari a nautis docet etiam Virg. cū ait. Armatumq; auro circūſpicit Oriona. Enſifer autem appellatur, quoniā tres ſtellę ſunt, quibus gladius in eius dextra deformatur, ut Hyginius docet. Me pēnis ſectare, ne aſpicias vlla ſydera, ſed me tantum volatu ſubſequere. Inter vtrūq; vola, medium tem. Monte minor collis, collem Cretę deſcribit, vnde Dędalus cum filio euolauit.

Samos inſula Iam Samos a lęua, Samos (vt Apuleius ſcribit) modica inſula eſt in mari Icario aduerſum Miletos ad occidentem eius ſita, in ea Fanū fuit Iunonis antiquitus famigeratum, cuius Deę donarium in lancibus, ſpeculis, poculis plurimo auro et argento erat perquam opulentum, erant quoq; multę ęris effigies, et ante aram Batylli ſtatua a Polycrate tyranno dicata. Plura legito apd Apuleium in ſecundo Floridorum. Huius inſulę meminit etiam Ouidius in metamor. dicens. Et Iam Iunonia lęua parte Samos fuerat. Naxos Naxos, Naxos vna eſt ex Cycladibus, de qua Virg. Bacchatamq; iugis Naxon. Paros Et Paros, Paros quoq; inter Cyclades ponitur, marmore nobilis. Primo Platea, poſtea Minoida vocata. Delos Et Clario Delos, Delos. cycladū eſt longe clariſſima, natali, et templo Apollinis, et mercatu celebrata. Clarius deus Clario Deo, Apollini, dicto (vt arbitratur Seruius) vel a Clario oppido in confinio Colophoniorum, vel a Claro Cycladum vna, vbi colebatur. ſed in primo Triſtiũ de hoc plura diximus. Lebynthos Dextra Lebynthos erat, Lebynthos quoq; vna eſt ex cycladibus. Vmbroſę

ſa Calydne; Calydne inſula a Strabone ponitur inter Sporades, quãuis ſcribat pleroſq; aſſerere duas eſſe Calydnos, Lerā s. atq; Calymnam. Calydna In ea idem ſcribit mel naſci, quod reliquum antecellit. Oui. in Met. Fęcūdaq; melle Calymnos leuitur et Pachynne. Aſtyphalęa Cinctaq; piſcoſis Aſtyphalęa, Aſtyphalęa inſula eſt Sporadum vna, Ięa vnam hñs ciuitatem. hęc ad Cnidiā orā ptendit longa ſublimis, anguſta, circuitum ad quadragenta et centena complectēs ſtadia, cui et ſtatio nauibus adeſt, au ctor Strabo. Vadis piſcoſis, piſcibus plenis, ſic alibi Ouidius Cnidon illi vicinam piſcoſam appellauit. Deſtruitq; patreſ viam, quam tenebat pater reliquit. Deo propiore, Sole vicino. Non iam pater, qr erat ſine filio. Icarium mare Aequora nomen hñt, ab Icaro enim Icarius mare appellatum fuit, quamuis Plinius ab Icaro Inſula nomen datum velit. Deinn voluerum, Cupidineʒ alatum. Magica vanitas Fallitur Hęmonia, magicas vanitatem in Perſide a Zoroaſtre ortas ſcri. Plinium deinde tranſiſſe ad Theſſalas vrbes, quarum cognomē diu obtinuit in noſtro orbe alienę gentis, vnde Menander quoq; Theſſalam cognominauit fabulam, complexam ambages foeminarum Lunas detrahentium. Docet et Apuleius in Meta. eam artem in Theſſalia ppotentem fuiſſe. Hęmonia Ad Hęmonias artes, ad artes magicas, quę amori nihil cōferunt. Hęmonia .n. Theſſalia cognominata eſt ab Hęmone Deucalionis filio. A teneri fronte reuellit equi, carunculā intelligit, quę naſcitur in fronte pulli, de qua Plin. hęc. Et ſane equis innaſci amoris veneficium Hippomanes appellatum in fronte, caricę magnitudine, colore nigro, quod ſtatim edito partu deuorat foeta, aut partum ad vbera non admittit, ſi quis prępoſitum habeat, olfatu in rabiem id genus agit. Ariſtoteles etiam in ſexto ita ſcribit. Cum equa peperit, ſtatim ſecundas deuorat, atq; etiā quod pulli naſcentis fronti adhęret Hippomanes dictum, Hippomanes magnitudine pignus carica parua, ſpecie latiuſculum, orbiculatum, nigrũ. hoc ſi quis prępoſito odore moueat,

Hos aliqs,tremula dũ captat arundine piſces,
Vidit,& inceptum dextra reliquit opus.
Iam Samos a læua fuerat,Naxoſq; relictę,
Et Paros,& Clario Delos amata Deo.
Dextra Lebynthos erat,ſiluiſq; vmbroſa Caly(dne,
Cinctaq; piſcoſis Aſtypbalęa vadis.
Cũ puer incautis nimium temerarius annis
Altius egit iter,deſeruitq; patrem.
Vincla labant,& cęra Deo propiore liqueſcit,
Nec tenues venti brachia mota tenent.
Territus a ſummo deſpexit in ęquora cęlo,
Nox oculis pauido venit oborta metu.
Tabuerant cęrę,nudos quatit ille lacertos,
Et trepidat,nec,quo ſuſtineatur,habet.
Decidit,atq; cadẽs pater o pater auferor inquit
Clauſerunt virides ora loquentis aquę.
At pater infelix,non iam pater,Icare clamat
Icare clamat,vbi es?quone ſub axe volas?
Icare clamabat,pennas aſpexit in vndis,
Oſſa tegit tellus,ęquora nomen habent.
Non potuit Minos hois compeſcere pennas,
Ipſe Deum volucrem detinuiſſe paro.
Fallitur Hęmonias ſi quis decurrit ad artes,
Datq; quod a teneri fronte reuellit equi.
Non facient vt viuat amor,Medeides herbę.
Miſtaq; cum magicis Marſa venena ſonis.
Phaſias Aeſonidem,Circe tenuiſſet Vlyſſem,
Si modo ſeruari carmine poſſet amor.

moueat,equa excitatur,furitque agnito eo odore, qua propter id a veneficis petitur,et pręripitur mu lierculis. Medeides herbę,veneficę herbę, quibus vtebatur Medea,has etiã Hecateides ab Hecate ap pellauit Ouidius in Metamorphoſeõ. Vt viuat amor,vt diutius duret. Marſa venena,herbaq; ſuccos dicit, aut carmina quibus Marſi vtebantur.Ouidius d Medicamine faciei, ſi modo liber eſt Ouidij. Nec medię Marſis findantur cantibus angues,aut certe ſerpentes dicit a Marſis domitos,quorum membrana in veneficijs miſcebať.Ouidius in Metamorphoſeon,, Nec defuit illi Squãmea cyniphei tenuis mẽbrana chelydri.Marſi autẽ populi fuere in Italia Albę finitimi prope Fucinum lacum,ut docet Strabo,dicti a Circes filio Marſo, vt Plinius ſcribit,vel a Marſia Phrygio, vt Silius voluit.Hij erãt terrori ſerpẽtibus,tactu ipſo leuant percuſſos ſuctuue medico.Gellius etiam ſcribit,Marſorum genti datum eſſe,vt. ſerpẽtium virulentorum domitores ſint,et in cantationibus,herbarumq; ſuccis faciant miracula medelarũ, de Marſis Silius in octauo ita ſcribit.At Marſia pubes,Et bellare manu,et Chelydris cantare ſoporem,Viperũque herbis hebetare,et carmine dentem. Aeetę proſem angitiam mala gramina primam Monſtrauiſſe ferunt,tactuq; domare venena.Et Lunã excuſſiſſe polo,ſtridoribus amnem Frenantem, ac ſiluis montem nudaſſe uocatis.Sed populis nomẽ poſuit metuentior hoſpes, Cum fugeret Phrygios trans ęquora Marſia crenos. Mygdoniã Phębi ſuperatus pectine Loton. Cum magicis ſonis,cum carminibus magicis. Phaſias Aeſonidem,exemplis ait non poſſe magicis carminibus amorem conciliari.Phaſias autem Medea appellatur a Phaſi Colchorum fluuio.Luca Colchorum qui rura ſecat ditiſſima Phaſis. Aeſonidem,Iaſonem Aeſonis filium . Is enim Medeę opera Aeetę regis filię rapto aureo vellere,& ea in vxorẽ ducta in Theſ ſaliam rediit.Mox cum ea ad Creontẽ Corinthiorum regem diuertit,cuius filiam Creuſam,quam Diod.Glaucam apellat, duxit vxorem, repudiata Medea,vt in.v.Diod.elegantiſſime docet. Circe tenuiſſet Vlyſſem,Sol (vt Diod. refert) duos procreauit pueros Aeetem et Perſem, e Perſe nata eſt Hecate,quę prima aconitum inuenit,patrẽ veneno ſuſtulit, nupſit primũ Aetę patruo,genuitq; liberos tres,Circem, Medeam,et Aegialeum. Deinde Sarmatarum regi,quẽ veneno abſumpſit,et cum ſubditos vexaret, expulſa in Italiam venit, inq; eo promontorio,quod ab ea Circęum dictum eſt, reſedit.Poetę tamen dicunt Circem ex Sole et Perſa Oceani filia ortam,quę (ut Oui. ſcribit in Meta.) cũ ad ſe veniſſet Vlyſſes ſcitus a Mercurio doctus euaſit. In obſcęno carmine legimus Circem ab Vlyſſe abſtinuiſſe ob mentulę craſſitudinẽ, qua delectabatur.Is eam poſtea vxorem duxit,et in eius gratiã, ſocios omnes reformauit,et annuo ſpacio cum ea moratus diſceſſit,nõ ſine magno Circes dolore. carmine, incantatione.Virg. Carminibus Circe ſocios mutauit Vlyſſis. Philtra pallentia,quę reddunt homines pallidos.Philtra enim pocula et venena ſunt,quę amorem ingerunt.Apuleius in Magia,Philtra omnia vndique eruunt,et Iuuenalis.Hic Theſſala vendit Philtra,quibus valeat mentem vexare mariti. Quod tibi vt ameris. Sit licet antiq Nireus,Nireus Caropei filius et Aglees ex Sime inſula tribus nauibus ad bellum troianum profectus omnium pulcherrimus fuiſſe ſcribitur ab Home.in.ij.Iliados pręter Achillem.De eo Diodo.quoq; ita ſcribit. In Sime poſtmodum regnauit addita Cnidę parte Nireus Caropi atque Aglaię filius ſpecioſus admodum,qui cum Agamemnone ad Troiam profectus eſt . Propertius, Nirea noon facies, quamuis ſit candida cępit,et Horatius , Qualis aut Nireus fuit,aut aquoſa raptus ab Ida Antiquo Home

Circe
Hecate
Marſis
Philtra
Nireus
Phaſias
Phaſis

ro,veteri.(nam (vt ex Plutarcho dicitur) quidam eam,dicunt fuiſſe belli Troiani tempore, eiuſdēq; ſpectatorem, vt non immérito ab eo amari potuerit Nireus.Gellius tñ ſcribit Homeꝝ vixiſſe annis plus.c.atq;.lx. poſt bellum Troianum. Hylas Hylas tenet,cu; Hercules per Driopas iter faceret,a Thio-

et in obſcęno carmine.Hic legimus Circam,Atlantiademq; Calypſo.Ea, habitauit in mari Africo, iuxta Ionium verſus Syrtes Calypſon inſulam, Calypſos in ſula quam Homerus Ogigiam appellat,ad quam naufragus Vlyſſes,ſocijs tempeſtate amiſſis, relicta Circe peruenit, eamque illius amore captam, ſibi ita

Nec data profuerint pallentia philtra puellis,
Philtra nocent animis, vimq; furoris hñt.
Sit ꝓcul omne nefas, vt ameris, amabilis eſto,
Quod tibi non facies,ſolaue forma dabit.
Sit licet antiquo Nireus adamatus Homero,
Naiadumq; tener crimine raptus Hylas.
Vt dominam teneas,nec te mirere relictum,
Idgenij dotes corporis adde bonis.
Forma bonũ fragile eſt, ꝗꝗq; accedit ad ãnos
Fit minor:& ſpatio carpitur illa ſuo.
Nec ſemper violę,nec ſemper lilia florent,
Et riget admiſſa ſpina relecta roſa.
Et tibi iam venient cani formoſe capilli,
Iam venient rugę,quę tibi corpus arent.
Iam molire aĩum,qui duret,& aſtrue formã,
Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluiſſe per artes
Cura ſit,& linguas edidiciſſe duas.
Non formoſus erat, ſed erat facundus Vlyſſes,
Et tamen ęquoreas torſit amore Deas.
Ab quoties illum doluit properaſſe calypſo,
Remigioq; aptas eſſe negauit aquas.
Hęc Troię caſus iterumq;,iterumq; rogabat,
Ille referre aliter ſępe ſolebat idem.
Littore cõſtiterant,illic quoq; pulchra Calypſo
Exigit Odryſij facta cruenta ducis.
Ille leui virga (virgam nam forte tenebat)
Quod rogat, in ſpiſſo littore pingit opus.
Hęc (inqt) Troia eſt (muros in littore fecit)
Hic tibi ſit Simois,hęc mea caſtra puta.
Campus erat (campũ fecit) quẽ cęde Dolonis
Sparſimus, Hęmonios dũ vigil optat equos.
Illic Sithonij fuerant tentoria Rheſi,
Hac ego ſum captis nocte reuectus equis.
Pluraq; pingebat,ſubitus cum ꝑgama fluctus
Abſtulit,& Rheſi cum duce caſtra ſuo.

damante,quẽ amantem inuenerat,cibus petijt. Sed cum ille ſibi negaret, Hercules bouem ab aratro deductum mactauit, inter eos pugna orta,thiodamas perijt. Tũ Hylam eius filiũ Hercules abduxit, qui et a patre Thiodamante ut dicitur a Propertio.Sed cu; Argonautę in Bithyniam veniſſent Hylas ab Hercule aquatum miſſus a nymphis ob eius pulchritudinem raptus eſt.Iuuenalis Et multis quęſitus Hylas,vrnamq; ſecutus. Flaccus tamẽ in Argonauticis ſcribit Hylam dum ceruum a Iunone immiſſum inſequitur ad fontem perueniſſe,in quo dũ ſe abluit, a nympha Dryope raptus fuit.

Crimine Naiadu;, nympharum amore, vel certe inſidijs nympharum a qbus captus eſt. Corpus arẽt,quaſi ſulcos ducant in corpe. Per artes ingenuas, per artes liberales. Ingenuę artes vel liberales Sunt autem igenuę artes, diſciplinę,quę ingenuis hominibus, ingenueq; educatis dignę ſunt. Sic enim et in Oratore Cicero eas appellat.Hę quoq; liberales dicuntur,qꝛ homine libero dignę ſunt,vt docet Seneca.

Duas linguas, grecam et latinam . quod etiam Fabius pręcipit.

Torſit amor, cruciauit. Aequoreas Deas, Calypſo Calypſo (vt Heſiodus ſcribit) Nympha fuit Oceani et Tethyos filia,Homerus tamen eam Atlantis filiam fuiſſe ſcribit. Sic etiam ex noſtris Tibullus. Non amor et foecunda Atlantidos ora Calypſus.

arcte conciliauit, vt immortalitatem polliceretur,ſi vellet ſecũ permanere. Sed poſt ſeptimum annum diſceſſit Iouis imperio, non ſine multis lachrymis ipſius nymphę, dicente Propertio, At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo Deſertis olim fleuerat ęquoribus.Multos illa dies incomptis męſta capillis. Sederat iniuſto multa locuta ſalo.

Ducis Odryſij, Rheſi regis Thracię.

Odryſium autem Odryſia gens eum appellat ab Odryſarum gente, quã in Thracia fuiſſe Plinius docet . Martialis . Quatenus Odryſios iam nos Romana triumphos. Rheſus Thracię rex Rheſus autem rex Thracię Eronei filius fuit, q cũ cãdidiſſimis & ꝑnicíſſimis eqs et curru,auro argẽtoq; ornatiſſimo in auxilium Troianorum venerat, ſed noctu a Diomede , et Vlyſſe interfectus eſt,et equi abducti fuere, vt Homerus in decimo Iliados oſtendit. Virgilius , Nec procul hinc Rheſi niueis tentoria velis. Agnoſcit lachrymans,primo quę ꝓdita ſomno Tideus multa vaſtabat cęde cruentus, Ardentesque auertit equos in caſtra, priuſquam Pabula guſtaſſent Troię. Xanthumque bibiſſent. Simois, Simois Simois fluuius eſt iuxta Troiam ex Ida decurrens.Facit genitiuum Simoentis.Virgilius,Xanthum Simoentaq; teſtor. Cęde Dolonis, Dolon Dolon (vt in decimo Iliados ſcribit Homerus) Eumenidis filius, a Troianis miſſus

ſpeculator Grecorum caſtrá, pactus pro remuneratione Achillis equos, in Diomedem et Vlyſſem incidit, qui ſpeculatum quoq; ierant ad Troianos. illi promiſſa ei impunitate, Troianorum, cõſilia ab eo didicere, inter cetera facti certiores de aduentu Rheſi Dolonem interficiunt, Thraciam caſtra aggrediunt, equi inde abducti ſunt. Hemonios equos, equos Achillis ex Phthia vrbe Theſſaliç. Ouid. in primo Triſtium. Nõ foret Eumenides orbus, ſi filius eius Stultus Achilleos nõ adamaſſet equos. Sithonijs, Threicijs Nam (vt Gellius Scribit) Thracia Sithon prius dicebatur. Herodo. in ſeptimo Olynthum regionem poſtea Sithoniam appellatam fuiſſe aſſerit. Subitus luctus, ſubito et ſtatim ortus. Abſtulit pergama, vaſtauit pergama in littore deſignata. Tum Dea, Calypſo. Timide cõfide, timidus ſpes pones in pulchritudine tua. Indulgentia dextera; obſequioſa, et propina. Capit mentes, allicit puellas. Aſperitas, ea eſt indulgentię contraria. In armis, in prelijs, et raptu. In pauidum pectus, in oues et agnos. Turres, columbaria, periſteriones. Chaonis ales, columba Epirotica, ſpecies pro genere. Chaonia pars eſt Epiri a Chaone Troiano appellata, vt voluit Maro, erat illic templum Iouis Dodonei, quod (vt Stra. ſcribit) mõti Tomaro ſubiectum Pelaſgi condidere, vbi columbę humana voce dabant reſponſa. Quas colat, propter eius manſuetudinem. Amarę linguę, aſperę, et contumelioſę. Lite fugant, vxores de dote cum maritis contendant, non amantes, inter quos hec inimiciarum cauſa minime interuenit. Rem ſibi ſemper agi, ſignate verbis vſus eſt, quia verba q̃ bus in diuortijs vtebantur. Dicebant. n. tuas res tibi hus, in dè bi babeto, tuas res agito. Vnde apud Apuleium nortijs Cupido ita Pſychen vtebant alloquitur. Confeſtim toro meo diuorte, tibi q; res tuas habeto. Aliter vo dixit Martialis Criſpulus agere res vxoris. Sonos optatos, placida verba, Non legis iuſſu, non iugali lege. Quam multos dies, qa excluſit me amica. Et cauſas quicquid amoris habet, ordo eſt, Quicqd amoris habet cauſas, ſcilicet ioci ſubandi fit. Domat, cicures facit. Tumidosq; leones, ſuperbos. Gerunt enim ſpiritus maxime generoſos, adeo vt venatum, et canum, vi vrgente, contemptim cedant in campis, et vbi videri poſſunt, ſed vbi virgulta, ſiluasq; penetrauerint. acerrimo curſu ferũtur, velut deputantes abſconſiones turpitudinem. Primus autem Háno e clariſſimis Poenorum leonem manſuefacere auſus eſt, damnatusq; illo argumento, qm̃ viro tam artificis ingenij nõ tuto libertas crederet, cui, ceſſiſſet etiam feritas. Quid fu. aſperius, idem etiam inquit Propertius, Melanion nullos fugiẽdo tulle labores, Sęui tiam durę contudit Iaſidos. Nonacria Ata. (Atalãta Arcadica a Nonacri vrbe appellata. Duas ãt Atalãtas fuiſſe legimus altera nobilis curſu, altera vo Arcadica, & Leones Nonacrina Atalantę

Chaonia

Iuppiter Dodoneus

Tum Dea, quas inquit fidas tibi credis ituro,
Perdiderunt vnde nomina quanta vides?
Ergo age fallaci timide confide figurę
Quiſquis es, atq; aliqd corpore pluris habe.
Dextera pręcipue capit indulgentia mentes,
Aſperitas odium, ſęuaq; bella mouet.
Odimus accipitres, quia viuit ſemp in armis,
Et pauidum ſolitos in pecus ire lupos.
At caret inſidijs hoĩum, q2 mitis hirundo eſt,
Quasq; colat turres Chaonis ales habet.
Eſte procul lites, & amarę pręlia linguę,
Dulcibus eſt verbis mollis alendus amor.
Lite fugant nuptęq; viros, nuptasq; mariti,
Inq; vicem credunt rem ſibi ſemper agi.
Hoc decet vxores, dos eſt vxoria lites,
Audiat optatos ſemper amica ſonos.
Non legis iuſſu lectum veniſtis in vnum,
Fungitur in vobis munere legis amor.
Blanditias molles, auresq; iuuantia verba
Affer, vt aduentu lęta ſit ipſa tuo.
Non ego diuitibus venio pręceptor amandi,
Nil opus eſt illi, qui dabit, arte mea.
Secum habet ingeniũ, qui cũ libet, accipe dicit.
Cedimus, inuentis plus habet ille meis.
Pauperibus vates ego ſum, q2 pauper amaui,
Cũ dare non poſſem munera verba dabã.
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper,
Multaq; diuitibus non patienda ferat.
Me memini iratus dominę turbaſſe capillos,
Hęc mihi q̃ multos abſtulit ira dies?
Nec puto, nec ſenſi tunicam laniaſſe, ſed illa
Dixerat, & pretio eſt ipſa redempta meo.
At vos (ſi ſapitis) veſtri peccata magiſtri
Effugite, & culpę damna timete meę.
Pręlia cum Parthis, cum culta pax ſit amica,
Et iocus, & cauſas quicquid amoris habet.
Si nec blanda ſatis, nec erit tibi comis amica.
Perfer, & obdura, poſt modo mitis erit.
Flectitur obſequio curuatus ab arbore ramus,
Franges, ſi vires experiere tuas.
Obſequio tranantur aquę, nec vincere poſſis
Flumina, ſi contra, q̃ rapit vnda, nates.

Obſequium tigreſq; domat,timidoſq; leones,
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit.
Quid fuit aſperius Nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
Sępe ſuos caſus,nec mitia facta puellę
Fleſſe ſub arboribus Melaniona ferunt.
Sępe tulit iuſſo fallentia retia collo,
Sępe fera tornos cuſpide fixit apros.
Senſit et Hylei contentum ſaucius arcum,
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
Non te Menalias armatum ſcandere ſiluas,
Nec iubeo collo retia ferre tuo.
Corpora nec miſſis iubeo prębere ſagittis,
Artis erunt cautę mollia iuſſa meę.
Cede repugnanti,cedendo victor abibis,
Fac modo quas partes illa iubebit,agas.
Arguit,arguito,quicquid probat illa pbato,
Quod dicit,dicas,quod negat illa,neges.
Riſerit,arride,ſi flerit,flere memento,
Imponat leges vultibus illa tuis.
Seu ludet,numeroſq; manu iactabit eburnos,
Tu male iactato,tu bene iacta dato.
Seu iacies talos,victam ne pęna ſequatur,
Damnoſi facito ſtent tibi ſępe canes.
Siue latrocinij ſub imagine calculus ibit,
Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.
Ipſe tene diſtincta tuis vmbracula virgis,
Ipſe face in turba,qua venit illa,locum.
Nec dubita tereti ſcamnum producere lecto
Et tenero ſoleam deme,vel adde pedi.
Sępe ēt dominę,quãuis horrebis et ipſe,
Algentis manus eſt calfacienda ſinu.

qua nunc Ouid.intelligit.ex qua natus eſt Parthenopęus hãc amauit Hyleus et Melaniõ,q obſequijs tãdē puellę potitus eſt,vt docet Proper. Notior alter erat,arcus Cupidinis. Numeros ebur.teſſeras, quę alio noie quadrãtalia,gręce vero cubos appellantur. Tu male iactato,vt te vincat amica. Tu bene iacta dato,concede illi pfecta meliora. Seu iacies talos talus tectus eſt in articulo pedis,vētre eminens,in vertebra ligatus,vt Pli.docet, quo veteres in ludēdo vſi ſunt. Hūc greci Aſtragalū appellāt,et Aſtragalizontes dñr a Pli. talis ludētes. Talorum aūt inuentorē Plato in Phedro, Theuth priſcoꝝ quēdã Deoꝝ Ægyptioꝝ fuiſſe ſcri. his verbis. Demoni āt ipſi nomen Theuth, hunc primū numeꝝ et cõputationē inueniſſe numeroꝝ,geometriã quę et aſtronomiã,taloꝝ rurſus aleariũq; ludos,et literas audiui. Herodotus vero I primo docet,Lydos primos nūmum aureum,argētũq; ad vtendū percuſſiſſe, ac ēt primos caupones, iſtitoreſq; extitiſſe,eoſdēq; excogitaſſe alee, teſſerarũq; ludum et pilę,et cętera genera luſoria pręter quã talaria. Ne pęna ſequatur, ne doleat amica ſe eē a te ſuperatã. Dãnoſi facito,i talis latus, qd vnitatē ſignãt,canis ſiue canicula dicebatur,ē ſemper iacturaʒ afferebat. Perſius. Scire erat in voto dãnoſa canicula quantum Raderet. Erat pręterea in talis Venus,ſiue Cous,et numeꝝ ſeptenarium ꝯtinebat. Alia duo latera Chius et Senio dicebant,ternariū ille,hic quaternarium numeꝝ cõplectebat,hic ludus nũc in deſuetudinem abiit. Siue latrocinij ſub imagine calculus,calculus is eſt,qui etiam latro,ſiue per diminutionē latrũculus appellatur,vulgo ſchacū dicimus. Martialis. Hic mihi biſſeno numeratur teſſera pũcto calculus,hic gemino diſcolor hoſte perit. Sub imagine latrocinij,ſub forma rapiendi et occidēdi militis tui,nã q ludũt calculis,inſidiantur ſemp colluſoribus,et is ludus eſt,quaſi pugnę cuiuſdã ſimulachrũ. Tuus miles,tuus calculus,qui in eo certamine militis partes agit. Calculi enim duas in partes diuiſi ſunt,et alij milites,alij hoſtes dñr. Fac pereat,capiatur,tunc enim dr perire. Ab hoſte vitreo, ab hoſtili calculo, qui ex vitro ꝯſtabat. Vmbracula, vmbraculũ, vel vmbella ab vmbra deducitur. Eſt aūt capitis tegmentuʒ aduerſus Solē. Martialis. Accipe quę nimios vincãt vmbracula Soles, Sic licet et ventus te tua vela tegent. Diſtincta,diuiſa. Alij legunt diſtenta.i.lata. Suis virgis, vel calamis,vel pennis, ex quibus fiunt vmbracula,aut certe vellū ab amante virgis latius ſuſtentãdũ eſſe admonet, vt ēt in quinto Faſtoꝝ,i feſto Annę pēnę. Pars ibi pro rigidis calamos ſtatuere columnis, Deſup extentas impoſuere togas. Deme ſoleas, oīa quibus plantarū calces tantum in ſu ne teguntur,cętera prope nuda ac teretibus habenis iuncta ſunt, ſoleas appellari ſcribit Gellius, crepidas vero voce gręca. Ille fatigatę,ordo eſt,ille,q meruit cęlū etc. Creditur tenuiſſe calathum, deſignat aūt Herculem qui(vt Diodorus ſcribit) cuꝫ Iphitum ex turri Tirynthia pręcipitaſſet, et purgari mox vellet, vendiq; oporteret ex oraculo Apollinis, vt eo precio Iphithi liberis ſatisfaceret Omphalę reginę Lydorum venditus, regionem latronibus purgauit,demum ſeruitio liberatus, ex Omphalę Lamum filium ſuſtulit, cui ita indulſit, vt omnia faceret, quę illa imperaſſet, vnde Terentius in Eunucho ait, Qui minus huic, quam Hercules ſeruiuit Omphalę. Fatigatę nouercę, Iunonis iam. deſiſſe imperando tam multa,. Virgilius, Vt duros mille labores Rege ſub Euryſtheo fatis Iunonis inique

Teſſerę
Quadrãtalia
Cubi
Talus
Aſtragalus
Aſtragalizonte
Taloꝝ inuētor.
Lydorum inuenta.
Canis
Venus vel Cous
Chius
Senio
Calculus ſeu latro
Vmbraculū ſeu vmbella.
Soleę ſeu crepidulę
Hercules venditus ſeruiuit.

pertulerit. Meruit cęlum, et propter virtutem, et quia erat filius Iouis. Virgilius, Aut ardens euexit ad ęthera virtus. Dijs geniti potuere. Quod prior ipſe tulit, Hercules cęlum ab Atlante ſuſceptum ſuſtinuit, quod ideo fingitur (vt Seruius ſcribit) quoniam Atlas ei tradidit cęli ſcientiam. Conſtat enim

Hercules cęlū ſuſtinuit

Herculem fuiſſe philoſophum, vnde nō immerito tot monſtra dicitur vicisse. Diodo. ſcribit latrones quoſdam Atlantis filias rapuiſſe, eaſque ab Hercule fuiſſe ſub. ſectos, puellas vero Herculem Atlanti patri reſtituiſſe, quo beneficio Atlas, non ſolum dignis facto muneribus donauit Herculem, ſed aſtrologiam inſuper docuit, in qua cum operam, curamque impendiſſet precipuam, ob ſphęras aſtrorum a ſe inuentam, orbem ſuis ferre hūeris exiſtimatus eſt. Hercules quoque cum ſphęram ad grecos tranſtuliſſet, magna eſt gloria potitus exiſtimatus eſt. Hercules quoque cum ſphęram ad Gręcos tranſtuliſſet, magna eſt gloria potitus, exiſtimantibus cum omnibus Atlantico orbi ſucceſſiſſe. Inter ioniacas puellas, Inter puellas Męonias. Ionia pars ē minoris Aſię. Męonia, Lydia, Ionia ita iunguntur, vt vix aſſignare poſſint limites, auctore Strabone, vnde poetę hęc nomina ſępe confundunt. Tenuiſſe calathum, nam apud Omphalem pro ancilla ſeruiuit, et clauam, leonis pellem, arcū, ſagittaſque conceſſit Omphalę, ipſe vero monilia, gemmas, mitram, zonam, cęteraque mulierum geſtamina ſumpſit, neuitque etiam interdum. Tirynthius, Hercules a Tirynthu oppido appellatus, ex quo poſtea Euryſtheus illū veluti ſibi inſidiantem eiecit cum matre Alcmena. Adeſſe foro, vt eius cāmtucaris in iudicio. Omnia differt, peculiaria negocia in aliud tēpus permitte. Nec inceptum, vide ne occurſu alicuius impediatur officium tuū erga amicā. Epulis functa, cęnata. Si ro. ſi currus. Graue tēpus, grauis cęli tēperies, deſignat autem frigus. Si

Ionia
Męonia
Lydia

Nec tibi turpe puta, quāuis ſit turpe, placebit,
Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Ille fatigatę perdendo monſtra nouercę,
Qui meruit cęlum, quod prior ipſe tulit.
Inter Ionicas calathum tenuiſſe puellas
Creditur, et lanas excoluiſſe rudes.
Paruit imperio dominę Tyrynthius heros,
I nunc, et dubita ferre, quod ipſe tulit.
Iuſſus adeſſe foro, iuſſa maturius hora
Fac ſemper venias, nec niſi ſerus abi.
Occurras aliquo tibi dixerit, omnia differ,
Curre, nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domū repetens epulis perfuncta redibit,
Tunc quoque pro ſeruo, ſi vocat illa, veni.
Rure erit, et dicet venias, amor odit inertes,
Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
Nec graue te tēpus, ſitienſque Canicula tardet,
Nec via per iactas candida facta niues.
Militię ſpecies amor eſt, diſcedite ſegnes,
Non ſunt hęc timidis ſigna tuenda viris.
Nox, et hyems, longęque vię, ſęuique labores
Mollibus his caſtris, et dolor omnis adeſt.
Sępe feres imbrem cęleſti nube ſolutum,
Frigidus in nuda ſępe iacebis humo.
Cynthius Admeti vaccas paviſſe Pheręas
Fertur, et in parua delituiſſe caſa.
Quod Phębū decuit, quē nō decet? exue faſtus,
Curam manſuri quiſquis amoris habes.
Si tibi per tutum, placitumque negabitur ire,
Atque erit oppoſita ianua fulta ſera,

tienſque canicula, Icarus (vt Hyginius tradit) canē habuit nomine Męram, qui poſt caſus Erigonis eius filię a Ioue inter ſydera collocatus ſua appellatione, et ſpē, canis, ſiue canicula eſt appellatus, a Gręcis Procyon dicitur, quod ante maiori canē oriatur, apparet autem Canicula (vt docet Columella). vij. calē. Augu. idem ſcri. Idibus Iulijs Procyōa exoriri mane, et tēpeſtatem ſignare. Ouid. in. v. Faſt. canē oriri ſcri. nocte, quę precedit diē. xij. calendarū Iuniarum, oritur autem cum Leone, eſtu omnia vrit. Huius ſyderis effectus ampliſſimi in terra ſentiuntur, nā (vt Pli. docet) feruēt maria, fluctuāt in cellis vina, mouēt ſtagna, canes in rabiē aguntur. Oui. in Faſt. Eſt canis, Icarium dicunt, quo ſydere moto, Tota ſitit tellus, prēripiturque ſeges. Scribit et Plin. in xviij. Procyona apud Romanos nomē nō habere, niſi caniculam, hoc eſt minorē canē volumus intelligi. Mollibus his caſtris, in quibus mollis appetitur voluptas. Cynthius Admeti, Apollinis exemplo amatorē quoque dicit debere omnia perferre, vt amica potiatur. Apollo (vt Ser. ſcri.) ob occiſos Cyclopas ſpoliatus diuinitate Admeti regis Theſſalię. ix. ānis pauit armēta, quod ideo fingitur, quoniam (vt Macr. ſcri.) Sol paſcit omnia, quę terra pgenerat. Vnde non vnius generis, ſed omnium pecorum paſtor canitur. Paſtor autem Apollo amauit Iſſen Macarei filiā Ouid. in Met. Vt paſtor Macareida luſerit Iſſen, amauit quoque Oenonem nymphā, dicente ipſa apud Oui. Ipſe repertor opis vaccas paviſſe Pheręas Fertur, et e noſtro ſaucius igne fuit, amauit et (vt alij volūt) Alceſtē Pelię filiā, et vxorē Admeti regis, quā rem hic Oui. ſignare vult. Pheręas, Theſſalas. Pherę n. oppidum eſt Theſſalię Pelaſgicorum camporum terminus, vt Stra. docet. legit et Perſius. Exue faſtus, pone ſupbiam. Tecto delabere aperto, inuenias viā per tegulas. Alta feneſtra, per feneſtram et ingredere. Vt cāuta tibi ſe ſciet eſſe periclis, cum acceperit te eius cauſa periculum adiiſſe. Sępe tua potius,

Męra
canicula gręce Procyon
caniculę effectus
Apollo ſeruiuit
Pherę

Leandrum ſepenumero adiſſe mortis periculum conſtat, quo ſe fidum amicę oſtenderet, cũ ea poſſiſ ſet carere, nota eſt fabula. Demeruiſſe, beneficio aliquo ꝯciliaſſe. Sed tñ et ſeruo, ſeruis amicę aliqd ẽt dandũ eſſe dicit. Porrige et ancillę, ordo ẽ, Porrige et manus ancillę, q̃ Gallica luſa maritali veſte luce pepẽdit penas.

notare magno cũ tumultu illi ad pugnã egrediũtur, cũ ad vallũ veniſſent hoſtiũ, q ſomno ſeſe dederãt, hoc minus expectãtes caſtra occupant, et plurimos ferro trucidãt. Hęc nunc Iunij, tunc Quintilis nonis geſta ſunt, et ſolemne illud certamen cognomen illius rei factũ eſt. Primũ.n. p vrbẽ ꝯgregari ãbulantes, multorũ noĩa ẽ prima ẽ oĩa magna voce appellãt, vt Marci et C. et Lucii et his ſilia, imitantes eã appellationẽ, qui tũc mutuo cõpellãdo ex induſtria vtebant, deĩde ancillę magnifice ornatę circũeũdo, iocãdoq; cũ occurrẽtibus ſcõmatibus agũt, certãtq; inter ſe imagines eius certaminis, qđ cũ latinis habuerãt efflingere cũ vero cõcludũtur, vmbra ficꝰ tegũt, et diẽ illũ caprotinas nonas appellant, vt putãt pp ficũ illam, quã ancilla aſcendit, ac flãmã extulit, nã ſilueſtrẽ ficũ caprificũ vocãt, auctor Plu. ĩ vita Camilli. Hiſtoriã ẽt refert Macro. Satur pri. Porrige et ancil. dona ẽt ancillã dñę tuę aliquo munere. Ea luce, eo die Videt ãt alludere ad flãmã quã Titula e caprifico elevauit. Quę manus Galli. quã die Latinus exercitus ſedato tumultu Gallico, eodẽ ãio, quo Galli Romanos adortus eſt. qt niſi ita exponas, vñ poeta intelligere eos Gallos fuiſſe nõ Latinos, ꝯ Plutar. et Macro. ſimilat quis tñ Plut alibi in eo libello, quẽ appellauit Synagogen. i. ꝯgregationem qdam hiſtoriarũ Parallelarũ Romanorũ et Grecorũ refert Atepomarũ Gallorũ regẽ cum Romanis bellũ gerẽtẽ petiiſſe. id qđ Sardiniani a Smirnęis petierant, id eſt vxores ad libidinem, et miſſę ſunt ancillę liberali ornatu, ẽ poſt libidinẽ Gallis magno ſomno oppreſſis Aretana ancilla aſcẽdit caprificũ, et Romanis ſignũ dedit. quo dato Romani erumpẽtes Gallos ꝯſtrauerunt, et dies feſtus nõ ancillarũ inſtitutus eſt, Ariſtidem ãt huius rei teſtẽ eſſe refert in primo rerũ Italicarũ. Luſa, decepta. Maritali veſte. ꝯiugali veſte, q̃ ancillę induę ad eos acceſſerunt. Maritalis.n. veſtis nõ a marito venit, ſed a Marita noĩe. Ouid. Et fas eẽ facit ſũe marita ſoror.

At tu per preceps tecto delabere aperto,
Det quoq; furtiuas alta feneſtra vias,
Lęta erit, vt cauſam tibi ſe ſciet eſſe pericli,
Hoc dominę certi pignus amoris erit.
Sępe tua poteras Leandre carere puella,
Tranabas, animum noſſet vt illa tuum.
Nec pudor ancillas, vt quęq; erit ordine pma,
Nec tibi ſit ſeruos demeruiſſe pudor.
Nomine quẽq; ſuo (nulla eſt iactura) ſaluta,
Iunge tuas humiles ambitioſe preces.
Sed tamẽ ẽt ſeruo (leuis eſt impenſa) roganti,
Porrige fortunę munera parua tuę.
Porrige ẽt ancillę, quę pęnas luce pependit,
Luſa maritali Gallica veſte manus.
Fac plebem (mihi crede) tuã, ſit ſemp in illa
Ianitor, et thalami qui iacet ante fores.
Nec dominam iubeo ptioſo munere dones,
Parua; ſed e paruis callidus apta, dato.
Cũ bene diues ager, cum rami pondere nutãt,
Afferat in calatho ruſtica dona puer.
Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa, vel in ſacra ſint licet empta via.
Afferat aut vuas, aut q̃s Amaryllis amabat,
Et nunc caſtaneas, nunc amat illa nuces.
Quin etiam turdoq; licet, miſſaq; corona
Te memorem dominę teſtificare tuę.

Porrige ẽ manus ancillę, dona ẽt aliqd ancillę. Alr vero ſcandẽtẽ manũ diximus porrigere. Quę Gallica. q̃ ancilla ex gente Gallicę. Luſa maritali veſte, decepta veſte mariti, credẽs.n. ancilla adulterũ introducere nocte ad dñam, ſciens maritũ alia veſte indutũ, vt fidẽ vxoris experiret, recepit, id qđ ẽt Cephalũ feciſſe fert. Ser. Habitum.n. mercatoris accepit. Ouid. ẽt in Met. Auroram eius figurã immutaſſe ſcribit. Luce pepẽdit pęnas, qr cum maritus deprẽhẽdiſſet eam et vxoris lenam, mane illã pulſauit. Sunt q ita legãt, Porrige ẽ ancillę, quę pęnas luce pependit, vt ſit ordo, Porrige ẽ ancillę ea luce, quę manus Gallica luſa maritali veſte pependit pęnas, hoc eſt dona ẽt ancillam aliq̃ munere nonis Iulijs, quẽ olem Romę ancillę magnifice ornatę circũeundo, iocandoq; cũ occurrentibus ſcõmatibus agunt. Ferunt.n. Latinos ſiue vt occaſionẽ belli q̃rerent, ſiue vt ſic plane vellent rurſus ſanguinẽ Romanus ſuo admiſceri a Romanis vgines mulieres petiiſſe dubitantibus Romanis qđ agendũ eẽt nondũ horridũ bellũ ſiniuerãt, nec iã vires recuperaſſent bello Gallico afflictas, timerẽtq; ne Latini vñ Romana cõnubia peterẽt, obſides p inſidias q̃rerent, ancilla noĩe Titula, vel (vt qdã dñt) Philotida principes monuit, vt ancillas in morẽ nobilis ſponsę ornatas cũ ea mitterent, reliqua vero ſe curaturã. Principes pſuaſi habito delectu ancillarũ illas et auro et veſte ornatas. Latinis, q nõ ꝓcul vrbe ꝯſedebãt, miſerũt noctu cęterę ancillę gladios hoſtibus ſubduxerunt. Titula vero caprificũ excelſum aſcendens poſt terga veſte reiecta Romam verſus, quẽadmodũ cũ principibus ꝯuenerat, flãmã elevauit. Quare poſtq̃ pncipes feſtinando milites exhortantes cõ

Pepẽdit pę. q Gallos vino ſõnoq; ſepultos Ro

Miani facto ĩpetu trucidarũt hi castris. Ianitor, ianitor eſt,qui ianuę ꝓficiť.Tibul. Et ſedeo duras ianitor ante fores. Cũ bñ dines ager, nõ gẽmas, nec aurũ,ſed dona ruſtica mittẽda eẽ dicit. Pon dere nutãt,dũ rami prę nimia pomoꝝ copia curuant. Rure ſubur.ex prędiolo tuo in ſuburbijs.

Sumiť illic Quod captator emat ſenas, aurelia vẽdat. Orba ſenectus,ſenectus ſine liberis. Habent crimẽ,fraudẽ ꝯtinẽt,q̃ nõ amore aliqd tribuũt,ſʒ vt maiora aſſequanť. Vtraq; laudeť,et docta et īdocta. Cõmẽdet carmina, de amica carmina cõpoſita īter legẽdũ facito,vt vocis ſuauitate elegãtiora videanť.

Turpiter his emiť ſpes mortis,et orba ſenectus
Ah pereant,per quos munera crimẽ habẽt.
Quid tibi ꝓcipiã teneros quoq; mittere verſus?
Hei mihi nõ multũ carmen honoris habet.
Carmina laudanť,ſed munera magna petunť
Dũ modo ſit dives barbarus,ille placet.
Aurea ſunt vere nunc ſęcula,plurimus auro
Venit honos,auro conciliatur amor.
Ipſe licet venias muſis comitatus Homere,
Si nihil attuleris,ibis Homere foras.
Sunt tamen et doctę rariſſima turba puellę,
Altera,non doctę ſed tamen eſſe volunt.
Vtraq; laudetur per carmina , carmina lector
Commendet dulci qualiacunq; ſono.
His ergo,aut illis,vigilatum carmen in ipſas
Forſitan exigui muneris inſtar erit.
At, quod eris per te facturus,et vtile credis,
Id tua te facito ſemper amica roget.
Libertas alicui fuerit promiſſa tuorum,
Hanc tamen a domina fac petat ille tua.
Si pęnam ſeruo,ſi vincula ſęua remittis,
Quod facturus eras,debeat illa tibi.
Vtilitas tua ſit,titulus donetur amicę,
Perde nihil,partes illa petentis agat.
Sed te,cuicunq; eſt retinendę cura puellę,
Attonitum forma fac putet eſſe ſua.
Siue erit in Tyriis,Tyrios laudabis amictus,
Siue erit in Cois,Coa decere puta.
Aurata eſt,ipſo tibi ſit pretioſior auro,
Gauſapa ſi ſumit,gauſapa ſumpta proba.
Aſtiterit tunicata,moues incendia,clama,
Sed timida caueat frigora voce roga.
Compoſitũ diſcrimen erit, diſcrimina lauda,
Torſerit igne comam,torte capille places.
Brachia ſaltantis, vocem mirare canentis,
Et cum deſierit,verba querentis habe.

In ſacra via,empo rio et vbi poma vendebanť.Varro ĩ li.de re ruſtica,Huiuſce l. q̃ pomarij ſũma ſacra via, vbi poma veneũt,et Prop.Quęq; nũc ſacra vilia dona via. Et ĩ obſceno carmine.Hęc q̃cũq; tibi poſui vernacula poma De ſacra nul la dixeris eẽ via.Sacra aũt via iđ appellať q̃ ĩ ea foedus ictũ ſit inter Romulũ et Tatiũ Aut q̃s Ama amat, caſtáeas.dicit,q̃s Mac. Heracleoticas appellari ſcri. Sũpũ ãt ẽ hoc ex eo Ma.Buc carmine.Caſtaneasq; nuces mea quas Amarilis amabat. Nũc amat illa nuces,inglãdes dicit,q̃ inter nuces primũ locũ obtinẽt. Sũt aũt nuces , q̃ duro tegũt cortice , q̃rꝫ ſpẽs plures põit Mac.ĩ Satur. Quin ẽt. t l. turdi(vt pl.ſcri.)ſermonẽ hũanũ imitãť.agrippina claudij turdũ hũit ſermones oĩus imitãtẽ, hi ĩ Germãia hyeme maxĩe cernunť.Inter aues priç ſũt celebrationis.Mart.Inter aues turdus,ſiqs me iudice certet. Inter q̃drupedes gľia pr̃ia lepus Mittebanť ãt ĩ corona pẽdẽtes. Mar.Texta roſis fortaſſe tibi vel diuite nardo, At mihi de turdis facta corõa placet.: Miſſaq; corõa, turdis corona alligatis, vel re vera corona,q̃ in puluijs vtebãtur,vt diximus,vel lucanicã intellige,qua pultes coronatę mẽſis apponebanť.Mar. filia Picenę venio lucanica porcę,Pultibus hic niueis grata corõa datur. Turpiter h.e,captatores hęreditatũ execrať,q̃ vinctibus uxẽcia mittebãt,vt īſcriberẽt heredes. In.

Caſtaneę
heracleoticę
Inglãdes
Nuces
Turdi
Corona

Carmen vigilatũ, elegans carmẽ, et multa vigilia politũ. In ipſas, in laudẽ ipſaꝝ. Erit inſtar muneris,erit fortaſſe gratus perinde ac munus. Alicui tuorum,quem ex ſeruo liberum facturus ſis . Vtilitas tua ſit , quia non amittis ſeruum . Siue erit ĩ Tyrijs , in veſte purpurea,dicta a Tyro olim iſula, poſtea Alexandri magni operibus facta eſt continens , nobilis conchilio , atq; purpura , vt Plini.docet. Siue erit ĩ Cois,Cos inſula eſt in Ægeo ex aduerſo atticę ab Helene quinq; millia paſſus diſtans, quę a latinis Cęa appellať, vt Plinius docet, vnde et Cous, et Cęus deduci poteſt. Cęa aũt veſtis bõbycina erat ad luxũ foeminarum inuenta adeo tenuis vt eas enudaret.Bombyces enim telas araneoꝝ modo texunt, quos retorqueri,rurſusq; texere inuenit in eo mulier Pamphile Platis filia,auctor Varro , Plinius, Solinus , et ante hos ariſtoteles libro de animalibus quinto. Aurata eſt, ſi eſt aurea veſte amicta . Gauſapa ſi ſumit , Gauſape veſtis erat villoſa, quę hyemali et ęſtiuo tempore geſtabatur. Mart. is mihi candor ineſt , villorum gratia tanta eſt, Vt me vel media ſumere meſſe velis. Aſtiterit tunicata etc. ſenſus eſt , ſi amica tunicata fuerit , prout bombice tenuiſſimo vtebantur matronę clamorem effunde,illam monere tem

Tyrus olim inſula
Cos ſiue Cęa iſula
Cęa veſtis
Bõbyces
Gauſape

uirginem nimia tunicę laſciuia et tenuitate,ob quā corpus nudare videbatur,eę in luxū fiebant. Nam tunica veſtis erat,quę lõgiores vſq; ad digitos ma
Tunica nicas hẽbat,fluebatq; vſq; ad talos,dicta a tuendo, vt ſcri.Varro. Mones incẽdia cla dic eā nimia tu nicę tenuitate,te ad coitū laceſcere. Diſcrimē,diui ſio crinuū in capite.

ſtri atq; potētū. Æqua,q̄ mutuo eum amabiſ. Nec vultu,vidẽdū eſt,ne vultu videaris aliter ſen tire,q̄ loquaris. Cū modo frigoribus premimur, hęc eſt cā cur in Metamorphoſeon appellat Ouid. Autumnos inęquales. Moroſi,qui nimis exacte cūcta fieri cupit. Et veniat quę lu.an ſacrū p̄ ami cę ſalute faciendum

Ipſos concubitus,ipſum venerere licebit,
Quod iuuat,ꝛ quędā gaudia voce notes.
Si fuerit turua violentior ipſa Meduſa,
Fiet amatori lenis,& ęqua ſuo.
Tantum ne pateas verbis ſimulator in illis,
Effice,nec vultu deſtrue verba tuo.
Si latet ars,prodeſt,affert deprenſa pudorem,
Atq; adimit merito tempus in omne fidem
Sępe ſub autumno,cum formoſiſſimus annus
Plenaq; purpureo ſubrubet vua mero:
Cū mõ frigoribus p̄mimur,mõ ſoluimur ęſtu
Aere non certo corpora langor habet.
Illa quidem valeat,ſed ſi male firma cubabit,
Et vitium cęli ſenſerit ęgra ſui,
Tunc amor,& pietas tua ſit manifeſta puellę,
Tunc ſere,quę plena poſtmodo falce metas.
Nec tibi moroſi veniant faſtidia morbi,
Perq; tuas fiant,quę ſinit illa,manus.
Et videat flentem,nec tędeat oſcula ferre,
Et ſicco lachrymas conbibat ore tuas.
Multa vove,ſed cuncta palam,quotieſq; licebit
Quę referas illi ſomnia lęta vide.
Et veniat,quę luſtret anus lectumq;,locumq;,
Pręferat et tremula ſulfur,& oua manu.
Omnibus his inerunt gratę veſtigia curę,
In thalamos multis hęc via fecit iter.
Nec tamen officijs odium quęratur ab ęgra,
Sit tuus in blanda ſedulitate modus.
Neue cibos prębe,nec amari pocula ſucci
Porrige,riualis miſceat illa tuus.
Sed non,quo dederas a littore carbaſa,vento
Vtendum, medio cum potiare freto.
Dum nouus errat amor,vires ſibi colligit vſu
Si bene nutrieris,tempore firmus erit.
Quē taurū metuis,vitulum mulcere ſolebas,
Sub qua nunc recubas arbore,virga fuit.
Naſcitur exiguus,ſed opes acquirit eundo,
Quas venit, multas accipit amnis aquas.
Fac tibi conſueſcat,nihil aſſuetudine maius,
Quam tu dum capias,tędia nulla fuge.
Te ſemper videat,tibi ſemper prębeat aures,
Exhibeat vultus noxq;,dieſq; tuos.

Calamiſtrum Torſerit igne comam, ſi calamiſtro, hoc ē acu ferreo cale facto criſpos fecerit capillos, vnde Diuus Hierony.ad Nepotianū ita ſcri. Nec calamiſtro criſpētcomas ſed pudicitiā habitu polluerant. Saltantus,tripudiātis,hic ſit ſaltatio. Verba q̄.ꝙ tā cito deſient. Voce no.qꝺ fieri ſolet ī coitu. Violētior,aſperior, difficilior ad amādū.
Torua Meduſa Torua Meduſa,q̄ ſe intuētes mutabat ī ſaxū,aut torua pp aſpectū, ē eius crines in ſerpētes mutatos a Minerua, cuius rei cāꝫ docet Oui. in.iiij.Meta. vñ poetę fingūt Mineruaꝫ caput Meduſę hẽre in pectore.Vir.ī octauo. Ægidaq; horrificā turbatę Palladis arma. certatis ſquāmis ſerpentū auroq; polibāt.cõnexoſq; angues,ipſamq; ī pectore diuę.Gorgona deſecto vertētē lumina collo.Scribit ēt Hom. in.viij.Ilia. Hectorē Grecos inſequētē oculis,aut Gorgonę Meduſę,aut ſanguinario Marti ſimilbus oīa colluſtraſſe.idē lib.v. ſcrib.Ionē ęgida humeris accõmodaſſe, trilicē horrēdā et vndiq; terrore ridimitā in ea robur,in ea cõtentio, in ea minax vociferatio, et atrox clamor,in ea deniq; inerat Gorgonis caput diꝛ,terribile, et quo nullus vlterius nouit Iuppiter mon

eſſe dicit, cuius meminit Apuleius ī vltimo Met. quo dicit Sacrum Iſidis tę ſummū ſacerdotem da lucida Iſidis tęda lucida, et ouo ē ſul ouo,et ſulphure,ſolē fure facie niſſimis p̄cibus vſuꝫ dum fuiſſe.et Iu. Meticeſq; iubet Septembris, et auſtri Aduētum,niſi ſe centū luſtrauerit ouis, et Proper.ī.iiij. Terq; meū tetigit ſul furis igne caput. Tibul.Ipſeq; ter circum luſtraui ſulfure puro. Tremula manu,manu tremente propter ętatem. Nec amari pocula ſucci, potionem aliquam amarā ad pellendus morbū efficacē. Riualis miſceat illa tuus qui amat eandē amicā, quaſi ad eum dē cõtinuat riuū, riualis appellat. Sed nõ quo de. affert nũc aliud pręceptū Ouid. et aliā viam tenendam eſſe dicit. Quē taurū metuis, cuius plus ait amorē vires vſu colligere ac tpe.
Fac tibi cõſueſcat, fac tecū diſcat viuere. Poſſe negri.poſſe te ab ea peti. Tunc procul,tunc ab ea te. aliquandiu amoue bis. Da requiem, da amicę ſine te reſpirandi ſpacium.
Requietus ager, Nonale nonale dicit, quod (vt Plinius docet) alternis annis ſeritur. Credita,cõmiſſa ſemina. Terra arida,terra q̄ iā diu humore caruit. Phillida Demophoō,abſentes magis deſyderari

probat exemplis. Nam quemadmodum Phyllis im patientius Demophoontis absentiam tulerit, Penelope Vlyssis, Laodamia Protesilai, satis patet ex Ouidij epistolis. Solers Vlysses, industrius, et peritus Vlysses. Torquebat Penelopẽ, absentia sua cruciabat Penelopẽ. Tuus Phyl. Tuus Protesilaus. Est enim

a poetis fulmen appellat. Ouid. in Metamorphoseos. Spuma fluit, dentes equantur dentibus Indis. Fulmen ab ore venit, frondes afflatibus ardent. Et Apu. li. viij. Met. de apro ita scribit. Impetu sęuo fre mentis oris totus fulmineus. Dum rotat, dum circumagit. Nec lea, cum catulis, leęna quo tpe

Phylace

Phylacides phylaceia

patronymicũ pro deriuatiuo. Phylace (vt Stra. docet) est vrbs Phthioticę regionis Thessalię, cuius meminit Luca. l. sexto, in q̃ protesilaus regnauit, vnde ipse phylacides cognominatus est, et eius vxor Laodamia phylaceia. Ouid. de ponto, vt viuat fama coniunx phylaceia, cuius iliacam celeri vir pede pressit humũ. Hic ad bellũ Troianũ pfectus, quum in Aulide tempestate moraretur, ab vxore Laodamia Acasti filia eplam accepit, quę quantum ob eius absentiam anxia fuerit, facile ostendit. Sit mora tuta breuis, non diutius abstinendum esse dicit ab amicę conspectu.

Lẽtescere

Lentescunt tempore, minuuntur interuallo temporis. Aliter a Vir. in Geor. dicit. Terra ad digitos lentescit habẽdo, et a Tacito, succinũ igni admotũ, vt in picẽ, resinãq; lentescere. Dũ Menelaus abest, Menelai exemplo absentiam amantium nõ esse tutam docet. Nã cũ ille in cretam ad diuidendas Atrei opes profectus esset, et pandem domi reliquisset. Helena capta eius amore, mariti absentis immemor, cum Paride in Asiam nauigauit.

Cum tibi maior erit fiducia posse requiri,
Tunc procul absenti cura futurus eris.
Da requiem, requetus ager bene credita reddit,
Terraq; cęlestes arida sorbet aquas.
Phyllida Demophoon pſens moderatius vſſit,
Exarſit velis acrius illa datis.
Penelopen abſens ſolers torquebat Vlyſſes.
Phylacides aberat Laodameia tuus.
Sit mora tuta breuis, lenteſcũt tempore curę,
Vaneſcitq; abſens, & nouus intrat amor.
Dum Menelaus abeſt, Helene, ne ſola iaceret,
Hoſpitis eſt tepido nocte recepta ſinu.
Quis ſtupor hic Menelae fuit? tu ſolus abibas,
Iiſdem ſub tectis hoſpes, & et vxor erant.
Accipitri timidas credis furioſe columbas,
Plenum montano credis ouile lupo.
Nil Helene peccat, nil hic committit adulter,
Quod tu, quod faceret quilibet, ille facit.
Cogis adulterium, dando tempuſq;, locumq;,
Quo, niſi conſilio eſt vſa puella tuo?
Quid faciat? vir abeſt, & adeſt non ruſticus hoſ-
Et timet in vacuo ſola cubare toro. (pes
Viderit Atrides, Helenen ego crimine ſoluo,
Vſa eſt humani commoditate viri.
Sed neq; fuluus aper media tã ſęuus in ira ẽ,
Fulmineo rapidos dum rotat ore canes,
Nec lea, cum catulis lactentibus vbera pręb et,
Nec breuis ignaro vipera lęſa pede,
Foemina q̃ ſocij deprenſa pellice lecti.
Ardet, & in vultu pignora mentis habet.
In ferrum, flammaſq; ruit, poſitoq; decore
Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.
Coniugis admiſſum, violataq; iura mariti
Barbara per natos Phaſias vlta ſuos.
Altera dira pa ẽ: (hęc eſt, quã cernis, hirũdo)
Aſpice, ſignatum ſanguine pectus habet.

Leęnę sęuitia

in amorẽ fert catulorũ obliuiscit, et eo tpe plurimũ sęuit. Virg. Tpe non alio catulorũ oblita leęna sęuior errauit cãpis, nec funera vulgo. Tam multa informes vrsi, stragemq; dedere. Per siluas, tũc sęuus aper tunc pessima tigris. Nec breuis ignaro vipera, vipera cũ calcat maxime irascit. Virgil. Improuisum asperis veluti qui sentibus anguẽ. Pressit humi nitẽs, trepidusq; repente refugit. Attollentẽ iras et cęrula colla tumentem. Pignora mentis, tristitiam mentis. Cornibus icta, furore stimulata. Dei Aonij. Bacchi, q̃ Thebas. p̃rias habuit in Bęotia, quã primum Aones barbari tenuerũt, vt docet Strabo, a qbus Aonia Bęotia cognominata est.

Aonia

Medeę ira in Iasonem

Coniugis ad. Iasonem scribit Diod. annis decem cum Medea Corinthi apud Creontem regẽ vixisse, cuius filia, quam Glaucẽ appellat, vxore sumpta Medeam expulit, illa cum diei spacium a Creonte petijsset, noctu regiam ingressa, immutata facie, medicamentis domum incẽdit, qua cõflagrante, Iasonem exiluisse tradit. Glaucen. Creontemq; igne

Credis ouile lupo, commisisti ouile lupo. Sic et Terent. Ouem lupo commisisti misera. Viderit Atriden, Menelaus ipse indicet. Sed neq; fuluus aper, diligentius videndũ esse docet, ne amica intelligat te aliam amare. Ore fulmineo, ore ex quo fulmen venit. spiritus enim et vis apri

absumptos. Quidam tradunt Medeę filios dona attulisse venenis illita, ac corpori Glauces ẽ Creontis hęsisse, e uestigioq; ambos expirasse. Medea, postea quam Iasonem euasisse cognouit, in vltionem patris filios iugulauit omnes, quos ex eo susceperat, pręter vnum, qui aufugit, eorumq; corpora

Hęc bene cõpoſitos, hęc firmos rũpet amores,
Crimina ſunt cantus iſta timenda viris.
Nec mea vos vni donat cenſura puellę.
Dij melius, vix hoc nupta tenere poteſt.
Ludite, ſed furto cęletur culpa modeſto,
Gloria peccati nulla petenda tui eſt.
Nec dederis munus, cognoſce qd altera poſſit
Nec ſint nequitię tempora certa tuę.
Et, ne te capiat latebris ſibi foemina notis,
Non vno eſt omnis conueniẽda loco.
Et, quoties ſcribis, totas prius ipſe tabellas
Inſpice, plus multę, q̃ ſibi miſſa, legunt.
Lęſa Venus iuſta arma mouet, telũq; remittit,
Et modo quod queſta eſt, ipſe querare facit
Dum fuit Atrides vna contentus, & illa
Caſta fuit, vitio eſt improba facta viri.
Audierat, laurumq; manu, vittaſq; ferentem
Pro nata Chryſen non valuiſſe ſua.
Audierat Lyrneſi tuos abducta dolores,
Bellaq; per turpes longius iſſe moras.
Nec tantũ audierat, Priameida viderat ipſa,
Victor erat prędę prędã pudenda ſuę.
Inde Thyeſtiaden animo, thalamoq; recepit,
Et male peccantem Tyndaris vlta viri eſt
Quę bene cęlaris, ſi qua tamen acta patebunt,
Illa licet pateant, tu tamen vſq; nega.
Tu neq; ſubiectus, ſolito neq; blandior eſto,
Hęc animi multum ſigna nocentis habẽt
Sed lateri nec parce tuo pax omnis in illo eſt,
Concubitu prior eſt inficianda Venus.
Sunt, qui pręcipiant herbas ſaturea nocentes
Sumere, iudicijs iſta venena meis.

Iaſonis mors

ſepeliuit in Iunonis tẽplo, ea deinde ex Corintho fugiens, Thebas ad Herculẽ venit. Iaſon filijs vxoreq; priuatus, cum doloris vim ferre non poſſet, ſibi mortem ↄſciuit. Violataq; iura, Iaſon enĩ monitus a Medea de pr̃is cęde in hoſpites, accepit illã adiutricem ad rapiendũ aureum vellus, et iureiurando data fide vxorem ſibi illã, quo aduenirẽt futurã ſpopondit, quod poſtea non ſeruauit. Phaſias,

Phaſias phaſis fluuius

Medea a poetis Phaſias dr̃ a Phaſi fluuio, q Colchõ, illabit̃ oriẽs ex Armẽia (vt ſc. Str.) Glauci in ſe recipit atq; Hippũ e vicinis mõtibus cadentes. Altera di. pa. altera mr̃ & vita eſt pnatum iura mariti violata, Prognẽ autẽ rei regis Dauladis vxorem intelligit, q̃ filiũ occidit et pr̃i appoſuit pp violatas ſororem Philomulas, nota eſt fabu. Ouid. carmine in. vi. Meta.

Prognes ſęuitia i filium

Signatũ. s. p. h. Idẽ & in Meta. Neq; adhuc de pectore cędis Exceſſerẽ notę, ſignataq; ſangine pluma eſt. Mea. c. meum iudicium. Vni pu. vt cũ vna puella tm̃ rem hẽas. Nec de. mu. ſi quo munere amicam donaueris, vide ne alia id cognoſcat abs te datũ. Nec. s. n. t. tpa qbus amicã frequẽtas, minime certa et ↄſtituta dicit eſſe debere.

Nequitia

Neq̃tia aũt (vt Dona. voluit) eſt libidinoſa lentia, dcã, q nihil q̃at, nulliq; rei apta ſit

Nugę

vnde et nugę q nihil agant. Neq̃tiam vitiũ eſſe ↄtrarium frugalitati ſcri. Cicero Tus. ab eo q nequicq̃ eſt, de hoc noie pl̃a Gel. li. vij. Ois, alca. s. legitur ẽ ſemp. Inſpice, ne qd ſcripſeris, qd amicam lędat. Plus. le. plura interptant in lr̃is, q̃ ſcripſeris. Lęſa. V. amica offenſa. Dum. f. a. Clytẽneſtrę exẽplo ↄbat lęſas foeminas vlciſci iniurias. Contentus. n. ſola Clytemneſtra vxore contentus. Audierat. I. cãm aſſignat, q̃re facta ſit, vxor Agamemnonis impudica vitio mariti. Vittaſq; ferentem, Chryſes (vt Home. ſcri.) Apollinis ſacerdos ex Chryſa in-

Chryſes filia

ſula, vnicã filiã Chryſeida hũit, quã Gręci, cũ Thebas euerterent captã, vel dono, vel in ſuã portionẽ Agamenoni obtulerũt, ad quẽ pr̃ Chryſes venit. cuʒ ingẽtibus donis redimẽdę filię gr̃a, pferẽs manu aureũ ſceptrũ coronis Phœbi vittiſq; redimitum, quo e ↄſpectu abire iuſſo Apollo pcibus ſacerdotis ſollicitatus p. ix. dies ẽ noctes ſagittas emittẽs, primũ iumenta, caneſq; pcuſſit, deinde et hoĩes, adeo vt cateruatim in rogis defunctorũ corpa cremarent. Tũ demũ ab Achille coactus Agamẽnon filiã pr̃i remiſit, ipſe vero Achilli abſtulit Briſeida, q̃re ille iratus a pr̃lio abſtinuit. Audierat, Clytẽneſtra ſcʒ ſenſerat. Lyrneſi, Hippodamia fuit enĩ ex Lyrneſo oppido i ora Troię ↄtra Lesbon.

Lyrneſo

Priameida. u. i. Caſſandra. n. Priami filiam, quã Veneri ſiles fuiſſe ſcri. Hõe. euerſo Ilio Agamẽnõ Mycenas duxit, q, ea illi affiſſet in ſortem cũ pda plurima. Prędã. p. p. s. Agamẽnonẽ dicit fuiſſe Caſſãdrę prędam, qm̃ eius amore captus tenebatur. Thyeſtiadem,

Aegiſthus

Ægiſthũ dicit Thyeſtis filiũ, q (vt ſc. Lac.) a mr̃e ob dedecus proiectus, q filia eum ex patre ſuſcepiſſet, a capris nutritus Ægiſthi nomẽ aſſũpſit. Vlta vi. q rẽ hẽbat cũ Ægiſtho, vel q eũ occidit in conuiuio, vt in p̃. li. docuimus. Iuue. Quippe ille dijs auctoribus vltor Pr̃is erat cęſi media inter pocula. Quę be. cę. q̃ cũ alia alca geſſeris. Sed la. n. p. t. lũbi imodico coitu exhauriunt, et debilitanẽ latera

Latera coitu debilitantur

vri in obſcęno carmie ita loqt̃ Priapus. Qui quondã ruber, ẽ valens ſolebã Fures cędere q̃libet valentes. Latus deficit, et. iu. Nec q̃rit q ẽ lateri pcas, nec q̃uni iuſſit anhelas. et Catul. Cur non tam latera exfututa pãdas. Pręcipit ergo Oui. fortiter pbandũ eẽ in coitu, ad poreẽ coitũ diſſimulandũ. Venus. p. prior coitus cum alia alca. Cõcubitu, q ſi in coitu te debiliorẽ depꝛehenderit, arbitrabit̃ te aliam

Aut piper vrticę mordacis ſemine miſcent,
  Tritaq; in annoſo flaua pyretra mero.
Sed Dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi.
  Colle ſub vmbroſo quam tenet altus Eryx.
Candidus Alcathoe qui mittitur vrbe Pelaſga
  Bulbus, et ex horto quę venit herba ſalax,
Ouaq; ſumantur, ſumantur Hymetia mella,
  Quasq; tulit folio pinus acuta nuces.
Docta quid ad magicas Erato diuerteris artes?
  Interior curru meta tenenda meo eſt.
Qui modo cęlabas monitu tua crimina nr̃o,
  Flecte iter, et monitu detege furta meo,
Nec leuitas culpāda mea eſt, nec ſemper eodem
  Impoſitos vento panda carina vehit.
Nā modo Threicio Borea, mō currimus Euro
  Sępe tumēt Zephyro lintea, ſępe Noto.
Aſpice, vt in curru modo det fluitātia rector
  Lora, modo admiſſos arte retentet equos.
Sunt quibus ingrate timida indulgētia ſeruit,
  Et, ſi nulla ſubeſt emula, languet amor.
Luxuriant animi rebus plerū̄q; ſecundis,
  Nec facile eſt ęqua commoda mente pati.
Vt leuis aſſumptis paulatim viribus ignis
  Ipſe latet, ſummo candet in igne cinis.
Sed tamen extinctas admoto ſulfure flammas
  Inuenit, & lumen, quod fuit ante, redit.

ſubagitaſſe. Satureia, ſatureia herba ē, q̄ tymbram Pli. noiat. Colūella, Et ſaturea thymi referēs, tymbre q̄ ſaporē. Dicta ē a Satyris vt qdā putāt, q̄ q ea vtātur ſalaces fiāt vt ſatyri, alij a ſaturitate. eius vis ē calidiſſimę nāę, icitat Venerē. Plura legito apō dioſco. Marti. ſed nihil erucę faciūt, bulbiq; ſalaces. Im-

Piper — proba nec ꝓ ſūt iā ſa tutela tibi. Herbas no. appō ē nota figura. Aut pi. vr. pip calidū ē et ſiccū, ſtōachū et epar calefacit. ſcri.

Piretrus — Pli. vrticę ſemē cū ſemie lini lateri mederi, ſi addat hyſopū, et pipis aliqd. Flaua py. pyretrū herba ē ab ignea vi appellata, calida ē et ſicca iō ſtbus Venereis apta, folia hꝫ ſilia dauco agreſti, aut maratro, vt docet dioſco. In annoſo me. in veteri, vino. Quam tenet al-

Eryx Venus Erycina — tus Eryx, Venerē dicit Nā (vt Diod. ait) Eryx Veneris et Butę regis filius ſup locū excelſū ciuitatē ꝯdidit i Sicilia. I cuius arce mirificū plū dicauit, q̄ ciuitatē Venus plurimū dilexit, vñ ipſa Erycina dicta ē. Virg. Erycino i vertice ſedes Fūdat Veneri Idalię. Plura et legito apud Stra. Cādidus Al. cū Pandionis regis (vt docet Stra.) q̄tuor eēnt filij,

Megara Niſea — Ægeus, Lycus, Pallas, et Niſus, et Attica regio q̄tuor eēt i pt̃s diuiſa, Niſo Megara ſorte obuenerūt, q Niſeā ꝯdidit, q̄ alterā arcē hūit, vt pleniꝰ

Alcathoe — diximus l. ij. de Re amo ex auctoritate Pauſanię, q̄ Ouid. Alcathoē appellauit eo carmine. Pretētaq; ſui vires Mauortis i vrbe Alcathoe q̄ Niſus hꝫ, et alibi. Tutus ad Alcathoē Lelegia męnia limes Cōpoſito Scirōe pꝫ. Hic āt Ouid. Balbos Megarici ſoli de-

Bulbi Megarici — ſignat, quos maxīe ꝓbat Cato. Veꝝ (vt Pl. docet) nobiliſſima ē Scilla. Tertiū genus ab eo dr̃ Epimeni-

Scilla — diū, optimi ſaporis, qꝺ i Africa optīe naſci docet Iu. eo vſu. Et veteres Afroꝝ Epimenida bulbi. eoꝝ gña

Epimenidum — differūt colore, magnitudine, et ſuauitate. Megari ei i primis, et Africani libidinē accēdūt, ſunt. n. calidiſſimę naturę. De Bulbis ita ſcri. dioſco. Oēs bulbi calidi, et viſcidi ſunt, comeſti eligūt Venerē, linguā, et fauces exaſperāt, ſuccū corpi addūt, ſtōachū iflāt. Colūella. Spgite q̄q; viros acuūt, armātq; puellas, Iā Megaris veniāt genitalia ſemia bulbi. Et q̄ Scilla

legit Getulis obruta glebis. Mar. Cū ſit anus coniux, et ſint tibi mortua mēbra, Nil aliud bulbis q̄ ſatur eē potes. De bulbis Marc. Var. ita ꝑcipit. Aq̄ decoquāt bulbos, q Veneris vſuꝫ q̄uūt. Apitius addit nucleos pineos, erucę ſuccū, et pip. Vrbe p. vrbe, quā pmiſti Pelaſgi hitarūt. Pelaſgi oriūdi ab Arcadibus (vt — Pelaſgi docet Stra.) ꝑ vniuerſaꝫ Gręciā excelluere, ē in regiōe Athenīēſiū ꝑmiſſi hitaiūt, vt ſcri. Herod. Athenīēſiū aūt olim portionē fuiſſe Megaricam oram ex Strabone colligimus. Herba ſalax, libidinē icitās, aut ab Ouid. nymphę ſalaces dr̃r. a ſalax aūt ſalacitas deducit, vnde Pli. ſcri. — Salax paſſeri minimū vitę — Oua ſed parē eſſe ſalacitatē. Ouaq; ſumant, toua gallinę, et pdicis (vt Almanſor docet) ſperma valde augumentāt, atq; coitum ſtimulando incitant. De ouis Pli. hęc. Nullus eſt alius cibus, q in ęgritudine alat, neq; oneret, ſimulq; vini vſum, et cibi habeat Horat. in ſecundo Sermonum preponit oua oblōga orbiculatis, ſic eni ī inquit. Lōga quibus facies ouis erit illa memēto, Vt ſucci melioris, et vt magis alba rotundis Ponere, nanq; mares cohibent calloſa vitellum. Sumantur Hymetia mella, Hymetus mons eſt Atticę regionis, qui floribus ſemper veſtitur. Hic (vt Stra. ſcrib.) mel gignit optimū, qꝺ cūcta bonitate ſuperat. Scri- — Hymetus bit etiam Plin. mellis Attici in toto orbe ſummas — Mel optimum laudem exiſtimari. Sane mel Atticum ſeu Hymetium, Siculū, vel Hyblęū, et Calymnium a ſcriptoribus maxime celebratur. Mellis autem vſum Ariſtęo aſcribit Diodo. Quasq; tulit folio, nu- — Mellis vſus cleos pineos dicit, quos in vſum Veneris adhiberi ſolitos docuimus ex ſententia Apitij. et Plinius docet Nucleos nucis pineę infirmitatem virilium robore renibus et veſicę vtiles eſſe. De nucibus pi- — Nuclei pinei neis ita ſcribit Mart. Poma ſumus Cybeles procul hic diſcede viator, Ne cadat i miſeꝝ nr̃a ruina caput. Pinus acuta, pinus iō acuta appellat, q̄ ea fo- — Pinus acuta liū hꝫ capillamēti mō ꝑtēnue, lōgūq; et mucrōe aculeatū, vt Pl. docet. Ad ma. ar. ad herbariā potētiā ē medicamēta, qbus magoꝝ artes ꝯſtāt. Ō magia au-

ſē multa legito apud Apuleium. Diuerteris, mo raris narrādo. Qui modo celabas, ad amantem redit. Celabas, amicā. Tua cri. coitum cum alia amica. Nec le. oul. q̄ detegenda nūc eſſe furta ſua deā. Threicio Bo. q̄ ſpirat p Thraciā, ē ſeptētriona lalē plagā. de vētis lege Pli. Gelliū, Vitruuiū, Senecā in natu. q̄ſtio. et Vegetiū de re militari libro. iiij. Fluitantia lo laxas, et ſolutas habeas. Admiſſos equos, admotos quadrigis, vel celeres. Sūt quibus ingrate, eas ſignat, quibus vult furta detegi. Si nul. ſubeſt ęmula, ſi nullam habet, que eundē amet. Rebus ſe. nulla aduerſante puella. Nec fa. eſt, nec facile amātem patitur. Pigra ſi. tarda amādi deſuetudine.

Crimen perue. ad au. intelligit te aliam amare. Ille ego ſis, optat Oui. vt eius cā pp furta detecta doleat amica. Veneris da gaudia flenti, coitum intelligit. Iungunt ſua roſtra columbę, deſignat poeta elegātiſſime columbarū oſcula, ſic etiam Cn. Mar. cum ait. ſinuq; amicā recipere frigidā caldo columbatim labra ɔferes labris. Columbis aūt (vt Pli. docet) ignota ſūt adulteria, ɔiugij fidē

Columbarū oſcula

Sic, vbi pigra ſitu, ſecuraq; pectora torpent,
Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.
Fac timeat de te, tepidamq; recalface mentem
Palleat indicio criminis illa tui.
O quātū, & quoties numero cōprēdere nō eſt,
Felicem, de quo lęſa puella dolet.
Quę, ſimul inuitas crimen peruenit ad aures,
Excidit, et miſerę voxq;, colorq; fugit.
Ille ego ſim, cuius laniet furioſa capillos,
Ille ego ſim, teneras cui petat ungue genas.
Quē videat lachrymās, quē toruis ſpectet ocellis
Quo ſine non poſſit viuere, poſſe velit.
Si ſpacium quęras, breue ſit, quo lęſa queratur,
Ne uires lenta colligat ira mora.
Candida iam dudum cingantur colla lacertis,
Inq; tuo flens eſt accipienda ſinu.
Oſcula da flenti, Veneris da gaudia flenti,
Pax erit, hoc vno ſoluitur ira modo.
Cum bene ſęuierit, cum certa videbitur hoſtis,
Tunc pete concubitus fœdera, mitis erit.
Illic depoſitis habitat concordia telis,
Illo (crede mihi) gratia nata loco eſt.
Quę modo pugnarūt, iungūt ſua roſtra colūbę,
Quarū blanditias, verbaq; murmur habet.
Prima fuit rerum confuſa ſine ordine moles,
Vnaq; erat facies ſydera, terra, fretum.

nō violant, cōemq; ſeruāt domū, niſi cęlibes, aut vi duę domū nō relinquunt. Prima fuit rerū, homines per Venerem primum conciliatos, dicit, vt doceat amicam iratam poſſe quoq; per coitum recōciliari. Vnaq; erat facies, quidā (vt diod. meminit) dixere mundū ingenitū, et incorruptibilē extitiſſe, et genus hoīum nūq̄ habuiſſe ortus principiū. Quidā vero quos hic et in Meta. Oui. ſequitur genitum, corruptibileq; arbitrati ſunt, et hoīes dixerunt generationis initium tpe eē ſortitos. Nam a rerū primordio et cęlū et terrā vnicam habuiſſe ideā, immiſta eorū natura, exinde diſtinctis inuicē corporibus cępiſſe hūc ordinē, quē videmus aerē qdē motū hūc ɔtinuū ſortitū, et igneā partē eius ſuperiora loca pp leuitatē aiunt appetiſſe. Eadem cā Solē et aſtra curſus ſuos ſortita, quod vero humori miſtū eodē ſtetiſſe in loco pp grauitatē, quę cū miſta eēnt, ex humidis mare qdē effectū, ex durio

De mūdi et hoīs origine

ribus vero terrā, lutoſam euaſiſſe, et omno mollem. Hęc primū cū Solis ardore dęſior euaſiſſet, eius poſt modū ſupficie vi caloris tumefacta, multos in locis humores quoſdā eſſe ɔcretos, in quibus putredines tenui ɔtectę pellicula ſint excitatę, quēadmodū in paludibus et ſtagnis Ægyptijs videmus accidere, cum frigidā terrā ſubito ęſtus aeris calefacit. Cū vero ī humidis calore adhibito generatio fiat, et nocte qdē circūfuſus aer humorē pſtet, ɔ die Solis virtute ɔſolidet. Tandē putredines illę ad ſummū pductę, aduenienti veluti partus tempore, exuſtis, ɔfractiſq; pelliculis oīs generis educunt animantiū formas, quarū ea, quę maiorē calorē ſortita ſunt, in ſuperiorem regionē volatilia effecta abierūt, quę vero plus terrę cōtinebant, ſerpentia, aliaq; terreſtria euaſerunt animantia. Naturam aquoſam nacta in ſui generis elementū delata ſunt, ē appellant piſces. Terra deinceps, tūs Solis ardore, tum vētis in diē magis areſacta, a gignendis maioribus animalibus deſijt, ſed quę generata erant, mutua cōmiſtione alios animantes ɔcrearunt. Hoc et Euripides Anaxagorę phyſici diſcipulus ſentire videtur, cum in Menalippo cęlum et terrā miſta olim fuiſſe tradat, ſeparata poſtmodum generaſſe ſingula, arbores, volatilia, feras, ac omne mortaliū genus. Mox cęlum impoſitum terris, per cęlum ignem, et aerem denotat. de quatuor aūt elementis Plin. multa. et Apuleius in dogmate Platonis. Scribit. n. Platonem arbitrari tria eſſe rerum initia. deum ſcilicet et materiam, rerumq; formas, quas Ideas idem vocat in abſolutas, informes, nulla ſpecie vel qualitatis ſignificatione diſtinctas, ex quibus prima elementa ſunt progenita, ignis, aqua, terra, et aer. Inane chaos, chaos (vt Heſiodus voluit) fuit quędā ab initio vnitas hians, patenſq; in profundum, quā principium fuiſſe dicunt productionis omnium rerum. Ouidius in Metamorphoſeon. Ante mare et terras, et, qđ tegit oīa. cęlū Vnus erat toto naturę vultus in orbe, Quē dixere chaos. Tū genus humanum

Rerum initia

Elementorū origo

Mox cęlū īpoſitū ē terris, humus ęgre cincta ē,
Inq; ſuas partes ceſſit inane Chaos.
Silua feras, aer volucres accepit habendas,
In liquida piſces deliutuiſtis aqua.
Tum genus humanum ſolis errabat in agris,
Idq; merę vires, & rude corpus erat.
Silua domus fuerat, cibus herba, cubilia frōdes,
Iamq; diu nulli cognitus alter erat.
Blanda truces animos fertur molliſſe voluptas.
Conſtiterant vno foemina, virq; toro.
Quid facerent, ipſi nullo didicere magiſtro,
Arte Venus nulla dulce peregit opus.
Ales hēt, quod amet, cū quo ſua gaudia iūgat,
Inuenit in media foemina piſcis aqua,
Cerua parem ſequitur, ſerpens ſerpente tenetur,
Hęret adulterio cum cane nexa canis,
Lęta ſalitur ouis, tauro quoq; lęta iuuenca eſt,
Suſtinet immundum ſima capella marem,
In furias agitantur equę, ſpatioq; remotę
Per loca diuiduos amne ſequuntur equos.
Ergo age, & iratę medicamina fortia prębe,
Illa feri requiem ſola doloris habent,
Illa Machaonios ſuperāt medicamina ſuccos,
His, vbi peccaris, reſtituendus eris.
Hęc ego cū canerē, ſubito manifeſtus Apollo
Mouit inauratę pollice fila lyrę.
In manibus laurus, ſacris induta capillis
Laurus erat, vates ille videndus adit.
Is mihi, laſciui (dixit) pręceptor amoris,
Duc age diſcipulos ad mea templa tuos.

humanum ſolis errabat in agris, Cicero quoq; idē refert his verbis. Nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines paſſim beſtiarum more vagabantur, et ſibi victu ferino vitam propagabant, nec ratione animi quicquam, ſed pleraq; viribus corporis adminiſtrabant. Blanda truces alios

Quid coitus pręſtat

coitus inquit, reddidit homines manſuetos, et placidos, ſic et in Faſtis, Prima feros animos hominū detraxit ab illa. Venerunt cultus, mundaque cura ſui. Videtur autem hoc ſumpſiſſe ex Platone, qui i conuiuio ſcribit. Amorē pacem largiri hominibus, mari tranquillitatem, ventis requiem, cubile iacentibus, omniumq; ſecuritatem, hunc ruſticitatem a nobis amouere, hūc nos familiaritate conciliare, coetus huiuſmodi omnes congregare, manſuetudinē porrigere, certamina, re feritatem, et alia multa efficere. Ales hēt, quod amet, non hominem modo, ſed bruta etiam animalia per Venerem conciliari docet, ſic et in Faſtis Iuraq; dat cęlo, terrę ē natalibus vndis. Perq; ſuos coitus cōtinet omne genus. Cerua parem ſequitur, ſic et in nono Metamorphoſeō. Sequitur ſua foemina ceruum. Parem aūt, aut eiuſdem generis, aut pariter copulatū accipe. Ouid. in Faſt. Et docuit iungi cū pare quęq; ſua. Ceruorum autem foeminas ſcribit Pli. ingredi in conceptu, q non tollerent vim ipſorum, eos etiam dicit viciſſim ad alias tranſire, et ad priores reuerti. Scribit etiam in Africa, nec apros, nec ceruos, nec capreas, nec vrſos eſſe. Idem de ceruis et apris refert Herodo. Vnde miror Maronem i primo Ęnei. ſcripſiſſe Ęneam in ea ſeptem occidiſſe ceruos. Serpens ſerp. te. viperę coeunt complexu adeo circūuolutę ſibi, vt vna ęſtimari biceps poſſit, auctor Pli. Cum ca. ne. ca. Idem quoq; Pli. refert, cuius verba hęc ſunt. Auerſi coeunt et canes, phocę, lupi, in medioq; coitu inuiti etiam cohęrent. Salitur, ab ariete ſaliendo ſubagitatur, quo ver

Ceruorum foeminę in coceptu ingrediuntur

Viperę coitus

Canum coitus

bo vtitur etiam Varro ſic ſcribens. Nec pati oportet minores, q̄ binas ſaliri. Immundum marē, hircum male olentem. Sima capella, ſimus (vt Ser. docet) vocatur, qui preſſis eſt naribus. Scribit Pli. auibus, ſerpentibus, piſcibus, foramina tantum ad olfatus ſine naribus eſſe, et hinc cognomina Simorum Silonumq;. Idem ſcribit Delphini roſtrum ſimum eſſe, qua de cauſa nomen Simonis miro modo agnoſcūt, maluntq; ita appellari. Maro capellas etiam ſimas appellat. In furias agitant equę, equę in amorem furioſum feruntur. Virgilius. Scilicet ante omnes furor eſt inſignis equarum. Spatioq; remotę, diuiunctę, locorum interuallo. Virgi. Illas ducit amor trans Gargara, tranſq; ſonantem Aſcaniū, ſuperant montes et flumina tranant. Equos diuiduos amne, equos flumine ſeparatos. Diuiduus enim dicit non modo ſeparabile, ſed et ſeparatū. Medicamina for. validū coitum. Feri doloris, quem accepit de furtis tuis. Succos Machaonios, medicinales herbarios, a Machaone medico, cuius in ij. Iliad. meminit Homerus. Scribit etiam Diodo. Aeſculapium filios reliquiſſe Machaonē, et Podalirium, qui cū Agamemnone ad Troiam nauigarunt, et plurimum curandis vulneribus profuiſſe, vnde eis immunitas rerum omnium eſt conceſſa. Diſcipulos tuos, quibus tradis pręcepta amandi. Ad mea templa, ędem Apollinis Delphici intelligit, de q̄ multa Iuſtinus libro. xxiiij. Eſt ibi diuerſum, ſapientiſſimum dictū Chilonis Lacędemonij deſignat, quo iubet vnumquēq; ſe agnoſcere, Chilo. n. (vt Pli. docet) mortales oraculorum ſocietatē dedere tria pręcepta, eius Delphis conſecrando aureis lrīs, quę ſunt hęc noſce ſe quē q. iuue. E cęlo deſcendit, γνῶθι σεαυτόν, Et nihil nimiū cupere. Comitemq; ęris alieni ac litis eſſe miſeriā. Sed neq; declamet, videndum eſſe docet ne amator loquendo declamare

Simus

Silones Simonis nomen

Diuiduus

Machaō

Tria pręcepta Chilonis

videat. Certa eſt fides,qꝛ miſſa Apollinis nūq̄ fallunt. Ad ppiora vocor,vocor ad ea q̄ magis cō ducūt amāti,q̄ q̄ diximus, et q̄ ſunt magis ꝓpria, ꝯ eoꝝ iuris,ſic et in Faſtis,Ad pplora vocor popu lū digeſſit ab armis Romulus. Reddit aſit auditorē attētū. Credita nō ſemp,nō ſemper īngt bibis piſtes ſcri.Lepus & ſolus ſup foetat,aliud educans, aliud in vtero pilis veſtitū:aliud in plume , aliud ſchoatā gerēs partē,vnde in Sermonibus Hora. Fecundū leporē appellauit. Paſcunt in Hybla,Hybla fuit vrbs Siciliȩ , ab Hyblone rege dicta , vt voluit Thucydides.Hȩc poſtea Megara appellata fuit, vñ

Hybla ſeu Megara

Eſt ibi diuerſum fama celebrata per orbem
Littera,cognoſci quȩ ſibi quemq; iubet.
Qui ſibi notus erit,ſolus ſapienter amabit,
Atq; opus ad vires exiget omne ſuas.
Cui faciem natura dedit,ſpectetur ab illa,
Cui color eſt,humero ſȩpe patente cubet.
Qui ſermone placet,taciturna ſilentia vitet,
Qui canit arte,canat,qui bibit arte,bibat,
Sed neq; declament medio ſermone diſerti,
Nec ſua veſanus ſcripta poeta legat.
Sic monuit Phȩbus Phȩbo parete monenti,
Certa dei ſacro eſt huius in ore fides.
Ad propiora vocor.quiſquis ſapienter amabit,
Vincet,et e noſtra,quod petet,arte feret.
Credita non ſemper ſulci cum foenore reddūt,
Nec ſemper dubias adiuuat aura rates.
Quod iuuat,exiguū eſt,plus ē,qđ lȩdit amātes
Proponant animo multa ferenda ſuo.
Quot lepores ī Atho,quot apes paſcūt ī Hybla,
Cȩrula quot bacas Palladis arbor habet,
Littore quot conchȩ,tot ſunt in amore dolores,
Quȩ patimur multo ſpicula felle madent.
Dicta erit iſſe foras,quam tu fortaſſe videbis,
Iſſe foras,& te falſa videre,puta.
Clauſa tibi fuerit promiſſa ianua nocte,
Perfer , & immunda ponito corpus humo.
Forſitan et vultu mēdax ancilla ſuperbo
Dicet,quid noſtras poſſidet iſte fores?
Poſtibus,& dirȩ precibus blandire puellȩ,
Et capiti demptas in fore pone roſas.
Cum volet,accedes,cum te vitabit,abibis.
Dedecet ingenuos tȩdia ferre ſui.
Effuge,dehinc non eſt,quare tibi poſſit amica
Dicere,non omni tempore ſenſus abeſt.

amica tibi morigerā,ſicut nec terra ſemper reddit credita ſemina cū foenore, ex quo colligit non eſſe deſperandū,ſed inſtādū acrius, et ſapientius. Dubias rates, nautas incertos qd ſit futurꝰ , aut agēdū ceſſantibus ventis. Qđ iuuat exiguū ē , plus ē quod cruciat,q̄ voluptas,quȩ ex amicis percipit. Proponāt, en alium inducit.dolor enim leuior fiet.

Quod lepores in Atho, Athon (vt Pli. ſcri.)mōs eſt Macedoniȩ:quem Xerxes rex Perſaꝝ ꝯtinēti abſcidit ī lōgitudine paſ. mille quīgētoꝝ,adeo ſublimis,vt altior ēſſe credat̄ q̄ vnde ībres cadūt,qđ iō credit̄, qm̄ in aris,quas in cacumine ſuſtinet, nunq̄ cineres eluunt̄. In ſūmo oppidū Acroton fuit,in quo dimidio lōgior q̄ in alijs terris incolētiū ȩtas ꝓpagat̄. Iō inde hoīes Macrobios Grȩci,noſtri appellant. ſic longȩuos , auctor Solinus , Athona quidam nūc mōtē ſanctū appellari putāt. Huius montis meminit & Herod.in.vij. Statius Ingētē tellurē proximus vmbra Veſtit Athō, nemorūq; obſcurat imagine pontū. Lepus aūt a pedū leuitate,quaſi leuipes dictus eſt,vt voluit Fabius.Idē a quibuſdā grȩce Daſypus appellat̄,qꝛ habeat hirſutos pedes. Plin. tñ Daſypodē a lepore diſtinguit,Leporꝰ plura ſunt gīa, inter q̄ ſunt cuniculi.In alpibus cādidi naſcūt̄.Vtrāq; vim ſingula hñt,et ſine mare eq; gignūt. Iō Terētianus ille īngt.Tute lepus es et pulpamentū quȩris.Quod dictū Liuij Andronici poetȩ fuiſſe Vo

Athon mons

Macrobij

Mōs ſanctus

Lepus

Daſypus

Lepores foecūdi

Maro apes Hyblȩas appellat, q̄ in Sicilia mel optimum ꝯficiebat. Marha. Cū dederis Siculos medijs de collibus Hybl. Cecropios dicas tu licet eſſe fauos. Littore quot conchȩ, teſtȩ ouriores , quibus oſtrea et alia hmōi teguntur ꝯchȩ appellant̄. Spicula, tela Cupidinis. Spiculū.n.nō modo iaculū,ſed et ferrū, ē aculeū ſagittaꝝ ſignificat.Qu.Curtius,inter propriſſimos dimicās Alexāder ſagitta ictus eſt q̄ in medio crure fixa reliquerat ſpiculū, ē Pli. lib. xvi. Ita ſcribit, calamis ſpicula addunt irreuocabili hamo noxia.et Propertius. Non tot Achemenijs armantur ſuſa ſagittis ſpicula. Multo felle,multo dolore.

Conchȩ

Spiculus

Tȩdia ferre ſui, pati ſe eſſe cuiq̄ moleſtū. Effuge, dehinc nō eſt quare tibi poſſit amica Dicere, ſenſus eſt , Amoueas te ab amica, cū te vitabit,qđ ſi feceris nulla erit cā,qꝛ ea poſſit te increpare his verbis, quibus vtuntur ī molleſtos et īportunos, verba aūt ſunt hȩc. ſenſus non abeſt omni tempore , hȩc eſt intelligentia illa,quam imperiti diſcretiones appellant,ſemper deeſt vnicuiq; Sic & Fabius,ſenſum cōem accipit pro quadam cōium intelligentia.

Difficilis labor,vt patienti animo riualem feras,quod pelq̄ difficile eſſe oſtendit Propertius dicens, Riualem poſſum non ego ferre Iouē. Eris magni victor in arce Iouis triumphabis de amica , vt imperatores , qui triumphantes ad ȩdē Iouis Capitolini vehebant̄ triumphali curru. Quȩ

Dodonęi Iouis templum.

cus Pelasgas, Pelasgi (vt docet Strabo) Dodonęum Iouis templum conſtruxerunt ſubiectū monti Tamaro omnium fontibus circa radices celebrato. In eo loco Probus Grāmaticus ſcri. columbas, et quercus humana voce rňſa dediſſe. Virg. At pro habite Grais oracula quercus. Statius li. iij. Certius ant ſro

ſa in crimine cum alio amante. Verba dediſſe, et decepiſſe. Terentius, Cui verba dare difficile eſt. Creſcit amor prenſis, deprehenſi in amore nuncq; ſe magis amant. Vbi. p. f. duorū, ē cū eadē ē fortuna riualis et amicę. Perſtat in cāſ ſui dāni, permanet contra cauſam, ex. qua damnum et ignominia naſcitur.

Nec male dicta puta, nec verbera ferre puellę
 Turpe, nec ad teneros oſcula ferre pedes.
Quid moror in paruis? animus maioribus iſtat
 Magna canam, toto pectore vulgus ades.
Ardua molimur, ſed nulla, niſi ardua vincūt,
 Difficilis noſtra poſcitur arte labor.
Riualem patienter habe victoria tecum
 Stabit, eris magni victor in arce Iouis.
Hęc tibi nō hoīem, ſed quercus crede pelaſgas
 Dicere, nil iſtis ars mea maius habet.
Innuet illa, feras, ſcribet, ne tange tabellas
 Vnde volet, veniat, quaq; libebit, eat.
Hęc in legitima preſtant vxore mariti,
 Cū tener ad partes tu quoq; ſomne venis.
Hac ego confiteor non ſum perfectus in arte,
 Quid faciā monitis ſum minor ipſe meis.
Me ne palam noſtrę det quiſq̄ ſigna puellę?
 Et patiar? ne me quolibet ira ferat? (ſtus
Oſcula vir dederat (memini) ſuus, oſcula q̄
 Sum data, barbarie noſter abundat amor.
Nō ſemel hoc vitiū nocuit mihi, doctior ille ē
 Quo veniunt alij conciliante viri.
Sed melius neſciſſe fuit, ſine furta tegantur,
 Ne fugiat victo falſus ab ore pudor.
Quo magis o iuuenes deprēdere pellite veſtras,
 Peccent, peccantes verba dediſſe putent,
Creſcit amor prēſis, vbi par fortuna duorū ē,
 In cauſam damni perſtat vterq; ſui.
Fabula narratur toto notiſſima cęlo,
 Mulciberi capti Marſq;, Venuſq; dolis.
Mars pater inſano Veneris turbatus amore,
 De duce terribili factus amator erat.
Nec Vēnus orāti (nec enī Dea mollior vllā ē)
 Ruſtica Gradino, difficiliſq; fuit.
Ah quoties laſciua pedes riſiſſe mariti
 Dicitur, et duras igne, vel arte manus.

des lucis, quas fama Moloſſis chaonias ſonuiſſe tibi., vbi Lactantius ſcribit I Epiroticis quercus ſedētes columbas futura predixiſſe ſciſcitantibus. Scribit et Hero. li. ij. Dodonęū oraculum omnium, quę apd Gręcos ſunt oraculorū vetuſtiſſimus fuiſſe, et colūbas duas ex Aegypto, alterā in Africam, alteram Dodonem euolaſſe, vtrāq; nigrāſ. Dodonęq; illā fago inſidens humana voce elocutā ē, eo loci Iouis oraculum condi debere, et ſe interpretem eſſe, qd ipſis an nunciaretur diuinitus fieri. Quę vero ad Afros abijt, Iouis Hāmonis oraculum odi iuſſit. Mulieres at eas fuiſſe conſtat,

Colubę

et eas a Dodonęis columbas appellari, vt latius pſequitur Hero. Maius iſtis, ut riualem feras patienter. Innuet, illa nutu ſignabit riuali. Feras patiare. Scribet, ad riualem. Ne tange tabellas, ne re ſigna literas. Hęc preſtāt, vt ſiant, quo velunt. Cum venis ad partes, cum dormit maritus. Dat ſigna, innuit. Doctior ille, qui ſibi conciliat puellam, patiē do ad eā alios quoque amatores accedere.

Fabula narratur, hāc fabulam in quarto Meta. elegantiſſime etiam deſcribit Ouidi. Mulciberi, Vulcani, qui a mulcendo Mulciber appellatur, quoniam (ut ſcribit Macro.) ignis ſit, et omnia mulcet. Scribit Diod. Vulcanum ferri, ęris, auri, argenti, omniumq; quę arte fabricantur artem inueniſſe, cęteroſq; docuiſſe, qua propter harum rerū opifices omnes vota, ſacraq; huic Deo maxime facientes, ignē in ęternam memoriam ſuſcepti beneficij Vulcanum vocauere. Illud ſciendum q; mulciber (ut eſt auctor Priſcianus) a mulcendo et imbri compoſitum melius ſimplicis declinationem ſeruat, Cice. in libro ſecundo Tuſcu. Iouiſq; numē Mulcibris aſciuit Mars.

Mulciber

cus. Vbi notandum q; Priſcia. melius voluit ſimplicis declinationem ſequi, quia ē etiam ſecundę, vt hīc apud Ouid. et ita in vetuſtis fere oībus codicibus legit. De duce terribili, ab belicoſo ductore. Pedes marit. i. n. claudus nam Vulcanus, qd ideo fingit qm (vt Ser. ſcr.) flāma nunq̄ recta incedit.

Vulcanus claudus

Marte palam, corā

dere. Ne fugiat victo. peccandi pudor ſemel ab ea leſus, et proditus, ſi fugerit ex eius ore, reddet illam minus verecundam in peccando, quod exemplo Martis et Veneris ita eſſe oſtēdit. Nec pudor falſus, nec verecundia peccandi quam falſo preſe fulit. Fugiat ab ore victo, abeat ab ea deprehen-

Marte. Liuius libro. vi. Inde rem creditori palam populo ſoluit. Simul eſt Vulcanum immitata, poſtq̄ Vulcanū claudicantē expreſſit. Diſponit laqos, apte collocat retia tenuiſſima. Fingit iter Lemnon, Lēnos Inſula eſt in Aegęo mari ·an ... Atona, vt Plin. ſcribit, oppida habuit, Epheſtiam

Lēnos inſula

Marte palã ſimul ẽ Vulcanũ imitata decebat,
Multaq; cum forma gratia miſta fuit.
Sed bene concubitus primo cęlare ſolebant,
Plena verecundi culpa pudoris erat.
Indicio Solis (quis Solem fallere poſſet?)
Cognita Vulcano coniugis acta fuę.
Quã mala Sol exẽpla mones, pete munus ab (ipſa,
Et tibi, ſi taceas, qđ dare poſſit, habet.
Mulciber obſcuros lectum circaq;, ſuperq;
Diſponit laqueos, lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon, veniunt ad foedus amãtes,
Impliciti laqueis nudus vterq; iacent.
Conuocat ille Deos, prębent ſpectacula capti,
Vix lachrymas venerem cõtinuiſſe putãt.
Non vultus texiſſe ſuos, non deniq; poſſunt
Partibus obſcoenis oppoſuiſſe manus.
Hic aliquis ridens, in me fortiſſime Mauors,
Si tibi ſunt oneri, vincula transfer, ait.
Vix precibus Neptune tuis captiua reſoluit
Corpora, Mars Creten occupat, illa Paphõ.
Hoc tibi profecit Vulcane, qđ ante tegebant,
Liberius faciunt, pudor omnis abeſt.
Sępe tamen demens ſtulte feciſſe fateris,
Teq; ferunt irę poenituiſſe tuę.
Hoc vetui, vos ecce vetat deprenſa Dione
Inſidias illas, quas tulit ipſa, dare.
Nec vos riuali laqueos diſponite, nec vos
Excipite arcana verba notata manu.

et Myrinam, in cuius forum ſolſtitio Athon eiuculabat vmbram. In eam inſulam (vt Valeri. Flaccus lib. ij. docet) Iuppiter Vulcanum e cęlo deiecit. Nam cum ille iratus cęleſtes e cęlo expuliſſet, & Iunonem vinculis alligaſſet in olympo, Vulcanus voluit matrem liberare. Vnde ipſe apud Homer. in primo Iliados ita alloquit matrem Iunonem. Fer mater patienter, et licet cãm dolẽdi habeas, ęquanimiter tolera imperiũ Iouis, vt ne forte cogar cum moeſtitia tantaq; adeſſe teſtis plagaq;, quas ille tibi imponeret, nec dulciſſimę matri opitulari queam aduerſus hunc Deorũ multo acerrimum, id quod expertus ſum, et quidem malo meo, et nunc tibi timeo. Siquidem cum te aliquãdo ab illius verberãtis manibus eripere conarer, ipſe abſte in auxiliantem verſus per pedem me prehẽdit, rotatumq; e cęlo deiecit in terram. Erat autem tunc ſolis ortus, a quo ortu per totum illum diem vſq; ad tenebras per inane aeris labens in Lemno inſula alliſus ſum, ibi me pene exanimẽ Indigenę protinus accurrentes ſuſceperũt ac focillarunt, hinc a poetis Lemnius et Tardipes appellatur. Catullus, Scripta Tardipedi Deo daturũ. In Lemno autem (vt Solinus ſcribit) Vulcanus colebat. Ouid. in Faſt. Vulcanus tellus Hyſiphilęa colit. Amantes, Martem, & Venerem. Hic aliquis, ad hoc ſpectaculum a Vulcano introductus. Vix precibus Neptune tuis, Venus enim dicitur nata ex ſpuma maris, ideo pro ea ille Vulcanũ exorauit, vt vincula ſolueret. Mars Cretẽ occupat, in Cretã inſulam conceſſit, vbi creatus eſt, hic primo fabricatis armis armauit milites, pugnandi morem induxit, eos qui Dijs aduerſi eſſent interficiens, vt docet Diodorus. Illa Paphon, Venus Paphon abijt. Eſt enim vrbs Cypri duplex, Paphos ſcilicet et Palepaphos, i. antiq̃ Paphos, vtraq; Veneri ſacra, vnde Venerem Paphiam & Palepaphiam appellamus. Hoc tibi pfecit Vulcane, quid profuerit Vulcano Martis, et Veneris furta

detexiſſe oſtendit. Deprenſa Dione, deprehenſus Dionę coitus. Dione autem nympha fuit Oceani, et Tethyos filia, ex qua Iuppiter Venerem ſuſtulit. Sed ponitur plerũq; pro coitu, et Venere, vt in hoc loco, et in Faſtis. Hippolyte infelix velles coluiſſe Dionem. Arcana verba, literas amicę ad riualẽ miſſas arcana continẽtes. Iſta viri captẽt, intercipiant alienas literas, qui volũt puniri exilio. Nam (vt ſcribit Bartolus ad legem Corneliam de fal.) qui aperuit alienas literas, vt aduerſario mittentis oſtẽdat, incidit in poenã falſi. Eius legis pęna eſt in ſeruos vltimũ ſupplicium, in liberos vero deportatio, ideſt exilium perpetuum: Exilio autem dãnatis aq̃ et ignis interdici ſolet. Ouidius in Faſt. At q̃ in his vitę cauſa eſt, hęc pdidit exul. Quos facient iuſtos, quos facient iuſtitiam ſeruare, et non reſignare alienas literas. En iterum teſtor, in primo. n. reiecerat matronas ab hoc opere. Lege remiſſus, conceſſus lege. Nulla inſtita, nulla matrona. Quid ſit inſtita, abunde dictum eſt in primo. Luditur, ridetur, violatur, aut aſcribitur, quod faciunt poetę. Virgilius. Ludere quę vellem calamo permiſit agreſti. Quis Cereris ritus, ſcribit Diodorus Cererem Proſerpinam quęrentẽ facibus in Ætna accenſis, varias partes peragraſſe, hominesq; qui eam grate ſuſceperant frumenti vſum docuiſſe. Primi fuerunt Siculi, deinde Athenienſes, qui hanc Deam publice prę cęteris coluere, cum ſacrificijs ampliſſimis, tum Eleuſinę myſterijs, quę antiquitate, caſtimoniaq; apud homines ſunt vulgata. Idem etiam ſcribit in ſexto Cererem, et Iſidem eſſe Deam. De Cerere. Loquens hęc ait. Quę de huiuſmodi cerimonijs ſingulatim traduntur in arcanis ſeruantur ſolis initiatis nota. Herodotus quoq; in ij. ita ſcribit. De Cereris quoq; initiatione, quam greci Teſmophoria vocant, hoc eſt legum lationes, abſit vt eloquar, niſi quatenus ſanctum eſt de illa dicere. Apuleius in vltimo Metamorphoſeos

Vulcanus in Lẽnon ꝑcipitatus

Tardipes

Paphos Palepaphos

Pęna aperientis literas alienas Lex fal.

Deportatio

Cereris ſacra

Themophoria

tamor phoſcos

Iſta viri captent,ſi iam captanda probabunt,
Quos facient iuſtos ignis,& vnda viros.
En iterum teſtor,nihil hic,niſi lege remiſſum,
Luditur in noſtris inſtita nulla iocis.
Quis Cereris ritus audet vulgare profanus?
Magnaq; Threicia ſacra reperta Samo?
Eximia eſt virtus preſtare ſilentia rebus,
At contra grauis eſt culpa,tacenda loqui.
Quam bene,qđ fruſtra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Precipue Cytherea iubet ſua ſacra taceri,
Admoneo,veniat ne quis ad illa loquax.
Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis,
Nec caua veſanis ictibus era ſonant,
Attamen inter nos medio verſantur in vſu,
Sed ſic inter nos,vt latuiſſe velint.
Ipſa Venus pubem,quoties velamina ponit,
Protegitur leua ſemireducta manu.
In medio,paſſimq; coit pecus,hoc quoq; viſo
Auertit vultus ſepe puella ſuos.

tamorphoſeos,Dicerem,ſi dicere liceret,cognoſce
res,ſi liceret audire,ſed parem noxam contraherēt
aures et lingue ille temerarie curioſitatis. et Iuſti-
nus.Myſteria Cereris Attice nulla magis re,q̄ ſilē-
tio ſacrata ſunt.Vnde Macro.ſcribit Numenium
inter philoſophos occultorum curioſum offenſam
numinum expertum,
q̄ Eleuſina ſacra in-
terpretando vulga-
uerit. Magnaque
Threicia ſacra reper
ta Samo,ſacra Cere-
ris,Atque fiebant in
Samothracia ſecreta
fuiſſe docet Diod. in
Cerimo- ſexto his verbis.Nam
nie cerimōie,quas Athe-
Samo nienſes omnium ce-
thracum leberrimas in Eleuſi-
na faciunt quoq; in
Samothracia,atque
in Thracia,vnde eas
Orpheus ſūpſiſſe tra-
ditur Fiunt i Gnoſ-
ſo apud Cretam pri
ſca lege ſtatutoq; cele
brantur,quo palam
eſt eiuſmodi cerimo
nias ab eis ad alias
gentes fuiſſe tradu-
ctas.Quiq; apud ce-
teros ſecrete tradun-
tur:eas palam omni
bus noſtēdi faculta-
tem apud Cretenſes eē. Qui autem fuerint Dij Sa-
mothracum multis verbis Dionyſius et Macrobi
Samo us docent. Threicia Samo,Samo,quā Maro Sa
thracia mothraciam appellauit compoſito nomine (vt
Dionyſius voluit) a conditore Samo Mercurij fi-
lio,et nymphe Cyllenidos Rhene et Thracia,cuius
Darda eſt inſula,prius Dardania dicta fuit,vt Plinius tra
nia dit.Diodorus ſcribit Myrinam Amazonum regi-
nam quaſdam ſibi ſubdidiſſe inſulas tempeſtate
coortam,cum votum matri Deorum pro ſalute fe-
ciſſet,ad vnam ex his ſolitariam profecta,iuxta
quoddam inſomnium ei Dee inſulam ſacrauit,
erecta ara ſacra ſolemnia celebrauit,nominaſſe i-
ſulam fruunt Samothrace,quod a Grecis ſacra in
ſula interpretatur. Quidam hiſtorici tradunt eas
primum appellatam Samum ab incolis,poſtea a
Thracibus Samothracem cognominatam. Alij
Amazonibus in Epirum,aduentantibus,ferunt
Deorum matrem hac oblectatam inſula,et alios
quoſdam in ea,et filios,quos Corybantas dicunt
traduxiſſe,quis vero eorum extiterit pater in arca
nis ſacrorum traditur.Monſtraſſe quoq; ea fertur,
que nunc in ea ſeruantur myſteria,templumque
Tantali Aſylum ſtatuiſſe. Quam bene q̄ fruſtra,exem-
fabula plo Tantali docet arcana non eſſe detegenda. Tā
Tantali talus enim(vt Diodorus ſcribit) fuit Iouis filius ex
ſuppliciū Plote Nympha,diuitijs,et gloria inſignis,Paphla-
goniam habitauit,Dijs ob generis claritatem ac-
ceptiſſimus,quorum ſecreta in conuiuio eorum
cognita,cum hominibus prodidiſſet,et viuus pe-
nam tulit,et poſt mortem apud inferos eſſe me-
ruit,dicente Statio.Et ſeue perijt iniuria menſe.
Seruius putauit,Tantalum ideo eſſe ad inferos
detruſum,q̄ Dijs ho
ſpitibus Pelopem fili
um epulandum ap
poſuiſſet,quod falſum
eſt. Garrulus,qui
Deorum ſecreta ho-
minibus prodit. In
media aqua,aquis
enim & pomis ori ad
motis eſurit atq; ſi-
tit.Oui. Poma pater
Pelopis preſentia que-
rit,et idem ſemper
eget liquidis,ſemper
abundat aquis. Ti-
bullus,Tantalus eſt
illic,et circum ſtagna,
ſed acrem iamiam
poturi deſerit vnda
ſitim.Macrobius ſcri
bit per Tantalū eos
deſignari,quos ma
gis magiſq; acquirē
di deſyderium cogit,
preſentium copiā nō
videre,et influentia
inopes egeſtatis ma
la in vbertate patiā-
tur,neſcientes parta reſpicere,dum egent habēdis.
Ciſtis,loco tuto et ſecreto. Alludit autem ad Ce-
reris ſacra,que more Attico in ciſtulis recondita
capitibus virginum ſuſtinebantur,quas Canepho-
ras appellabant.Hora.Vt Attica virgo,Cum ſacris
Cereris procedit fuſcus Hydaſpes. De his Pauſanias
in primo ita ſcribit. Due virgines non procul a Canepho
Polyadis tēplo habitant,eas Canephoras Athenien re
ſes nuncupant,apud Deam quodam tempore per
manent,et aduenienre die ſiſto,hec noctu agunt,
capiti imponunt onus,quod Minerue ſacerdos
dat illis geſtandum,nec ſacerdos,que id dat,nec
ipſe que geſtant,quidnam id ſit intelligunt. Eſt
autem non procul in vrbis parte quidam muro
rum ambitus,qui Veneris in hortis dicitur,qua
deſcenſus eſt ſub terram ſponte factus,eo virgines
deſcendunt,ibiq; relictis,que ferebant,aliud neſcio
quid opertum tollunt.Has virgines iam hic relin-
quentes,alias earum loco in arcem ducunt. Nec
caua veſanis,nec inanis galee pulſu tanquam ere
Corybantum,aut tube clangore omnibus detegan
tur,vult enim Venus celari ſua furta. Sane per ca
ua era poete tubas deſignant.Virgi. Specula Miſe
nus ab alta Aere cano. Per flexum vero es cornu Cauū es
intelligimus,quo in prelijs vtebant maiores. Oui Flexū es
dius.Non tuba directi,nō eris cornua flexi,q̄ au-
tem cornua,quibus in prelijs vtebantur,erea fue-

rint, docet Maro eo verſu. Æreaq; aſſenſu conſpirant, cornua rauco. Et Vegetius in ſecundo libro de re militari, cuius verba hęc ſunt, Tubicines, Cornicines, et Buccinatores, qui tuba vel ęreo cornu vel Buccina committere ſolent prelium. Melius tamen eſt, vt per flexum ęs buccinam intelligamus, nam Vegetius libro tertio ſcribit, tubam eam appellari, quę directa ſit, buccinam, quę in ſemetipſam ęreo circulo flectitur, cornu vero, quod ex vris agreſtibus argento nexum, temperatum arte et ſpiritu canentis flatu emittit auditum. Idē libro ſecundo ita ſcribit, Habet preterea legio tubicines, cornicines, buccinatores, tubicines ad bellum vocant milites, et rurſuʒ receptui canentes reuocant. Cornicines et buccinatores erant ornamentum totius legionis in ingreſſu, conflictuq; et eius reditu. Ouidius in Metamorphoſeon appellat aduncum cornu obliquam tibiam, dextra partem vnum, ſiniſtra duo foramina habentem, quam Mida in Phrygia inuenit, vt Plinius tradit. Ea in ſacris adhibebatur. Catullus. Tibicen, vbi canit Phryx curuo graue calamo et Ouidius I quarto Faſtorum. Protinus inflexo Berecynthia tympana cornu Flauit. Attamen inter nos, quamuis arcana Veneris quotidie verſentur inter amantes, volunt tamen cęlari. Non ſub Ioue, non in luce, et in aperto. Horatius. Mane ſub Ioue Frigido venator. At nunc nocturnis, eos damnat, qui quod nocte egerunt, die proferunt. Nec deſunt, quas tu, non modo puellas, quę tuę non fuerunt oſtendis, ſed etiaʒ quas nunquam attigiſti. Quę vera negarent, quę dicerent non eſſe vera, ſi quis verum exigeret. Et nulli, non omnibus puellis. Habent crimen, criminationem. Vbi nominis extat adulter, quando extat non re adulter, ſed ſolo nomine. Nos etiam ve ros parce, colligit amantes veros amores minime aut parce debere profiteri. Furta myſtica, clauſa et ſecreta. Nec ſuus Andromedę, Andromeda fuſca fuiſſe dicitur. Ouidius in Epiſtolis, Andromede patrię fuſca colore ſuę, placuit tamen illa Perſeo, qui eam a ceto liberauit, et vxorem duxit. Pēna mobilis, talaria deſignat. Perſeus enim a Mercurio dilectus talaria, et Petaſum accepit, et galeā qua indutus ex aduerſo non poterat videri. Accepit et a Vulcano falcem ex adamante factam, qua Meduſam Gorgona interfecit, auctor Hyginius. Omnibus Andromache, Andromache filia fuit Ætionis Thebarum regis, vxor que Hectoris, grandi corpore. Iuuenalis, Andromachen a fronte videbis, ea nomen accepit a virili pugna. Vnus qui modicam diceret, quamuis Andromache eſſe grandi ſtatura, id tamen tanquam vitium illi nunquaʒ exprobrauit Hector maritus, immo eaʒ eſſe modicam dicebat. Male fers, moleſte fers puellę vltimum. Incipiens amor, nouus amor. Dum nouus in viridi, inſitionem intelligit, de qua alias plura dicemus. Omnia ſentit, omnia vitia notat. Noue nares, iuuencę nondum aſſuetę Taurum pati. Taurorum terga recuſant, qui non didicere coitum pati, aut hoc dicit propter taurorum pondus, nam Plinius ſcribit foeminas taurorum vim non tolerare, et hanc ob cauſam ingredi in conceptu, aut certe per taurorum terga coria bubula intellige, quę primo ſolemus reijcere propter eorum malum odorem. At cum quis diutius illum pertulerit, uidetur odor ille non tam foedus, quam antea. Coria autem bubula detracta male olent, quemadmodum etiaʒ pelles caninę. Martialis, Non detracta cani tranſtyberina cutis. Nominibus mollire licet, puellę vitia aliqua honeſta

Conueniunt thalami furtis, et ianua noſtris
Parq; ſubiniecta veſte pudenda latet.
Et ſi non tenebras, at quiddam nubis opacę
Quęrimus, atq; aliquid luce patēte minus.
Tū quoq; cū Solē nōdū prohibebat, et imbrem
Tegula, ſed quercus tecta, cibumq; dabat,
In nemore, atq; antris, nō ſub Ioue iūcta volu
Tāta rudi populo cura pudoris erat. (ptas.
At nunc nocturnis titulos imponimus actis
Atq; emitur magno nil, niſi poſſe loqui.
Scilicet excuties omnes, vbi quęq; puella eſt,
Cuilibet vt dicas, hęc quoq; noſtra fuit.
Nec deſunt, quas tu digitis oſtendere poſſis,
Nec q̄q̄ attigeris, fabula turpis erit.
Parua queror, fingūt quędā, quę vera negarēt,
Et nulli non ſecum concubuiſſe ferunt.
Corpore ſi nequeunt, q̄d poſſunt, noīe tangunt,
Famaq;, nō facto crimine, crimen habet.
I nunc claude fores cuſtos odioſe puellę,
Et centum duris poſtibus adde ſeras.
Quid tuti ſupereſt, vbi nominis extat adulter
Et credi, quod non contigit eſſe, cupit?
Nos etiam veros parce profitemur amores,
Tectaq; ſunt ſolida myſtica furta fide.
Parcite preterea vitia exprobraſſe puellis,
Vtile quę multis diſſimulare fuit.
Nec ſuus Andromedę color ē obiectus ab illo,
Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
Oībus Andromache viſa eſt ſpatioſior ęquo,
Vnus qui modicam diceret, Hector erat.

Perſeus accepit talaria a mercurio

Andromache

Q đ male fers,aſſueſce, feres bñ, multa vetu-
Lenit,at incipiens oia ſentit amor. (ſtas
Dum nouus in viridi coaleſcit cortice ramus,
Concutiat teneruni quęlibet aura,cadet.
Mox,etiam ventis,ſpatio durata reſiſtit,
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes
Eximit ipſa dies omneis de corpore mendas,
Quodq; fuit vitium,deſinit eſſe mora.
Ferre nouę nares taurorum terga recuſant,
Aſſiduo domitas tempore fallit odor.
Nominibus mollire licet mala,fuſca vocetur,
Nigrior Illyrica cui pice ſanguis erit.
Si pęta eſt,Veneri ſimilis,ſi flaua,Mineruę,
Sit gracilis,macie quę male viſa ſua eſt.
Dic agilē,quęcunq; breuis,quę turgida, plenā
Et lateat vitium proximitate boni.
Nec quotus annus,eat,nec quo ſit nata require
Conſule,qui rigidus munera cenſor habet.
Pręcipue ſi flore caret,meliusq; peractum eſt.
Tempus,& albentes iam ligat illa comas.
Vtilis o iuuenes aut hęc,aut ſerior ętas,
Iſte feret ſegetes,iſte ſerendus ager.
Dum vires,anniq; ſinunt,tolerate labores,
Iam veniet tacito curua ſenecta pede.
Aut mare nauigijs,aut vomere ſcindite terrā
Aut fera belligeras addite in arma manus
Aut latus,& vires,operamq; afferte puellis,
Hęc quoq; militia eſt,hęc quoq; fecit opes.
Adde,qđ eſt illis operum prudentia maior,
Solus & artifices qui facit,vſus adeſt.

Pix Illyrica
Illyrij

appellatione poteris imminuere. Pice Illyrica,quę in Illyria naſcitur. Illyrios (vt Appianus tradit) Gręci eos exiſtimant,q ſupra Macedoniā,et Thraciam a Chaonis, et Teſprotis ad fluuiū Iſtrū ſedes hñt. Hi ſic cognominati ſunt ab Illyrio Polyphemi et Galatęę filio. De Illyria plura dicemus in cōmentarijs Triſtium Ouidij,quę propediē edemus. Proximitate boni, mutando vitium in bonum.

Nec quo ſit nata Conſule,aut quo anno nata ſit. Per cōſules enim tpa numerabant Romani. Suetonius,ſequentibusq; cōſulibus flamen Dialis deſtinatus eſt,et Martialis,Bis iaz pene tibi conſul trigeſimus inſtat. Quę rigidus munera cenſor habet, quod cenſorum eſt officium, quam rem docet Plutarchus in vita Catonis his verbis, Cenſura, cum alias res,tum vero,vt mores vitasq; diſcutiat, plurimo imperio,ac ptāte eſt. Vtq; de nuptijs,de liberoꝝ procreatione, deniuendi ratione, de conuiuijs diligenter inquirat, nullam denique omnium cupiditatum, ac inſtitutionum eſſe, quin adoriri,indagareque non oporteat. Hęc cum omnium magiſtratuū facile princeps ſit, vniuerſę rei publicę ſupremum, et perfectiſſimum locum habet. Et Cicero libro tertio de Legibus ita ſcribit, Cenſores populi, ciuitates, ſcoboles, familias, pecuniasq; cenſento, vrbis templa, vias, aquas,ęrarium,vectigalia tuento,populiq; partes in tribus diſtribuunto,exinde pecunias,ciuitatis ordines partiunto,equitū peditūq; plem diſtribuūto,cęlibes eſſe prohibento,mores populi regunto, probrum in ſenatu non relinquūto, bini ſunto, magiſtratum quinquennium habento, reliqui magiſtratus annui ſunto, eaque poteſtas ſemper eſto. Si flore caret,ſi caret florenti ętate. Eas autem intelligit,de quibus ſupra ita ſcripſit,Si te forte iuuat ſera,et ſapientior ętas. Sic et Terentianus

Cenſurę officium

Parme. florem ętatis appellauit puellam xvi. annorum. Albētes comas,capillos canos. Aut hęc, quę caruit flore ętatis. Aut ſerior,aut paulo maturior. Iſte feret ſegetes,ętatem carentis flore intelligit ex qua fructus tanquaz ex agro ſperandus eſſe dicit. Iſte ſerendus ager, iſta erit amanda.

Tolerate labores, non vmbratili vita marceſcendus eſſe dicit. Hęc quoq; militia eſt, militant, et qui amant, eſt enim amor militię ſpecies.

Hęc quoque fecit opes,in amore quoque eſt ſpes lucrandi coitum. Adde quod eſt, illis, quid in maturiori ętate ſperandum ſit docet. Operum, actionum ad coitum pertinentium. Maior, q̄ in iunioribus puellis. Vſus,aſſiduitas. Rependunt,cōpēſant. Munditijs, mundo muliebri, et lautitia quadam.

Et faciunt cura.i. ſollicitudine efficiūt.

Vtq; uelis Venerem, coeunt mille modis.

Nulla tabella,nulla tabella continens uaria concubitus genera,ut libris ſuis docuit Elephantis,ex q. bus Tiberius cubiculū inſtruxit ęditus picturis, quales libri deſignabant, unde ē in obſceno carmine Lalage Priapo tabellaz dedicans hęc ait. Obſcęnas rigido Deo tabellas. Ducens ex Elephantidos libellis. Dat donum Lalage, rogatque tentes. Alium,ſi pictas opus edat ad figuras. Flauius Vopiſcus ſcribit librum Elephantinum fuiſſe, in quo ſenatus conſulta ſcribebantur. Tactu irritata uoluptas,ſentiūt illę,inquit,cum reſoluendū eſt: idq; irritata libidine tactu ipſo,et crebra agitatione.

Elephantidos libelli

Quod iuuat, quod placet,et delectat. Ex ęquo, quia uir et foemina pariter reſoluuntur. Ferūt ex ęquo, ęqualiter reſoluuntur,cum ſentit foemina irritatam eſſe libidinem,quod puellę iuniores non faciunt. Odi quę pręb et,odi illam quę properat in coitu, ut cito ad lanificium redeat, quia nullam cum his capio uoluptatem. Sicca uelis

Illę mūditijs annorum dāna rependunt,
Et faciunt cura, ne videantur anus.
Vtq; velis Venerem iungunt per mille figuras,
Inuenit plures nulla tabella modos.
Illis ſentitur non irritata voluptas,
Quod iuuat, ex ęquo foemina, virq; ferunt.
Odi concubitus, qui nō vtrinq; reſoluunt,
Hoc eſt, cur pueri tangar amore minus.
Odi quę ꝑbet, quia ſic prębere neceſſe eſt,
Siccaq; de lana cogitat illa ſua.
Quę datur officio, nō ē mihi grata voluptas,
Officium faciat nulla puella mihi
Me voces audire iuuat ſua gaudia faſſas,
Vtq; morer memet, ſuſtineāq; roget.
Aſpiciā dominę victos amentis ocellos,
Langueat, et tangi ſe vetet illa diu.
Hęc bona non primę tribuit natura iuuentę,
Quę cito poſt ſeptem luſtra venire ſolent.
Qui ꝑperant, noua muſta bibāt, mihi fundat
Cōſulibus ꝑſcis cōdita teſta merū. (anitū
Nec platanus, niſi ſera, poteſt obſiſtere vento,
Et lędūt nudos prata nouella pedes.
Scilicet Hermionen Helenę pręponere poſſes?
Et melior Gorge, q̃ ſua mater erat?
Ad Venerem quicunq; voles attingere ſeram,
Si modo duraris, pręmia digna feres.
Conſcius ecce duos accepit lectus amantes,
Ad thalami clauſas muſa reſiſte fores.
Sponte ſua ſine te celeberrima verba loquētur
Nec manus in lecto lęua iacebit iners.
Inuenient digiti, quid agant in partibus illis,
In quibus occulte ſpicula tingit amor.
Fecit ī Andromache prius hoc fortiſſimus He (ctor,
Non ſolum bellis vtilis ille fuit.
Fecit et in capta Lyrneſide magnus Achilles,
Cū premeret mollem lapſus ab hoſte torum.

tate coitus laſſa, vel quę nō reſoluta eſt. Quę datur officio, quę beneficio et mercede preſtatur, nō voluptatis cauſa. Me voces audire iuuat, laſciua verba deſignat, quibus vtunt in coitu, ſicut vita et ala, quod verbis grecis notat Iuue. Hęc bona, has voluptates quę ſunt in ea, quę caret flore. Poſt ſeptē luſtra, poſt trigeſimū quintū annum. Primę iuuentę, puellis minoribus natu.

Qui properant, q cito reſoluunt. Noua muſta, puellas iuniores. Mihi fundat animū, det mihi foeminam quę expleuit trigeſimumquintum annū. Conſulibus priſcis, veteribus ꝯſulibus, vina enim quot annos haberēt per conſules deſignabant. Martialis, Quę bis frontino conſule plena fuit. Condita teſta, appoſitio figura eſt, ideſt dolia terrę infoſſa, vt fieri ſolitum fuiſſe Plinius libro decimoquarto teſtatur. Idem docet cellas vinarias ex terra fieri ſolitas, vt et noſtra etate in inſula Cypri fieri annotaui, nam Plinij temporibus circa alpes ligneę fieri cępere, circulisq; cingi. Nec platanus, niſi ſera poteſt, Platanus arbor ē vmbrę gratia tantum petita orbe, vt Plinius docet, fuitq; in vſu apud Romanos ad vmbras inambulationū, quē vſum docuere Athenę. Viſę n. ſunt in academia primum platani vnius vmbris trigintaſex cubitorum luxuriantibus. Mero alebant, id enim compertum eſt radicibus prodeſſe, inde (vt Macrobius ſcribit) Hortenſius orator petijt a Cicerone diem actionis cōmutari, quoniam ipſe erat iturus eo die in Tuſculanum ad platanos ſuas vino irrigandas. Platanis Romanos in recitatione poetarū vſos fuiſſe docet Iuue. cum inquit. Frontonis platani cōuulſaq; marmora clamant. Martialis Platanū viduā appellat. Locus vero platanis conſitus ab eodē Plataon appellatur.

Dolia terrę iſfodiebantur

Cellę vinarię

Platanus

Plataon

Obſiſtere vento, platanis frigus nocere, et ventos innuere et Plinio videtur, ſcribenti ab his ęſtate arcendum eſſe Solem, hyeme admittendū. Hermionen, filiam Helenę et Menelai. Et melior Gorge, gorge filia fuit althęę matris Meleagri, et Oenei Regis Calydonię. Ad Venerem ſeram, ad coitum mulieris, quę trigeſimū quintum annum exceſſerit. Conſcius ecce duos, muſam alloquitur, eamq; reijcit ab amantibus, dicturus. quę ab ipſis foediſſima in lecto agitantur. In capta Lyrneſide, in Hippodamia ex oppido Lyrneſo, vt diximus. Velis maioribus, maiori curſu, hoc eſt ne celerius q̃ amica reſoluaris. Deſine, morare. Cum mora nō tuta eſt, cum times deprehendi, ſi diutius ī coitu fueris moratus. Totis remis, totis viribus. Admiſſo equo, celeri eq.

Gorge

Serta myrthea, q̄ res Veneris deſcripſerim, cui myrtus dicata eſt, qua Lyrici et Elegi poetę coronabantur. Papinius. Nunc ab intonſa capienda myrto Serta, et alibi. Mitiſq; incedere vates Maluit, et monſtra laurus ſubtexere myrto. Podalirius, fuit hic Æſculapij filius, et frater Machaonis, vt antea dictum eſt. Pectore, eloquentia. De Neſtore in primo Iliados ita ſcribit. Homerus. Surrexit Neſtor Pyliorum, et imperio et facundia longe princeps, cuius ex ore dulcior melle fluebat oratio, vir ſapientia ſimul, et annis. Siquidem tertiam iam ętatem hominum viuebat, et cum multis, qui iam deceſſerant vna floruerunt. Quantus erat Calchas extis, Calchas (vt in primo Iliados ſcribit Homerus) Teſtoris filius fuit,

Myrto coronabāt poetę Elegi

Neſtoris facūdia

Calchas

Illis te manibus tangi Briſea ſinebas,
Imbutę Phrygia que nece ſemper erant.
An fuit hoc ipſum,quod te laſciua iuuaret?
Ad tua victrices membra venire manus?
Crede mihi,Veneris nõ eſt pperãda voluptas,
Sed ſenſim tarda perficienda mora.
Cũ loca reppereris,quę tãgi foemina gaudet,
Nõ obſtet,tangas quo minus illa,pudor.
Aſpicies oculos tremulo fulgore micantes,
Vt Sol in liquida ſępe refulget aqua.
Accedant queſtus,accedat amabile murmur,
Et dulces gemitus,aptaq; verba ioco.
Sed neq; tu dominam velis maioribus vſus
Deſere,nec curſus ante eat illa tuos.
Ad metã properate ſimul,tũc plena voluptas
Cum pariter victi foemina,virq; iacent.
Hic tibi ſeruandus tenor eſt,cũ libera dantur
Otia,furtiuum nec timor vrget opus.
Cũ mora nõ tuta eſt,totis incumbere remis
Vtile,& admiſſo ſubdere calcar equo.
Finis adeſt operi,palmam date grata iuuetus
Sertaq; odoratę myrtea ferte comę.
Quãtus apud Danaos Podalirius arte medẽdi,
Aeacides dextra,pectore Neſtor,erat,
Quãtus erat Calchas extis,Telamonius armis
Automedon curru,tantus amator ego
Me vatem celebrate viri, mihi dicite laudes,
Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi vobis,dederat Vulcanus Achilli,
Vincite muneribus,vicit vt ille,datis.
Sed quicunq; meo ſuperarit Amazona ferro,
Inſcribat ſpolijs,Naſo magiſter erat.
Ecce rogant tenerę,ſibi idem pręcepta , puellę.
Vos eritis chartę proxima cura meę.

Publij Ouidij Naſonis liber ſecundus de
Arte amandi explicit.

fuit,longe omnibus diuinandi peritia,q̃ ab Apolline didicerat,pręſtantiſſimus, atq; omnia cognita habens,quę fuerunt, quę ſunt,quę erunt, quẽq; virũ Gręci ad Troiã venientes diuinũ putauerunt,cuius diuinatione ſuę nauigationis ducẽ haberent. Dictis ſcrib. Calchanta fuiſſe Teſtoris Troiani filium, et haruſpicam peritiſſimum, qui ab Apolline monitus, vt dimiſſis Troianis,Gręcos ſequeretur, Deo paruit.Eum ſcri. Seruius a Mopſo perita diuinandi ſuperatum dolore interijſſe. Telamonius, Aiacem Telamoniũ virũ fortiſſimũ intelligit,qui multũ ſua virtute Gręcis pfuit, demũ ſuperatus in iudicio, et petitione armorũ ab Vlyſſe in furorẽ verſus eſt,et acceptis loris diſcurrebat p ſiluas , minabaturque iudicibus,qui arma Vlyſſi adiudicaſſent, et verberans arbores,et alalia, credebat iudices ferire.Sed cũ poſtea reſciſſet , q̃ per inſaniã fecerat, pudore affectus, gladio ſe interemit.De eo multa Ouid.in decimotertio Metamorphoſeon. Dederat Vulcanus Achilli, mortuo.n.Patro. ẽ eo ab

Aiax Telamonius.

Hectore Achillis armis ſpoliato,Thetis a Vulcano petijt,vt in eius gr̃a; arma filio fabricaret, ita.n. ẽ apd Homer; l.xviii. Iliados, illũ alloquit. Hac ego nũc gr̃a ad tua genua ſupplicatũ venio,vt filio meo breui morituro clypeũ, thoracẽ, ocreas, caſſidẽ n:is malleis fabricatã,q̃ĩ ãte hẽbat largiaris,perijt ſ dus amicus a Troianis cęſus, cuius morte męrẽs humi pſtratus iacet, tũ demum Vulcanus armis pulcherrime fabricatis ad Achillis mẽſ; attulit,q̃ tãq̃ accipiter e niuoſo olympo, ad filiũ deferẽs pperauit.

Arma Achillis fabricata a Vulcano

Muneribus datis, datis armis et pręceptis meis. Superarit Amazona,ſubegerit puellam,quã iccirco Amazona appellat, q amantes dicũtur milites eſſe Cupidinis , vt Amazonę foeminę militiã quoq; ſuam exercent.Vnde paulo ante dixit, militię ſpeciẽ eẽ amorem.Et ad Atticum ita ſcribit in amoribus , Militat omnis amans , et habet ſua caſtra Cupido Attice, crede mihi , militat omnis amans.

P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIVS.

Arma dedi Danais in Amazones, arma ſuperſunt,
Quę tibi dem, et turbę Penthesilea tuę.
Ite in bella pares, vincant, quibus arma Dione
Fauerit, & toto qui volat orbe puer.
Non erat armatis ęquum concurrere nudas,
Sic etiam vobis vincere turbe viri.
Dixerit e multis aliquis, cur virus in angues
Adijcis? et rapidę tradis ouile lupę?
Parcite paucarum diffundere crimē ī omneis
Spectetur meritis quęq; puella ſuis.

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARRATIONES IN VLTIMVM VOLVMEN OVIDII DE ARTE AMANDI

Arma dedi Danais. Fatetur Ouid. ſe primis duobus voluminibus dediſſe precepta amatoria, et docuiſſe amantes, quibus modis poſſent puellas ſubigere. Nūc e diuerſo pollicetur, ſe puellis quoq; arma allaturum, quibus ſe tueri poſſint contra hominum ictus non enim ęquum fuerat puellas nudas et ſine armis in aciē deſcendere. Ab his vero ſperandas eſſe victorias dicit, quibus ipſa Venus militię huius ſpectatrix, et princeps magis fauerit Danais viris pugnantibus contra puellas, vt Danai ī bello Troiano [Amazões] contra Amazones, q̄ iuuſtis infantiū dexterioribus mămis, ne ſagittarū iactus impediretur, ita appellatę ſunt, vt in .ij. ſui Epitomatis docet Iuſti. Diodo. ſcr. penes Thermodonta fluuiū primo Amazonum gentem fuiſſe, q̄ viris ſimiles bellicis artibus, viribusq; corporis pſtabant. Earum regina exercitu mulierū coacto exercuiſſe tradit eas militari diſciplina, ac nōnullas ex vicinis gētibus expugnaſſe. Holes ad texturam, muliebriaq; deputauit exercitia, lege ſtatuit, vt ſolę foeminę in re militari erudirentur, viris interdicta eſſent arma, ſeruiliaq; officia permiſſa. Maribus, qui ex eis naſcebant, crura ac brachia debilitabant, quo bello inutiles fierent, foeminis dexteram inurebant mămā, ne pugnę īpedimēto eſſet, ex quo et Amazonum eis eſt inditum nomē. Et tur. Pen. tu. per [Pēthesilea] Amazones et cateruam Penthesileę, foeminas oēs deſignat Fuit autem Penthesilea Amazonum regina Martis filia, quę (vt Diod. ſcri.) ſuarū cęde perterrita, cū Amazonū reliquis ex pria pfuga Troianis auxilio affuit, ac poſt Hectoris obitū multis pclaris belli facinoribus editis, ab Achille īterfecta eſt. Hanc poſtremā Amazonū pcipua virtute extitiſſe, reliqūsq; deinceps eius gentis defeciſſe ferunt. Pares, vtrinq; armati. Puer, Cupido. Cur vi. in an. Adi. cur venenum addis ſerpenti, cū id illi a natura ſit traditū, ex quo innuit mulieres natura callidas, fore his pceptis magis inſidioſas amātibus. Virus aūt hic pro veneno accipit, cū alias virorē ſignificet, vn̄ et ſit virulētus. Papinius. Iungā ipſe manus, atq; oē benignę virus. [Virus Virulentus] Minor At. Menelaus ex duobus fratribus minor natu, hoc dicit propter Helenā, q̄ Paridē marito Menelao pPoſuit. Heleneſq; ſo. Clytēneſtrā, quę cū Ægiſtho adultero (vt diximus) rē hēbat. Maior At. Agamēnon. [Amphiaraus.] Criminis, criminatiōe. Si ſce. Oecl. Amphiaraū Oeclei filium dicit augurandi arte peritiſſimū, q adoleſcens Argonautas ſecutus eſt dicente Statio. Iā tūc prima cus pube virūt Semideos inter pinus cū Theſſala reges Duceret. Sed cū poſtea ſuaderent amici Polynicis, vt ad bellū Thebanū duceretur, iſq; pręuideret, ſi ei bello affore(t) ſe periturū, idq; ppea recuſaret, ſerūt Polynicē aureū torquē a Venere Hermione datū Amphiraū vxori, quo belli ſocietatē viro pſuaderet, donaſſe Eo tpe Amphiaraus [Eriphyle] Adraſtusq; de regno diſſidētes ad Eriphylēs Amphiarai pīugis Adraſti ſororē oē diſſenſionū iudiciū reiderunt, illa pro Amphiarao ſniam tulit, adijciens, vt belli Thebis inferēdi ſocius, adiutorq; eſſet. Amphiaraus exiſtimans ſe ab vxore pditū ad bellū ſpopondit ſe aditurū, ſed Alcmeoni filio īperauit, vt poſt ſuū obitū Eriphylē perimeret, qd̄ pris mădatū poſtea executus, facti pſcientia in inſaniam verſus eſt. Amphiaraus vero in terrę hiatū cum curru delatus, abſorptusq; nūq̄ poſtea viſus ē.

Talaonię Eri. Talaonis Arginorum regis filię. In vi. equis, in curru, qui ab equis vinentibus

Si minor Atrides Helenen, Heleneſq; ſororē,
Quo premat Atrides crimine maior hēt.
Si ſcelere Oeclides Talaonię Eriphyles
Viuus, & in viuis ad ſtyga venit equis.
Eſt pia Penelope luſtris errante duobus,
Et totidem luſtris bella gerente viro.
Reſpice Phyllaciden, & quę comes iſſe marito
Fertur, & ante annos occubuiſſe ſuos.
Fata Pheretiadę coniux Pagaſęa redemit,
Proq; viri eſt vxor funere lata ſui.
Accipe me Capaneu, cineres miſcebimus in-
Iphias, in medios deſiluitq; rogos. (quit,
Ipſa quoq; & cultu ē, & noīe foemina virtus,
Nec mirum, populo ſi placet illa ſuo.
Nō tamē hę mentes noſtra poſcunt ab arte,
Conueniunt cymbę vela minora meę.
Nil, niſi laſciui per me diſcuntur amores,
Femina precipio quo ſit amanda modo.
Femina nec flāmas, nec ſęuos excutit arcus,
Parcius hęc video tela nocere viris.

Penelope

trahebatur. Si ſce.q; maritum prodidit. Ouid. de ſine titulo. Ex quibus exierat, traiecit viſcera ferro Filius, et pęnę cā mortis fuit. Eſt pia Pene. Penelope eſt caſta, et in maritū pia. Fęminas.n. pleraſq; bonas eſſe docet exemplis. Penelope āt Icari, et Polycaſtę filia, Vlyſſis vxor, marito ad bellum Troianum profecto, ſemper in coniugali fide permanſit inter laſciuiſſimam procorum turbam. Luſtris duo. annis decem, qbus poſt bellū Troianū errauit, et mores hoīus multorum vidit, et vrbes, vt elegantiſſime cecinit Home. Totidem lu. decē alijs annis quibus pugnatum eſt ꝯ Troianos. Proper. Penelope potuit biſdenos ſalua per annos Viuere tam multis foemina digna procis.

Proteſilaus

Reſpice Phyllacidē, reſpice Proteſilaū, qui (vt in.ij. Iliad. ſcri. Home.) ad Troiā cū.xl. nauibus nauigauit, quē ex cunctis grecis primū e naui in litus incidentē vir Dardanus interemit, cuius mors magnum vxori, magnum deſolatę domui, magnū etiā bellatoribus ſocijs deſyderiū reliq̄t. Nam cū Laodamia eius vxor Acaſti filia, maritū in bello cecidiſſe intellexiſſet, optauit, vt eius vmbram videret, q̄ re ꝯceſſa, non deferens tā in eius amplexibus perijt vt in

Phyllacides

vi. Aen. Serui. docet Prop. Illic Phyllacides iucundę ꝯiugis heros, Non potuit cęcis immemor eſſe locis. Proteſilaus autē Phyllacides a Phyllace Phthiotię re-

Phyllacis

giōis Theſſalię vrbe, quę ſub eius fuit imperio, vt in .ij. deſcribit Stra. appellatus eſt, vel ab auo Phyllaco Iphicli p̄re. Laodamia quoq; Phyllacis a poetis appellatur. Comes iſſe marito, mortua.n. Laodamia in amplexu vmbrę Proteſilai cū eo comes ad inferos ꝓfecta eſt, non ad bellū Troianum, vt q̄dā

Hypſicratea

putant. Sunt q̄ hoc ad Hypſicrateam Mithridatis vxorem quam Plut. pellicem fuiſſe ſcribit, referendum putent, quę ob virilitatē, audaciāq; Hypſicratea a rege appellata viri Perſici habitū, cultūq; ſumens, ac equū illū fugientē Pompeius infatigabili curſu regij corporis gerens curas comitata eſt, quouſq; ad caſtellū Inoram, in quo regis gaza ꝯdebatur, ꝑuentum eſſet. Tunc rex proximo vndiq; morti ſerū ferre venenū dedit, vt nemo, niſi voluntarius in poteſtatē hoſtium veneriit. Hęc Plut. q̄bus verbis ꝯijcit Hypſicrateā veneno perijſſe. Sed melius ē, vt de Didone intelligas, quę cū a ciuibus cogeret,

vt Hiarbę regi mauritanoq; nuberet, q̄bus, niſi id illa feciſſet, bellum denunciarat, ſumpto trimeſtri ſpatio, et pyra in vltima parte vrbis extructa, velut placatura mariti manes, Iſeniaſque ante nuptias miſſura multas hoſtias mactauit, et ſumpto gladio pyram ꝯſcendit, atq; ita populum reſpiciens iuraram ſe ad virum ſicut pręceperat dixit, vitamque gladio finiuit, ad quod alludens Ouid. eā comitē marito iuiſſe dicit Sichęo, et ante annos occubuiſſe, quod etiā Maro deſignat, cum inq̄t. Nam q; nec fato merita, nec morte peribat. Sꝫ miſera ant̄ diem. Didonis hiſtoriam narrat Iuſti. li. xviij. De ea tale Auſonij extat Epigrāma, q̄d pridem Mediolani cū alijs multis reperit nr̄ Georgius Merula. Didonis.n. imago ita ab illo fingit̄ loqui illa ego ſum Dido vultu, qui conſpicis hoſpes, Aſſimulata modis pulchraq; mirificis. Talis eram, ſed non Maro, quā mihi finxit erat mēs, Vita nec inceſtis lęta cupidinibus, Nāq; nec Æneas vidit me Troius vnq̄. Nec Libyam aduenit claſſibus Iliacis. Sed furias fugiens, atq; arma procacis Hiarbę, Seruaui fateor morte pudicitiam. Pectore transfixo caſtos quod pertulit enſes Non furor, aut lęſus crudus amore dolor. Sic cecidiſſe iuuat viui ſine vulnere famę. Vita viris poſitis mœnibus oppetij Inuida cur in me ſtimulaſti muſa Maronē, Fingeret vt noſtrę dāna pudicitię. Vos magis hiſtoricis lectores credite de me. Quam qui furta Deum, concubituſq; canunt. Falſidici vates temerant carmine verum, Humaniſq; Deos aſſimulant vitijs. Fata Pheretiadę, Admetus Pheretij filius Theſſalus, vt Diodorus ſcribit, Alceſtem Pelię filiam vxorem duxit, quę tanto amore maritum dilexit, ut pro eo mortem non recuſarit, cum eius parentes id facere neglexiſſent. Quod (ut Plato ſcribit in conuiuio) ita Dijs gratum fuit, ut hanc ab inferis continuo ſuſcitarint, tam egregio facinore delectati, dicente Papinio: Si Chelim Odryſiam pigro tranſmiſit auerno Cauſa minor, ſi Theſſalicis Admetus in oris Silua vna alteram Phyllaceïda rettulit vmbram. Hiſtoriam habes apud Valerium de amore coniugali. et Eurypides Alceſtidis Tragediam ſcripſit. vnde a Iuuenale dictum eſt. Spectant ſubeuntem fata mariti Alceſtem. Coniux

Auſonij de Didone epigrāma

admetus Alceſte

Sepe viri fallunt, teneræ non ſepe puellæ,
  Paucaq; ſi quæras, crimina fraudis habent.
Phaſiadem matrem fallax dimiſit Iaſon,
  Venit in Aeſonios altera nupta ſinus.
Quantũ ad te Theſeu volucres Ariadna mari
  Pavit, in ignoto ſola relicta loco.
Quære nonem vicibus cur vna feratur, & audi
  Depoſitis ſilvas Phyllida fleſſe comis.
Et famã pietatis habet, tamen hoſpes & enſem
  Præbuit, & cauſam mortis Eliſa tuæ.
Quid vos perdiderit, dicam, neſciſtis amare,
  Defuit ars vobis, arte perennat amor.
Nunc quoq; neſcirent, ſed me Cytherea docere
  Iuſſit, & ante oculos conſtitit illa meos.
Tum mihi quid miſeræ dixit meruere puellæ?
  Traditur armatis vulgus inerme viris.
Illos artifices gemini fecere libelli,
  Hæc quoq; pars monitis erudienda tuis.
Probra Therapnææ qui dixerat ante maritæ,
  Mox cecinit laudes proſperiore lyra.

Pagaſæ Pagaſæa, Alceſtis Theſſala. Pagaſæ enim ſunt Pheræorum emporium, dictæ (vt Strabo ſcri.) pp vicinos fontes, i. pagas, qui frequentes aquarum vbertatẽ effundunt, vel quod eo in loco Pelias Argo navem

Pagaſæa navis compegerit, quæ Pagaſæa ideo a poetis appellata fuit, et Iaſon Pagaſæus. Accipe me Capaneu Euad

Euadnæ tres nas tres fuiſſe cõperio vnam Neptuni et Pitanes, quæ ab eurota progenita eſt. Aliã Peliæ regis filiã, quã Iaſon Oeneo Cephali Phocẽſium regis vxorẽ tradidit, vt meminit Diodorus. Tertiam Iphiæ filiam, quæ Capaneo nupſit, qui in bello Thebano, dũ ſchalis magno impetu murum aſcẽderet, periit. Euadne vero vxor nimio amore cõiugis, ſe in eius rogum ardentem precipitavit. Ipſa quoq; et cetera. Virtus et nomine, et habitu muliebri Romæ colitur, quod ſignificat in eo ſexu virtutem eſſe, nec eum ſcelus admittere, vt fecere illæ, quas commemoravit.

Virtutis templũ Virtutis autem templum Romæ erexit Marcellus, vt docet Livius in .vij. ſecundi belli punici, & Valerius Maximus. Populo ſuo, muliebri turbæ. Hæ mẽtes, virtute præditæ. Vela minora, mulieres minus bonæ. Flãmas, amoris faces. Excutit, reiicit.
Parcius, rarius, quia homines ſunt magis callidi.
Fallunt, foeminas decipiunt. Phaſiadem matrem, Medeã a Phaſi Colchorum fluuio dictã. Probat autem puellas ſepius falli, quam viros. Altera nupta. Creuſa, quam a Diodoro Glaucem appellari diximus.
In ſinus Aeſonios, in ſinus Iaſonis Aeſonis filij. Hiſtoriam antea diximus. Quantum ad te Theſeu, cum Theſeus in Cretam navigaſſet, Ariadne

Ariadnes fabula Minois filia eius ſpecie capta, docuit eum, quo pacto poſſet Minotaurum occidere, deinde cum eo noctu clam recedens in inſulam appulit olim Diam, poſtea Naxum appellatam, ibi ferunt Dionyſium Ariadnes pulchritudine captum a Theſeo virginẽ abſtuliſſe, duxiſſeq; vxorem, auctor Diod. Ouid. tamen ſcribit eam dormientem a Theſeo in inſulam relictam. Pavit volucres marinas, per te potuit mori et marinas aves paſcere. Novem vicibus, novies, hoc eſt ſepius, vt proſpiceret, an Demophoon rediret. Magis tamen placet vt per novem vias intelligas vrbem Thraciæ. Interpres. n. Lycophronis ſcribit in Alexãdra Phyllida Demophoontem ad vſq; novem vias ſecutam fuiſſe, quæ Thraciæ civitas Amphipolis alio nõie dicta eſt, vt ſcribit

Thucydides et Suidas, cumq; illic Demophoontem fruſtra diu expectaſſet, impar amori Phyllis, mortem ſibi conſcivit, vnde et alibi poeta dixit, Nona terebat miſeræ via, et in lib. ſecundo de Re. amo. ait, Et per quod novies ſepius iſſet iter, vbi in omnibus locis intelligit de ea vrbe Thraciæ, quæ novẽ viæ dicebantur. Cur vna feratur, cur vna Phyllis eat ad littus, in quibuſdam exemplaribus ita legitur. Quære novem curriſſe vices dicatur, idem tamen eſt ſenſus. Et audi Depoſitis ſilvas Phyllida fleſſe comis, ordo eſt, Et audi ſilvas fleſſe Phyllida, depoſitis comis, per ſilvas autem amygdalum arborem deſignat, in quã ſine frondibus mutata eſt Phyllis, a qua Phylla græce folia appellata ait Ser. ſcri.

Phyllis in Amygdalum

Phylla

Eliſa Eliſa, Eliſa eſt nomen Didonis proprium. Dido. n. lingua Phæniſſa virago dicitur.

Dido

Perennat, durat.
Neſcirẽt, ignorarẽt puellæ amandi modũ. Gemini libelli, duo volumina ſuperiora. Probra The.

Steſicorus poeta Steſicorum poetam deſignat, in cuius ore infantis luſcinia, cecinit (vt Pli. tradit) mirabili auſpicio, ſummũ eũ poetã futurũ cõmonſtrãs. Hic in Helenã carmen contumeliæ plenũ ſcripſit, quo Caſtor et Pollux eũ luminibus privarũt, ſed cũ in ſomno monitus Palinodiã, id eſt contrariũ cantũ cecinisset, viſum recepit. Hora. Infamis Helenæ Caſtor offenſus vice, Fraterq; magni Caſtoris victi prece, Adepta vati reddidere lumina. De Steſicoro ita ſcri. Plato in Phædro. Eſt autem his, qui cõfabulando peccãt, expiatio quædã vetus, quam Home. nõ novit, ſed Steſicorus, oculis. n. privatus ob Helenæ vituperationẽ nõ ignoravit cæcitatis cauſam, vt Home. ſed vtpote muſicus eã agnovit, itaq; ſtatim illa fecit carmina. Nõ verus ſermo ille fuit, nec navibus altis Exiſti fugiẽs, nec adiſti pergama Troiæ, atq; ita edito poemate, quã Palinodiã, i. cantum contrariũ vocant, cõfeſtim viſum recuperavit amiſſum. Maritæ The. Therapne oppidum fuit Laconiæ, vt Mella ſcri. et Pli. ibi nata eſt Helena, vnde a poetis Therapnæa

Terapnæ appellatur. Oui. Rure Therapnæo nata puella phrygem. Proſperiore ly. quia viſum receperat, quaſi innuat Steſichori exẽplo læſas foeminas placandas eſſe, dando et illis præcepta, quæ viris contra eas dederat.
Petenda eſt, hoc eſt a Dijs petendum, ne foeminam lædas. Granaq; pau. paucas myrti bacas.
Acceptis, donis Myrti a Venere ſumptis. Ceſſit o. ſcribendi difficultas amota eſt, favente Venere.

Quas

Quas pud. et le. nam matronas et caſtas relijcio. Edits, manifeſtatis, oſtēditis. Quiḋ canent, qui arent. Violaria, frutices violas gignētes. Hac mi. de ſpi. de hac ſpina, q̄ aruit, et vbi ante fuerant ro- ſę, nil pter ſpinas videmus, ſic alibi. Nec ſemper vio lę, nec ſemp lilia florent. Et riget amiſſa ſpina relicta roſa. Roſa aūt (vt Plinius docet) naſcit ſpina verius, q̄ arbo- re, cuius vſum in coronamētis fuiſſe apō eundē legimus. Nec t. f. vt ab amantibus fieri ſolet. Horat. Parcius iunctas quatiūt feneſtras, ictibus crebris iuuenes proterui. Nec tibi ſomnos adimit, amatq; ianua limen. Nocturna ri. nocturnis conuicijs. Frangeẗ pulſando crebris ictibus rumpe- tur. Spſa nec inue. nocte coronati amā- tes ſtabant ante limē amicę, et excluſi coronas relinquebāt. Oui. At tu non lętis detracta corona capillis, Dum ſuper tota limina nocte iace. Idem etiam docet Proper. In pri. ea Elegia. Quę fueram magnis olim patefacta triumphis Ianua. Ani. a puerili ętate. ſolent enim plerunq; inter ceteros capillos cani reperiri ea ętate. Anguibus exui. docet Pli. angues hiberno ſitu mēbrana corporis obducta foeniculi ſucco impedimentum illud exuere, nitidiq; vernare. Eosdem etiam alibi ſcribit ſenectutē exue re, eamq; protinus deuorare, vt ranę et rubetę, quę plurimis referte medicaminibus deponunt ea quotidie, ac reſumunt, a paſtu uenena tantum ſibi reſeruantes. Nec faciunt ceruos, cornua cerui mares habent, eaq; omnibus annis ſtatuto veris tempore amittunt, et latent amiſſis, velut inermes. Indicia ętatis in illis gerunt ſingulis annis adijcientibus ramos vſq; ad ſexēnes. Ab eo tpe ſilia

Rosa

Angues exuunt ſenectam

Ceruorum ſenecta

rubuiſcunt, nec pt ętas diſcerni, ſed dentibus, q̄s paucos hēt, aut nullos ſenecta declarat nulliq; l imis cornibus rami. Vita his longa, centeſimum annū excedunt. Febrium morbos nō ſentit hoc animal, quin et medetur huic timori. Adde q̄ & partus, partus quoq; ipſe puellis adimit iuuentę flores, qui antequā eueniat, vtendū eſt ętate colligit. Latmius End. Deaq; exēplis dicit veneri indulgendum eē. Endymiō aūt dictus eſt Lunam amaſſe, et illam eum dormientem fouiſſe amplexu in Latmio monte Carię, quē (vt ſcribit Plin.) primus eius curſum, deprehēdit. Nec Ce. Auroram Cephali amore captā docet Oui. in. vi. Met. et Ser. in. vi. Æne. Deę ro. Aurorę. Vt taceā de te, Venerem amaſſe Adonim, & eum ab apro occiſum fleuiſſe, iam antea diximus. Æneam, Ex Venere et Anchiſe natus eſt Æneas. Hermionē q; Hermione filia fuit Veneris, et martis, q̄ Cadmo nupſit. Diodo. ſcribit nō Hermionem, ſed Harmoniam Iouis et Electrę filiam, Cadmo nupſiſſe. Euſebius quoq; Harmoniam, non Hermionem nominat. Cōſtant, pmanent. Et tamen vlla viro, ordo eſt. Et tamen vlla mulier, inqt, viro nō expedit. i. non ꝯuenit, non prodeſt foeminę cum viro rem habere. Perdis aquā, quam ſumis. ſemen genitale intelligit, vt in Obſceno carmine, Vade per has vites, q̄rū ſic carpſeris vuas, Quas aliter ſumas, hoſpes bibis aquas. Nec vos proſti. nec vos proſternit, et viris tanquam meretrices ſupponit. Sed me flaminibus, ſenſim inquit ingrediamur, donec ad pręcepta ventum ſit, quod faciunt nautę, qui in portu facilioribus ventis vtuntur, at egreſſi in altum expandūt maioribus ventis vela,

Endymion lunam amauit

Hermione

Harmonia

Si bene te noſti, cultas ne lęde puellas,
Gratia, dum viuis, iſta petenda tibi eſt.
Dixerat, & myrti (myrto nam vincta capillos
Conſtiterat) folium, granaq; pauca dedit.
Senſimus acceptis numen, quoq; purior ęther
Fulſit, & e toto pectore ceſſit onus.
Dum facit ingeniū, petite hinc pcepta puellę,
Quas pudor, et leges, & ſua iura ſinunt.
Venturę memores iam nunc eſtote ſenectę,
Sic nullum vobis tempus abibit iners.
Dum licet, et veros etiam nunc editis annos,
Ludite, eunt anni more fluentis aquę.
Nec quę pręterijt, curſu reuocabitur vnda,
Nec quę pręterijt hora, redire poteſt.
Vtendum eſt ętate, cito pede labitur ętas,
Nec bona tam ſequitur, q̄ bona prima fuit.
Hos ego, qui canent frutices, violaria vidi,
Hac mihi de ſpina grata corona data eſt.
Tempus erit, quo tu, q̄ nunc excludis amātes,
Frigida deſerta nocte iacebis anus.
Nec tua frangetur nocturna ianua rixa,
Sparſa nec inuenies limina mane roſa.
Quā cito (me miſerū) laxant corpora rugis,
Et perit in nitido qui fuit ore color.
Quasq; fuiſſe tibi canas a virgine iuras,
Spargentur ſubito per caput omne comę.
Anguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas,
Nec faciunt ceruos cornua iacta ſenes.
Veſtra ſine auxilio fugiūt bona, carpite florē,
Qui niſi carptus erit, turpiter ipſe cadet.
Adde, quod & partus faciunt breuiora iuuentę
Tempora, continua meſſe ſeneſcit ager.
Latmius Endymion nō eſt tibi Luna rubori,
Nec Cephalus roſeę pręda pudenda Deę.
Vt taceā de te, quem nūc quoq; luget, Adoni,
Vnde hēt Aeneam, Hermionenq; Venus.
Ite per exemplum genus o mortale Dearum,

Gaudia nec cupidis veſtra negate viris.
Vt iam decipiāt, quid perditis? omnia cōſtant,
Mille licet ſumant, deperit inde nihil.
Conteritur ferrum, ſilices tenuantur ab vſu,
Sufficit, & damni pars caret illa metu.
Quis vetet appoſito lumen de lumine ſumi?
Quiſue cauū vaſtas in mare ſeruat aquas?
Et tamē vlla viro mulier non expedit (inquit)
Quid, niſi quā ſumis, dic mihi perdis aq̄?
Nec vos proſtituit mea vox, ſed vana timere
Damna vetat, dānis munera veſtra carēt.
Sed me flaminibus venti maioris iturum
Dum ſumus in portu prouehat aura leuis.
Ordiar a cultu, cultis bene Liber ab vuis
Prouenit, & culto ſtat ſeges alta ſolo.
Forma Dei munus, forma quota q̄q; ſuperbit,
Pars veſtrum tali munere magna caret.
Cura dabit faciem, facies neglecta peribit,
Idalię ſimilis ſit licet illa Deę.
Corpora ſi veteres non ſic coluere puellę,
Nec veteres cultus ſic habuere viri.
Si fuit Andromache tunicas induta vagātes,
Quid mirum? duri militis vxor erat.
Scilicet Aiaci coniux ornata veniret,
Cui tegmen ſeptem terga fuere boum.
Simplicitas rudis āñ fuit, nūc aurea Roma ē,
Et magnas domiti poſſidet orbis opes.
Aſpice, quę nūc ſunt Capitolia, quęq; fuerunt,
Alterius dices illa fuiſſe Iouis.
Curia, conſilio quę nunc digniſſima tāto eſt,
De ſtipula, Tatio regna tenente fuit.
Quę nūc ſub Phębo, ducibusq; palatia fulgent,
Quid niſi araturis paſcua bobus erant?
Priſca iuuent alios, ego me nunc deniq; natum
Gratulor, hęc ętas moribus apta meis.

Liber, vinum. Quota quęque, rara vel nulla. Tali munere, tali forma. Corpora ſi veteres, docet rudi maiorum ętate puellas nō vſas fuiſſe cura in cultu corpis, vti poſtea docere puellę Romanę, quas hortat, vt externo nitore faciē cōmendēt. Tunicas vagantes, veſtes laxas. ſunt q legant valentes. Scilicet Aiaci coniux, Tegmeſſam dicit, cuius amore tenebat Aiax. Hora. Mouit Aiacē Telamone natū Forma captiuę dominū Tegmeſſę. Cui tegmē q habuit nō ornatiſſimū et ꝑ̄ciosum ſcutum, ſed ex pellibus boū, vt rudi ętati ꝯueniens. [Scutum Aiacis] Quaꝫ rem docet Home. in vij. Iliad. ita ſcribēs. Aiax interim ſe armabat, atq; vbi cū armo. ra inſtructus ē, ꝓceſſit, vt ꝯſtaret aſpectu ipſo vere eum eē ꝓpugnaculum Achiuoꝝ, ſicut ingēti corpore, ita ingenti aīo, ridenti vultu, ſed tñ feroci, pleno gradu, ac ſublimi dextra trabalem lanceā ꝗtiens, ſiniſtra illud ſcutū immane ꝑferens turris inſtar, qd ei fecerat lōge optimus artis ſcutarię opifex Tetichius q habitauit apud Hylē, ex ſeptē electoꝝ boū tergoribus, induta deſup lamina ferrea, vñ Vlyſſes apud Ouid. in Met. ita loqꝫ. Quę niſi feciſſem, fruſtra Telamone creatus Geſtaſſet lęua taurorum tergora ſeptē. Aurea Roma, vel pulchra, [Roma aurea] vel diues, vel ꝑp Capitolium, quod auratū fuiſſe docet Maro eo verſu, Atq; his auratis volitans argēteus anſer Porticibus, vel reuera aurea. Nā Sene. de ꝯſolatione ad Albinam ita ſcribit. Maiores noſtri quorum virtus etiam vitia noſtra ſuſtentat, infelices erant, qui ſibi manu ſua parabant cibus, qbus terra cubile erat, quorum tecta nondum auro fulgebant, quorum templa nondum gemmis retinebāt. Itaq; tunc per fictiles Deos religioſe iurabāt. Alterius Iouis, ꝗ luius, qui nunc in his colitur. Capitolium autem mons eſt romę, a capite inuēto ab [Capitoliū] aperientibus fundamenta templi dictum, vt Liuius et Dionyſius ſcribunt. Primo autem Saturniū, [Saturniū] poſtea Tarpeium appellatum fuiſſe ſcribit Varro a virgine Veſtali Tarpeia, quę ibi a Sabinis necata [Tarpeiū] armis, et ſepulta loco nomen dedit. Templum in eo Tarquinius ſtruxit, Horatius poſtea conſul dedicauit, euerſum deinde bellis ciuilibus (vt Apianus docet) inſtaurauit Sylla, dedicauit Catullus. Tertio bellis Vitelianis inſtaurauit Veſpeſianus. Eo deinde mortuo incenſum Domitianus iterum erexit. De Capitolii incendio, [Capitoliū euerſum et inſtauratum] et inſtauratione plura legito apud Cornelium Tacitum libro decimonono.

Quęque fuerunt, vel ſub Tarquinio, vel Romulo regnante, vnde i Faſtis quoque ita ſcribit Ouidius. Iuppiter anguſta vix totus ſtabat in ęde, Inque Iouis dextra fictile fulmē erat. Frondibus ornabāt, quę nunc capitolia gemmis. Curia conſilio, curiarū duorum generum fuiſſe [Curię duorum generum] ſcribit Varro, vbi curarent ſacerdotes res diuinas, vt curię veteres, et vbi ſenatus humanas, vt curia hoſtilia, quam primus ędificauit Hoſtilius rex, ante hanc roſtra erant, de quibus [Roſtra] in octauo ita Liuius ſcribit. Naues Antiatum partim in naualia Romę ſubductę, partim incenſę roſtriſq; earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit, roſtraq; id templum appellatum, vbi autem fuerint, docet etiam Pedianus. Erant, inquit, nunc roſtra, non eo loco, quo nunc ſunt, ſed ad comitium ꝓpe iuncta curię, de qua nunc intelligit Ouidius.

De ſtipula, ſic etiam Virgili. Romuleoq; recens horrebat regia culmo. Tatio regna tenente. Tatio Sabino pariter cum Romulo regnante, vt

Nõ quia nũc terrę lẽtum ſubducitur aurum,
Lectaq; diuerſo littore concha venit.
Non,quia decreſcũt effoſſo marmore mõtes,
Nec,quia cęruleę mole fugantur aquę.
Sed quia cultus adeſt,nec noſtros mãſit ĩ ãnos
Ruſticitas priſcis illa ſuperſtes auis.
Vos quoq; nõ caris aures onerate lapillis,
Quos legit in viridi decolor Indus aqua.
Nec prodite graues inſuto veſtibus auro,
Per quas nos petitis,ſępe fugatis,opes.
Mũditijs capimur:nec ſint ſine lege capilli,
Admotę formam dantq;,negantq; manus
Nec genus ornatus vnũ ẽ,quod quãq; decebit,
Eligat,et ſpeculum conſulat ante ſuum.
Longa probat facies capitis diſcrimina puri,
Sic erat ornatis Laodameia comis.
Exiguum ſumma nodũ ſibi frõte relinqui,
Vt pateant aures,ora rotunda volunt.
Alterius crines humero iactentur vtroq;,
Talis es aſſumpta Phœbe canore lyra.
Altera ſuccinctę religetur more Dianę,
Vt ſolet,attonitas cum petit illa feras.
Hanc decet inflatos laxe iacuiſſe capillos,
Illa ſit aſtrictis impedienda comis.
Hanc decet ornari teſtudine cyllenea,
Suſtineat ſimiles fluctibus illa ſinus,
Sed neq; ramoſa numerabis in ilice frondes,
Nec quot apes Hyblę,nec quot in Alpe ferę
Nec mihi tot cultus numero cõprẽdere fas ẽ,
Adijcit ornatus proxima quęq; dies.

Apollinis Palatini templum

Liui. docet. Quę nũc ſub Phębo, Apollinis Palatini templum intelligit,quod in palatio Auguſtus ędificauit. Suetonius, Apollinis ea parte Palatinę domus excitauit,quam fulmine ictam deſyderari a Deo aruſpices pronunciarunt, addita porticus cum bibliotheca latina grecaq;,quo loco iam ſenior ſępe,et ſenatum habuit. Porticus et tẽpli Apollinis Palatini meminit etiam Propertius multis verſibus in ea Elegia,quę ſic incipit. Quęris cur veniat tibi tardior. Ducibusq; palatia fulgẽt,p duces imperatores deſignat,et Auguſtum, potiſſimum ac Tiberium, quorum alter in palatio habitauit, alter vero illic etiam natus eſt,vt docet Suetonius.

Palatium

Palatium aũt ideo appellatum eſt, q(vt Varro docet)Palantes cum Euandro venerunt, qui etiam Palatini, et Aborigenes ex agro Rheatino qui appellatur Palatium, ibi conſederunt. Alij a Palatia vxore Latini putauerunt. Sunt qui a pecore dictum putãt,itaq; Neuius Balatũ appellat. Virgi. Pallant eũ dictum ſcribit a Pallante Arcade. Liuius a Palanteo monte Arcadię Palãtiũ,deinde Palatinũ montẽ appellatum putat. Lentum aurum,vel tardũ inuentu, vel flexibile,vt plũbũ. Subducitur, effodit. Nã cuniculis p magna ſpatia actis cauant montes ad lucernarũ lumina,vt docet Pli. a formicis,aut gryphibus apud Scytas eruit.

Margaritę Vniones

Concha venit,margaritas intelligit,quę naſcuntur in conchis. Earum dos oĩs in candore,magnitudine orbe,leuiore pondere,his nomen vnionum Romanę impoſuere delitię,qm̃ nulli duo reperiant idiſcreti,auctor Plinius. Diuerſo littore, Rubri.s.et Indici maris,vbi clariores naſcuntur, vt idẽ Plin. docet. Effoſſo marmo. ex quibus locis marmora effoſſa in vrbẽ veherentur, vt diximus in primo.

Nec quia cęrulea,nec quia mollia et ſumptuoſiſſima eriguntur ędificia,vbi fuerant maria, quę a pleriſq; Romanis ſterni ſolita docet Salluſtius his verbis. Nam quid ea memorem, quę niſi his qui videre nemini credibilia ſunt,a priuatis compluribus ſubuerſos montes, maria conſtrata eſſe. Scribit etiam Plutarchus Lucullum iuxta mare circa Neapolim altiores profundis foſſis tumulos ſuſpendiſſe,et maritimas ędes,eaſq; ampliſſimas ędificaſſe, vbi ſcurſus maris, piſcoſoſq; riuos ędibus circumduxerat, quibus operibus Stoicus Tubero, vel(vt Plinius ſcribit)Pompeius Xerxem eum ex togato homine appellauit.

Maria a Romanis ſtrata

Xerxes togatus

Admotę manus, ad ornandum adhibite. Diſcrimina, diuiſionem capillorum. Puri capitis,ſine vllo velamine. Exiguum nodum, crines in orbem redactos, quem cincinnum Iuuenalis, annulum Martia. appellat. Iactentur vtroq; humero, per colla demiſſi fluant. Succinctę Dianę,agilis,et expeditę. Religetur, capillos poſt ceruicem collectos aſtringat, ita tamen vt defluant, vt nunc Cyprias foeminas videmus. Inflatos capillos, tumentes, et parum aſtrictos. Teſtudine cyllenea, reticulo curuo in modum teſtudinis, quo vtuntur mulieres ad ornatum capitis. inuenta. Reticulum, quę comis auratum ingentibus implet.

Reticulũ teſtudineum

Cyllenius Lyra inuẽta

Teſtudinem autem cylleneam appellat, quoniam Cyllenius Mercurius dicitur a Cyllene monte Arcadię, qui (vt ſcribit Diodorus) ad formam teſtudinis Lyram inuenit hoc modo. Cum regrediens Nilus in ſuos meatus, varia in terris reliquiſſet animalia,relicta etiam teſtudo eſt,quę cum putrefacta eſſet, et nerui eius remanſiſſent extenti intra corium, percuſſa a Mercurio ſonitum dedit, ex cuius imitatione cithara eſt compoſita, vt docuit Serui. in quarto Georgi. Suſtineat ſimiles fluctibus alia, quoque ita aſtringat capillos, vt illi fluctus imitari videantur. In Alpe, in montibus, poſuit ſpeciem pro genere. Sunt

Alpes

enim Alpes montes altiſſimi, qui Italiã a Gallia et Germania diſterminant, quas Hānibal cū exercitu traiecit. Iuue. Et montē rupit aceto. Dictę ſunt alpes (vt Pōpe. ſcri.) ab αλφιι qd candidū interpretaſ, q perpetuis niuibus albeſcunt. Seruius nomen a Gallis inditū putat, qui mōtes altos Alpes vocant, de Alpibus plura legito apud Silium in quarto. Tot cultus, tot ornandi modos. Adijcit ornatus, nouos cultus foeminę in dies excudunt, id quod et nr̃a tēpeſtate fieri videmus. Illa repexa, paulo ante ornata itēq; repectitur.

At neglecta decet multas coma. ſępe iacere
Heſternam credas, illa repexa modo eſt.
Ars caſum ſimulet, ſic capta vidit in vrbe
Alcides Iolen, hanc ego, dixit, amo.
Talem te Bacchus Satyris clamantibus heuhoe
Suſtulit in currus Gnoſſi relicta ſuos.
O quantum indulget veſtro natura decori,
Quarum ſunt multis damna piāda modis.
Nos male detegimur, raptiq; ętate capilli
Vt Borea frondes excutiente, cadunt.
Foemina caniciem germanis inficit herbis,
Et melior vero quęritur arte color.
Foemina procedit denſiſſima crinibus emptis,
Proq; ſuis alios efficit ęre ſuos.
Nec pudor eſt emiſſe pali, veniſſe videmus
Herculis ante oculos, virgineumq; chorum.

Hercules Ioles abduxit Ars caſum ſimulet, capillos caſu inornatos eſſe ſimulabis, cū tū eos, pexeris. Sic capta vidit in vrbe, Hercules Iolem Euriti filiam in Oechalia dominantis vxorem petijt, pater q Megaram vxorem ille pau loante dimiſerat, veritus, ne idem filię eueniret, ſuper eo ſe matrimonio ɔſultu͛ dixit, Hercules fruſtratus ſponſa in Ætholiã venit, ē Deianiram Oenei ex Althęa duxit vxorem, deinde in Oechaliam contra Euriti liberos, qm̄ Iole vxor ei negata fuerat, exercitum duxit, vrbe capta Euriti filios Toxeum. Molionē, ac Pytium occidit, Iolem vero abduxit, quam miro amore proſecutus eſt, auctor Diodo. Heuhoe, vox eſt bacchātis. Gnoſſi relicta, Ariadnam ſignificat, cuius fabulā diximus. Indulget veſtro decori, facit vos decere.

Defluuiū capillo͛ Dāna pianda, q corporis vitia cęlatis. Raptiq; ętate capilli, de fluuiū capillo͛ (vt Pli. ſcri.) in muliere raꝝ, in ſpadonibus non viſu͛, nec in vllo ante Veneris vſu͛, nec infra cerebrū, aut infra verticē, aut circa tpa, atq; aures. Caluitiū vni tm̄ alalium hoī, pręterq̄ innatū. nā quędā aīalū naturaliter caluit, ſicut Structio cameli, et corui aquatici, quibus inde apud Grecos nomē eſt. Foemina canitiem, oſtendit foeminas ętatis et vitia poſſe cęlare, ſic et Tibullus. Tum ſtudiū formę eſt, coma cū mutaſ, vt annos Diſſimulet viridi cortice tincta nucis.

Germanię herbę Glaſtum Germanis herbis, quibus Germani vtunſ ad colorandos capillos Eos. n. Strabo ſcribit maxime comas nutrire. Aut herbā intelligit, quę in Gallia Glaſtum appellatur, quo britannoꝝ ɔiuges, nurusq; toto corpore oblitę quibusdam in ſacris nudę incedunt, Æthiopū colorē imitantes, vt Plini. refert. Scribit et Cęſar in quinto Cōmentarioꝝ, Britānos oēs Glaſto infici. quod cęruleū efficiat colorē. Canitiē. canos capillos. Vero, natiuo colore. Crini

capilli externi bus emptis, foeminę. n. defluentibus capillis, alienis vtunſ, quos Propertius externos appellat. Ouid. ad Corinnam, O quam ſępe, aliquo crinem mirante rubebis, Et dices empta nunc ego merce probor. Herculis et Marcia. Dentibus atque comis nec te pudet ędes veris emptis. Herculis ante oculos

Hercules triūphalis Hercules Romę ędem habuit foro Boario proximam, vt ſcribit Dionyſius, vbi eius Dei ſtatuam ſacrauit Euāder, et triumphalis dicebatur, et per triūphos veſtiebatur habitu triūphali, auctore Pli. Huius templū (vt Soli. docet) nec canes, nec muſcę ingrediebanſ, cuius rei cāꝫ hanc eſſe arbitraſ, q cū viſcerationē ſacrificolis daret, muſcarū Deum di imprecatus, clauā vero in aditu reliquiſſe, cuius olfactus reſugerent canes.

Ædes Herculis muſarum Fuit et Romę ad portam Trigeminā iuxta Tyberim ędes Herculis. q̃. M. Octauius Herenus impetrato a magiſtratibus loco, conſecrauit, vt Macro. ſcribit. In quo ex decimis ſacra Deo offerri ſolita refert Diodo. Fuit quoq; ad circum Flaminium ędes Herculi cum muſis communis, cuius rei cauſam aſſignat in Proble. Plutar. Macro. Fuluium nobiliores faſtos in ęde Herculis muſarum poſuiſſe ſcribit. Ille enim primus ędem Herculis muſarum ędificauit, ex pecunia cenſoria, non in modo ſecutus, q ipſe literis, et ſumma poetę amicitia ducerentur,

Hercules Muſagetes ſed q in grecia cum eſſet imperator acceperat Herculem Muſagetem eſſe idest comitem, ducem, q; muſarum, idemq; primus nouem ſigna, hoc eſt omnium camęnarum ex Ambraclenſi oppido tranſlata, ſub tutela fortiſſimi numinis conſecrauit, vt res eſt, quia mutuis operibus et pręmijs ornari, iuuariq; deberent muſarum quies defenſione Herculis, et virtus Herculis, voce muſarum, auctor Nazarius in Panęgyrico Conſtantini Eam igitur ędem poſtea refecit Martius Philippus Auguſti vitricus, vt Suetonius docet. et in ſeptimo Faſtorum Ouidius ita ſcribit. Sic ego, ſic Clio; clari monumenta Philippi Aſpicis, vnde trahit Marcia caſta genus. Marcia. Puſillum appellat Herculem iuxta Tyberim ad eius

Hercules puſillus differentiam, qui erat foro Boario proximus. Hercules qui maximus dicebatur, quoniam (vt docet Dionyſius) ibi erat ara, quę a Romanis

Hercu maximus dicebatur maxima, cuius etiam meminit Maro, ad quam Hercules decimam obtulit. Fuit etiam

Hercules apud circum maximum Hercules apud Circum maximum in ęde Pompeij magni opus Myronis, cuius meminit Ouid. in Faſt. Altera pars Circi cuſtodem ſub Hercule dicta eſt. Quod Deus euboico carmine nomen habet.

Q uid de veſte loquar? nõ la3 ſegmenta requiro,
Nec quę de Tyrio murice lana rubet.
Cum tot prodierint pretio leniore colores,
Quis furor eſt cenſus corpore ferre ſuos?
Aeris ecce color, tum cum ſine nubibus aer,
Nec tepidus pluuias concitat Auſter aquas.
Ecce tibi ſimilis, qui quõdã Phrixon, & Hellen
Diceris Inois eripuiſſe dolis.
Hic vndas imitatur, h3 quoq; nomẽ ab vndis,
Crediderim nymphas hac ego veſte tegi.
Ille crocum ſimulat, croceo velatur amictu
Roſcida Luciferos cum Dea iungit equos.
Hic Paphias myrtos, hic purpureos amethiſtos
Albenteſue roſas, Threiciamue gruem.
Nec glandes Amarylli tuę, nec amygdala de-
Et ſua velleribus noĩa cęra dedit. (ſunt.
Q uot noua terra parit flores, cum vere tepẽti
Vitis agit gemmas, pigraq; fugit hyems,
Lana tot, aut plures ſuccos bibit, elige certos
Nam non conueniẽs omnibus vnus erit.

bet. Virgineumq; chorũ, muſarũ cętum quę ſunt nouem, quarũ noĩa, & ſignationes legito apud Dio dorũ in. v.

Segmẽta

Segmenta, veſtes aureas, vñ ſegmenta tis. Iu. Et ſegmentatis dormiſſet paruula cunis. Et ſegmentarij (vt Probus ſcri.) dñr, qui veſtes ex auro elaborabant. Segmentum & ſcri. Ser. eſſe ornamentum colli, quod monile appellamus.

Segmentatus
Segmentarij

Sunt & ſegmenta faſciolę q̃dã. quę extremã ptem veſtis ambiũt, a crebris ſectionibus appellata. Iuu. Segmenta et longos habitus monilia ſumunt. Segmẽta etiã circulos appellamus. Plin. Plura ſunt autẽ hęc ſegmenta mũdi, nẽ circulos appellauere, Gręci paralelos. Segmentum pter ea ſigt quiſquilias rerũ ſectarũ a ſeco verbo mutatiõe c in g. Pli. Craſſior enĩ harena laſſioribus ſegmentis terit. Nec quę de Tyrio murice, Tyrus quondã inſula p̃ alto mari ſeptingentis paſſibus diuiſa, poſtea vero Alexandri magni oppugnantis operibus cõtinẽs, nobilis fuit conchilio atq; purpura, quę olim optima erat, vt Stra. ſcri. vnde Ouid. de Remedio ita inquit. Confer Amyclęis medicatum vellus ahenis Murice cũ Tyrio turpius illud erit. Purpurę aũt color duplex erat, puniceus qui in Africa naſcebatur, et rubẽs qui in Tyro. Tibullus. Illę ſelectos certent pbere colores. Africa puniceũ, purpureumq; Tyros. Suos cenſus, gcquid poſſident.

Tyrus inſula
Tyria purpura
Purpurę color duplex
Cęſius color
Hiacynthinus color

Aeris ecce color, is cęſius appellatur a cęli colore. vt Gellius docet, eum quidam hiacynthinũ appellant, vulgo cęleſtem dicimus. Qui quondã Phrixon, et Hellen, qui color aeris erat, cum Phrixus transfretauit nouercam fugiens. Sunt qui referendũ putent ad aureũ arietis Phrixei colorem, qđ non placet. Phrixus Athamantis regis Thebarũ ex Neiphyle filius nouercę inſidias declinans vna cum ſorore Helle e Gręcia aufugit, qbus tranſfretãtibus iuxta qđdam Deorũ oraculum ex Europa in Aſiam ſup aureo ariete, aiunt virginem in mare delapſam dediſſe Helleſpõto nomen, Phrixum in ponto pficiſcentem delatũ in colchida, qui cum ſm oraculum arietem ſacrificaſſet, pellem in templo Martis ſuſpẽdit, auctor Dio. Iõ aũt fingit Phrixũ ab ariete vectũ fuiſſe, qm (vt Euſe. ſcr.) nauis ei parata erat, cuius iſigne aries erat. Palephatus affirmat Arietẽ vocatũ nutritorẽ Phrixi, p quẽ aufugit. Do lis Inois, inſidijs nouercę Inus, qbus conati ſunt aufugere. Ab Ino. n. Inois deducit. Ouid. in Meta. Inooſq; ſinus Athamanteoſq; penat. Hic vndas imitat, glaucũ, hoc eſt viridẽ colorem deſignat, quẽ Hialum q̃3 appellamus. Habet quoq; nomen ab vndis, glaucum. n. Gręci viride appellant. Virg. Et glauca canentia frõde ſalicta. Et Glauce vna Nereidũ ita appellata eſt a colore maris.

Glaucus color
Hialus
Glaucuſ
Glauce

Sunt q veſtes chimatiles a fluctu cognominatam, cuius meminit Plautus, intelligi velint. Crediderim nymphas, idem videtur in Geor. Maro ſigniare, cu3 ingt. Mileſia vellera nymphę Carpebant hiali ſaturo fucata colore. Roſcida Dea, Auror. Luciferos eq̃s. equos lucem ferẽtes.

Murtia Venus

Paphias myrtos, Veneri dicatas. vnde Romę ara vetus fuit Veneris myrtę, quam Murtiã vocabant. Liuius. ad Murtię datę ſedes. De myrto plura legito apđ Pliniũ in. xv.

Amethiſtinus color

Amethiſtos, amethiſtinus color ẽ violaceus, ab Amethiſto gẽma appellatus, de quo Plin. hęc. Alium Amethiſton, qui viola et ipſe in purpureum quemq; Ianthinum appellamus, q̃uis falſo in pleriſq; codicibus Hyacinthinum quidam legi exiſtiment. De amethiſtina veſte Martialis, Amethiſtinaſq; mulierum vocat veſtes.

Strimonię grues
Strimon

Threiciamue gruem, quam Maro Strimoniam appellauit. Eſt enim Strimon Macedonię terminus, quam Thracia diuidit, ad quam ęſtatis tempore multę aduolant grues. Nec glã. Amarylli tuę, alludit ad illud Maronis carmen, Caſtaneaſq; nuces mea quas Amaryllis amabat. Colorẽ autem eum deſignat, quem in caſtaneis videmus.

Cęruleũ

Nomina cęra dedit, cęruleum enim a colore cęrę appellamus. Color eſt medius inter viridem & nigrum, vt docet Seruius. Plures ſuccos, plures colores. Elige certos, elige decentes colores. Pulla decet niueas, nigra veſtis candidam decet puellam. Pullum enim nigrum appellamus, vnde pullati proceres.

Pullum
Pullati

Cum rapta eſt, vel ab Achille diruta eius patria, vel ab Agamemnone Achilli erepta miſſis, pręconibus Taltybio, et Eurybate, qui eam deduxere inuitam męſtam, et pene ire recuſantem, vt in primo Iliad. ſcribit Homerus. Cephei, Andromade filia Cephei Aethiopum regis.

Seriphos

Preſſa Seriphos, vel a te calcata et habitata, cum in eam delata es a Perſeo, vel parum mari eminens. Eſt enim Seriphos parua inſula Cycladũ

Pulla decet niueas, Briſeida pulla decebat,
Cum rapta eſt pulla tum quoq; veſte fuit.
Alba decent fuſcas, albis Cephei placebas,
Sic tibi veſtitę preſſa Seriphos erat.
Quā ſępe admonui, ne trux caper iret ī alas,
Neue forent duris aſpera crura pilis.
Sed non caucaſea doceo de rupe puellas
Queq; bibunt vndas Myſe Caice tuas.
Quid, ſi pręcipiam, ne fuſcet inertia denteſ?
Oraq; ſuſcepta mane lauentur aqua?
Scitis, ꝛ inducta candorem quęrere cęra,
Sanguine quę vero non rubet, arte rubet.
Arte, ſupercilij confinia nuda repletis,
Paruaq; ſynceras velat aluta genas.
Nec pudor eſt oculos tenui ſignare fauilla,
Vel prope te, nato lucide Cydne croco.
Eſt mihi, quo dixi veſtrę medicamina formę
Paruus, ſed cura grande libellus opus.
Hinc quoq; pręſidium lęſę petitote puellę,
Non eſt pro veſtris ars mea rebus iners.
Non tñ expoſitas menſa deprendat amator
Pyxidas, ars faciem diſſimulata iuuet.

Danae cum Perſeo re perta a Dycte ſeriphi ī lapides

vna, in qua ea facta vulgantur, quę dnr in fabulis. Dicunt.n. Dyctem piſcatorem in eam inſulam arcam abduxiſſe retibus, in q̄ Perſeus cū mre Danae poſitus tenebat, quos pr Acriſius in mare abiecerat, in ea educatum fuiſſe Perſeum tradunt, qui cum caput Gorgonis allatū Seriphijs oñdiſſet vniuerſos mutauit ī lapides, idq; in matris vltiones, q: illis adiutoribus ſeriphi rex Polydectes nuptijs ī nitam adegiſſe conſtituiſſet, Adeo āt cōſtat lapidoſam eē Seriphū, vt id inſpecta Gorgone obueniſſe dica, auctor Strabo.

Ne trux caper iret in alas, ne male olerent alę, in qbus hircum cubare puerbiū fuiſſe dicimus. Alexāder Aphrodiſeus ſcribit axillam ideo grauiſſime olere, q ſpiramentis careat, grauem aūt odorem in his ſcipium eſſe pp putredinem, quę ibi gignitur ob humiditatis moram, q̄ nec dimouetur nec exercetur, virus āt alarū, et ſudores ſedari alumine docet Plini. lib. xxxv.

Ad ſedādū alarū virus

Sed non caucaſea, non doceo hęc foeminas barbaras, ꝯ incultas, et montiū incolas.

Caucaſus

Eſt.n. Caucaſus mons ab India, vſq; ad taurū porrectus, qui pro gentium et linguarū varietate quo verſum vadit diuerſis nominibus nuncupat. Vbi āt an orientem in excelſiorem ꝓſurgit ſublimitatē pp niuium candorem Caucaſus nuncupat, nam oriētali lingua caucaſum ſigt candidum, auctor Ptolomęus. Strabo ſcri. Macedonibus cū Alexādro in Indiam ꝓfectis Caucaſum vocatū eſſe. Solinus refert montē Caucaſum ab India incipere, et maximam orbis ptm ppetuis iugis penetrare.

Caicus

Myſe Caice, Caicus (vt Plin. ſcri.) fluuius eſt Phrygię a Myſia veniens. Ne fuſcet, ne rubiginoſos dentes eſſe patiaf. Mane lauent aqua, ne rubiginem cōtrahāt, aut violetur halitus, quod fit ciboꝝ ac dentium vitijs, ſed maxime ſenio, vtile eſt āt mero ante ſomnos colluere ora pp halitum, frigida aqua manantis impari numero ad cauendū dentium dolores, auctor Plin.

Cum Halitus violatur

Inducta cęra, ſuperinducta ceruſa. Mar. Sic quę nigrior eſt cadente moro, ceruſata ſibi placet Licoris. Colores āt qbus mulieres faciem venuſtant, hi pręcipui ſunt, Ceruſa, Tetrachia, Silenuſia, Melinum, et Purpuriſſum, de qbus Plin. multa. Arte rubet, ſuperinducto ſcꝫ fuco.

Colores ad facieꝫ venuſtādam

Ad raritatem ſupercilioꝝ

Arte ſupercilij, foeminę calamiſtro et coloribus raritatem ſuperciliorum emendabant, vnde Plin. ſcribit vrſino adipe miſto ladano, et lantho capillorum defluuia contineri, et raritatem ſuperciliorum cum fungis lucernarum, ac fuligine, quę eſt in roſtris earum emendari, quod notat etiam Iuue. eo verſu. Ille ſupercilium madida fuligine tinctum obliq̄ producit acu.

Aluta

Parua aluta, paruum tectorium, quaſi quędam pellis. Eſt.n. aluta mollior pellis, vnde alutarium piſces apud Plin. legimus, ꝯ in commentarijs Cęſar ſcribit Gallos velis ex alutis tenuiter confectis vti ſolitos fuiſſe. Iuue. alutā ꝓ crumena poſuit.

Alutariꝫ piſcis

Ad venuſtandos oculos

Nec pudor eſt oculos, cinere et croco vtebant mulieres ad venuſtādos oculos, vtebantur etiam ſtibio, vñ in ſacris lſis Ezechiel inquit, Circumliniſti tibi oculos tuos ſtibio, et ornata es mundo muliebri. De ſtibio, ſiue ſtibia (vtroq;.n. genere profertur) plura legito apud Pli. in lib. xxxiij.

Stibium

Potes hic intelligere de eo aluminis gnē, qđ Melinū appellat Pli. ab inſula Melo. Id combuſtū carbonibus, donec cinis fiat, oculorum ſcabricias extenuat, vis.n. eius aſtringit, ob id oculoꝝ vitijs aptiſſimū eſſe Pli. docet. Plau. in Muſtellaria. Neq; ceruſas, neq; Melinū oportet attingere, eundē vſum pſtat ſinopis, a Sinope vrbe appellata.

Melinū
Sinopis

Lucide Cydne croco, Cydnus fluuius eſt Cilicię, quē a Tauro ortum hre ſcribit Stra. Alij ex alueo Cohaſpidis deriuari tradunt, vt docet Solinus Tarſum liberam vrbē ꝓcul a mari ſecat. In Cilicia āt optimum crocum naſcebat, quo in venuſtandis oculis vtebant.

Cydnus

Eſt mihi quo dixi, libellum Oui. compoſuit de medicamine faciei, quē deſyderamus, nam is, qui extat, non Oui. eſſe quidā arbitrant. Lęſę, faciem, lęſam et violatam hñtes. Hinc, ex eo libello. Pyxidas, vaſa ex buxo.

Oeſopum

Ars diſſimulata iuuet, venuſtandi artē non detegendam eſſe pręcipit. Oeſopa quid redolent, ſordes pecudū, ſudorq; feminum, alarumq; adhęrētes lanis Oeſopū vocant. Innumeros ꝓpe vſus hñt, in Atticis ouibus genito palma fit pluribus modis, ſed ꝓbatiſſimū lana ab his ptibus recenti cōcepta, aut qbuſcunq; ſordibus ſuccidis primū collectis, ac lēto igni in ęneo vaſe ſufferuefactis, et refrigeratis,

pinguiq; quod ſupernatat collecto in fictili vaſe, iterumq; decocta priore materia, quę pinguitudo vtraq; frigida aqua lauaẽ, et linteo ſiccaẽ, ac Sole torreẽ, donec cādida fiat, ac trāſlucida, tũ i ſtagnea pyxide cōdiẽ. Probatio āt vt ſordium virus oleat, et manu fricante ex aqua nō liqẽ, ſed albeſcat, vt ceruſa, oculis vtiliſſimũ cōtra inflāmationes, genarũq; callũ, auctor Pli. Eſt aũt ordo, Oeſopa appoſituue ſuccus deptus a vellere immũdę ouis qd redolent, q̃uis mittanẽ Athenis De Oeſopis multa ẽt Dios. ẽ Auic. q ea humida appellat. Sunt q yſopa legāt. Alij Oeſypa legendũ putāt. Ita enim apud Dioſco. legiẽ, deducitur ab oue quā Gręci ovvocāt q̃ſi oιοσ ρυπον. i. ouiũ ſordes. Signa Myrōis

Myrones boues Myrones boues fuiſſe Plin. ſcribit. Alter Lycių Polycleti diſcipulũ, q floruit olympiade. lxxxvij. alter vero Eleuteris natũ, Ageladis diſcipulũ. Bucula eũ maxime nobilitauit celebratis verſibus laudata, fecit ẽ canẽ et Diſcobolon, ẽ Perſea, et Criſtas, et Satyrũ admirāẽ tibias, et Mineruā, Delphicos, Pentathos, Pācratiaſtas, Herculẽ, q ẽ apud circũ maximũ i ęde Pōpeij magni, vt antea docuimus. Fecit ẽ cicadę monumẽtum et Locuſtę, ẽ Apollinẽ quẽ a triũuiro Antonio ſublatuꝫ reſtituit Ephefis Diuus Auguſtus in quiete monitus. Pōdus iners, ęs

Venus nuda ſine forma. Collidiẽ auꝝ, malleo cuditur, vel liqueſcit. Nuda Venus, potes intelligere de ea Venere, quę (vt Pli. ſcribit) erat intra Octauię porticus in ęde Iouis, quā Heliodorus, quod eſt alterum in terris symplega nobile lauantem ſeſe fecerat, vt non immerito poeta dixerit, eam madidas comas exprimere. magis placet loquatur de Venere Praxitelica nuda illa Gnidiam antecedente, et quęcunq; alium locum nobilitant, quę fuit in templo Bruti Callaici apud circum flamineum, cuius meminit Pli. Exprimit imbre comas tanquam exiens

Quem non offendat toto fex illita vultu,
Cum fluit in tepidos pondere lapſa ſinus?
Oeſopa quid redolẽt, quāuis mittanẽ Athenis,
Dẽptus ab immundę vellere ſuccus ouis?
Nec coram miſtas cerue ſumpſiſſe medullas,
Nec coram dentes perfricuiſſe probem.
Iſta dabunt faciem, ſed erunt deformia viſu,
Multaq; cum ſiũt turpia, facta placent.
Quę nũc nomẽ habẽt operoſi ſigna Myronis,
Pondus iners quōdā, durūq; maſſa fuit.
Annulus vt fiat, primo colliditur aurum,
Quas geritis veſtes, ſordida lana fuit.
Cum fieret lapis aſper erat, nũc nobile ſignuꝫ,
Nuda Venus madidas exprimit ibre comas
Tu faciẽ cura, dum te dormire putemus,
Aptius a ſumma cōſpiciere manu.
Cur mihi nota tui cauſa eſt ſplendoris in ore?
Claude fores thalami, quę rude cogis opus.
Multa viros neſcire decet, pars maxima reruꝫ
Offendat, ſi non inferiora tegas.
Aurea quę pendent ornato ſigna Theatro,
Inſpice q̃ tenuis bractea ligna tegat.
Sed neq; ad illa licet populo, niſi facta, venire,
Nec, niſi ſummotis forma paranda viris.
At non pectendos coram prębere capillos,
Vt iaceant fuſi per tua colla, veto.
Illo pręcipue, ne ſis moroſa, caueto
Tempore, nec nexas ſępe reſolue comas.
Tuta ſit ornatrix, odi, quę ſauciat ora
Vnguibus, et rapta brachia figit acu,
Deuouet, & tangit dominę caput illa, ſimulq;
Plorat ad inuiſas ſanguinolenta comas.

e mari, ex quo nata fertur, talem enim eam fecerat, qualem etiaꝫ Apelles pinxerat. Aptius a ſumma, aptius inquit aſpiciere ab amante, cum extremam manum impoſueris tuo cultui. Aurea ſigna, quę inter columnas locabantur, vnde in M. Scauri Theatro legimus ſigna ęrea inter columnas fuiſſe numero tria millia. Tenuis bractea, tenuis lamina. Virgilius. Sic leni crepitabat bractea vento. Moroſa, difficilis, querula. Tuta ſit ornatrix, ſit ſecura, ne eam pulſet. In ęde, in loco minime viris peruio. Bonę Deę, ad quā viris nō eſt acceſſus. Propertius. Sacra bonę mari

Bona Dea Ginecia bus non adeunda Deę. Bona autem Dea, quam Gręci Ginetiam nominant, Romę colebatur, eam Phryges Midę nepotes regis parentem aſſerunt, Romani Driada puellam Fauni vxorem exiſtimabant, nōnulli Gręcorum illaꝫ ex Liberi nutricibus eẽ, quam ne fari liceat, vnde et mulieres, cuꝫ feſtos ei dies peragũt tabernacula in vitigineis intexunt ramis, ſacrum pręterea draconem Deę ſecundus fabellam erigũt, dũq; ei ſacra celebrantur, neq; eo virum accedere, nec domi adeſſe fas eſt, in eis ſacrificijs ipſę inter ſe mulieres multa orphicis conſentanea facere traduntur. Cum igitur ea inſtant ſolemnia, vir ipſe, ſeu pręturam, ſeu conſulare gerat imperium, cunctique mares vna commigrant, vxor domum ornatiſſime extruit, ibi maxima ſacrorum pars noctu peragitur promiſcua ſonis et cantibus loca, longas exercent vigilias, auctor Plutarchus. Cicero etiam in oratione pro haruſpicum reſponſis hęc inquit, Quod quidem ſacrificium nemo niſi P. Clodius omni memoria violauit, nemo vnquam adijt, nemo neq; exit nemo vir aſpicere non horruit, quod fit per virgi

nes Veſtales, fit per populum Romanum, fit in ea domo, que eſt in imperio, fit incredibili cerimonia, fit ei Deę, cui ne nomen quideȝ viros ſcire fas eſt. Peruerſas comas, capillos confuſos, et diſturbatos. Tam foedi pudoris, vt deprehendat puella, cum ornat caput. In nurus Parthas, in vxores Parthoꝝ, hoſtes Romani nominis.

Que male crinita ē, cuſtodē in limine ponat,
Orneturue bonę ſemper in ęde Deę.
Dictus eram ſubito cuidam veniſſe puellę,
Turbida peruerſas induit illa comas.
Hoſtibus eueniat tam foedi cauſa pudoris,
Inq; nurus Parthas dedecus illud eat
Turpe pecus mutilū, turpis ſine gramine cāpus.
Et ſine fronde frutex, & ſine crine caput.
Non mihi veniſtis Semele, Ledeq; docendę,
Perq; fretum falſo Sidoni vecta boue,
Aut Helene, quā non ſtulte Menelae repoſcis,
Tu quoq, non ſtulte Troice raptor habes.
Turba docenda venit, turpes, pulchręq; puellę,
Pluraq; ſunt ſemper deteriora bonis.
Formoſę minus artis opē, pręceptaq; quęrūt.
Eſt illis ſua dos forma ſine arte potens.
Cum mare cōpoſitū eſt, ſecurus nauita ceſſat,
Cum tumet, auxilijs aſſidet ille ſuis
Rara tamen menda facies caret, occule mēdas,
Quaq; potes vitium corporis abde tui.
Si breuis es, ſedeas, ne ſtans videare ſedere,
Inq; tuo iaceas quantulacunq; toro.
Hic quoq;, ne poſſit fieri menſura cubantis,
Iniecta lateant fac tibi veſte pedes.
Que nimis eſt gracilis pleno velamina filo
Sumat, & ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tingat ſua corpora virgis,
Nigrior ad Pharij confuge piſcis opem.
Pes malus in niuea ſemper cęletur aluta,
Arida nec vinclis crura reſolue tuis.
Conueniunt tenues ſcapulis Analectides altis,
Anguſtum circa faſcia pectus eat.
Exiguo ſignet geſtu quodcunq, loquatur,
Cui digiti pingues, & ſcaber vnguis erit.

Mutilū Pecus mutilum, cōminutum, ē ſine cornibus, vnde Plin. ſcribit mutilis capris eē lactis maiorem hubertatem. **Frutex** Et ſine fronde frutex, nā frutex virgultum eſt, qđ ad iuſtā arboris magnitudinem non excreſcit, et ſtatura ſimilis eſt multis herbis. **Mulier ſine capillis** Et ſine crine caput, docet etiaȝ Apuleius mulierem ſine capillis minime placere, cuius verba, quoniā lepidiſſima ſunt appoſui. Ita enīȝ ſcribit. Si cuilibet eximię pulcherrimęque foeminę caput capillo ſpoliaueris, et faciem natiua ſpecie nudaueris, licet illa cęlo delecta, mari edita, fluctibus educata, licet inquam Venus ipſa fuerit, licet omni gratiarum choro ſtipata, et tota Cupidinū populo comitata, et baltheo ſuo cincta, placere non poterit, ne Vulcano ſuo. Nō mihi veniſtis Semele, non hęc ſcribunt pulcherrimis, vt fuit Semele Cadmi Thebaꝝ regis filia, aut Leda Helenę mater. Sidoni vecta boue, **Europes fabula** Europem intelligit, quam ex Phoenicia raptam Iuppiter in taurum deformatus in Cretam detulit, ex qua genuit tres liberos, Minoem, Rhadamanthum, Sarpedonem, eam poſtmoduȝ Aſterius prole carens duxit vxorem, et Iouis filijs adoptatis, eos regni ſucceſſores reliquit, vt auctor eſt Diodo. **Sidon Sidones** Sidonis autem Europa dicitur a Sidone vrbe, quam a Phœnicibus condita a piſciū vbertate, quos Sidones vocant, appellatam ſcribit Iuſtinus. Troice raptor, Paris Troianus. Deterioris,

minus bona. Sunt plura, nam ex centum puellis plures turpes reperies, q̃ formoſas, vel hoc dicit, quāuis ſint aliquę formoſę, tamen et ipsę arte noſtra indigent, vt pulchriores fiant, quoniam plura ſunt minus bona q̃ par ſit. Compoſitum eſt, eſt tranquillum. Ceſſat, ab arte ſua, et nauigandi peritia, ſicut formoſa mulier pręceptis noſtris minus vtitur. Pleno filo, pannus enim quo plenior eſt lanę, eo magis veſtem efficit laxiorem. Velamina, veſtes. Laxus, minus anguſtus, fluxus. Purpureis virgis, ſunt qui virgam purpureā eā, accipiant, quā Pli. ſanguineam appellat, plerique Sandycem intelligunt, cuius meminit Maro, quā tñ Plinius inter fictitios colores numerat. Alij purpuriſſum, ſinopidem, et alios huiuſmodi fictitios colores in tenues virgas redactos intelligunt, quod non placet. Virgas purpureas vacinia intelligo, nam Plinius ſcribit vacinia fructus eſſe ī Gallia purpureos, idoneos ad tingenduȝ, cuius verba hęc ſunt. Non niſi in aquoſis proueniunt ſalices, alni, populi, ſiler, liguſtra teſſeris vtiliſſima. Item vacinia in aucupijs ſata. Gallię vero etiam purpurę tingēdi cauſa ad ſeruoꝝ veſtes. De vacinijs plura diximus in cōmentarijs Triſtium Ouidij, q̃ propediez edemus. Ad Pha. pſu. pi. opē, ad medicinā crocodili, qui naſcit in Ægypto, cuius inteſtina crocodilea appellant, ea illita ex aq̃ verna, tollit morbos oēs, quoꝝ nā ſpit in facie, nitoremq; reddit, auctor Pli. **Crocodilea, et eorū vſus** Potes ēt ꝺ ſtercore Crocodili intelligere, q̇ puellę vtebant ad cutis nitorē. Mora. Iā mācet hūida Creta color ſtercore fucatus crocodili. Pes ma. turpis pes. Aluta, calceo. Arida. c. macie tenuata. **Analectides** Analectides, Analectides ſunt modici puluini, q veſtibus aptari ſolent,

lent, ne humeri altiores videant, analigo.n.colli go et aſſumo figt, ſunt qui legunt Amiculides.
Faſcia, quę vinciebat pectorulis. Scaber vnguis, ru
Rictus biginoſus, aſper immundus. Rictus, rictus ē oris
pan faciio, tam feręq̄ hois, a ringo verbo decl ina
tur. Peruerſo cachinno, turpi riſu. Eſt.n.cachinnus
cachinnus ſolutior riſus. Cice. de
claris. Oratoribus.
In vtroq; cachinno
irridentium com
mouebat. Diſcunt
poſſe minus, diſcunt
blęſa verba pronun
ciare, quod nega
uit illis natura. Hęc
mouet arte latus,
alia in inceſſu mo
uet ſe mollius, cum
par ſit. Extenſos pe
des, quaſi digitis pe
dum inſiſtat. Illa
velut coniux, alia re
luctans incedit, vt vi
deatur ruſtica, aut
varicoſa. Coniunx
Vmbri rubicūda, fortis vxor
nec mollis. Vmbri
mariti, Vmbri popu
li Italię fortiſſimi
fuere, quos eorum fœ
minę in inceſſu imi
tabant. Ingentes
Vari gradus, ampliores
Varicę greſſus. Varica, q̄ſi
varica. Vari ſeu vari
ci dicuntur, qui ob
tortis introrſus cru
ribus, aut pedibus ſe
paratis, et diſtortis
ambulant. Perſius.
Non fallit pede regu
la varo. Pli. etiā ſcri
bit Varos, Varras, Va
renos, Vatinios a
cruribus appellatos.
Hic ergo fœminam
diuaricantem et p
mouentem gradus
enormes, varicas ele
ganter appellat poe
ta. Significat.n. diua
ricare prolatare et
promouere. Ruſti
cus alter ingētes gra
dus deſignat. Alter
erit mollior, eam denotat, quam dixit mouere
arte latus. Hoc vos pręcipuę niueę decet, ordo eſt.
O niueę hoc pcipuę decet vos. O niueę, o puellę
candidę. Monſtra maris Sirenes erant, puellas
admonet, vt cantare diſcant. Sirenes autem fue
Sirenes runt Acheloi et muſę Calliopes, vel (vt alij malūt)

Cui grauis oris odor, nunquā ieiuna loquat,
Et ſemper ſpatio diſtet ab ore viri.
Si niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
Dens tibi, ridendo maxima damna feres.
Quis credat? diſcunt etiam ridere puellę,
Quęritur atq; illis hac quoq; parte decor.
Sint modici rictus, ſint paruę vtrinq; lacunę,
Et ſummos dentes ima labella tegant.
Nec ſua perpetuo contendant ilia riſu,
Sed leue neſcio quid, fœmineumq; ſonent.
Eſt, quę peruerſo diſtorqueat ora cachinno,
Cum riſu lęta eſt altera, flere putes.
Illa ſonat raucum quiddā, atq; inamabile ridet,
Vt rudit a ſcabra turpis aſella mola.
Quo nō ars penetrat? diſcūt lachrymarī decēter.
Quoq; volunt plorant tempore, quoq; mō.
Quid, cum legitima fraudatur littera voce?
Blęſaq; fit iuſſo lingua coacta ſono?
In vitio decor eſt, quędā male reddere verba:
Diſcunt poſſe minus, q̄ potuere, loqui.
Omnibus his, quoniam proſunt, ipēdite curā.
Diſcite fœmineo corpora ferre gradu.
Eſt et inceſſu pars non temnenda decoris;
Allicit ignotos illa; fugat viros.
Hęc mouet arte latus, tunicisq; fluentibus auras
Excipit, extenſos fertq; ſuperba pedes.
Illa, velut coniux Vmbri rubicunda mariti
Ambulat, ingentes varica fertq; gradus.
Sed ſit, vt ī multis, modus hic q̄z ruſticus alter
Motus in inceſſu, mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui; pars ſūma lacerti
Nuda ſit, a lęua conſpicienda manu.
Hoc vos pręcipue niueę decet, hoc vbi vidi,
Oſcula ferre humero, qua patet vſq;, libet.
Mōſtra maris Sirenes erant, quę voce canora
Quaſlibet admiſſas detinuere rates.

Terpſicores filię, numero tres. Parthenope, Leu
coſia et Ligia, quarum vna voce, alia cithara, ter
tia tibijs vtitur. Habent vultus virgineos, et vo
cem humanam, reliquum corpus in volucrē de
ſinit, vt Ouid. in. vi. Metamor. ſcribit. Has aiūt can
tus dulcedine naues detinere ſolitas, et ſopitos ho
mines mergere, qua
re cum Vlyſſes ante
eorum littora nauiga
ret, ſociorum aures ce
ra obturauit, et illę
ſus euaſit. Martia. Si
renes hilarem naui
gantium poenam.
Blandaſque mortes,
gaudiumq; crudele.
Quas nemo quōdam
deſerebat auditas,
Fallax vlyſſes dī rel
quiſſe. Eas ſcribit Eu
ſebius meretrices fu
iſſe ſolitas nauigan
tes decipere. Habita
uerant autem Sire
nes ī tractu Pelorio.
Alij eas ad Sirenuſas
inſulas ponunt, quę
pluſq̄ duo millia ab
ſunt ſtadiorum. Scopu
lus qdam longus eſt
et anguſtus cubitus
a noīe deductus, ad
capreaꝝ fretum locis
extenditur, altero ex
montis latere. Sire
num ſacellum his,
ex altero ad Poſſido
niatem ſinum par
uę tres adiacent inſu
lę deſertę, petroſę, q̄s
Sirenuſas vocant, au
ctor Strabo. Pli. ſcri
bit Surrentū cum p
montorio Mineruę
Sirenum quondā ſe
dem fuiſſe. Idem etiā
Papinius ita cecinit.
Eſt inter notos Sire
num noīe muros.
Saxaq; Tyrrhenę tē
plis onerata Miner
uę, et Ouid. in. xiiij.
Meta. Terraſq; calen
ti ſulfure fumātes,
Acheloidūq; reliquit
Sirenum ſcopulos. Siſyphides, Vlyſſes Siſyphi fi Siſyphus
lius, qui Anticliam Laertę deſponſatam violauit,
ex eaq; Vlyſſem peperit, vnde apud Oui. Aiax ita
loquit. Quid ſanguine cretus Siſyphio? furtiſq; et
fraude ſimillimus illi. Inſeris Aeacidę alienę noīa
gentis? Pene reſoluit corpa erat.n. malo nauis

His ſua Siſyphides auditis pene reſoluit
Corpora, nam ſocijs illita cera fuit.
Res eſt blanda canor, diſcant cantare puellę,
Pro facie multis vox ſua lena fuit.
Et modo marmoreis referãt audita Theatris,
Et modo Niliacis carmina luſa modis.
Nec plectrũ dextra, citharam tenuiſſe ſiniſtra
Neſciat, arbitrio foemina docta meo.
Saxa, ferasq; lyra mouit Rhodopeius orpheus
Tartareoſq; lacus, tergeminumq; canem.
Saxa tuo cantu vindex iuſtiſſime matris
Fecerunt muros officioſa nouos.
Quamuis mutus erat, voci fauiſſe putatur
Piſcis, Arioniç fabula nota lyrę.
Diſce etiam duplici genialia nablia palma
Vertere, conueniunt dulcibus illa iocis.
Sit tibi Callimachi, ſit Coi nota poetę,

alligabat. Illita cera, ceras conſilio, ne cãtus ſuauitate cogeret exilire. Referant audita, cantent q̃ didicere. Carmina luſa, carmina compoſita.

Cãtilenę Aegyptię et Gaditanę

Modis Nil. canticis Aegyptijs. Cantilenę nanq; Aegyptię, et Gaditanę, ob laſciuiã maxime placebant. Mar. Cãtica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat, et alibi. Edere laſciuos et Betica cruſmata geſtus, Et Gaditanis ludere docta modis.

Plectrum,

Nec plectrum, plectrum eſt inſtrumẽtum citharędi, quo chordę plectuntur.i. percutiuntur, vt ſcri. Dõa. Maro. Exorient docilej garrula plectra lyram.

Orpheus

Rhodopeius Orpheus, Threicius. Fuit.n. Thrax genere vt Diod. ſcribit, filius Oeagri, et Calliopes, doctrina meloadiaq; adeo excelluit, vt nõ immerito feras, arboreſq; ad ſe audiendũ alliceret, nauigauit cum Argonautis, atq; ob amorem vxoris ad inferos deſcendẽs a Proſerpina ſuauitate cantus impetrauit, vt defunctam vxorem ab inferis excitaret, ut in.iiij. Georg. elegantiſſime cecinit Maro. Hora. Silueſtres homines ſacer, interpreſq; Deorũ Cędibus, et victu foedo deterruit Orpheus, dictus ob hoc lenire tigres, rapidoſq; leones.

Antiopes fabula

Saxa tuo cantu, Iuppiter in Satyri formam (vt Oui. ſcribit) Antiopam Nictei filiam, vel Aſopi, ſecundum Homerũ, compreſſit, quę iram paternam verita ad Epopeum regem Sycionium ſe contulit, vbi

Zetus et amphiõ

Zetum, et Amphionem peperit, quos paſtor educauit. Nicteo deinde mortuo ob dolorem amiſſę filię, eius frater Lycus ducto exercitu Epopeum occidit,

Dircęus fons

Antiopemq; abduxit, quã Dircę vxori cuſtodiendam tradidit. Ea cum fugiſſet, filios ad vlciſcendã Dircem impulit, hi eã reuinctã taurorũ ſilueſtriũ caudis laniarunt ad eum locum, qui fontis Dircęi ab ea nomen accepit. Vnde non immerito Oui. Amphionem matris vindicem appellauit. Euſe. ſcribit Amphionem Thebis regnaſſe, et cantu citharę ſaxa mouiſſe, quoniam auditores erãt duro corde. Scribit etiam Solinus cum Thebas condidiſſe, non q̃ lyra ſaxa duxerit, ſed q̃ affatus ſuauitate homines rupium incolas, et incultis moribus rudes ad obſequij ciuilis diſciplinã pellexiſſet.

Muri thebani

Fecerũt muros, Thebanos enim muros lyra ſtruxiſſe dr̃ Amphiõ. Hora. dictus et Amphion Thebanę conditor arcis Saxa mouere ſono teſtudinis, et prece blanda Ducere quo vellet.

Arion

Quamuis mutus erat, Arion vetus et nobilis cantator fidibus fuit. Nota eſt fabula Herodoti, Plinij, Hyginij, Solini, et Gellij monumentis, et Ouid. carmine in.ij. Faſt. Stra. in.xiij. ſcribit Arionẽ a prędonibus in mari obrutum fuiſſe.

Nabliũ et naulium

Diſce et duplici genialia nablia palma Vertere, Nabliũ ſiue naulium inſtrũm eſt muſicum, qđ ne nomẽ barbarũ obtinet vocabulum, vt in.x. docet Stra. Suidas et ſcribit pſalterium organum eſſe muſicum, qđ Naula et vocat.

Pſalterium

Genialia, voluptuoſa, delectãtia. Iuu. Genialis agatur iſte dies.

Callimachus

Sit tibi Callimachi, Callimachus (ut Strabo ſcri.) progenitorẽ habuit Battũ, qui Cyrenẽ condidit, poeta ſimul et grammatice ſtudioſus, cui primas Elegia tribuit Quintilianus.

Philetas

Coi poetę, Philetas (ut refert Stra.) poeta ſimul, et antiquorum ſcriptorũ deſcr., ex Co inſula, cõfeſſione plurimorũ (ut eſt auctor Fab.) ſecundas tenuit Elegiaco carmine.

Anacreon

Tela muſa, Anacreon poeta Lyricus (auctor Stra.) Teon patriam habuit, quem Plin. ſcri. acino uuę paſſę ſtrangulatũ. Vina ſi ſenis, bibacis Anacreontis. Ouid. Quid niſi cũ multo Venerem compeſcere uino Pręcepit lyrici Tela muſa ſenis.

Sappho

Nota ſit et Sappho, Sappho Mitylenęa cum Alcęo claruit, cui minima parte poeticę nullam foeminã comparandam ſcribit Stra. Scripſit enim. Elegias, libros Lyricos nouem, Epigrammata, Iambos, et Nenias.

Sapphicum carmen

Carmen inuenit, quod a ſe Sapphicum denominauit, prima etiam plectrum reperit. Huius poemata legenda ſuadet Ouid. quoniam laſciua erant, unde etiam in Triſtibus ita ſcribit. Lesbia qđ docuit Sappho, niſi amare puellas et Hora. Viuuntq; commiſſi calores Aeolię fidibus puellę.

Terentius

Cui ue pater uaſri. Terentiũ innuit, qui in Phormione Getam inducit Chremetẽ et Demiphonem ſenes fallentem.

Seruorum nomina

Sane Geta nomen eſt ſeruile, ſeruos enim priſci a populorũ nominibus, unde uehebantur, appellabant, ut Lydũ, Syrum, Getam, Dauum ex Dacis, qui olim Daui uocati ſunt, auctor Stra.

Propertius

Carmen legiſſe Propti. Propertium Fabius refert a quibuſdam Tibullo anteponi.

Cornelius Gallus

Siue aliquid Galli, Cornelius Gallus Foroiulienſis fuit, Euphorionem in latinum tranſtulit, et ut Ser. ſcri. de Cytheride uoluminis liberta, et a ſe amata ſcripſit libros iiij. Hic primus (ut teſtis eſt Euſebius) tenuit Aegyptũ prouinciam Romanam factam ab Auguſto, et ſeipſum interemit, quoniam (ut Tranquillus ſcri.) ob ingratum animum, illi domo, et prouincijs ſuis interdixit Auguſtus, dicente Ouidio in amoribus. Sãguinis atq; animę prodige Galle tuę. Etiam Fab. ſcri. Tibullo et Pro-

Sit quoq; vinoſi Teii muſa ſenis.
Nota ſit & Sappho, quid enim laſciuius illa?
Cuiue pater vafri luditur arte Getę.
Et teneri poſſis carmen legiſſe Properti,
Siue aliquid Galli, ſiue Tibulle tuum.
Dictaq; Varroni fuluis inſignia villis
Vellera germane Phrixe querenda tuę.
Et profugum Aenean, altę primordia Romę,
Quo nullum latio clarius extat opus.
Forſitan & noſtrum nomē miſcebitur iſtis.
Nec mea lethęis ſcripta dabuntur aquis.
Atq; aliquis dicet noſtri lege culta magiſtri
Carmina, queis partes inſtruit ille duas.
Deq; tribus libris, titulus quos ſignat Amorū,
Elige, quos docili molliter ore legas.
Vel tibi compoſita cantetur Epiſtola voce,
Ignotum hoc alijs illa nouauit opus.
O ita Phębe velis, ita vos pia numina vatum,
Inſignis cornu Bacche, nouemq; Deę.
Quis dubitat, quin ſcire velim ſaltare puellas?
Vt moueat poſito brachia iuſſa ſono?
Artifices lateris, ſcęnę ſpectacula, amantur,
Tantum mobilitas illa decoris habet.
Parua monere pudet, talorum dicere iactus
Vt ſciat, & vires teſſera miſſa tuas.

perio durioré fuiſſe. Dictaq; Varroni. Euſebius chronographus Varrones duos fuiſſe ſcri. alter Terétius Varro appellatus, Philoſophus pariter, et poeta, Romanorũq; omnium (vt Fabius auctor eſt) eruditiſſimus, linguę latinę peritiſſimus, & oīs antiquitatis, & rerũ grecarũ, noſtrarũq;, plus tñ ſcientię collaturus, ǵ eloquentię, cuius viuētis imaginē Romę poſuit Aſinius Polio in bibliotheca, ǵ primã ĩ orbe de manubijs publicauit, vt Plini. docet. Alter fuit P. Terētius Varro Attacinus, ab Attace vico Narbonēſis prouincię, vbi natus eſt, qui xxxv. agēs annũ grecas lr̃as didicit, tranſtulitq; in latinus libros quatuor Apollonij Rhodij, in ſuũ opus de argonautis, vnde Fabius eũ appellauit interpretē alieni operis celebrauit & non minũ Elegis verſibus amicã Leucadiã, dicēs Propertio. Hęc quoq; perfecto luderet Iaſone Varro, Varro Leucadię maxima flāma ſuę. De hoc nunc loquitē Oui. Tuę germanę, quę ex ariete vellere aureo inſignis decidit, qđ poſtea in tēplo Martis in colchide fixus Argonautę abſtulerũt. Et profugũ Ænea, non porro fugatũ, ſed errantē Virg. aūt deſignat, q(vt Fabius ſcri.) apud nos auſpicatiſſimũ vt apud Grecos. Homerus. dedit exordiũ, idē ſcri. Interrogãtũ ſibi Dominũ Afrũ, quem crederet Homero maxime accedere, eũ rñdiſſe, ſm eſſe Virgi. propiorē tñ primo, ǵ tertio, in altero. n. fuit plus curę, et diligentię, in altero vero plus diuinitatis et copię. Eũ tñ Propertius Grecis, et Latinis ſcriptoribus antepoṅit. Forſitan et no. Oui. (vt teſtis eſt Fabius) fuit laſciuior Tibullo, et Propertio.

Varrones duo.

Virgi.

Aqua lethęa

Aquis le. obliuioni. Aqua enim lethęa obliuionem inducit. Mart. Pigra per hunc fugiens ingratę flumina lethes. Duas per. viros et foeminas. Deq; tri. lib. libros tres Amorum ad Corinnam intelligit. Epiſtola, quę in amoribus prima eſt, in ea enim ſcribit. Ouid. ſe. v. libris de preceptis amatorijs, et de remedio prępoſuiſſe tres ad Corinnam. Ita enim inquit. Qui modo Naſonis fueramus quinq; libelli. Tres ſumus, hoc illi pretulit auctor opus. Illa, Epiſtola prima in amoribus. Nouauit, iterum commemorauit. Hoc opus ignotum, hęc pręcepta amatoria, quę alii minus norant me compoſuiſſe. Ita velis, vt legatur, et cantetur meum opus. Inſignis cornu, Baccho enim cornua tribuuntur, cuius rei cauſam aſſignabimus. Brachia iuſſa, brachia ſono apte ſe accommodantia. Artifices lateris, Hiſtriones lateris in Scęna concinne mouentes, quę tanta eſt difficultas vt ſcribit in Oratore Cice. Roſcium militum diſcipulum in ea arte, quem probet reperiſſe neminē. Ars autem Hiſtrionica adeo olim Romę claruit vt Clodius Æſopus Hiſtrio Tragicus ex eo quęſtu patinam ſexcentis ſeſtertiis inſignes fecerit, in qua poſuit aues cantu aliquo, aut Sermone humano vocales, et eius filius Clodius relictus ab eo in amplis opibus hęres, vniones in coena magnę taxationis deuorauit, vt auctor eſt Plinius.

Hiſtrionicę artis difficultas

Quęſtus artis Hiſtrionicę

Talorum dicere iactus, teſſerę habent ſex latera et quadratę ſunt, has cubos appellari Gellius refert, tali vero a teſſeris forma longe erant diſſimiles, habebant enim. iiij latera, et pro vario iactu varia puncta dabant, his iam non vtimur. In ludo talario tali iiij. adhibebantur, in teſſerario vero tres tantummodo, vt hodie etiam fieri videmus, vnde Mart. ita ſcribit. Non ſum talorum numero par teſſera. Quam ſubeat partem, cui ſit perdendi periculo ſubiecta. Quamq; vocet, quę puncta cupiat ad obtinendam victoriam. Latronum pręlia calculorum ludum intelligit. Vnus cum gemino, caute ludendum eſt, cum ſolus latrunculus cum duobus hoſtibus pugnam capeſſit, & obſidet. Bellatorq;, quē equitem regē appellant in calculis. Sunt qui intelligi malint eqtes. Sine ſuo compare, ſine eo latrunculo, quē in eo ludo reginã uocant, alij vero equitem colluſoris accipiũt. Reticuloq; pilę, reticulũ appellat alueolũ, vbi calculis ludit ſignatũ in retis formã, pilã vero eã accipe, quã pediũ in calculis dicunt. Fundantur,

Teſſerę Cubi Tali

ſparganbr in alueolo, et oucumbr ſemel tantus Quam tollas, quam rapias aduerſario, legitur etiam Qua tollas.i. nulla tua pila mouenda eſt, niſi cum ea calculum colluſoris tollere volueris, alioqui poſt primum motum ſemper eſt immobilis. Eſt genus in totidem, ludum eũ deſignat, qui cõſtat ex.xij.calculis. Parua tabella, hoc etiam ludo vtuntur vulgo pleriq; hac tempeſtate, qui.n.prius in tabella tres calculos apte locarit, is colluſori vnum adimit. Mille face ex iocos, iocum poetico more pro ludo poſuit sed minimus labor eſt, vina deſignat, quę in huiuſmodi ludis deguntur. Nulla fides tabulis, non eſt fidendũ aleę. Quę non per vota petuntur, quę non habuerint Deos fautores. Genas, ludentium ſiniſtris Dijs. Tam turpia crimina, vt ludi gratia plorandũ ſit Ignaua natura, Ignauam ideo nãm appellat, q hmõi ludi nullam hñt corporis exercitationẽ.

Materia vbe. magis vtili. Celereſq; pi. vtebantur.n. pila, quã paganicam appellabant, erat et pila trigonalis, et follis, vt oſtendit Mart.

pilę ludus

Iaculiũq; iaculo it exercebant Romani quod oſtendit Hora. eo verſu. Nec iam liuida geſtat in armis Brachia ſępe diſco. Sępe trans finem iaculo Nobilis expedito. Trochiq; Trochus inſtrumentum erat, quod ludentibus pueris ſcutica agitabatur, & rotabat vt ſcribit Acron. Ea antea pueros quosdam ludere ſolitos vidimus. Marti. Inducenda rota eſt das nobis vtile munus. Iſte trochus pueris, at mihi cãtus erit, et alibi. Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur. Cedat, et argutus obuia turba trochis. Propertius. Increpat et verſi

Iaculi exercitatio

Trochus

clauis adunca trochi. Hora. Trochum grecum appellat in odis, quoniã trochos rotam ſignificat.

Armaq; quibus exercebantur iuuenes. Hora. Nec iam liuida geſtat in armis brachia. In gy. in circuitus. Tangit autem eam exercitationem, qua iuuentus Romana equis vti diſcere ſolebat. Hora. Cur neque militaris inter ęquales equitet Gallica nec lupatis tempe ret ora frenis. Eius & exercitationis laus erat, vt equus in gyros flecteretur. Virgi. Carpere mox gyrum incipiat, et Tacitus ſcribit Germanorum equos nec forma, nec velocitate conſpicuos, ſed nec variaſ gyros in morem Romanum doceri.

Equorũ gyrus

Nec vos cã. ha. Campi Martij (vt auctor eſt Strabo) admirabilis erat magnitudo, ſuppeditabat enĩ curules pariter curſus, et alia equeſtria certamina expedita, nec minus tam multis, pilam, trochum, paleſtram exercitatiõe tractantibus. Gelidiſſima virgo, aquã virginem intelligit, a virgine quę eius fontem indicauit, ita appellata, vt Frontinus docet. Plin. tamen in xxxi. virginem aquã ideo appellatam ſcribit q labens in Pręneſtina via, cum ad Herculaneum riuus peruenit, eum refugit, quaſi congreſſus Herculis fugiat. Idẽ ſcribit eam tactu pręſtare cęteros amnes, quoniam in ea natabant commodius Papinius. Atq; exceptura natatus virgo iuuat. Nec Thuſ. pla. Thuſcum ideo Tyberim nominat, quoniam ab appenino defluens per Thuſciam Romam defertur, q autem in Tyberino etiam flumine natarent iuuenes Romani docet Hora. eo verſu. Cur timet flauum Tyberim tangere. Pompeias ire per vmbras, de porticu Martio diximus in pmo. Porticus Pompeij

Campi Martij certamina

Aqua virgo

Tyberis Thuſcus

Porticus Põpeij

Et modo treis iactet numeros, mõ cogitet apte
Quã ſubeat partẽ callida, quãmq; vocet.
Cautaq; nõ ſtulte latronum pręlia ludat,
Vnus cum gemino calculus hoſte perit.
Bellatorq; ſuo prenſus ſine compare bellet,
Aemulus inceptum ſępe recurrat opus,
Reticuloq; pilę leues fundantur aperto,
Nec, niſi quam tollas, vlla mouenda pila eſt
Eſt genus in totidem tenui ratione redactum
Spicula, quot menſes lubricus annus habet.
Parua tabella capit ternos vtrinq; lapillos,
In qua viciſſe eſt continuaſſe ſuos.
Mille face eſſe iocos, turpe eſt neſcire puellam
Ludere, ludendo ſępe paratur amor.
Sed minimus labor eſt ſapiẽter iactibus vti,
Maius opus mores compoſuiſſe ſuos.
Tunc ſumus incauti, ſtudioq; aperimur i ipſo
Nudaq; per luſus pectora noſtra patent.
Ira ſubit, deforme malum, lucriq; cupido,
Iurgiaq;, & rixę, ſollicituſq; dolor.
Crimina dicuntur, reſonat clamoribus ęther.
Inuocat iratos et ſibi quiſq; Deos.
Nulla fides tabulis, quę nõ per vota petuntur,
Et lachrymis, vidi ſępe madere genas.
Iuppiter a vobis tam turpia crimina pellat,
In quibus eſt vlli cura placere viro.
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis,
Materia ludunt vberiore viri.
Sunt illis, celereſq; pilę, iaculumq; trochiq;,
Armaq;, & in gyros ire coactus equus.
Nec vos cãpus hẽt, nec vos gelidiſſima virgo,
Nec Thuſcus placidis deuehit amnis aquis.
At licet, & prodeſt Pompeias ire per vmbras,
Virginis ęthereis cum caput ardet equis.
Viſite laurigero ſacrata palatia Phębo,
Ille Parętonias merſit in alta rates.

Queq; ſoror, cõiuxq; ducis monuměta pararũt.
Naualiq; gener cinctus honore caput.
Viſite thuricremas vaccę Męphitidos aras,
Viſite conſpicuis terna Theatra locis.
Spectentur tepido maculatę ſanguine harenę,
Metaq; feruenti circumeunda rota.
Quod latet, ignotum eſt, ignoti nulla cupido,
Fructus abeſt, facies cum bona teſte caret.
Tu licet, et Thamyrá ſuperes, atq; Orphea cãtu
Non erit ignotę gratia magna lyrę.
Si Venerem Cois nunquam pinxiſſet Apelles,
Merſa ſub ęquoreis illa lateret aquis.
Quid petitur ſacris, niſi tantum fama poetis?
Hoc votum noſtri ſumma laboris habet.
Cura ducum fuerant olim, regumq; poetę.
Pręmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maieſtas, et erat venerabile nomen
Vatibus, et largę ſępe dabantur opes.
Ennius emeruit Calabris in montibus hortos
Contiguos penę Scipio magne tuis.

quę erat in cãpo Martio diximus in primo. Propertius, Scilicet vmbroſis ſordet Põpeia colũnis Porticus aulęis nobilis Attalicis. Virginis ęthe. ęſtatě
Sol I virgine
deſignat, nã Sol p Cãcrũ et Leoně trãſiẽs et Virginẽ, ęſtatẽ efficit, vt antea docuimus ex ſnĩa Hyginij. Scribit Columella. xiij. Kalẽdas ſeptẽbris Solẽ in Virginẽ trãſitũ facere et hoc, et ſequenti die tẽpeſtatẽ ſignificare, interdũ et tonare. Sacrata pa. Palatinum collẽ conſecratũ Apollini, cui tẽplum in eo Auguſtũ erexiſſe diximus, cuius meminit Oui. in. iiij. Faſt. Phębo laurigero, Apollini laureã gerẽti coronã. Pargtoni
Parętonium
as, Ægyptias. Eſt. n Parętonium vrbs Ægypti in ora maritima et portus ingẽs. xl. fere ſtadiorũ. Hanc alij Parętoniũ, alij Ammoniã vocant, in auctor ẽ Stra. Intelligit autẽ Apollinẽ, qui in pręlio apud Actiũ contra. M. Anto. et Cleopatram fauit Augu
Porticus Octauia
Porticus Liuia
Agrippa Auguſti gener
Naualis corona
Virg. Actius hęc cernens arcum intendebat Apollo, nota eſt hiſtoria Plutarchi monumẽtis. Queq; ſoror, porticus Octauiã dicit ita appellatam ab Octauia ſorore Auguſti. Coniux ducis, Liuiã porticum a Liuia vxore Auguſti, vt docet Sueto. cognominatã accipe. Naualiq; ge Agrippã Auguſti generũ dicit, eius enim filiam Iuliã duxit vxorẽ, illũ Auguſtus nauali corona donauit (vt Pli. ſcribit) poſt debellatũ Põpeiũ in Sicilia. Idẽ docet Seruius in Octauo Æneidos. Erat autem naualis corona (vt Gellius docet) qua donari ſolet maritimo pręlio, qui primus in hoſtiũ nauẽ vi armatus tranſiluit, ea quaſi nauiũ roſtris inſignita erat. Viſite thuri. de tẽplo Iſidis repete, quę diximus in primo. Vaccę Męphitidos, Iſidis Ægyptię q olim in vaccã mutata apud Ægyptios colebat, de Męphi vrbe abũde dictũ eſt in primo. Terna thea. cũ i cãpo primo cãpo Martio fuiſſe docet Strabo. Vñ hic cõſpicuis locis addidit Oui. Erant enim eo in loco alia pręclara ędificia. Sanguine, gladiatorũ cruore. Metaq; fer. ludos Circenſes dicit, de quibus in primo diximus. Facies bo. pulchra facies. Caret te. nõ videt. Tu licet, Thamy
Thamyras
ras Philamõis filius rediẽs ex vrbe Æthalia, cũ muſas habuiſſet obuias, ſcientia cãtandi gloriabundus affirmauit ſe eas ſuperaturũ, ſi ſecũ certare auderẽt, ad quã inſolẽtẽ vocẽ filię Iouis ſtomachatę et modulationẽ, et pulſandę citharę peritiã ẽ coem

bois ſenſum abſtulerunt. Hęc Home. in. ij. Iliados. Diodo eũ lyra et cãtu tm̃ priuatũ ſcribit. Lanni ve
Apelles Cous
ro occępatũ fuiſſe dicũt. Si Ve. Cous, ſunt qui legit Cois. Appelles ex Epheſo (vt voluit Stra.) vel ex Co inſula, vt Oui. olympiade cẽteſima. xij. floruit in pictura ſolus plura q̃ cęteri oẽs pdidit voluminibus editis, quę doctrinam eam ptinebant. Illi ꝑpetua ↄſuetudo fuit nunq̃ tã occupatam diem agẽdi, vt nõ lineã ducẽdo exerceret artẽ, a nullo alio, q̃ ab Apelle pingi voluit Alexãder magnus Hic pinxit Venerem exeuntẽ e mari, quã Diuus Auguſtus dedicauit i delubro patris Cęſaris, quę Anadiomene vocatur, cũ ſenuit hęc tabula carie, aliãq; pro ea Nero in principatu ſuo ſubſtituit Dorothei manu. Apelles inchoauerat aliã Venerem Cois ſuperaturus etiã illã priorem, inuidit mors peracta parte, nec q ſuccederet operi ad pręſcripta liniamenta inuentus eſt, auctor Pli. De Venere Apellea extat. Auſo
De Venere Auſoni epigrãma
nii Epigrãma, quod cũ alijs pleriſq; Mediolani nuper repertis a Georgio Merula noſtro, elegantiſſimus poeta Franciſcus Nurſius Veronenſis e ſecretis inclytę reginę Cipri mihi oſtẽdit, id eſt huiuſmõi. Euerſas pelagi nup genialibus vndis Cyprin, Apellei cerne laboris opus. Vt cõplexa manu madidos ſalis ęquore crines Humidulus ſpumas ſtringit vtraq; comis. Iã tibi nos Cypre Iuno inqt, et innuba Pallas Cedimus, et formę pmia deperimus, ẽ Oui. alibi ita cecinit. Vt Venus artificis labor eſt, et gloria Coi Æquoreo madidas, q̃ premit imbre comas Illa lateret, nõ videretur egredi e mari, vt Apelles pinxerat. Hoc vo. vt fama vigeat. Cura du. Horatius quoq; oñdit poetas olim fuiſſe in pretio, eo verſu. Sic honor et nomẽ diuinis vatibus atq; Carminibus venit, et pauloPoſt ait. Et vitę mõſtrata via eſt et gra regũ Pierijs tentata modis, ludusq; repertus. Pauſanias quoq; libro primo ita ſcribit. Verſabant igit ea quoq; tẽpeſtate cũ regibus poetę, et ante eam memoriam Anacreo cũ Polycrate tyráno Samio familiariter vixit, Syracuſaſq; ad Hieronẽ Eſchilus, Simonideſq; miſſi ſunt cũ Dionyſio, qui poſtea in Sicilię tyrãnide ſucceſſit, Phyloxenus cum Antigono Macedonũ principe, Antagoras Rhodius et Aratus Solenſis. Ennius emeruit. Q. Ennius in Calabria Rudias (vt eſt auctor Stra. et Mela) pa
Q. Enni.

Nunc heredę ſine honore iacēt,operataq̧ doctis
  Cura vigil muſis,nomen inertis habet.
Sed famę inuigilare iuuat,qui noſſet Homerū,
  Ilias ęternum ſi latuiſſet opus?
Quis Danaen noſſet,ſi ſemper clauſa fuiſſet?
  Inq̧ ſua turri ſi latuiſſet anus?
Vtilis eſt vobis formoſę cura puellę
  Sępe vagos extra limina ferre pedes.
Ad multas lupa tendit oues,prędetur vt vnā,
  Et Iouis ad multas deuolat ales aues.
Se quoq̧ det populo mulier ſpecioſa videndā,
  Quem trahat,e multis forſitan vnus erit.
Omnibus illa locis maneat ſtudioſa placendi,
  Et curam tota mente decoris agat.
Caſus vbiq̧ valet,ſemper tibi pendeat hamus,
  Quo minime credis gurgite,piſcis erit.
Sępe canes fruſtra nemoroſis montibus errant
  Inq̧ plagas nullo ceruus agente cadit. (Ecta,
Quid minus Andromache potuit ſperare reuī
  Quam lachrymas vlli poſſe placere ſuas?
Funere ſępe viri,vir quęritur,ire ſolutis
  Crinibus,et fletus non tenuiſſe,decet.
Sed vitate viros cultum,formamq̧ profeſſos,
  Quiq̧ ſuas ponunt in ſtatione comas.
Quę vobis dicunt,dixerunt mille puellis,
  Errat,et in nulla ſede moratur amor.
Foemina quid faciet,cum vir ſit leuior ipſa?
  Forſitan et plures poſſit habere viros?
Vix mihi credetis,ſed credite,Troia maneret
  Pręceptis Priami ſi foret vſa ſenis.
Sunt qui mendaci ſpecie graſſantur amoris,
  Perq̧ aditus tales lucra pudenda petunt.
Nec coma vos fallat liquida nitidiſſima nardo
  Nec breuis in rugas cingula preſſa ſuas.
Nec toga decipiat filo tenuiſſima,nec ſi
  Annulus in digitis alter,et alter erit.
Forſitan ex horum numero cultiſſimus ille,
  Fur ſit,et vratur veſtis amore tuę.

triā habuit. Silius in .xij. de eo ita ſcri. Miſerunt Calabri,Rudię genuere vetuſtę. Scripſit primus apud Latinos verſu heroico annales(vt Gellius refert)q̄bus bella Italię cecinit,et ſecundum bellum Punicū in gratiā Scipionis carmine minus polito,nā ingenio valuit,ſed arte caruit,vt cecinit Ouidius. Africanum Maiorem mirifice dilexit, a quo multis muneribus donatus eſt,cum Scipione Aſiatico in Aſiam profectus eſt, et cum Fuluio nobiliore in Ætholiam poſt lxx. annum (vt ſcribit Euſebius) periit morbo articulari, quem nimio vino contraxerat,ſepultus fuit in Scipionis monumēto via Appia, vt etiam Cicero teſtatur. Scribit etiam Plinius priorem Africanum Q. Ennij ſtatuam ſepulchro ſuo poſuiſſe,viuens ſua virtute donatus eſt pulcherrimis hortis. Fuit et paulo poſt alter Ennius Tarentinus,qui de literis, ſyllabis, et metris libellum edidit, et volumina de augurandi diſciplina. Contiguos pene,pene vltimam habet breuem apud Virgilium eo verſu. Pene ſimul tecum ſolatia rapta. Menalca, hic vero Ouidius produxit. Sunt qui hos duos verſus ita legāt. Ennius emeruit Calabris in montibus ortus Contiguus poni Scipio magne tibi, vt ſit ſenſus, Ennius natus non in celeberrimis vrbibus, ſed in montibus Calabrię propria virtute meruit tumulari in Scipionis ſepulchro,nam q̄ hortos Ennius acceperit ob artem poeticam vicinos Scipionis hortis,nuſq̄ legitur. Ilias opus,Iliados,q̄d Homerus i .xxiiij. lib. digeſſit. Quis Danaen noſſet, Acriſius Argiuorum rex vnicam habens filiam Danaen (vt Lactantius ſcrib.) accepit ſe periturū manu eius,qui ex filia naſceretur, vnde filiam in turri clauſit,Iuppiter in aurum verſus, ex tegulis in gremiū puellę decidit,pręgnansq̧ facta eſt, quod pater intelligens, in arcam clauſam in mare abijci iuſſit,illa in Italiā delata inuenta a piſcatore cū Perſeo, quē enixa fuerat, et oblata regi,ab eo vxor accipitur,cū qua etiam Ardeā condidit, auctore Seruio. Inq̧ ſua turri, ſic etiā Horatius. Incluſam Danaen turris ęnea,Roboſtumq̧ fores et vigilū canū. Sępe ca. fru. venatoris exēplo docet foeminas plerunq̧ amatores inuenire,quos nō quęrūt. Cadit in retia, nullo agente. Quid minus Andro. nunq̄ inq̄t ſperabat Andromede auxiliū Perſei. Fabula ſuperius dicta eſt. Funere sę. vi. vir q̄ri. ſępenumero puella mariti mortē deplorans in funere virū aliū inuenit. Solutis crini. de more plorantiū in funere, id ēt fieri ſolebat,cū ī aduerſis Deos orabāt. Virgi. interea ad templum nō ęq̄ Palladis ibāt. Crinibus Iliades paſſis,et Liuius. Stratę paſſis mr̄es crinibus tēpla verrentes veniā irarū cęleſtiū finēq̧ peſtī expoſcūt. Sed vitate viros,molles ē cynędos dicit. In ſtatio. co. ex eorū ſnīa qui dicebāt comatos oēs cynędos eſſe. Et in nul. ſede mo. am. q̄ ſunt inſtabiles. Plures vi. qui eum tanq̄ mollē petāt. Troia ma. docet puellas Priami exēplo nō adoleſcentibus credendum eſſe, ſed maioribus natu. Pręceptis Priami,qui ſuadebat reddendā eſſe Helenam. Perq̧ aditus tales,per ſpeciem ficti amoris. Lucra pudenda petunt,ſimulant ſe vos amare , ſed nihil

Ennius Tarentinus

aliud a vobis petunt ꝙ dederıs veſtę. Liquido
Nardinū nar. nardinū vnguentum alio n. ie Pli. foliatum
vnguētū appellat, quod vnguentarij ex ſpica nardi celebrāt,
laudatur ſyriacū a Pli. Naſcebat et Nardus in Cili
Spica cili cia radice rugosa, et odorata, vt eſt auctor Dioſco.
ſſa vnde ſpicam ciliſcam in Faſtis appellat Oui. Nec

his verbis. A Numa enim rege tanquam omnium principium eſſet ignis venerari inſtitutum eſt, nā nobiliſſimum quoddam exiſtit ignis in ipſa natura, et motio quędam eſt, vel cum motione totius generatio. Alia vero materia, quę calore vacat ocioſe, ignauiterq; iacens, et cadaueri ſimilis ignis

Redde meum clamant ſpoliatę ſepe puellę,
Redde meum, toto voce boante foro.
Has Venus e templis multo radiantibus auro
Lęta videt lites, Appiadesq; Deę.
Sunt quoq; non dubia q̄dā mala noīa famā,
Deceptę a multis crimen amantis habent.
Diſcite ab alterius veſtris timuiſſe querelis,
Ianua fallaci ne ſit aperta viro.
Parcite Cecropides iuranti credere Theſeo,
Quos faciet teſtes, fecit & ante Deos.
Et tibi Demophoon Theſei criminis hęres
Phyllide decepta nulla relicta fides.
Si bene promittunt, totidem ꝑmittite verbis,
Si dederint, & vos gaudia pacta date.
Illa poteſt vigiles flamas extinguere Veſtę,
Et capere ex templis Inachi ſacra tuis,
Et dare miſta viro tritis aconita cicutis,
Accepto Venerem munere ſiqua negat.
Fert animus ꝓpius conſiſtere, ſupprime habenas
Muſa, nec admiſſis excutiare rotis.
Verba vadum tentent abiegnis ſcripta tabellis
Accipiat miſſas apta miniſtra notas.
Inſpice, quodq; leges, ex ipſis collige verbis,
Fingat, an ex animo, ſollicitusq; roget.
Poſtq; breuē reſcribe morā, mora sp amātes
Incitat, exiguum ſi modo tempus habet.
Sed neq; te facilem iuueni promitte roganti,
Nec tamen edure, quod petit ille, nega.
Fac timeat, ſperetq; ſimul, quotiesq; remittes,
Spes magis hic veniat certa, minorq; metus.
Munda ſed e medio, conſuetaq; verba puellę
Scribite, ſermonis publica verba placent.
Ah quoties dubijs ſcriptis exarſit amator,
Et nocuit formę barbara lingua bonę.
Sed quoniam, quāuis vittę careatis honore,
Eſt vobis veſtros fallere cura viros.

breuis in rugas, nec ꝗ veſtis rugas induſtria locatas aſtringit tam ꝗ mollis. Filo tenuiſſima, ex tenui lana.

Et vrat, et angatur, ꝙ non poſſit veſtem tuā furari. Voce boante, clamante. Has Venus, Venerē genitricem intelligit, de qua dictus eſt in primo.

Appiades Deę
Appiadesq; Deę, Cōcordiam, Pallada, Pacem, et Veſtam intelligo, ab aqua Appia, q̄ in foro Cęſaris deducta erat cognominatas, ꝙ ante hęc templa ad forū Cęſaris eſſent ex Papinio, et Marti. intelligit. Sūt quoq; non dubia, ſunt q̄dā mulieres quę habētur infames, ꝙ amātes decipere ſolebant.

Crimen amā. hāt, ꝙ alios decipiunt, vt ipsę quoq; ab amantibus deceptę ſunt.

Cecropides, Athenienſes puellę a rege Cecrope, per quas oēs alias deſignat. Iurāti Theſeo, viro ꝑfido, vt fuit Theſeus, qui Ariadnam reliquit.

Quos fa. te. quos teſtes amplius adhibebit. Fecit ē ante Deos, ĩta Deos adhibuit teſtes, et tamen fidem violauit. Theſei crimi. hę. id etiam in Epiſtolis ei Phyllis ita exprobrat. De tanta rerum turba, factisq; parentis. Sedit in ingenio Creſſa puella tuo. Nulla re. fi. quia nulli ſunt amplius Dij per quos iuret. Illa poteſt vigi. q̄ alio munere ꝑmiſſas noctes negabit, audebit etiam violare ſacra Veſtę et Iſidis, et necare virū veneno. Vigiles flā.
Ignis Veſtę inextinctus
inextinctum ignem, qui in templo Veſtę ſeruabatur, cuius rei cauſam aſſignat Plutar. in Camillo

virtutem tanquam animaz cupit, et parlatum ſuſcepto igne ad agendum quid, vel patiendum vertitur. Numa Pompilius vir curioſus ac ſapientiſſimus, ꝗ in collequum cū Muſis ꝓ ſapientiam veniebat, ratione quadam phię motus hunc ſeruari, cuſtodiriq; perpetua vigilia, ne corrumperetur, voluit, tanquā ęterna virtus eſſet, q̄ omnia ſeruaret. Aliā cām refert Oui. in Faſtis. In eodem Veſtę tēplo (vt teſtis eſt Plutar.) fama fuit Troianum illud Palladium, quod in Italiam Aeneas aſportauerat reſidere. Inachi, Iſis Inachi filia. Capere ſa. ſacra diripe. Miſta aco. aconita tem- Aconitū
perata. Eſt enim aconitum herba ocius veneno q̃ ociſſima, quę tactis genitalibus foeminini ſexus animalū, eodē die infert mortem, quo modo Calphurnius Beſtia vxores necauit. Fabulę narrauere aconitum ex ſpumis Cerberi canis natum, extrahente ab inferis Hercule. Ci- Cicuta
cuta quoq; herba venenus eſt, publica Athenienſium pęna inuiſa, vt docet Plinius.

Proprius cō. ea dicere, quę magis ad viros, ꝗ ad foeminas pertinent, quod facere vilius eſt, cum dixit foeminas accepto munere nunquam coitum negaturas, illas enim et auaritia, et propria libidine corrumpi poſſe deſignauit. Admiſſis equis, materia ſemel ſuſcepta dan do ſcilicet arma foeminis contra viros. Verba vadum tentent, verba ad te ſcripta ab amante anī

mum tuum ſollicitent, ſic et in primo. Cera radus tentet raſis infuſa tabellis. Edure, valde dure.
Quamuis vitę careatis honore, q̄uis ſitis infames. Veſtra pignora, veſtras literas. Nouo, iuueni. Sed tamen Aetnęi, nouus inq̄t amator literas amicę ſeruat, quibus tanq̄ fulmine vtatur in

Hercule et eas, et Amazonum gentem fuiſſe deletas. Sunt qui Gorgones ab agilitate dictas putant γοργὸν enim agilem ſigt. I pro. h. d. fœminas in tumeſcere minime debere exemplo Palladis oſtendit, q̄ cum tibiam inflaſſet, genasq; vidiſſet tumeſcere, tibiā abiecit, ipſa apud Oui. in Faſtis ita dicente. Pallas tibiam abiecit

Ancillę pueriq; manus ferat arte tabellas,
Pignora nec iuueni credite veſtra nouo.
Vidi ego pallentes iſto terrore puellas
Seruitium miſeras tempus in omne pati.
Perfidus ille quidem, qui talia pignora ſeruat,
Sed tamen Aetnęi fulminis inſtar habet.
Iudice me fraus eſt conceſſa, repellere fraudes,
Armaq; in armatos ſumere, iura ſinunt.
Ducere cōſueſcat multas manus vna figuras
Ah pereant, per quos iſta monenda mihi
Nec, niſi deletis, tutum eſt reſcribere ceris,
Nec teneat geminas vna tabella manus.
Fęmina dicatur ſcribentis ſemper amator,
Illa ſit in veſtris, qui fuit ille, notis.
Sed licet a paruis animum ad maiora referre,
Plenaq; curuato pandere vela ſinu.
Pertinet ad faciem rabidos cōpeſcere mores,
Candida pax homines, trux decet ira feras.
Ora tument ira, nigreſcunt ſanguine venę,
Lumina Gorgoneo ſęuius angue micant.
I procul hinc dixit, non es mihi tibia tanti,
Vt vidit vultus Pallas in amne ſuos.
Vos quoq; ſi media ſpeculum ſpectetis in ira,
Cognoſcet faciem vix ſatis vlla ſuam.
Nec minus in vultu dānoſa ſuperbia veſtro,
Comibus eſt oculis alliciendus amor.
Odimus immodicos (experto credite) faſtus,
Sępe tacens odij fęmina vultus habet.
Spectantem ſpecta, ridenti mollia ride,
Innuet, acceptas tu quoq; redde notas.
Sic vbi preluſit, rudibus puer ille ſagittis
Spicula de pharetra promit acuta ſua.
Odimus & męſtas, Tegmeſſam diligat Aiax,
Nos hilarem populum fœmina lęta capit.
Nūq̄ ego te Andrōache, nec te Tegmeſſa roga (rē,
Vt mea, de vobis altera, amica foret.

punienda amica, timet enim ſemper ne iratus amator illas marito oſtendat. Fulmen aūt iccirco Aetneum appellatur, q̄m Vulcano fulminum fabricatori mōs Aetna ſacer ē, vt Solinus ſcribit, vel a vicinitate. Docet enim Seruius Vulcanum inter Liparem ē Aetnam officina hr̄e, vnde Vir. dixit, Antra Aetnea ſonant. Eſt cō. eſt puellis data. Repellere fraudem, amantiū. s. q amicę līas ſeruāt, vt eo timore ſeruitium patiantur. — Fulmen Aetneū
Multas figuras, multa et diſſimilia elementa, et literas.
Per quos, quorū cauſa hęc moneo. Niſi deletis ceris, niſi deletis amantum literis.
Geminas manus, tuam et amantis epiſtolam. Fęmina dicatur, fœmina in literis apellet ſe nomine amatoris. Illa ſit in veſtris, amator ſcribēs ſe amicam dicat.
Qui fuit ille, quemadmodum amica appellauit ſe nomine amatoris. Angue Gorgoneo, ſerpēte Medusę Gorgonidū reginę, cuius capilli ī angues mutati ſunt, ut dictum eſt. Gorgonū āt gens (vt Diodo. ſcribit) occidentē verſus ſita erat in extremis orbis finibus, aduerſus quam Perſeus haud paruo certamine bellum geſſit, tanta fuit earum mulierum virtus, vel potētia, inſulam quā incoluere Heſperam vocarunt, quia ad occaſum ſita ſit. Gorgonidas tradunt, cū vires auxiſſent, iterum a Perſeo Iouis filio expugnatas, cum earum eēt regina Meduſa. Poſtremo ab — Gorgonū gens — Heſpera

Prima terebrato per rara flamina buxo, Vt daret effeci tibia longa ſonos. Vox placuit, faciem liquidis referentibus vndis Vidi, et virgineas intumuiſſe genas. Ars mihi non tanti eſt, valeas mihi tibia dixi. Excipit abiectā ceſpite ripa ſuo. Inuenta Satyrus primū miratur, & vſum Neſcit, et afflatam ſenſit hr̄e ſonū. Ea igiť tibia poſtmodū vſus eſt Marſias, id qđ oſtendit Pauſanias ſcribens Athenis fuiſſe Minervę ſtatuam, quę Marſiā Silenus verberibus cędit, q̄m tibias ſuſceperat, quas ipſa abiectas nolebat, quam rem ſigt etiam Ouid. in. vi. Meta. eo verſu. Quem Tritoniaca Latous arūdine victum Affecit pęna, in quo enarrādo pleriq; vt in alijs multis allucinantur.
Comibus oculis, lęto aſpectu. Innuet, nutum faciet. Puer ille, Cupido. Rudibus ſagittis, lenibus ſtimulis, quibus mutuo conciliantur amantes, in quodam codice loco ſagittis legitur relictis. Tegmeſſam di. Aiax, q̄a męſta erat. Nos hilarem populum, nos ex hilari turba lętam etiam fœminam volumus. Nunq̄ ego te Andromache, Andromache quoque vxor Hectoris moeſta erat.
Lux mea, verba ſunt, quibus amantes vtunť, vnde Proper, Cynthiam crebro vitam, aut lucem appellat. Quis vetat, huiuſce rei exempla ſumere a Tegmeſſa et Andromache ad mulieres ex vulgo, quaſi deſignet cuiuſlibet conditionis fœminā

ſi ſit

ſit meſta non placere. Nec no.p. du. nec huic rei obſtare, q illa dux fuerit, in qua triſtitia requiritur perinde ac ſi diceret, q nã triſtis ẽ, nõ mõ in rebus bellicis, ſed ẽt venereis ſp meret. Dux bo.q. Tegmeſſa et Andromache meſtę erant et horridę, iccirco alterã Aiax prefecit omnium equitibus, alterã Hector ſigna militaria iuſſit ueheri, hoc ẽ pedeſtres copias ducere. Cauſam clien. cauſaʒ predię. Cliens autem relatiuum eſt patroni. Nemeſis, Tibullus Deliam et Nemeſim amauit. dicẽte Oui. in Elegia, in qua deflet Tibulli mortem. Sic Nemeſis longus ſic Delia nomen habebunt, Altera cura recens, altera primus amor. Cynthia, Properti amica, cã Hoſtiã appellatã fuiſſe ſcri. Apule. in magia. Verſper, occidentalis plaga. Lycoris, Galli poetę amica. Oui. Et ſua cũ Gallo nota Lycoris erit, eã Cytheridã appellatã fuiſſe Ser. ſcri. Nr̃a corin. Corinnę duę fuerunt, altera Thebana, q̃ ſcripſit Epigrammata, et Lyrica poemata, de qua Proper. Et ſua cũ antiquę cõmitti ſcripta Corinnę. Altera Theſpia, q̃ a quibusdam Corinthia di. Ouidi. amicaʒ ſuam Corinnã appellauit ab eruditione et formę elegantia, de qua ipſe alibi ita ſcribit. Mouerat ingenium totam cantata per vrbem Nomine nõ vero dicta Corinna mihi. Lectus et um. amor et ocium, aut ſcribendi locus. Sed facile heremus, facile amorem capimus. Valido eſtu, potenti amore. Ab arte placi. a ſtudijs poeticis. Studio, ingenuis artibus. Eſt Deus in nobis, idem etiam oſtendit Plato de furore poetico his verbis. Non enim arte, ſed diuina vi iſta dicunt Nam ſi de vno quoq; iſtorum per artem recte loqui ſcirent, de cęteris quoq; omnibus idem poſſent, ob hanc vero cauſam Deus illis mentem ſurripiens ipſis tanquam miniſtris vtitur, oraculorumq; nuncijs, et diuinus vatibus, vt nos qui audimus, percipiamus non eos eſſe, qui tam digna reſtatit, cum ſuę mentis cõpotes minime ſint, ſed hęc Deum loqui et per iſtos nobis hęc clamare. Vnde nõ immerito Ennius ſanctos poetas appellauit, vt ſcribit Cicero. pro Archia. Sunt et commercia cęli, ſunt et negocia, ſeu ſocietates cęli. Nam (vt etiam Plato docet) Homerus non de alijs rebus agit, quam de his, quę et alij poetę tractant, nonne multa quę ad bellum pertinent, et quę ad conſuetudines bonorum inuicẽ et malorum, priuatorum atq; opificum attinent enarrauit? Et de his quemadmodum ſecum inuicẽ, et cum hominibus verſantur, deq; cęleſtibus paſſionibus, profeſſibus, item quę apud inferos ſunt Deorum, et heroum generationes cecinit. Commercium autem proprie dicitur commutatio mercium. Liuius libro. iiij. ſuperbe a Samnitibus qui Capuam habebant, Cumasque legati prohibiti commercio ſunt. Hic accipitur pro ſocietate. Liuius. Aut quo linguę commercio quemquam ad cupiditatem diſcendi excluiſſet. et Silius, Pacem fer

Delia Nemeſis

Cynthia Hoſtia Lycoris

Cytheris

Corinnę duę

Deus ſit poetis

Poetę habent cõmercia cũ Dijs

cõmercium

Credere vix videor, niſi cogat credere partus,
Vos ego cum veſtris concubuiſſẽ viris.
Scilicet Aiaci mulier meſtiſſima dixit,
Lux mea, quęq; ſolent verba iuuare viros.
Quis vetat a magnis ad res exẽpla minores
Sumere? nec nomen pertimuiſſe ducis?
Dux bonus huic centũ commiſit iure regẽdos,
Huic equites, illi ſigna tuenda dedit.
Vos quoq; de nobis, quẽ quiſq; erit aptus ĩ vſũ
Inſpicite, et certo ponite quemq; loco.
Munera det diues, ius qui profitebitur, adſit,
Facundus cauſam ſepe clientis agat.
Carmina q facimus, mittamus carmina tm̃,
Nam chorus ante alios aptus amare ſumus
Nos facimus placidi lautę preconia formę,
Nomẽ habet Nemeſis, Cynthia nomẽ habet
Veſper, & Eoę nouere Lycorida terrę,
Et multi, quę ſit noſtra Corinna, rogant.
Adde quod inſidię ſacris a vatibus abſunt,
Et facit ad mores ars quoq; noſtra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor vrget habendi,
Contempto colitur lectus, & vmbra foro.
Sed facile heremus, validoq; perurimur eſtu,
Et nimium certa ſcimus amare fide.
Scilicet ingenium placida mollitur ab arte,
Et ſtudio mores conuenienter eunt.
Vatibus Aonijs faciles eſtote puellę,
Numen ineſt illis, pieridesq; fauent.
Eſt Deus in nobis, ſunt et commercia celi,
Sedibus ętherijs ſpiritus ille venit.
A doctis pretium ſcelus eſt ſperare poetis,
Me miſerum, ſcelus hoc nulla puella timet.
Diſſimulate tamen, nec prima fronte rapaces
Eſte, nouus viſo caſſe reſiſtet amans.
Sed neq; rector equũ, qui nuper ſenſit habenas,
Comparibus frenis, artificemq;, regit.
Nec ſtabiles animos annis, viridemq; iuuentã
Vt capias, idem limes agendus erit.
Hic rudis, & caſtris nunc primũ notus amoris
Qui tetigit thalamos preda nouella tuos,

nan ſeommercis culpę. Viſo caſſe, cognitis inſidijs. Qui nuper ſeruit habenas, qui nondum eſt domitus. Comparibus frenis, equis habenis. Aruficem, equum domitum accipe, ex quo deſignat nouum amatorem viſo caſſe celerius aufugere, quam veterem, et quaſi domitum ab amica. Idem linie eadem via. Nec ſtabiles animos annis, militū amoris duo genera eſſe docet, alterum iuuenum, alterum maiorum natu, quomodo autem cum vtroq; agendum ſit deſignat eleganter Ouidius.

Cingenda eſt, muniendа eſt. Altis ſepibus, ne riualis ingrediatur. Non bene cum ſociis regna, ſic et Lucanus. Omniſq; poteſtas impatiens conſortis erit

Tironi, nouo militi amoris. Franget poſtes, amicę ianuam dicit. Raptus capillus, laniati crines ab amante.

Humida teda, madefacta, vel viridi.

Certior hic amor eſt, in maioribus natu amor eſt certior.

Breuis et foecundior ille, illum dicit, qui eſt in iuuene.

Carpite poma, fructum colligite o puellę a iunioribus, antequā diſcedant a vobis iuuenes amatorij. Portas reſerabimus hoſti, reconciliabimur amanti, et eum antea excluſum introducemus. Vt ſit infida, vt oſtēdatis eum amare, cum tamen ei ſitis infidę.

Vt ſit fides, vt vobis adhibeatur fides.

Quod datur ex facili, non ſemper intromittendum eſſe dicit amatorem, ne quod ex facili dederis contemptum pariat, paritae enim cō

ciliat rebus admirationem. Dulcia non ferimus, viri aſpernantur, quod facile conſequuntur. Renouamur, ardentiores reddimur in amando. Suis ventis, nimium ſecundis. Dicat tibi ianitor, maritum excludat ianitor. Pugnetur acutis, ſitis vxores veſtris viris difficiles. Meis telis, meis his praeptis.

Te ſolam norit, tibi ſemper inhęreat vni,
  Cingenda eſt altis ſepibus iſta ſeges.
Effuge riualem; vinces, dum ſola tenebis,
  Nō bene cum ſocijs regna, Venuſq; manēt.
Ille vetus miles ſenſim, & ſapienter amabit,
  Multaq; tironi non patienda feret.
Nec franget poſtes, nec ſęuis ignibus uret,
  Nec dominę teneras appetet vngue genas,
Nec ſcindet tunicas ve ſuas, tunicas ve puellę,
  Nec raptus flendi cauſa capillus erit.
Iſta decent pueros ętate, et amore calentes,
  Hic fera compoſita vulnera mente feret,
Ignibus hic lentis vretur, vt humida teda,
  Vt modo montanis ſilua reciſa iugis.
Certior hic amor eſt, breuis et foecundior ille,
  Quę fugiunt, celeri carpite poma manu.
Omnia tradentur, portas reſerabimus hoſti,
  Vt ſit in infida proditione fides.
Quod datur ex facili, lōgū male nutrit amorē,
  Miſcenda eſt lętis rara repulſa iocis.
Ante fores iaceant, crudelis ianua clament,
  Multaq; ſummiſſe, multa minanter agant.
Dulcia non ferimus, ſucco renouamur amaro
  Sępe perit ventis obruta cymba ſuis.
Hoc eſt, vxores quod non patiantur amari,
  Conueniunt illas, cum voluere viri.
Claude fores, duro dicat tibi ianitor ore,
  Non potes, excluſum te quoq; tanget amor.
Ponite iam gladios hebetes, pugnetur acutis,
  Nec dubito, telis quin petar ipſe meis.
Dū cadat i laqueos, captus quoq; nup amator
  Solum ſe thalamos ſperet habere tuos.
Poſtmodo riualem, partitaq; foedera lecti
  Sentiat, has artes tolle, ſeneſcet amor.
Tū bene fortis equus reſerato carcere currit,
  Cū, quos prętereat, quos ve ſequatur, habet.
Quęlibet extinctos iniuria ſuſcitat ignes,
  En ego confiteor, non niſi lęſus amo.
Cauſa tamen nimiū ne ſit manifeſta doloris,
  Pluraq; ſollicitus, ꝗ ſciat, eſſe putet.
Incitet et ficti triſtis cuſtodia ſerui,
  Et nimium duri cura moleſta viri.

Quin petar, quin ardentior fiam in amanda vxore, legitur a quibusdam pellar.

Dum cadat in laqueos, donec capiatur amore veſtro, et teneatur irretitus.

Poſtmodo riualem, docet quid ſeruandum ſit ab amica poſteaquam diu amator cum ea verſatus fuerit. Seneſcet amor, fiet debilior. Reſerato carcere, apertis carceribus, vnde equi erumpunt. Extinctos ignes, amores remiſſos. Suſcitat, accendit, vnde et Terentianus illud, Amantium irę amoris reintegratio eſt. Cauſa tn̄ nimiū, videndū eſſe ait, ne aperte videat amator ab amica riualem itroduci.

Pluraq; ſollicitus, credat magis id ita eē ꝗ̄ certi quicꝗ̄ hēat, Ficti ſerui, q ſimuletur a marito cuſtodiēde vxori ꝓpoſitus.

Incitet, ſtimulet amatorē ad amādū. Vt ſis liberior Thaide, ꝗ̄ metu ſimulabat Phędriā excluſiſſe, vt a Thraſone Pāphilā dono acciperet, vt apud Terētiū i Eunucho. Admitte, amātē recipe. Admiſcēda tn̄, l eo timore eſt tn̄ occulte Veneri idulgēdū, Qua vaelu. docet decipiēdū eē maritū, et cuſtodē vxoris.

Rata ſit cū exiſtimet ſe vxor habere cuſtodes. Hoc decet, vix timeri ab vxor

e, vel nuptam habere cuſtodes. Te quoq; ſeruari, libertinam foeminam docet poſſe cuſtodes fallere. Eſt autem vindicta virga, qua ſerui libertate donabantur a pretore, a Vindino appellata, vt Liuius docet. Quot fuerant Argo lumina, centum enim oculos habuit Argus, quos deinde pauonis Iuno collocauit. Verba dabis, decipies. Sumende aque, hauriende aque. Cum poſſit ſolea, cum literas poſſit calceis celare. Sub pede vincto, ſub pede calceo induto. Blandas notas, literas amatorias. Conſcia tergum Prebeat, quo vice charte ad amantes ſcribas. Fallet & humiduli, docet lini viridis ſucco poſſe amicam etiam dicto ſcribere ad amantem.

Acumine lini humiduli, acuta auena viridis lini, qua ſcribebant amantes, poſtea carbonis puluere tacte lettere legebantur. Affuit Acriſio, cuſtodes falli poſſe docet exemplis. Seruande puelle, Danaen dicit, quam pater Acriſius in turri enea clauſerat.

Fecit auum, quia Danae eius filia ex Ioue Perſeum ſuſtulit. Tot in vrbe Theatra, tria Theatra ſimul et Amphitheatrum ſcribit Strabo fuiſſe eo in campo, qui campo Martio adiacet, quibus in locis poterit eſſe puella ſine cuſtode.

Cum ſpectet iunctos, cum aſpiciat ludos Romanos, de qbus in primo diximus. Cum ſedeat Pharie, ſacra Iſidis dicit, que de Aegypto Romam tranſlata fuerunt, dicente Lucano, Nos in templa tuam Romana accepimus Iſim. Ea autem celebrabantur a Romanis mulieribus caſtimonia multorum dierum. Pharie iuuence, Iſidis, que in vaccam mutata ab Aegyptijs colebatur. Eam Lunam eſſe ſcribit Diodo. cuius ſacerdotes lineis velamentis vtebantur, vt ſcribit Apuleius. Vnde in primo Ouid. Iſim appellauit Deam linigeram.

Que venit ex tuto, minus ẽ accepta voluptas
  Vt ſis liberior Thaide ſinge metus.
Cũ melius foribus poſſis, admitte feneſtra,
  Inq; tuo vultu ſigna timentis habe.
Callida proſiliat, dicatq; ancilla, perimus.
  Tu iuuenem trepidũ quolibet abde loco.
Admiſcẽda tamen Venus eſt ſecreta timori,
  Ne tanti noctes non putet eſſe tuas.
Qua vafer eludi poſſit ratione maritus,
  Quaq; vigil cuſtos, preteriturus eram.
Nupta virum timeat, rata ſit cuſtodia nupte,
  Hoc decet, hoc leges, iusq;, pudorq;, iubent.
Te quoq; ſeruari, mõ quã vindicta redemit,
  Quis ferat? vt fallas ad mea ſacra veni.
Tot licet obſeruẽt, mõ ſit tibi grata voluptas,
  Quod fuerant Argo lumina, verba dabis.
Scilicet obſtabit cuſtos, ne ſcribere poſſis?
  Sumende dabitur cum tibi tempus aque,
Conſcia cum poſſit ſcriptas portare tabellas?
  Quas tegat in tepido faſcia lata ſinu?
Cum poſſit ſolea chartas celare ligatas?
  Et vincto blandas ſub pede ferre notas?
Cauerit hoc cuſtos, pro charta cõſcia tergum
  Prebet, inq; ſuo corpore verba ferat.
Tuta quoq; eſt, falletq; oculos e lacte recenti
  Littera, carbonis puluere tange, leges.
Fallet & humiduli que fiet acumine lini,
  Et feret occultas pura tabella notas.
Affuit Acriſio ſeruande cura puelle,
  Hunc tamen illa ſuo crimine fecit auum.
Quid faciet cuſtos? cũ ſint tot in vrbe Theatra,
  Cum ſpectet iunctos illa libenter equos,
Cum ſedeat Pharie ſiſtris operoſa iuuence,
  Quoq; ſue comites ire iubentur, eat.
Cũ fuget a tẽplis oculos bona Diua virorum,
  Preter quos, ſi quos, illa venire iubet,
Cum cuſtode foris tunicam ſeruante puelle
  Celent furtiuos balnea multa iocos,
Cum, quoties opus eſt, fallax egrotet amica,
  Tollat & in lectum quemlibet illa ſuum.
Nomine cũ doceat qd agatur, adultera clauis,
  Quasq; petes, nõ det ianua ſola vias.

Operoſa, dans operam. Eſt enim operari alicui rei operã dare. Propertius, Cynthia iam noctes eſt operata deam. Siſtris, ſiſtrum crebra agitatione argutum erat multis crepitaculis circũſonantibus, vñ Papinius id multiſonum appellauit. Apuleius in vndecimo Metamorpho. ſcribit Aereis atque argenteis, imo vero aureis etiam ſiſtris argutum tinnitum cõſtrepẽtes. Sue comites, alie matrone. Cum fuget, cum expellat.

Oculos virorum, nam ſacris bone Dee non licebat viris interfuiſſe. Propertius, Sacra bone maribus non adeunda Dee. Preter q̃ ſi quos, preter amantes, qui ad hec loca ſe conferebant, vt antea dictum eſt. Cum cuſtode foris, in balneis quoq; dicit poſſe amantem cum amica furtum iocari.

Aegrotet, ſimulet ſe male valere.

Adultera clauis, externa clauis quaſi clauis altera facta, ſicut adulterinam monetã appellamus, quas in recta docti falſam dicunt. et Apuleius auctoris adulterinum vocat, adulteram etiam mulierem appellamus que adulterium committit. Nomine cum doceat, aut nomine adultera, hoc eſt quam appellamus adulteram, aut doceat nc ie ipſo quo alte

Operari

Siſtrum

Adultera clauis

Adulterina moneta

num factam ſignificari oldimus, quaſi et ipſa poſſit vobis furtum ianuaȝ recludere. Ianua ſola, quia ſunt et feneſtrę. Illa vel Hiſpano lecta ſit vna iugo, Laletana prouincia eſt Hiſpanię, quę vinum peſſimum mittebat. Martia. A campone tibi fex Laletana petatur, potas ingnit Ouidi. multo vino vel peſſimo ianitori ſomnum inducere, aut certe optimo vino, quod etiam naſcebatur in Hiſpania ianuę prefectū euincendum eſſe dicit, nā Plin. Scribit in Hiſpania Luſitana vina copia nobilitari, elegantia vero Tarraconenſia atq; Lauronenſia, et Balearica ex inſulis cōferuntur Italię primis. Sūt quoq; quę faciant, medicamina eſſe dicit, quibus poſſint puelle cuſtodes ſomno efficere. Lethęa nocte, oblinioſo et profundo ſomno, quem aquę letheę inducunt. Virgi. Ecce Deus ramum letheo rore madentem, Viq; ſoporatū ſtygia ſuper vtraque quaſſat Tempora. Cum mi nimo cuſtos, id etiam docet Apuleius libro ix. Meta. de quondam Myrmece. Queſtus eram, admonet metuendas eſſe equales, ne amatores relicta amica illas ament. Et lepus hic, hęc preda. Hęc quoq; quę prębet, metuendam quoq; eſſe cani dicit, quę tibi locum prębuit, vbi cum amatore coiſti. Mecum non ſemel illa fuit, eam enī compreſſi, quod idem poterit fieri a tuo amatore. Vicem dominę, quia cum illa rem habui loco dominę. In hoſtē mittor, aperiendo conſilium foeminis, quę tanq̄ hoſtes viris inſidiantē. Aperto pectore apertis et nudis cōſilijs. Viderit vtilitas, quaſi dicat poſt habenda eſt vtilitas bonum preceptis, quę foeminis

Laletanū vinum
Hiſpanū vinum

Fallitur & multo cuſtodis cura Lyęo,
Illa vel Hiſpano lecta ſit vna iugo.
Sūt q̄ȝ quę faciūt altos medicamina ſomnos,
Victaq; lethęa lumina nocte premant.
Nec male delitijs odioſum conſcia tardis
Detinet, & longa iungitur ille mora.
Quid iuuat ambages, pceptaq; parua monere?
Cum minimo cuſtos munere poſſit emi?
Munera (crede mihi) placāt hoīesq;, Deoſq;,
Placatur donis Iuppiter ipſe datis.
Quid faciat ſapiēs? ſtultus q̄ȝ munere gaudet,
Ipſe quoq; accepto munere mutus erit.
Sed ſemel ē cuſtos longū redimēdus in æuum;
Sępe dabit, dederit, quas ſemel ille, manus.
Queſtus erā (memini) metuēdos eſſe ſodales,
Non tangit ſolos iſta querela viros.
Credula ſi fueris, alię tua gaudia carpent,
Et lepus hic alijs exagitatus erit.
Hęc q̄ȝ, quę prębet lectum ſtudioſa, locumq;
(Crede mihi) mecum non, ſemel illa fuit.
Nec nimium vobis formoſa ancilla miniſtret;
Sępe vicem dominę pręſtitit illa mihi.
Quo feror inſanus? qd aperto pectore in hoſtē;
Mittor? & indicio prodor ab ipſe meo?
Nō auis aucupibus monſtrat, qua parte petatē,
Non docet infeſtos currere cerua canes.
Viderit vtilitas, ego cępta fideliter edam,
Lemniadum gladios in mea fata dabo.
Efficite, & facile eſt, vt nos credamus amari,
Prona venit cupidis in ſua vota fides.
Spectet amabilius iuuenem, & ſuſpiret ab imo
Fęmina, tam ſero cur veniat q; roget.
Accedant lachrymę, dolor & de pellice fictus,
Et laniet digitis illius ora ſuis.
Iamdudum perſuaſus erit, miſerebitur vltro,
Et dicet, cura carpitur ipſa mei.
Pręcipue ſi cultus erit; ſpeculoq; placebit,
Poſſe ſuo tangi credet amore Deas.

damus. Lemniadum gladios, artes mulierbres quibus contra viros vtunt tanq̄ gladijs Lemniades, quę vna nocte viros trucidarunt. Dolor et de pellice fictus, q vir amore alterius foeminę teneatē. Et laniet digitis, parua puellarum cum amantibus deſignat. Horatius, Nos prælia virginum ſectis in iuuenes vnguibus acrium. Procris erit, Procridis Erichthei Athenarum regis filię fabulam narrat, quam et in vij. Meta. plenius exequitur. Florentis Hymen, veſtitur enim ſemp floribus Hymettus mons atticę melle celebratus, et effoſſione marmorum, vt Strab. ſcribit, vnde Plinius ſcribit columnas quatuor Hymettij marmoris ad ſcenam ornandam aduectas fuiſſe. Roſmaris, roſmaris etiam a Plinio Libanotis appellatur. Et laurus, laurus (vt Diodorus docet) ab Apolline inuenta eſt, ob idque ei conſecrata fertur, triumphis dicata erat, grauiſſima ianitrix poribus Cęſarum atque pontificum dicitur Ouidio in Metamor. Tu ducibus lętis aderis, cum lęta triumphum Vox canet, et longas viſent capitolia pompas. Poſtibus auguſtis eadem fidiſſima cuſtos Ante fores ſtabis, mediamq; tuebere quercum, et in Triſtibus. Cur tñ appoſita velatur ianua lauro, Cingit & auguſtas arbor opaca comas. An quia perpetuos meruit domus iſta triumphos, An quia Leucadio ſemper amata Deo. Ipſane q feſta eſt, an q facit omnia feſta, Quam tribuit terris, pacis an iſta nota eſt, Vtq; viret laurus ſemper, nec fronde caduca Carpitur, æternū ſic habet illa decus. Cur aūt lauro in triumphis honos fuerit, docet Plinius

Pocridis fabula
Hymettus
Roſmaris ſeu libanotis
Laurus

Myrtus & eius gñia Plinius lib.xv. Nigraq; myrtus, myrtus arbor eſt Veneri dicata. Virgilius, formoſis myrtus Veneri. Eius genera tria prodidit Cato, Candidam, Nigram, Coniugalem, hęc poſtrema ita appellatur, quod coniugijs dicata ſit, et a Gręcis Agia dicitur. Catullus, Floridis velut enitens Myrtus Agia ramulis. Nec denſum

Buxus foliis buxum, laus eſt arboris, quę quãto eſt denſior foliis, tanto pulchrior videtur, & topiario operi magis apta. Buxus autem plurima

Cytorus naſcebatur in Cythoro monte Paphlagonię, vt Solinus ſcribit Virgilius. Et iuuat vndantem buxo ſpectare Cythorum. Buxus etiam plurima naſcebatur in Pyreneis montibus, ac Berecynthio tractu, vt Plinius docet. Fragileſq; myricę,

Myricę myricę (vt Seruius ſcribit) virgulta ſunt humillima Virgilius: Non omnes arbuſta iuuant, humileſque myricę. Scribit Plinius myricam fruticem naſci in Italia, et Tamaricem ab alijs appellari. Nec tenues

Cytiſus cytiſi, cytiſus frutex eſt miris laudibus celebratus ab Antiomacho Athenienſi pabulo ouium, aridus etiam ſuum, eo ſucior eſt ſaturitas, et per quam modico pingueſcit quadrupedia, ita vt iumenta hordeum ſpernant, non ex alio pabulo lactis maior copia aut melior. Super omnia pecorum medicina a morbis omni vſu pręſtantis. Ideo nutricibus in defectu lactis aridum, atq; in aqua decoctum potui cũ vino dari iubet, et firmiores, celſioreſq; infantes fore. Cytiſus autem in Cytiſo inſula primum inuentus, inde in omnes Cycladas, mox in vrbes Gręcas translatus magno caſei prouentu, rarus tamen

Sed te, quęcunq; es, moderate iniuria turbet,
Nec ſis audita pellice mentis inops.
Nec cito credideris, quãtum cito credere lędat,
Exemplum vobis non leue Procris erit.
Eſt prope purpureos colles florentis Hymeti
Fons ſacer, & viridi ceſpite mollis humus.
Silua nemus nõ alta facit, tegit arbutus herbã,
Roſmaris, & laurus, nigraq; myrtus olent.
Nec denſum foliis buxum, fragileſq; myricę,
Nec tenues cytiſi, cultaq; pinus abeſt.
Lenibus impulſę Zephyris, auraq; ſalubri,
Tot generũ frondes, herbaq; ſumma tremit.
Grata quies Cephalo, famulis, canibuſq; relictis
Laſſus in hac iuuenis ſępe reſedit humo.
Quęq; meos releues ęſtus, cantare ſolebat,
Accipienda ſinu mobilis aura veni.
Cõiugis ad timidas aliquis male ſedulus aures
Auditos memori detulit ore ſonos.
Procris vt accepit nomen, quaſi pellicis, aurę,
Excidit, & ſubito muta dolore fuit.
Palluit vt ſerę lectis de vite racemis,
Palleſcunt frondes, quas noua lęſit hyems.
Quęq; ſuos curuant matura cydonia ramos,
Cornaq; adhuc noſtris non ſatis apta cibis.
Vtq; animus redijt, tenues a pectore veſtes
Rumpit, & indignas ſauciat vngue genas.
Nec mora, per medias ſparſis furibũda capillis
Euolat, vt thyrſo concita Baccha, vias.
Vt prope peruentum eſt, comites in valle reliquit,
Ipſa nemus tacito clam pede fortis init.
Quid tibi mentis erat, cũ ſic male ſana lateres
Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?
Iamiam venturam, quęcunq; erat aura, putabas
Scilicet, atq; oculis probra videnda tuis.
Nunc veniſſe piget (neq; n. deprehendere velles)
Nunc iuuat, incertus pectora verſat amor.
Credere quę iubeant, locus ẽ, & nomen, & index,
Et, quia mens ſemper, quod timet, eſſe putat.

fruticem in Italia fuiſſe Plinius ſcribit. Cultaq; pinus, aut pomis ornata, aut cultam appellat ad differentiam pinaſtri, hoc eſt pinus ſilueſtris, quę (vt Plinius docet) eſt miręe altitudinis, & a medio ramoſa, ſicut pinus in vertice, quę hanc ob cauſam ab Ouidio in vltimo Metamorphoſeon ſuccin- Pinus culta

Succincta pineta cta appellatur, quaſi cincta et alligata videatur denſis et ramoſis brachijs a vertice in altum tendentibus, vt in enarrationibus noſtris in Ouidium Metamorphoſeon docuimus. Mobilis aura, agitabilis vento. Coniugis, Procridis. Auditos ſonos, auditam vocem, qua auram vocabat. Quaſi pellicis Aurę, credidit enim Auram vocatam, non ventum eſſe, ſed pellicem. Vt ſerę lectis de vite racemus, vt eſſe ſolet vua maturior, et ſerius collecta. Palleſcunt frondes, vt pallent frondes. Noua hyems, nam extrema parte Autumni aduenientę hyeme folia decidunt ex arboribus. Virgilius. Quã multa in ſiluis autumni frigore primo Lapſa cadunt folia. Scribit Plinius plurimis arboribus folia cadere autumno, quaſdam tardius amittere, atq; in hyemes prorogare moras. Decidere Tymeus Mathematicus, Sole Scorpionem tranſeunte ſyderis vi, vt quodam veneno aeris putat. In quodam exemplari leguntur hoc modo iſta duo carmina, Palluit vt ſerę, lectis de vite racemis. Palleſcunt frondes, quas noua lęſit hyems. Matura cydonia, mala ea, quę a nobis vocantur Cotonea, a Gręcis vero Cydonia ex Creta inſula aduecta dicuntur, incuruatos trahunt ramos, prohibentq; creſcere eorum

Caſus foliorum autumno

Cotonea Cydonia

Vidit vt oppreſſa veſtigia corporis herba,
Pulſantur trepidi corde micante ſinus.
Iamq; dies medius tenues cõtraxerat vmbras
Inq; pari ſpatio veſper & ortus erant.
Ecce redit Cephalus proles Cyllenia ſiluis,
Oraq; fontana feruida pulſat aqua.
Anxia Procri lates, ſolitas iacet ille ꝑ herbas,
Et Zephyri molles, auraq; (dixit) ades.
Vt patuit miſerę iucundus nominis error,
Et mens, & redijt verus in ore color.
Surgit, & oppoſitas agitato corpore frondes
Mouit, in amplexus vxor itura viri.
Ille feram ſonuiſſe ratus, iuueniliter arcum
Corripit, in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix? nõ eſt fera, ſupprime tela,
Me miſerum iaculo fixa puella tuo eſt.
Hei mihi conclamat fixiſti pectus amicum,
Hic locus a Cephalo vulnera ſemꝑ habet.
Ante diem morior, ſed nulla pellice lęſa,
Hoc faciet poſitam te mihi terra leuem.
Nomine ſuſpectam iam ſpiritus exit in aurã,
Iam morior, chara lumina conde manu.
Dixit, & incauto paulatim pectore lapſus
Excipitur miſeri ſpiritus ore viri.
Ille ſinu dominę morientia pectora męſto
Suſtinet, & lachrymis vulnera ſęua lauat.
Sed repetamus iter, nudis mihi rebus agẽdũ
Vt tangat portus feſſa carina ſuos. (eſt,
Scilicet expectas, vt te in conuiuia ducam,
Et quęris monitus hac quoq; parte meos.
Sera veni, poſitaq; decens incede lucerna,
Grata mora venies, maxia lena mora eſt
Et, ſi turpis eris, formoſa videbere cunctis,
Et latebras vitijs nox dabit ipſa tuis.
Carpe cibos digitis, eſt qdam geſtus edendi,
Ora nec immunda tota perunge manu.

parentem. Plura eorum genera ponuntur a Plinio libro decimoquinto. Non ſatis apta, nondum matura. Vt thyrſo concita Baccha, Trieterica nocte celebrabatur, ad quę Bacchę concurrebant paſſis per colla capillis, portabant autem haſtam pampinis inuolutam, quam Thyrſum appellabant. cingebantque caput vitiginea corona dicente Ouidio. Nocte ſua eſt egreſſa domo regina, Deique Ritibus inſtruitur, furialique accipit arma. Vite caput tegitur, lateri ceruina ſiniſtro Vellera dependent, humero leuis incubat haſta. Locus eſt quo veniebat Cephalus. Et nomen, Aurę. Et index, accuſator Cephali et aurę. Tenues contraxerat vmbras, quia Sol tunc erat ardentiſſimus, et tenuiores vmbrę videbantur. Inque pari ſpatio, medium diem per diuerſa verba deſignat. Ecce redit Cephalus proles Cyllenia, Cephalus in Metamorphoſeon ab Ouidio Aeoli, a Strabone Dionei filius fertur, qui ex Athenis profugus ab Amphitryone Dulychium accepit, ab eoque poſtea inſula Cephalenia eſt appellata. Pauſanias etiam ita ſcribit. Aiunt Cephalum Deionis filium, vna cum Amphytrione ad Teleboas inſulam incolendas veniſſe, quę nunc ab illo Cephalenia dicitur. Interea eundem Athenis Thebas migraſſe reum de Procris vxoris cęde. Idem etiam ſcribit in porticu regia nomine in Attico ſolo fuiſſe Auroram Cephalum aſportantem, quem pulcherrimum fuiſſe conſtat, raptumque ab aurora, quod eius amore capta eſſet. Inde genitum Phaetontem, quem ędituum conſtituerit, id etiam Sappho in Epiſtola videtur oſtẽdere, cum inquit. Hunc ne pro Cephalo rapes Aurora timebam. Et faceres, ſed te prima rapina tenet. Cur autem ab Ouidio proles Cyllenia dicatur, docet Strabo in decimo his verbis. Nec vero Hellanicus Homero concordat Dulichium Cephaleniam nuncupans. Illud enim ſub Mege fuiſſe perhibetur, ſicut et Echinades reliquę. Eius autem inquilini Epei ſunt dicti ab Elide profecti. Quamobrem Otum Cyllenia de gẽte Phyllei ſocium magnanimorum ductorem Epeorum vocat. Ergo ab Oto Cyllenes Eleorum emporij olim incola et ductore Epeorum, qui Dulichium incolebant, quod poſtea Cephalus tenuit, dictum eſt Cephalus proles Cyllenia, quod autem Cyllene ſit Eleorum emporium docet Strabo in octauo. Sunt qui tamen hoc ita legant. Ecce redit Cephalus proles Deionia, vel. Eionia, a patre ipſius Cephali, quę lectio quoniam in alijs codicibus nuſquam reperitur, parum placet. Hic locus, pectus meum. A Cephalo vulnera ſemper habet, prius enim ſollicita eram, ne captus eſſes Aurę amore, nunc vero me iaculo fixiſti. Te poſitam, te ſepultam, quaſi dicat ſepulta minus ſentias mortis dolorem, quia Aurę ſuſpitione leuata ſunt. In auras, in ventum. Sequitur autem Ouidius eos, qui animam aerem dicunt, et in materiam ſuam redire autumant. Sic Virgili. Atque in ventos vita receſſit. Chara lumina conde manu. ſcribit Plinius morientibus oculos operire, rurſusque in rogo patefacere Quiritibus magno ritu

Trieteri
Thyrſus
Cephalus
Cephalus proles Cyllenia

Nec nimis preſume dapes,ſed deſine citra
Quam cupias,paulo ꝗ̃ potes eſſe minus.
Priamides Helenen auide ſi ſpectet edentem,
Oderit,et dicet,ſtulta rapina mea eſt.
Aptius eſt,decet atq; magis potare puellas,
Cum Veneris puero non male Bacche facis.
Hoc quoq;,ꝗ̃ patiens caput ẽ,animusq́; pedesq;
Conſtent,nec quę ſunt ſingula,bina vide.
Turpe iacens mulier multo madefacta Lyęo,
Digna eſt concubitus quoſlibet illa pati.
Nec ſomno tutum eſt poſita ſuccumbere mẽſa
Per ſomnos fieri multa pudẽda ſolent.
Vlteriora pudet docuiſſe,ſed alma Dione
Pręcipue noſtrũ eſt,quod pudet,ĩquit,opus.
Nota ſibi ſit quęq;,modos a corpore certos
Sumite,non omnes vna figura decet.
Quę facie pręſignis erit reſupina iaceto,
Spectetur tergo,cui ſua terga placent.
Melanion humeris Atalantę crura ferebat,
Si bona ſunt,hoc ſunt aſpicienda modo.
Parua vehatur equo,quod erat lõgiſſima, nũꝗ̃
Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.
Strata premat genibus paulum ceruice reflexa
Foemina per longum conſpicienda latus.
Cui femur ẽ iuuenile,carent quoq; cętera mẽda
Semper in obliquo fuſa ſit illa toro.
Nec tibi turpe puta crinem,vt Phylleia mater
Soluere,& effuſis colla reflecte comis.
Tu quoq;,cui rugis vterum Lucina notauit.
Vt celer auerſis vtere Parthus equis.

Propinquiores mortuis oculos claudebant

ſacratum fuiſſe, ita more condito, vt neque ab homine ſupremum eus ſpectari fas eſt, et cęlo non oſtendi nefas. Solebant autem propinquiores mortuorum oculos claudere. Ouidius Reſpice Laertem, vt iam ſua lumina condas, Extremum fati ſuſtinet ille diem. Sed repetamus iter, a diuerticulo ad rem redeamus. Nudis rebus, apertis verbis, et exemplis. In conuiuia ducam, vt doceam quomodo cęnandum ſit apud amicum. Poſita lucerna, quia indicio formę obſtant duo, nox ſcilicet, et ebrietas. Maxima lena, maxima conciliatrix, quaſi quędam lena. Tuis vitijs, tuę turpitudini. Nec nimis pręſume dapes, nec coram amatore nimium edendo dapes abſumas. Sunt qui legant, domi, et alij diu. Sed deſine citra, ordo eſt, Sed deſine eſſe citra quam cupias, et deſine eſſe paulominus quam potes, eſſe autem infinitus eſt ab edo verbo deductum non a ſum. Suetonius in Tiberio, Quaſi biberent, quando eſſe nollent. Non male facis, non diſcrepas. Hoc quoq;, vide ſubaudi. Animusq;, pedesque conſtent, quantum mens, et pedes a vino ſint illeſi. Nec quę ſint ſingula, nec quę ſola ſunt, duo videantur, quod ebrijs accidit.

Turpe iacens mulier, quę temulentia ſe ſternit, et dormit. Pati quoſlibet concubitus, cum humillimo quoque coire, tanquam viliſſimum ſcortum. Multa pudenda, vt ſtertere. Vlteriora pudet, erubeſco ea diſcere, quę in coitu fieri debent. Alma Dione, alma Venus. Vna figura, vnus coeundi modus. Sunt enim multi, quos poeta deſcribit. Spectetur tergo, id et cętera huiuſmodi interpretetur Venus, nos quoniam nimis eſt obſcęnum ſilentio pręteribimus. Thebais, Andromache filia Eetionis Thebarum in Cilicia regis. Vt phylleia mater, tanquam quę Bacchi ſacra celebrans demittit capillos per colla. Ouidius in Faſtis. Vt quas audire ſolemus Thraicias fuſis Menades ire comis, et Amata Virgiliana ita loquitur. Soluite crinales vittas, capite orgia mecum. A Phylla autem Magneſię oppido Baccham Phylleiam appellauit Ouidius. Scribit etiam Strabo a Phyllo Theſſalię oppido Phyllei Apollinis fanum eſſe appellatum. Cui rugis vterum Lucina notauit, cui partus vterum ſignauit, habent enim poſt partum foeminę rugoſum corpus. Sane Lucinam Deam partus pro ipſo partu poſuit. Vt celer auerſis, poſt peractam rem veneream te ſubtrahas celeriter, et auertas, vt Parthi fugientes faciunt, ne corporis rugę videantur. De Parthorum fuga ſatis dictum eſt ſuperius. Sed neq; Phębei tripodes, tripodes (vt Seruius docet) erant menſę in templo Apollinis Delphici, quibus ſuperpoſitę Phębades vaticinabant. Nec Corniger Hãmon Hãmon dicit, q in Cyrenaica regiõe colebatur, et dabat rñſa, vñ Dion. (vt Diod. ſcri.) et tẽplũ patri, et vrbẽ ꝯdidit, honoresq;, vt Deo ĩpẽdit, quosdã inſtituens, q hẽrent diuinationis curã. Hãmũ añt lingua Ægyptia Iuppiter dicebat, ſed (vt tradit Herodo.) corrupto noĩe ab Afris Hãmon dictus eſt. Corniger aũt ĩõ appellat, qm Hãmon galea in bello vſus eſt, cuius inſigne fuit arietis caput. Sunt qui ipſum aſſerant natura in vtroq; tempore paruula habuiſſe cornua, propterea eius filium Dionyſiũ eodem fuiſſe aſpectu, poſterisq; traditũ Deus hunc cornua geſtaſſe. Hęc Diodorus. Seruius tamen in quarto Æneidos fabulam aliter narrat. Templi Hammonis meminit etiam. Solinus, Trogus, et Plinius.

Phylla vñ Phylleius declinatur

Tripode

Hãmon

Corniger Hãmon

Mille modi Veneris, ſimplex, minimiq; labo,
Cũ iacet in dextrũ ſemiſupina latus. (ris,
Sed neq; Phębei tripodes, nec corniger Hãmõ,
Vera magis vobis, q̃ mea muſa canet.
Si qua fides arti, quam longo fecimus vſu,
Credite, prę̃ſtabunt carmina noſtra fidez.
Sentiat ex imis Venerem reſoluta medullis
Foemina, & ex ęquo res iuuet iſta duos.
Nec blãdę voces, iucũdaq; murmura ceſſent,
Nec taceant medijs improba verba iocis.
Tu quoq;, cui Veneris ſenſuz natura negauit,
Dulcia mendaci gaudia finge ſono.
Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella,
Quo pariter debent foemina, virq; frui.
Tantum, cum finges, ne ſis manifeſta, caueto,
Effice per motum, luminaq; ipſa fidem.
Quod iuuat, & voces, & anhelitus arguat oris,
Ah pudet, arcanas pars habet iſta notas.
Gaudia poſt Veneris q̃ poſcit munus amãtẽ,
Illa ſuas nolit pondus habere preces.
Nec lucez in thalamos totis admitte feneſtris,
Aptius in veſtro corpore multa latent.
Luſus habet finem, cygnis diſcedere tempus,
Duxerunt collo qui iuga noſtra ſuo.
Vt quondã iuuenes, ita nunc mea turba puellę
Inſcribant ſpolijs; Naſo magiſter erat.

Publij Ouidij Naſonis de Arte Amandi liber
tertius & vltimus explicit.

Ex ęquo, vt ambo pariter ſoluantur in Venerem. Veneris ſenſum, eam dicit, quę in Venerem natura frigidior eſt. Mendaci ſono, voce ſimulata, qua quidam in coitu vtuntur. Per motum, per corporis agitationem. Luminaq; ipſa, per oculos ipſos. Quomodo autem id fiat docet Iuuenalis eo verſu. Oculosq; in fine trementes, et Perſius, Patranti fractus ocello. Gaudia poſt Veneris, poſt peractũ munus venereũ. Quę poſcit munus amãtem, quę petit ab eo dem officium coeũdi. Habere pondus, effectum habere, q; tunc non poterit, hanc igitur ob cauſam puella ſimulet ſe pariter cum amãte ſolutam eſſe in Venerem, etiã ſi non fuerit. Latet aptius, commodius cęlatur. Luſus, opus meum. Cygnis diſcedere tempus, cygnus vir fuit q poſt Phaethontis caſum in auem ſui nominis mutatus eſt, vt docet Ouidius i Metamorphoſeon. et Maro in decimo. Pauſanias ſcribit vltra Eridanum in Gallia Cygnum virum muſicę peritum Ligurum regem fuiſſe, et locum eſſe datum fabulę, eius poſt obitum Apollinis voluntate, in Cygnum auem conuerſum. Cygnus latine Olor appellatur, vt Hyginius ſcribit. Dicuntur autem olores Veneris currum vehere. Papinius, Amyclęos ad frena citauit olores, et Ouidius in Metamorphoſeon. Vecta leui curru medias Cytherea per auras, Cypron olorinis nondum pręuenerat alis. Sunt etiam Cygni (vt in Tuſculanis ſcribit Cice.) Apollini dicati, q; ab eo diuinitatem habere videantur, qui prę̃uidentes quid in morte boni ſit, cum cantu et voluptate moriantur, vnde non immerito poeta, qui eſt in tutela Apollinis, et cecinit res Veneris, ab auibus vtrique numini dicatis, vectum ſe fuiſſe dicit. Sane currum Veneris nõ modo olores ducunt, ſed etiã columbę. Claudianus, Venus hic inuecta columbis. Apuleius quoque in ſexto Metamorphoſeos lepidiſſime docet quatuor candidas colũbas picta colla torquentes, iugum Veneris gemmeum ſubire, et currum Deę proſequẽtes gannitu conſtrepẽti laſciuire paſſeres, et cęteras, q̃ dulce cãtitant aues, melleis modulis ſuaue reſonãtes, aduentũ Deę pronũciare. Spolijs, exuuijs amantũ.

Olor

Currus Veneris

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARrationes in primum Ouidij volumen de Remedio Amoris.

P. OVI. NASO. DE REMEdio amoris Liber primus incipit.

Legerat huius Amor titulum, nomenq; libelli,
Bella mihi (video) bella parantur ait.
Parce tuum vates ſceleris damnare Cupido,
Tradita qui toties te duce ſigna tuli.
Non ego Tydides, a quo tua ſaucia mater
In liquidum rediit ęthera Martis equis.
Sępe tepent alij iuuenes, ego ſemper amaui,
Et ſi quid faciam nunc quoq; queris amo.
Quin etiam docui, qua poſſet arte parari,
Et quod nunc ratio eſt, impetus ante fuit.

Legerat huius Amor titulum, nomenq; libelli. Scripturus de Remedio Amoris Ouidi. primo ſe excuſat Cupidini, oſtenditque non eſſe aduerſari velle ſuis preceptis, ſed his ſe opem ferre paratum eſſe, qui adeo impatienter amant, vt quandoq; neceſſe ſit nimio amore, aut laqueo, aut ferro, aut alia via vitam finire, quod quidem alienum eſſe dicit a Cupidinis regnis, qui amantium lachrymis tantummodo contentus, citra mortem iocari ſolet. Deinde allaturus poeta remedia amantibus, medicinę et poetarum preſidem Apollinem inuocat. Tum demum narrationem et opus in duos libellos digeſtum exequitur. Titulum, indicem. Dicitur autem titulus a tuendo, quaſi tutulus, quod tueat opus auctoris. Martialis. Vnum de titulo tollere tota potes. Nomenq; libelli, quod eſt de Remedio amoris. Tuum vatem, qui res laſciuas canit. Vates etiam Cupidinis et Veneris eſſe dicunt, vnde apud Papinium Cupido de Stella poeta ita Venerem alloquitur. Hic tibi plectra dedit, militiſq; incedere vates Maluit, et noſtra laurum ſubtexere Myrto. Agathon quoq; in Platonis conuiuio ſcribit Amorem eſſe adeo ſapientem, vt alios quoq; poetas poſſit efficere. Quilibet. n. licet antea rudis, poeta euadit, cum primum Amor afflauerit. Sceleris damnare, credendo bella a me parari in te, cuius ductu et auſpicijs ſępenumero pugnaui.

Titulus

Cupido poetas efficit

Non ego Tydides, non ſoleo ego pugnare contra te, aut matrem Venerem, vt olim Diomedes, qui (vt in .v. Iliados ſcribit Home.) Venerem inter frequentiam bellantium ſecutus propere, atq; aſſecutus, per ambroſium peplum, quem ipsę Charites elaborauerant, immiſſa lanceę cuſpide percuſſit, extremitatemq; tenerę manus facile ad uolam vſque tranſfodit, quo ex vulnere cęleſtis ſanguis, humorque, qualis e diuinis corporibus ſolet, emanauit, quippe nec fruge veſcuntur Dij, nec vinum potant, eoq; exangues ſunt, et immortales nominantur.

Venus vulnerata a Diomede

In liquidum rediit ęthera Martis equis. Venus enim a Diomede vulnerata Martem his verbis orauit. Suſcipe me frater ſuauiſſime commodaque mihi parumper equos tuos, vt in cęleſte domicilium Deorum pergam, atroci namq; cruciatu afficior, ſaucia ferociſſimi Diomedis manu, qui etiamſi que ſua audacia eſt, cum Ioue ipſo pugnaret, ſic locuta, exorati ſq; equis moeſtitia grauis in currum aſcendit, et aurigante Iri, equos que ſua ſponte rapidos etiam verberibus addere curſum vrgente in vaſtum Olympum continuo perlata eſt. Tepent, frigent. Plautus, Hic homo factus eſt tepidior, aut certe temperate amat. Tepidum enim dicitur medium inter calidum et frigidum. Ouidius in Metamorphoſeon. Tepidaq; roſaria Pęſti. Qua poſs. ar. pa. quo poſſes conciliari amantibus, deſignat autem libros artis amatorię. Et quod nunc ro eſt et nunc quod ratione agitur in remedijs amori afferendis. Eſt enim ratio gerendorum ordo ex cauſa venientium, vt quid quo loco facias, ac dicas intelligas. Cauſa vero eſt animi impulſus ad aliquid agendum. Impetus ante fuit, antea enim in preceptis amatorijs vſi ſumus impetu, et quaſi curſu incerto potiuſquam ratione. Nec prodimus, nec tanquam proditores oppugnamus. Noſtras artis, noſtra amatoria precepta. Retexit, deſtruit. Feliciter ardet, ſi feliciter amat. Et vento nauiget ille ſuo, et amare pergat. Male ferunt, ęgre patiuntur. Regna, imperia, iuſſa. Indignę puellę, vilis amicę, et non dignę illis regnis. Ne pereat, ne conficiatur amore.

Venus vulnerata in cęlum redit

Tepidum

Ratio

Cauſa

Noſtrę artis, noſtrorum preceptorum. Noda

ſus collum, habens collum ligatum. Eſt autem ſynecdoche nota figura. Triſte onus, lugubre et infelix pondus. Habes inuidiam cędis, habes odium mortis, quia amore illum periſſe intelligunt. Niſi deſierit, niſi flagranti amori deſtiterit indulgere. Deſinat ama. deſinat meis preceptis.

Et modo blanditias, ſic Tibullus ianuam execrando inquit, Ianua difficilis dominę te verberet imber, Telonis imperio fulmina miſſa petant, et paulo poſt blanditijs vtitur cum inquit. Et mala ſi qua tibi dixit dementia noſtra, ignoſcas, capiti ſint precor illa meo. Et excluſus flebile cantet amãs, excluſus amator flebili cãtu querat, vt facit Ouidius ĩ ea Elegia, quę ſic incipit, Ianitor indigne dura religate catena. Nec tua fax, facem intelligit, qua Cupido amãtes vrit.

Mollia re. laſciua et innoxia imperia, quibus prefectus es.

Poteras vti, poteras armari et purgare ſi voluiſſes, vt amãtes interirent. Nudis ſagittis, vel exprõptis e pharetra, vel non occulto, ſed aperto Marte. Sed tua mortifero, ideo nõn pugnas nudis ſagittis, quia ſpicula tua non ſunt letifera.

Mars et eius inuentum

Victricus, et gladijs, Martem deſignat, quem Diodo. ſcribit primus fabricatis armis armaſſe milites, pugnandique ac certandi morem induxiſſe, eos, qui Dijs aduerſi eſſent interficientem. Eundem etiam Homerus refert inter omnes celeſtes Ioui eſſe maxime inuiſus, quem nihil iuuat, niſi rixę, niſi pugnę, niſi bella, vere reddentem ingenium Iunonis, ferox, vaſtum, cõtumax, ē malignum.

Victricus

Victricus autem (vt Modeſtinus iuriſconſultus ſcribit) appellatur matris vir ex alio viro notus. Mars enim victricus dicitur Cupidinis, quoniam eo Venus mariti Vulcani loco abutebatur. Maternas artes, iocos Veneris matris.

Nec te blande puer, nec noſtras ꝑdimus artes
Nec noua pręteritum muſo retexit opus.
Si qs amat quod amare iuuat, feliciter ardet,
Gaudeat, & vento nauiget ille ſuo.
At, ſi quis male fert indignę regna puellę,
Ne pereat, noſtrę ſentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator,
A trabe ſublimi triſte pependit onus?
Curq; aliquis rigido fodiat ſua pectora ferro?
Inuidiam cędis pacis amator habes.
Qui, niſi deſierit, miſero periturus amore eſt,
Deſinat, & nulli funeris auctor eris.
Et puer es, nec te quicq̃, niſi ludere, oportet,
Lude, decent animos mollia regna tuos.
Nam poteras vti nudis ad bella ſagittis,
Sed tua mortifero vulnere tela carent.
Victricus & gladijs, & acuta dimicet haſta,
Et victor multa cęde cruentus eat.
Tu cole maternas, tuto qbus vtimur, artes,
Et quarum vitio nulla fit orba parens.
Effice nocturna frangatur ianua rixa,
Et tegat ornatas multa corona fores.
Fac coeant furtim iuuenes, timideq; puellę,
Verbaq; dent cauto qualibet arte viro.
Et modo blanditias, rigido modo iurgia poſti
Dicat, & excluſus flebile cantet, amans.
His lachrymis cõtẽtus eris ſine crimīe mortis,
Nec tua fax auidos digna ſubire rogos.

Rogos auidos digna ſubire, cupitam mortem et optatam ab amantibus.

Amor autem, pulcher Cupido. Gemmatas mouit amor alas, gemmas imitãtes, radiantes. Martialis, Miraris quoties gẽmatas explicat alas, et Papinius. Quę ſuper impoſito moles gemmata Coloſſo.

Gemmatus

Propoſitum opus perfice dixit, libros de Remedio amoris.

Quos ſuus ex omni pte feſellit amor, quos ſuus amor penitus deſtituit. Vulnus opemque feret, uulnus intelligit pręcepta amatoria, opes vero remedium amoris. Vulnus Achilleo, Telephus (ut in quinto ſcribit Diodorus) filius fuit Herculis et Anges filię Alei regis Arcadię, qui inter uirgulta inuentus, quia a cerua exhibito ubere nutritus ſit, Telephi nomen accepit, hic donatus a paſtoribus Corytoi Theſſalię regi, a quo vt filius educatus vir factus matrem inueſtigans Delphos venit. reſponſoq; accepto, vt in Myſiam nauigaret ad Teuthrantum reges, inuenta matre, cognitoq; cuius eſſet filius, magno in honore eſt habitus. Teuthrãtus virili ſtirpe carens Arglopē filiam Telepho deſpondit, eumque reliquit regni ſucceſſorem. Gręci deinde ignorãtes iter ad Troiam in Myſiam per errores peruenerunt, contra quos Telephus in pugnam deſcendens, inſequensq; Vlyſſem occidit, ibique ab Achille, qui imminebat vulneratur, et cum reſpondiſſet oraculum Telephi vulnus ſanari non poſſe

Telephi hiſtoria

Quibus tuto vtimur, quibus nos amantes vtimur ſine mortis periculo. Et quarum uitio, et eas artes cole ſubaudi. Nulla fit orba parens, nulla mater liberis priuatur. Nocturna frangatur ianua rixa, excluſi enim proterui amantes noctu feriebant amicę fores crebris ictibus, vt antea diximus. Et negat ornatas, noctu etiam amantes foribus coronas figebant, aut in limine relinquebant. Vnde in ſecundo de arte ita precipit Ouidius. Poſtibus et durę ſupplex blandire puellę, Et capiti demptas in fore pone roſas, et Propertius. Et mihi non deſunt turpes pendere corollę.

Hęc ego, monit amor gemmatas aureus alas,
Et mihi propoſitum perfice dixit opus.
Ad mea decepti iuuenes pręcepta venite,
Quos ſuus ex omni parte feſellit amor.
Diſcite ſanari, per quem didiciſtis amare,
Vna manus vobis vulnus, opemq; feret.
Terra ſalutiferas herbas, eademq; nocentes
Nutrit, & vrticę proxima ſępe roſa eſt
Vulnus Achilleo quę quondam fecerat hoſti,
Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.
Sed quęcunq; viris, vobis quoq; dicta puellę,
Credite, diuerſis partibus arma damus.
Ex quibus ad veſtros ſi quid non pertinet vſus
Attamen exemplo multa docere poteſt.
Vtile propoſitum eſt, ſęuas extinguere flāmas,
Nec ſeruum vitijs pectus habere ſuum.
Vixiſſet Phyllis, ſi me foret uſa magiſtro,
Et per quod nouies, ſępius iſſet iter.
Nec moriens Dido ſumma vidiſſet ab arce
Dardanias ventis vela dediſſe rates.
Nec dolor armaſſet cōtra ſua viſcera matrem,
Quę ſocii damno ſanguinis vlta virum eſt.
Arte mea Tereus, q̄uis Philomela placeret,
Per facinus fieri non meruiſſet auis.
Da mihi Paſiphaen, iam tauri ponet amorem,
Da Phędram, Phędrę turpis abibit amor.
Redde Parim nobis, Helenē Menelaus habebit,
Nec manibus Danaū Pergama victa forēt.

niſi iterum ab Achille eodem in loco vulneraretur, in Gręciam nauigauit, quo ex Myſia Gręci redierant, promiſitque Achilli in premium ſanati vulneris ſe ducem futurum ad littus Troianum, ac ita ſanatus eſt, dicente Ouidi. in Metamorpho. Ego Telephon haſta pugnantem domui, victum, orantemq; refeci. Sane icciꝛco fingitur Telephus eadem haſta ictus ab Achille eſſe ſanatus, quoniam ferri rubigine vſus ſit, cuius vis eſt ligare, ſiccare, reſtringere, vt Plini. docet in. xxxiiij. Claudianus tamen Telephon ſcri. ab Achille ſanatum eſſe virtute herbaria, cuius cognitionem a Chirone centauro didicerat. Ita enim canit, Sanus Achilleis remeauit Telephus herbis, Cuius pertulerat vires, et ſenſit in vno Letalem, placidamque manum medicina per hoſtes contigit, et pepulit quos fecerat ipſe dolores. Pelias haſta, haſta Theſſala a Pelio monte Theſſalię, vel a Peleo Achillis patre. Fuit autem ex fraxino, vt docet Homerus libro duodecimo Iliados, Strabo in decimo, et Plinius in ſextodecimo. Sed quęcunque viris, profitetur poeta ſe hęc pręcepta tā viris, quam puellis tradere. Ad veſtros vſus, quia multa dico agenda a viris, quę non decent puellas. Attamen exemplo, exemplo pręceptorum quę viris dabuntur, poterunt et foeminę quid agendum ſit intelligere. Vtile propoſitum eſt, eſt vtile inſtitutum. Sęuas flammas, amorem intolerabilem. Vitijs, ſtimulis amoris. Vixiſſet Phyllis, multarum exempla proponit quę impatientis amoris dederunt pęnas, quod non feciſſent, ſi pręceptis poetę vti potuiſſent. Nouies, Phyllis enim ad littus ſola profecta eſt, vt proſpiceret an Demophoon veniret, vt in vltimo huius operis docet Ouid. Nec dolor armaſſet, Medeam deſignat, quę repudiata ab Iaſone poſt regiam Creontis incenſam, in eius vltionem filios iugulauit, vt antea dictum eſt. Contra ſua viſcera, ſuos liberos. Damno ſocij ſanguinis vlta virum eſt, amiſſione liberorum. Arte mea Tereus quamuis Philomela placeret, Terei regis Daulidis fabula nota eſt Ouidij carmine in. vi. Metamor. Per facinus, per vim Philomelę illatam. Fieri auis, non meruiſſet mutari in Vpupam, id autem Biſię in Thracia factum fuiſſe Plinius ſentire videtur. Strabo vero ſcribit in mediterranea ſecundum Delphos paulo ſuper ad orientem Daulida oppidulum eſſe, vbi Tereum Thracem potentatum tenuiſſe aiunt, quęq; de Philomela et Progne fabulis vulgata ſunt, eo in loco patrata memorant. Verum Thucydides ad Megara ſcribit. Loco autem nomen a denſitate arbuſtorum inditum eſt, cum Daulos denſos appellant. Da mihi Paſiphaen, iam tauri ponet amorem, Paſiphaes fabula dicta eſt ſuperius. Da Phędrā, Phędrę turpis abibit amor, quę priuigni Hippolyti amore exarſit. Impia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos, Scyllam Niſi Megarenſium regis filiam dicit, quę capta amore Minois Alcathoen patriam, et patrem obſidentis, quod is cum Athenienſibus ſenſerat in Androgei morte, Carmes nutricis Phęnicis Ogigij filię conſilio, patris comam fatalem abſcidit, pacta cum Minoe coniugium et regnum. Minos deteſtatus puellę facinus, quod patrem prodidiſſet ac patriam, cuius ſalus dicitur in purpureo patris capillo conſtitiſſe, expugnata Alcathoe in Cretam ſoluit, puellamque e naui ita appendit, vt mari traheretur, ſed cum Cretę appropinquaſſet, Neptunus in auem Cyrim puellam, Iuppiter patrem Niſum in Alietū conuertit, quod ex aquilarum generibus eſt. Cyris appellata eſt (auctore Ouidio) a coma dentoſa, et capillis, quod Cyri dicuntur. Eſt auis criſtata, quā Alaudulā vocāt, eāq; Cyrim ſemper Alietus inſequitur odio perpetuo, ut docet Maro. Damnoſas curas, dānum et mortē afferētes

Vbi Terei facinus perpetratū

Daulos

Scyllę fabula

Alietus

Aſſero
Vindico
Aſſertor

Rectaq; cum ſociis me duce nauis erat, ſic I primo de Arte amandi ſe Tiphym, et nauis magiſtrum appellauit. Publicus aſſertor. publicus liberator. Aſſero. n. verbum eſt medi ū, ſicut vindico. Dicimus enim aſſerere tam in ſeruitutem, q̃ in libertatem vindicare, hinc aſſertor deducit. Liui. li. iii. Clandio clienti negocium dat, vt virginem in ſeruitutē aſſereret. Vitiis, cupidinis ſtimulis. Suppreſſa pectora, mentes calcatas ab amore. Vindictę ſuę, libertati propriaę a vindicta virga, qua ſerui a prętore libertate donabant. Tua lau. no. corona ex lauro tibi dicata.

Repertor car. ſic Tibullus. Nec pſunt Elegi, nec carminis auctor Apollo. Verſum enim heroicum (vt Pli. ſcri.) Pythio oraculo debemus. Quidā Phoemonoē apollinis filiam primam carmen heroicū cecīniſſe ſcribunt. Et medicę opis, et medicinę facultatis, quam Apollo inuenit. Oui. in Meta. Inuentum medicina meum eſt, opiferq; per orbē Dicor, et herbarum ſubiecta potentia nobis. Idem & docet Agathon apud Platonē, et Diodorus, cuius verba hęc ſunt Apollinē citharę eiusq; muſicę inuentorē ferūt, medicinę inſup ſciētiam diuinandi artē precipuam, q̃ olim infirmi erant morbos curare ſolitum, primum attuliſſe. Medenti, remedia amantibus afferenti. Vtraq; cura, et poeticę, et medicinę facultatis. Dum licet, dum non adhuc es nimio amori obnoxius. Et modici motus, moderatus amor. Tangūt pręcordia motus, ſollicitant mentem. Quid aūt ſint pręcordia docet Pli. his verbis. Exta hoīs ab inferiore viſcerum parte ſeparant membranis, quę pręcordia appellant, q̄ cordi pretendūtur, quod Greci appellauerūt phrenas. Si piget amare. In primo limine, in primo aditu amoris. Siſte pedem, reſiſte, recede. Mala ſemi. mala

Auctor
heroici
carminis

Medicę
inuētor

Pręcor
dia

Impia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos,
Hęſiſſet capiti purpura Niſe tuo.
Me duce damnoſas homines cōpeſcite curas,
Rectaq; cum ſociis me duce nauis eat.
Naſo legendus erat tunc, cum didiciſtis amare,
Idem nunc vobis Naſo legendus erit.
Publicus aſſertor vitiis ſuppreſſa leuabo
Pectora, vindictę quiſq; fauete ſuę.
Te precor incipiens, adſit tua laurea nobis,
Carminis & medicę Phoebe repertor opis.
Et pariter vati, pariter ſuccurre medenti,
Vtraq; tutelę ſubdita cura tuę eſt.
Dum licet, & modici tangūt pręcordia motus.
Si piget, in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dū noua ſūt ſubiti mala ſemīa mor(bi,
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
Nā mora dat vires, teneras mora pcoquit vuas,
Et validas ſegetes, quę fuit herba, facit.
Quę prębet latas arbor ſpatiantibus vmbras,
Quo poſita eſt primo tempore, virga fuit.
Tūc poterat manibus ſumma tellure reuelli,
Nunc ſtat in immenſum viribus aucta ſuis.
Quale ſit id, quod amas celeri circūſpice mēte,
Et tua lęſuro ſubtrahe colla iugo.
Principiis obſta, ſero medicina paratur,
Cum mala per longas conualuere moras.
Sed propera, nec te venturas differ in horas,
Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
Verba dat oīs amans, reperitq; alimēta morādo,
Optima vindictę proxima quęq; dies.
Flumīa magna vides paruis de fontibus orta.
Plurima collectis multiplicantur aquis.

principia. Nam mora dat vires, teneras mora percoquit vuas, amor tardando ſumit maiorē vim, et magis augetur. Quę pręber latas arbor ſpatiantibus vmbras, platanum intelligit, de qua abunde diximus in libris de Arte Amandi. Lęſuro iugo, ſeruituti amoris nociturę. Qui non eſt hodie, qui hodie non ſubtrahit colla iugo lęſuro. Verba dat omnis amans, amātes oēs ſeipſos fallūt differendo amoris remedia. Reperitq; alimenta morando differentes remedia magis alunt amorē amantes. Eſt optima vindictę, eſt optima ad liberandum ſe ab amore. Proxima queq; dies, quia quanto qui celerius iugum amoris ponere feſtinat, tāto & ſalubrius ſibi conſuluit. Flumina magna vides, pbat amorem maiora in dies incrementa ſuſcepiſſe, niſi amantes celerius amori reiecerint. Non tege. vul. cortice Myrrhaeos, mutata n. fuit Myrrha in arborem, poſteaq̃ cum patre ſcelus illud admiſit, quod fabulantur poetę, vt antea diximus.

Sed qr delectat, aſſignat cauſam cur amantes non celeriter iugum amoris reiiciant. Cras quoq; fiet idem, cras etiam poterimus ab amore deſiſtere. Tacitę Flammę, occultus amor. Et mala arbor radices alti agit, nocens amor, quem arbori altius radices figenti comparat poeta. Primi auxilii, quod non obſtiteris principiis. Maius opus ſupereſt, maior eſt difficultas ferendę opis. Sed non polliceatur poeta ſe illi quoq; allaturum remedia in cuius pectore amor altius inſederit. Ordo autem eſt. Sed ſi te nō iuuerit deſtituendus mihi, qr ſerior aduocor ęgro. Pęantius heros, Philoctetes, Pęantis filius, a quo Hercules (vt Seruius autem ſcribit) in Oeta hominem exuens petiuit, ne alicui ſui corporis reliquias indicaret, iuraręq; coegit, et ſuas ſagittas hydrę ſelle tinctas

Philoctetes.

ſinctas dedit, et cum reſponſum fuiſſet Herculis ſagittis opus eſſe ad expugnandam Troiam, inuentus eſt Philoctetes, et de Hercule interrogatus, negauit ſe ſcire, deinde cum cogeretur, confeſſus eſt mortuum, ſepulchrumq; ne iuſiurandum falleret non voce, ſed pede oſtendit. Poſt hęc cum onerare-

compararant poetę. Vnde in primo de Arte dixit, Flammaq; in arguto ſępe reperta foro eſt. Sedare, extinguere. Difficiles aditus impetus omnis habet, cauſam aſſignat quare in medio curſu non poſſit amor ſanari. Impatiens animus nec adhuc tractabilis arte, amatoris animus in medio amore conſtitutus.

Si cito ſenſiſſes quantum peccare parabas,
Non tegeres vultus cortice Myrrha tuos.
Vidi ego quod fuerat primo ſanabile vulnus,
Dilatum longę damna tuliſſe morę.
Sed, quia delectat Veneris decerpere flores,
Dicimus aſſidue cras quoq; fiet idem.
Interea tacitę ſerpunt in viſcera flammę,
Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilij perierunt tempora primi,
Et vetus in capto pectore ſedit amor,
Maius opus ſupereſt, ſed, non quia ſerior ęgro
Aduocor, ille mihi deſtituendus erit.
Quã læſus fuerat, partem Pœantius heros
Debuerat celeri pręſecuiſſe manu.
Poſt tamen hic multos ſanatus creditur annos,
Supremam bellis impoſuiſſe manum.
Qui mõ naſcẽteis ꝓperabam pellere morbos,
Admoneo tardam nũc quoq; lentus opẽ.
Aut noua, ſi poſſes, ſedare incẽdia tentes,
Aut vbi per vires procubuere ſuas.
Dum furor in curſu eſt, currenti, cede furori,
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum diſcedere poſſit,
Pugnat in aduerſas ire natator aquas.
Impatiẽs animus, nec adhuc tractabilis arte
Reſpuit, atq; odio verba monentis habet.
Aggrediar melius tum, cum ſua vulnera tãgi
Iam ſinet, & veris vocibus aptus erit.
Quis matrẽ niſi mentis inops in funere nati
Flere vetat? non hoc illa monenda loco eſt.
Cũ dederit lachrymas, aĩumq; ĩpleuerit ęgrũ,
Ille dolor verbis emoderandus erit.
Tẽporibus medicina valet, data tẽpore ꝓſunt,
Et data non apto tempore, vina nocent.
Quin etiam accendas vitia, irritesq; vetando,
Temporibus ſi non aggrediare ſuis.
Ergo, vbi viſus eris noſtra medicabilis arte,
Fac monitis fugias otia prima meis.

tur ab bellis, caſu in eum pedem quo ſepulchrum, oſtendit, ſagitta excidit, vulneręq; immedicabili confectus eſt, cuius foetor, cum a Grecis ſuſtineri non poſſet in Lemno relictus eſt, vbi cum priſtinę ſanitati reſtitutus eſſet, ad Troiam deductus eſt, dicente Vlyſſe apud Ouidium in decimotertio Metamorphoſeon, Nec Pęantiadem, quod habet Vulcania Lemnos Eſſe reus merui, crimen defendite veſtrum, Conſenſiſtis enim, nec me ſuaſiſſe negabo. Vt ſe ſubtraheret belliq; viçq; labori, Tentaretq; feros requie lenire labores. Paruit et vixit. Supremam belli impoſuiſſe manum, vltimum finem, nam poſt excidium Troianum prę pudore noluit in patriam redire, ſed in Calabriam venit, vbi Petiliam condidit, cuius meminit Maro. Naſcentis ꝓperabas pellere morbos, amorem ſurgentem. Admoneo tardam nunc quoq; lentus opem, ego quoq; in pręſentia, vt Philoctetes lentius ſanare veterem amorem inſtituo, ſicut prius recentem ſanare properabam. Aut noua ſi poſſes, duobus modis amorem debere ſanari oſtendit, aut cum nouus eſt, aut cum iam vires perdidit, et feſſus eſt amator. nec vnquam in medio amoris curſu medicinam eſſe adhibendam colligit. Noua incendia, nouum amorem, quem igni

Cum ſua vulnera tangi, iam ſinet, cum ſcias nimio amore ſaucius morbum ipſe ſuum profitebitur. Hic autem declarat poeta, quod ſuperius dixerat eo verſu, Aut vbi per vires procubuere ſuas. Erit aptus, videbitur poſſe ſanari. Veris vocibus, non fictis verbis aut querelis. Quis matrem niſi mentis inops in funere nati. Flere vetat, docet exemplo non eſſe in primo impetu remedium adhibendum, ſed cum ille iam eſt extinctus. Impleuerit, expleuerit lachrymis. Ille dolor, extincti nati. Emoderandus erit, erit imminuendus. Temporibus medicina valet, medici enim tempora obſeruant, vnde ita ſcri. Seneca, Nihil eſt in morbis magis periculoſum, quam immatura medicina, ſicut e contrario nihil ſalutarius medicina tempeſtiuiter data. Data tempore pro. vini enim vtilitates ęquari vix Deorum potentia poſſe Aſclepiades pronunciabat. Vina nocent. nam ſi febricitanti dent nocebunt. Hęc ſunt iucundi, duo ſunt animanti contraria ocium, et cibus. Si tollas, ſi amoueas. Et ſine luce faces, faces quibus incenſis Cupido vrit amantes. Cedit amor rebus, quia aliquid agendo amor tollitur. Langor et immodici, exprimit hic eleganter Poeta, quę ſint ea ocia,

que amatori dixerat nocere. Sub nullo iudice, sub nullo, qui te cogat e stratis surgere. Sunt qui legant sub nullo vindice, hoc est sub nullo, qui liberet a somno amantem.

Alea — Aleaq; alea est ludus omnis, qui in fortune varietate consistit. Martialis. Alea prima nuces, et non damnosa videtur. Proprie tamen de tesseris dicitur, vnde

Aleones — aleones alea ludentes appellamus. Alea etiā per similitudinem ponitur pro dubitatione, et periculo. Liuius, Nec tam celerem aleam vniuersi certaminis timeas, et Plinius, Extra omnem ingenij aleam positum Ciceronem dixit. et apud Suetonium. C. Cęsarem fortunę et periculis se committentem, dixisse iactā

Iacta est alea — esse aleam legimus, quod incertos ē anda ces subeuntibus casus vulgo exordium esse solet, vt docet Plutarchus. Lucanus, Placet alea fati Alterutrum mersura caput. Tēpora quassa, caput nimio vino turbans.

Amor insidiosus, Cupido, qui insidiatē amantibus. Menti vacuę, animo ocioso. Sunt fora, docet q̄ pacto possit amator se exercendo ocia tollere. Splendida castra, forum iudiciale castra ciuilis togę elegantissime appellat poeta. Vel tu sanguinee, vel ad bellum proficiscere. Ecce fugax Parthus, bel-

Bellum Parthicū — lum Parthicum designat, quod Tiberius sumpsit Augusti auspiciis, vt in pmo de Arte amandi etiam diximus Fugaces autem Parthum appellat, quoniam Parthi in fuga solent a tergo sagittas emittere adeo vt fugientes nō minores hostibus afferant calamitates, q̄

Hęc, vt ames, faciunt, hęc, quę fecere, tuentur,
Hęc sunt iucundi causa, cibusq; mali.
Otia si tollas, periere Cupidinis arcus,
Contemptęq; iacent, & sine luce faces.
Quā platanus vino gaudet, q̄ populus vnda,
Et q̄ limosa canna palustris humo,
Tam Venus otia amat, qui finē q̄ris amoris,
Cędit amor rebus, res age, tutus eris.
Langor, & immodici sub nullo iudice somni,
Aleaq;, & multo tempora quassa mero,
Eripiunt omnes animo sine vulnere vires,
Affluit incautis insidiosus amor.
Desidiam puer ille sequi solet, odit agentes,
Da vacuę menti, quo teneatur, opus.
Sunt fora, sunt leges, sunt quos tuearis, amici,
Vade per vrbanę splēdida castra togę.
Vel tu sanguinei iuuenilia munera Martis
Suscipe, delitię iam tibi terga dabunt.
Ecce fugax Parthus, magni noua cā triūphi,
Iam videt in campis Cęsaris arma sui.
Vince Cupidineas pariter, Parthasq; sagittas,
Et refer ad patrios bina trophea Deos.
Vt semel Aetola Venus est a cuspide lęsa,
Mandat amatori bella gerenda suo.
Queritur. Aegisthus qua re sit factus adulter,
In promptu causa est, desidiosus erat.
Pugnabant alij tardis apud Ilion armis,
Quo tulerat vires Grecia tota suas.
Siue operam bellis vellet dare, nulla gerebat,
Siue foro, vacuum litibus Argos erat.
Quod potuit, fecit, ne nil ageretur, amauit.
Sic venit ille puer, sic puer ille manet.
Rura quoq; oblectāt animos, studiūq; colēdi,
Quelibet huic curę cedere cura potest.
Colla iube domitos oneri supponere tauros,
Sauciet vt duram vomer aduncus humum.
Obrue versata Cerealia semina terra,
Quę tibi cum multo foenore reddat ager.
Aspice curuatos pomorum pondere ramos,
Vt sua, quod peperit, vix ferat arbor onus.
Aspice labentes iucundo murmure riuos.
Aspice tondentes fertile gramen oues.

consistentes, auctores Plut. et Appianus. Proper. Tela fugacis equi Lucanus, Et missa Parthis post terga sagitta, et Virgi. Fidentemq; fuga Parthum, versisq; sagittis. Horatius l.ij. Epistolay. Parthos mendaces appellat. Bina trophea, et victis hostibus, et fugato Cupidine. Torphea autem apud Grecos fuere arbores amputatę eo l loco, vbi hostes vicissent, atq; in fugam vertissent, amputabant enim ramos arborum, ac deinde armis spolysque hosti detractis ornabant, vt esset posteris monumentum victorię partę in eo lo-

co. Dicta autem sunt trophea, a τρεπω .i. vertere, q; qui hostem in fugā vertisset, tropheum merebatur. — Trophea

Aetola cuspide, telo Diomedis regis Aetolię, quo ille Venerē vulnerauit, vt antea diximus. Designat aūt amantes posse Venerem in prelio vincere, vt olim Dea a Diomede superata est.

Queritur Aegisthus, ex Pelope, a quo Peloponnesus cognominata est, natus est. — Ægisthus

Thyestes, qui concubuit cum Europe vxore fratris Atrei, et cum filia Pelopeia incestū perpetrauit, cuius filius Aegisthus rem habebat cum Clytemnestra, et ambo Agamemnonem occiderunt. Nulla gerebat, nulli Argos bellum īferebat. Quod potuit fecit, cum Aegistho nihil relinqueretur agendum, amori, quod solum poterat facere, indulsit.

Sic venit ille puer, dum aliquis est ociosus ad eum quam primum accedit Cupido. Quid cum suppositos, docet inter cętera rustica officia, posse quoq; amatorē mella ex alnea,

rijs educere, quo dum hęc operatur, aut ſpectat, obliuiſcatur amoris. Solent autem ruſtici aluearijs fumum ſubijcere, vt inde apes abigant, et eximant mella. Virg. Si quando ſedem anguſtam, ſeruataq; mella Theſauris relines, prius hauſtus ſparſus aquarum Ore foue, fumosq; manu pręten de ſequaces. et Pli. Cum eximuntur mella, apes abigi fumo vtiliſſimum, ne iraſcantur, aut ipsę auidę vorent, fumo crebriore etiam ignauia earum excitatur. Dempti faui, extracti mellis. Sunt aũt faui cęreę tabellę in quarum cellulis apes mel recondunt, et eos Dijs offerri ſolitos ſcribit Varro in. iij. Apes aũt (vt docet Pli.) primũ fauos conſtruunt, cęrã fingũt, hoc ẽ domos, cellasq; faciũt, deinde ſobolẽ, poſtea mella, cęrã ex floribus, Melliginẽ e lachrymis arborũ, q̃ glutinũ pariunt ſalicis, vlmi, arũdinis ſucco, gũmi, reſina, his primũ alueũ ipm intus totũ, vt quodã tectorio illinũt et alijs amarioribus ſuccis ptra aliaꝝ beſtiaꝝ auiditates. Vimina curua, aluearia ex viminibus intexta ſũt. n. aut ex cauatis corticibus, aut ex textis viminibus. Virgi. Ipſa aũt ſeu corticibus tibi ſuta cauatis, Seu lento fuerint aluearia vimine texta Anguſtos habeãt aditus. Deſectas herbas, frumẽta intellige. Vertit humũ, terrã irahit Nã arationẽ (vt Plin. docet) occatio ſeq̃, vbi res poſcit crate, vel raſtro, et ſato ſemine iteratio, alij legũt verrit humum, hoc eſt arat. Raro pe. raſtro. Venerit inſitio, cum aderit vernum inſerendi tempus. Cato enim inſerit pyrũ, ac mala p ver, et poſt ſolſtitium dies. L. poſt vindemiam. Oleas autem, et ficos per ver tantum. Luna ſitiente, hoc eſt ſicca. Primã poſt meridiem ac ſine vento Auſtro, inſerendi autem modos duos poſuit Maro, Columella tres, poſtremo etiam quartum addidit a ſe inuentum De inſitione autem plura legito apud Plinium in. xvii. Fac ramum ramus adoptet, tangit duos illos modos inſerendi, quos Maro poſuit, nam aut inſitio dicitur, cum inciſo trunco ſurculus foecundę arboris ſterili inſeritur, aut oculorum impoſitio cum inciſo cortice libro alienę arboris germen inſerimus. Plinius tamẽ inoculationem aliter fieri oſtendit. Peregrinis comis, folijs alienę arboris. Nam ceraſus ĩ ſalice. Platanus ĩ lauro, laurus in ceraſo naſcuntur. Comas autem pro frondibus eleganter ponũt poetę, quę ſunt crines arborum, vnde a Papinio crinitur arbos pro frondeſcit dictum eſt. Voluptas, agriculturę. A Phębi ſorore, a Diana, quę eſt venationis Dea. Nocte fatigatum ſomnus cum hęc fecerit amator, ſomni erit cupidus, non amicę. Leuat membra, fouet corpus. Dulci quiete, dulci ſomno. Aut lino, aut retibus. Aut calamis, aut ſagittis. Propertius. Et ſtricto figere auem calamo, aut calamum aucupatorium intelligit, quo viſcato aues capiuntur. Martia. Pallida cum tacita creſcit arundo manu. Anceps enim ſurgẽs paulatim calamos eleuabat, & eos auibus ſu

Quomodo eximũ pur mella

Faui

Aluearia

Quãdo ẽ inſerẽdũ.

Luna ſitiẽte

Inſerẽdi modi

Inſitio

Inocula tio

Comę p frõdibus

Crinitur arbus

Calamus aucupatorius

Ecce petunt rupes, pręruptaq; ſaxa capellę,
Vt referant hędis vbera plena ſuis:
Paſtor inęquali modulatur arundine carmen,
Nec deſunt comites, ſedula turba, canes.
Parte ſonant alia ſiluę mugitibus altę,
Et queritur vitulum mater abeſſe ſuum.
Quid cum ſuppoſitos fugiunt examina fumos
Vt releuent dempti vimina curua faui?
Poma dat autũnus, formoſa ẽ meſſibus ęſtas,
Ver prębet flores, igne leuatur hyems
Temporibus certis maturas ruſticus vuas
Colligit, et nudo ſub pede muſta fluunt.
Temporibus certis deſectas alligat herbas,
Et tonſam raro pectine vertit humum
Ipſe potes riguis plantam defigere in hortis,
Ipſe potes riuos ducere lenis aquę.
Venerit inſitio, fac ramum ramus adoptet,
Stetq; peregrinis arbor operta comis.
Cum ſemel hęc animũ cępit mulcere voluptas
Debilibus pennis irritus exit amor.
Vel tu venandi ſtudium cole, ſępe receſſit
Turpiter a Phębi victa ſorore Venus.
Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci,
Nunc tua frondoſis retia tende iugis.
Aut pauidos terre varia formidine ceruos,
Aut cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.
Nocte fatigatum ſomnus, non cura puellę
Excipit, & dulci membra quiete leuat.
Lenius eſt ſtudium, prodeſt tamẽ, alitẽ capta,
Aut lino, aut calamis, pręmia parua ſequi.
Vel, quę piſcis edax auido male deuoret ore,
Abdere ſupremis ęra recurua cibis.
Aut his, aut alijs, donec dediſcis amare,
Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
Tu tamen & quãuis firmis retinebere vinclis,
I procul, et longas carpere perge vias.
Flebis, & occurret desertę nomen amicę,
Stabit et in media pes tibi ſępe via.
Sed quãto minus ire voles, magis ire meměto
Perfer, & inuitos currere coge pedes.
Nec pluuias opta, nec te peregrina morentur
Sabbata, nec damnis alea nata tuis.

bǫ̈dcebat. Silius, Sublimem calamo ſequitur creſcen te volucrem. Vel quę piſcis edax, eſcam illam dicit, qua hamo affixa piſces capiuntur. Aera recurua, hamos intellige. Tu tamen et quamuis, docet etiam longius ab amica diſcedendum eſſe. Nec te peregrina morentur Sabbata, Sabbati enim diem aliquo profectum, tanquam atrū et perniciosum propter frigidum, et nocens Saturni sydus maxime verentur, et infelix exiſtimant. Tibullus, Saturni ſacram me tenuiſſe diem. Peregrinam autem ideo appellat, quia peregrini Iudei eum diem in primis obſeruant, vt antea diximus. Alea nata, ſortes, quę alea iaciebantur, cū aliquo proficiſcendum erat, de quibus intellexit Tibul. eo carmine. Illa ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit, illi Rettulit e triuijs omnia certa puer. legitur etiam Alba nota ſuis. Tuis damnis, quia alea, ſomnus, et otium, quibus dedit operā amator, animos eneruant, et amorem nutriunt, vt ſuperius docuit poeta.

sabbatū obſeruit aliquo ꝓfectuři

Sortes iaciebāt aliquo ꝓfectuři

Nec quot tráſieris, ſed quot tibi quęre ſuperſunt
Millia, nec, mancas vt prope, finge moras.
Tēpora nec numera, nec crebro reſpice Romā
Sꝫ fuge, tutus adhuc Parthus ab hoſte fuga ē
Dura aliq; pręcepta vocet mea, dura fatemur
Eſſe, ſed vt valeas, multa dolenda feres.
Sępe bibi ſuccos, quamuis inuitus, amaros
Aeger, ⁊ oranti menſa negata mihi eſt.
Vt corpus redimas, ferrum patiaris, et ignes,
Arida nec ſitiens ora lauabis aqua.
Vt valeas animo, quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hęc corpore maius habet.
Sed tamen eſt artis triſtiſſima ianua noſtrę,
Et labor eſt vnus tempora prima pati.
Aſpicis, vt prenſos urant iuga prima iuuēcos?
Et noua velocem cingula lędat equum?
Forſitan a laribus patriis exire pigebit,
Sed tamen exibis, deinde redire voles,
Nec te lar patrius, ſed amor reuocabit amicę,
Prętendens culpę ſpendida verba tuę.
Cum ſemel exieris, centum ſolatia curę
Et rus, et comites, et via longa dabunt.
Nec ſatis eſſe putes diſcedere, lentus abeſto,
Dum perdat vires, ſitq; ſine igne cinis.
Qui niſi firmata properabis mente reuerti,
Inferet arma tibi ſęua rebellis amor.
Quicquid eras, fueris, ſitiens, auidusq; redibis,
Et ſpatium damno ceſſerit omne tuo.
Fallitur, Hęmonię ſiquis mala pabula terrę,
Et magicas artes poſſe iuuare putat.

Nec prope finge moras, nec prope patriam finge velle morari. Menſa negata mihi eſt, cibus eſt mihi negatus. Pars hęc, animum intellige. Sed tamen eſt artis, oſtendit maiorem difficultatem remedij eſſe in prima ſtatim curatione. Prenſos iuuencos, aratro ſubditos. Pretendens, demonſtrans. Splendida verba, ornatas cauſas tui reditus. Centum ſolatia curę, ordo eſt, Et rus et comites, et via longa dabunt centum ſolatia curę, ideſt amori. Lentus abeſto, diu abſis ab vrbe. Cinis, amor. Firmata mente, ſtabili mente, et quę amorem poſuerit. Amor rebellis, amor qui in te renouat arma. Rebellis enim proprie eſt, qui facta pace bellum renouat. Mala pabula, herbas nocentes. Hęmonię terrę, terrę Theſſalię, vbi ars magica olim floruit, vt Apuleius

Rebellis

oſtendit, et Pli. In Theſſalia autem fuiſſe herbas veneficiis aptas docet Ouidius in. vi. Metamorphoſeon. Iſta venefici vetus eſt via, via hęc magicę vanitatis propria eſt. Innocuam opem, auxilium, quod nulli nocet, vt veneficia, q̄ Propertius toxica Theſſalię appellat. Non tumulo, non ſepulchris. Magi enim cadauera faciebant reuiniſcere, et ex ſepulchris exire, vt de Henrichtho legitur apud Lucanus in. vi. Nō anus, non ſaga, et venefica mulier. Carmine, incantatione. Rūpet humū, terras findet. Tibullus, Hęc cātu finditq; ſolum, maneſq; ſepulchris Elicit. et Ouidi. in Amoribus, Euocat antiquos pauos, atauosq; ſepulchris. Et ſolida lōgo carmine findit humū. Nō ſeges ex aliis, docent Cicero, Plinius, ⁊ Seneca, meſſes in agros traduci poſſe magicis preſtigiis, vñ i. xij. tabulis cautū erat ne quis alienā ſegetē pelliceret. Virgil. Atq; ſatas alio vidi traducere meſſes. Nec ſubito, Phębi, non palleſcet Sol me duce, quod a magis fieri ſolet, vnde Hypſiphile Ouidiana de Medea ita inquit, Illa reluctantē curſu deducere Lunam Nititur, et tenebris abdere Solis eq̄s. Vt Solet ęquoreas, Tybris curſu ſolito in mare deſcendet, non autem retro, quod magi faciebant. Lucanus, Amniſque cucurrit. Non qua pronus erat, et in. vij. Metamor. Quorum ope cum volui ripis mirantibus amnes in fontes rediere ſuos. Tybrim autem pro quocunq; poſuit flumine. In niueis Luna vehetur equis, per me etiam Luna non deducetur e cęlo magico carmine, quod fieri poſſe docet Maro eo verſu, Carmina vel cęlo poſſunt deducere Lunam. et Tibullus, Cantus et e cęlo deducere lumina tentat, Et faceret, ſi non ęra repulſa ſonent. Curas recantatas, amores magicis carminibus repreſſos. Viuo ſulfure, id ſacrum intelligit, quo adhibito ſulfure, ouo, et teda luſtrabantur amantes

Magicę artis preſtigia

amantes. Tibullus. Et me luſtrauit tędis, et nocte ſe-rena. Sulſur autem in terrę generibus ponit à Plinio, habetq; in religionibus locū ad expiãdas ſuffitu domos. Eius genera quatuor ſunt, inter quę eſt viuum, quod Gręci Apyron vocant, naſcitur ſolidum, eo ſolo ex omnibus generibus medici vtun-

Sulſur et eius gr̃a

mines in mille figuras, Circe enim deformabat homines in mille figuras animalium, vt in ſeptimo docet Virgilius. Quod ideo fictum putauit Seruius, quoniam ea meretrix fuit, quę ſua libidine, et blanditijs homines in ferinam vitam ab humana deducebat, vt libidini, et voluptatibus operam darent.

Circe I calibria

Pix Naritia

Circe homines mutabat in feras

Iſta veneficij vetus eſt via, noſter Apollo
Innocuas ſacro carmine monſtrat opem.
Me duce nõ tumulo ꝓdire iubebitur vmbra,
Non anus iſano carmine rumpet humũ.
Non ſeges ex alijs alios tranſibit in agros,
Nec ſubito Phębi pallidus orbis erit.
Vt ſolet, ęquoreas ibit Tyberinus in vndas,
Vt ſolet, in niueis Luna vehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas,
Nec fugiet vino ſulſure victus amor.
Quid te Phaſiacę iuuerunt gramina terrę,
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Quid tibi profuerunt Circe Perſeides herbę?
Cum tibi Neritias abſtulit aura rates?
Omnia feciſti, ne callidus hoſpes abiret,
Ille dedit certę lintea plena fugę.
Omnia feciſti, ne ferus vreret ignis,
Longus at inuicto pectore ſedit amor.
Vertere quę poteras homines ĩ mille figuras?
Non poteras animi vertere iura tui.
Diceris his etiam, cum iam diſcedere vellet,
Dulichium verbis detinuiſſe ducem.
Non ego, qđ primũ (memini) ſperare ſolebã,
Iam precor, vt coniux tu meus eſſe velis.
Et tamẽ, vt coniux eſſem tua, digna videbar,
Quod Dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro, ſpatium pro munere poſco,
Quid minus optari per mea vota poteſt?
Et freta mota vides, & debes illa timere,
Vtilior velis poſtmodo ventus erit.
Quę tibi cã fugę? nõ hic noua Troia reſurgit,
Non aliquis ſocios rurſus ad arma vocat.
Hic amor, hic pax ẽ, ĩ q̃ male vulneror vna,
Totaq; ſub regno terra futura tuo eſt.
Illa loquebatur, nauem ſoluebat Vlyſſes,
Irrita cum velis verba tulere Noti.

tur, cętera enim liquore conſtant, et conſuuntur oleo incocta. Viuum autem effodit, tranſlucetq; , et viret. Terrę Phaſiacę, Colchon inſulã deſignat a flumine qui Phaſis appellatur dictã, Medeam autem dicit, q̃ relicta patria Iaſonem ſecuta eſt. Quid tibi profuerunt, docet exẽplis amori minime prodeſſe veneficia. Perſeides herbę, herbę veneficę, ſic dictę a Perſa nympha Oceani filia, ex qua Sol genuit Circem, vel a Perſe, nam Sol ex Perſa duos filios habuit, Aeetam, et Perſeu, ex Perſe nata eſt Hecate, quę cum patrem veneno aſſumpſiſſet, nupſit Aeetę patruo, treſq; liberos ſuſtulit, Circem, Medeam, et Aegialeum, auctor Diodorus. Neritias rates, naues Vlyſſis. Neritias vero non Naritias legendum eſt. Eſt autem Neritus (vt in lib. x. docet Strabo) mons frõdoſus in inſula Ithaca, quam tenuit Vlyſſes. Eſt etiam Neritum bene muratum oppidulum continẽtis in Epiri littore e regiõe Ithacę, ac Cephalenię, quod Leucas quoque appellatum fuit, idq; olim cepit Laertes. De quo intellexit Maro eo verſu, Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua ſaxis. Naritia vero fuit vrbs Locridis, de qua Virgilius, Hic et Naritij poſuerunt męnia Locri, a qua cognominata eſt Naritia vrbs Calabrię, quę etiam Locris dicebatur, a qua pix Naritia celebratur a Virgilio. Ferus ignis, ſęuus amor. Ho

Perſeides herbę

Neritus

Neritum

Leucas

Naritia

Naritia vel Loc

Iura tui animi, poteſtatis, tuę mẽtis, quę erat amori obnoxia. Dulichium ducem, Vlyſſem ſic appellatum a Dulichio inſula, vna ex Echinadibus, a qua Virgilius etiam naues Dulichias appellauit. Quod magni filia ſolis eram, Maro quoque eam Solis filiam fuiſſe docuit, quod ideo fictum putauit Seruius, quoniam Circe clariſſima fuit meretrix, et nihil eſt ſole clarius. Noua Troia reſurgit, vt bellum timeas.

Circe Solis filia

Non aliquis ſocios, nullus coniurat contra nos. Male vulneror, nimio amore angor. Ad aſſuetas artes, ad artes magicas. Si te cauſa potens, docet quid ſit agendum ab amatore, ſi nolit vrbem relinquere. Optimus vindex, optimus defenſor, et liberator. Qui rupit, qui potuit ſoluere. Lędentia pectus Vincula, amorem mentem amatoris torquentem. Dedoluitque ſemel, ſemel amoris impatientiam, et dolorem abiecit. Eſt enim dedolore, quod volebam abijcere, ſicut dediſcere. Et velles, dediſcere. Sub titulum, ſub inſcriptionem vendita iuris. Videtur autem ſumptum hoc ex duobus illis Tibulli verſibus. Quin etiam ſedes iubeat ſi vendere auitas, Ite ſub imperium, ſub titulumq; lares. Noſtros lares, noſtram domum. Inſtitor, mercator. Habet noctes, habet coitus ab ea. Mareſcant, putrefiãt,

Sub titulum aliquid mittere

et ſeneſcant. Podalirius, optimus aliquis medicus, vt fuit Podalirius Aeſculapij filius. Aeger, amore captus. Proprijs herbis, meis preceptis. Et mala ſunt vicina bonis, q̄ que mala ſunt, poſſunt & laudari. Pro vitio, loco turpitudinis. Virtus, boni. Breui limite breuia tráſitio de virtute ad vitium.

dr. Martialis, Pectore cū ſacro ſederit egis erit. Hic aūt gemmas, qbus teguntur foemine egida appellat Ouidius, q̄ ille defendant deformitatē his ornamentis, vt egis pectus tuetur. Diues amor, diues puella. Improuiſus adeſt, puellam improuiſo adeas. antequam ornetur. Inermem, inornatam. Excidet, ab animo tuo amouebit.

Ardet, & aſſuetas Circe tendebat ad artes,
Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
Ergo quiſquis opem noſtra tibi poſcis ab arte,
Deme veneficijs, carminibusq; fidem.
Si te cauſa potens domine retinebit in vrbe,
Accipe conſilium quod ſit in vrbe meum.
Optimus ille fuit vindex ledentia pectus
Vincula qui rupit, dedoluitq; ſemel.
Sed, cui tantū animi eſt, illū mirabor & ipſe,
Et dicam, monitis non eget iſte meis.
Tu mihi, qui qđ amas, egre dediſcis amare,
Nec potes, & velles poſſe, docendus eris.
Sepe refer tecum ſcelerate facta puelle,
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud, & illđ habet, nec ea contenta rapina eſt,
Sub titulum noſtros miſit auara lares.
Sic mihi iurauit, ſic me iurata fefellit,
Ante ſuas quoties paſſa iacere fores.
Diligit ipſa alios, a me faſtidit amari,
Inſtitor heu nocte, q̄s mihi non dat, habet.
Hec tibe per totos marceſcant omnia ſenſus,
Hec refer, hinc odij ſemina quere tui.
Atq; vtinam poſſes etiam facundus in illis
Eſſe, dole tantum, ſponte diſertus eris.
Heſerat in quadam nuper mea cura puella,
Conueniens animo non erat illa meo.
Curabar proprijs eger Podalirius herbis,
Et (fateor) medicus turpiter eger eram.
Profuit aſſidue vitijs inſiſtere amice,
Idq; mihi factum ſepe ſalubre fuit.
Quam mala dicebā noſtre ſunt crura puelle,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Brachia q̄ non ſunt noſtre formoſa puelle,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Quā breuis ē, nec erat, q̄ multū poſcit amātē,
Hinc odio venit maxima cauſa meo.

Petulans — Et poterit dici petulans, inuerecunda poterit appellari. Cicero, Nam q̄ inuſitata rabie petulanter in vxorem, filiamque meam inuaſiſti. & alibi, Deſine bonos petulātiſſima inſectari lingua. Que ru. non

Vrbanus — eſt, q̄ eſt vrbana. Vrbanus. n. eſt (vt Cato voluit) cuius multa bene dicta, riſaq; exſtiterint, et q in ſermōibus, circulis, conuiuijs, item in concionibus, ol veniq; loco ridicule, commodeq; dicet. Fabius

Vrbanitas — vrbanitatem appellat, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum neq; ſenſu, neque verbis, neq; ore, geſtuue poſſit deprehēdi. Siqua proba eſt, ſi qua eſt bona, non petulans.

Blandis ſonis, blandis verbis. Barbara ſermone eſt, ſi dure atq; aſpere loquitur. Faſcia. n. t. nulla faſcia pectus aſtringat. Occupa. Pectus hūt, ſi hȝ ingētes mámas. Iuuenalis. Tunc nuda papillis cōſtitit auratis. Mollibus ē oculis, ſi hȝ oculos molles, et ad flendum faciles. Cū ſe non finxerit illi, cum nondū ſe fucauerit, aut gemmis ornauerit, vt alicui placeat. Auferimur cultu, auro et gēmis placent puelle,

Suis vitijs, ſua turpitudine. Compoſitis venenis, fucum intelligit, quo mulieres faciem venuſtant, de qbus abūde diximus in libris de arte amādi. Oeſopa lapſa, Oeſopa in ſinum cadentia. Quid aūt ſint Oeſopa dictum eſt ſuper eo verſu, Oeſopa qđ redolent, quamuis mittātur Athenis. Illa de

Phinei fabula — as redolent Phineu, Phineus rex fuit Arcadie, qui filios orbecauit, i cuius vindictā, illum quoq; Dij oculis priuarunt, dapibus nō poterat veſci, nam admote harpie menſis, eas ventris pfluuio foedabant. Fabulā habes apud Ouidium in Metamorphoſeon, et Diodorus in quinto. Nauſea,

Nauſea — vomendi appetitus, a naui dictus, q̄ is excitari nauigantibus facile ſolet. Nunc tibi que medio, docet etiā ex coitu poſſe cauſas odij inuenire amatorem. Omni parte, non modo ex alijs vitijs, que narrauit, verum & ex coitu. Nuper enis noſtros, cauſam aſſignat, cur noluit dicere ea coitus vitia. Eſt proterua, eſt laſcivia, et inuerecunda. Ingenij magni liuor detrectat Hōeri, tāgit Oui. hiſtoriam.

Aegis — q̄ forma. Quod ames, puellā intellige. Inter tā multa, inter tot ornamēta. Hac ęgide, ęgis (vt in viij. Ser. ſcri.) eſt munimentum pectoris ęreū hñs in medio Gorgonis caput, qđ munimētū ſi in pectore numinis fuerit egis vocat. ſi in pectore hoīs,

Lorica — ſicut in antiqs imperatorum ſtatuis videmus, lorica:

quam Vitruuius libro. vij. de architectura refert, ea talis eſt. Cum Zoilus libros in Homerū compoſuiſſet, Alexandrię eos recitauit Ptolomęo regi, cui nullum ille dedit reſponſum, q̄ tantum poetā

Zoilus libros in Homerū cōpoſuit — immerito culpari videret. Is poſtea ad egeſtatem compulſus, regem adijt rogans, vt ſibi aliquid da

ri iuberet, iũ rex vidit: Homerus, q ãn annos mille decessit, suo ꝑpetuo tot millia hoĩum pascit, quẽ tu quoq; debes, q meliori igenio te ꝓfiteris, nõ mõ vnũ, sed ẽt plures alere posse; accusatus deinde Zoilus parricidij cruci affixus ẽ. Hic ergo cũ eẽt Homeri obtrectator adoptauit sibi hoc cognomẽ, vt Homero mastix vocaretur, qꝺ verbũ apud Grecos flagellũ significat, et inde factũ est, vt oẽs hmõi doctorũ viroꝝ calũniatores Homeromasticas appellemus. Plin. Vt obiter caueã istos Homeromasticas. Gellius scri quendã librũ scripsisse aduersus Ciceronẽ, q infando titulo erat inscriptus Ciceromastix. Ostendẽs igit Ouid. precellẽtissimũ queq; poetaꝝ nõ posse malignitatis dentes, et liuorẽ effugere dicit Zoilũ inuidię stimulis verbis petulantissimis in Homerũ scripsisse, a qua detrectatiõe Zoilus nomẽ inuenit, vt Homeromastix cognominaret. Et tua sacri legę, Maronem dicit, q elegãtissime cecinit aduentũ Ænee in Italiã, quo penates attulit, quos ex incendio Troiano eripuerat, sed tñ clarissimus poeta nõ caruit detrectatoribus, vt Seruius docet. Nostra licentia, scribẽdi auctoritas. Pede Meonio, versu heroico, quali vsus est Homerus. Grande sonãt Tragici, q de regibus loquunt. Tragicos decet ira cothurnos, tristitia tragoedię ꝓpriũ ẽ, iõq; Eurypi. petẽte Archelao rege, vt de se Tragediã scriberet, abnuit, ac precatus est, ne aliqd Tragoedię proprium, in ea. n. luctus exilia, cędes, irę ꝯtinẽ

Homero mastix

Tristitia Tragedię peculiaris

Et mala sunt vicina bonis, errore sub illo
  Pro vitio virtus crimina sępe tulit.
Quam potes in peius dotes deflecte puellę,
  Iudiciumq; breui limite falle tuum.
Turgida, si plena est, si fusca ẽ, nigra vocetur,
  In gracili, macies crimen habere potest,
Et poterit dici petulans, quę rustica non est,
  Et poterit dici rustica, si qua proba est.
Quin etiam, quacunq; caret tua dote puella,
  Hanc moneat, blandis vsq; precare sonis.
Exige, quod cantet, si qua est sine voce puella,
  Fac saltet, nescit si qua mouere pedem.
Barbara sermone est, fac tecum multa loquat.
  Non didicit chordas tangere, posce lyram.
Durius incedit, face vt ambulet, omne papillę
  Pectus habent, vitium fascia nulla tegat.
Si male dentata est, narra, quod rideat illa,
  Mollibus est oculis, quod fleat illa, refer.
Proderit & subito, cum se non finxerit vlli,
  Ad dominam celeres mane tulisse gradus.
Auferimur cultu, gemmis, auroq; teguntur
  Omnia, pars minima est ipsa puella sui.
Sępe, vbi sit, quod ames, inter tã multa requiras
  Decipit hac oculos ęgide diues amor.
Improuisus ades, deprendes tutus inermem,
  Infelix vitijs excidet illa suis.
Nõ tñ huic nimium pręcepto credere tutũ est,
  Fallit enim multos forma sine arte decens.
Tũ quoq;, cõpositis sua cum linit ora venenis,
  Ad dominę vultus, nec pudor obstet, eas.
Pyxidas inuenies, et rerum mille colores,
  Et fluere in tepidos Oesopa lapsa sinus.
Illa tuas redolent Phineu medicamina mẽsas.
  Non semel est stomacho nausea facta meo.
Nũc tibi, quę medio Veneris pręstemus ĩ vsu,
  Eloquar, ex omni est parte fugãdus amor.
Multa qdẽ ex illis pudor est mihi dicere, sed tu
  Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidam carpsere libellos,
  Quorum censura musa proterua mea est.
Dũmodo sic placeam, dũ toto canter in orbe,
  Quam volet, impugnet vnus, & alter opus.

tur. Horati. Irę Thyesten exitio graui strauere. Versibus e medijs, e mediocri dicẽdi genere, et rebus, ac psonis ꝯuenientẽ. Est. n. Comedia priuatę, ciuilisq; fortunę sine periculo vitę cõpre hẽsio. Soccus habenit, soccũ ꝓ comico stilo posuit, vt supra cothurnũ ꝓ Tragico. Horatius in Epistolis, Quã nõ astricto percurrat pulpita socco. Est autem soccus calciamenti genus, quo vtebantur Comedi, sicut Tragedi cothurno. Horatius, Hunc socci cepere pedem, grandesq; cothurni. De Comedia autem, et Tragędia multa Donatus et Diomedes. Liber in aduersos hostes, Iambicum carmen est maledicum, a Iambo pede sic appellatum. Primo enĩ sex iambis compositum est, mox Spõdeum omnibus in locis recepit, pręterq̃ in secundo, et quarto loco, vt in arte poetica docuit Horatius. Huius carminis (vt Diomedes refert) pꝛcipui scriptores fuere apud Grecos, Archilochus, et Hipponax, apud Romanos vero Lucilius, Catullus, et Horatius Bibaculus. Iãbũ autem ideo liberũ appellat, quoniam est expeditus, et celer. Horatius, Sillaba longa breui subiecta vocatur Iambus Pes citus. Vel certe liberum, q qui in quempiam inuehuntur libere scribunt, nulla habita eius ratione. Extremum seu tratat ille pedem, duplicem Iambicum versum designat, scilicet rectum Iambicum, et Coliambum, vel Scazonta hoc est claudicantem. Rectus enim Iambicus habet in vl

Comedia

Soccus Cothurnus

Iambicum carmen

Iãbicus versus triplex

Rectus iãbicus

Ingenium magni liuor detrectat Homeri,
Quisquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegę laniarunt carmina linguę,
Pertulit huc victos quo duce Troia Deos.
Summa petit liuor, perflant altiſſima venti,
Summa petunt dextra fulmina miſſa Iouis
At tu quicunq; es, quē noſtra licentia lędit,
Si ſapis, ad numeros exige quęq; ſuos.
Fortia Męonia gaudent pede bella referri,
Delitiis illic quis locus eſſe poteſt?
Grāde ſonāt tragici, tragicos decet ira cothurnos,
Verſibus e mediis ſoccus habendus erit.
Liber in aduerſos hoſtes ſtringatur Iambus,
Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blāda pharetratos Elegeia cantet amores,
Et leuis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles
Cydippe non eſt oris Homere tui.
Quis feret Andromaches peragētē Thaida partes?
Peccat, in Andromache Thaida ſi quis agat.
Thais in arte mea eſt, laſciuia libera noſtra eſt,
Nil mihi cum nupta eſt, Thais ī arte mea ē
Si mea materię reſpondet muſa iocoſę,
Vicimus, & falſi criminis acta rea eſt.
Rūpere liuor edax, magnū iā nomē habemus,
Maius erit, tantum, quo pede cępit, eat.
Sed nimiū pperas, viuam modo, plura dolebis
Et capiēt anni carmina multa mei.
Nam iuuat, & ſtudiū famę mihi creſcit honore
Principio cliui noſter anhelat equus.
Tantum ſe nobis Elegi debere fatentur,
Quantum Virgilio nobile debet opus.

Publij, Ouidij Naſonis de Remedio Amoris
Liber primus explicit.

tima ſede iābū, Pyrrichiū ve, in antepenultima cū ctos accipit pedes, q̄q; mō ſit capax circa syllabaꝝ q̄ntitates īdifferēs. Scazō vō hoc vno a recto Iābico diſtat, q clauſulā poſtulat ſpōdaicā, vel trochaicā, penultima āt ſede ſpōdęū recipit, vel iābū, ābo aūt verſus trimetri appellāt. cōſtāt.n. ex ſex pedibus, ſūt q; vtriq; ad maledicē tiā facti. Per celeres ē pedē, rectū iābicū, per extremū vō claudicā tē, et Scazōta intelligi to. Blanda Elegeia, Elegeia ē carmē cōpo ſitū hexametro verſu pētametroq; ad inui cē poſitis, vt Diome. ſcri. Qd' genus carmi nis apud Rōanos pci pue ſcripſerūt Proper tius Tibullus, ē Catul lus, imitati Gręcos Callimachū, ē Eupho rionē. Dicta ē āt Ele geia ſiue παρατο ευ λεγειν τους τεθνεω τας. Fere.n. defuncto rū laudes hoc carmi ne cōprehēdebāt, ſiue αποτου ελεν. i. miſera tiōe, q Tyrenus Gręci q̄ ελεγειους iſto me tro ſcriptitauerunt, cui opiniōi ꝯſentire vī Horatius, Elegos miſerabiles appellās. Ouid. in Amoribus, Flebilis heu mœſtos Elegeia ſolue capillos Ah nimis ex vō nūc āq; nomen hēs. Mox ad res lętas, amoresq; vſurpari cępta eſt, unde eā blādā appellat poeta. Horatius, Verſibus īpariter iun ctis q̄rimōia primū, Poſt & īcluſa eſt voti ſnia cōpos. De auctore Elegiaci carminis grāmatici certāt, et adhuc ſub iudice lis ē. Amores pharetratos, Cupidines, q pharetra vtunt. Leuis ami. mutabilis puella. Callimachi nūeris, verſibus Elegis, ī qbus ſcribēdis Callimachus primas obtinuit, vt docet Quīn. Achillis, fortiū geſta, vt fuit Achilles. Cydippe, amica Acōtij, hoc ē mā mollis et laſciua. Tui oris, tui carminis, et cātus. Homerus.n. viroꝝ fortiū facta cecinit, nō aūt amatoria. Andromaches, pudiciſſimę foeminę, vt fuit Andromache vxor Hectoris. Thaida, meretricē. Siq̄s agat, ſiqs repreſentet, et loq faciat ī caſta foemina mulierē īpudicā. Thais ī arte mea ē, res meretricię tractā tur ī meis libris, q̄s p Thaide itelligit. Fuit āt Thais ſcortū nobiliſſimū, cui cēs meretricias Veneres pars ſit Menāder. Marti. Hęc primū iuuenē laſciuos luſit amores, Hęc Glycere pueri Thais amica fuit. et Propertius, Turba Menādreę fuerat nec Thaidos oli Tāta ī q̄ ppls luſit Ericthonius. Menāder fabulā fecit, q̄ Thaida īſcripſit, ē pplo Atheniēſi recitauit, hic Eunuchū fecit Teriti. Eſt libera, nulli timori eſt obnoxia. Nil mihi cū nupta, nō ſcribo d pudiciſſimis foeminis, aut nō doceo nuptas violari. legit ē vl ta. Si mea mātia, colligit ſe res iocoſas, et laſciuas, laſciuo ēt carmine cōpoſitas ſcripſiſſe 5 eoꝝ opiniōes q dicebāt poetę muſā puā eē. Vicimus, ſuperauimus inuidos. Acta rea ē, agere rē Agere ē reū accuſare, pagere vero reū ē ꝯdēnare. Sed Peragere nimiū pperas, nimiū reum feſtinas lędēdo. Studiū famę, laudis amor, q̄ ꝯſequor ex carminibus meis. Creſcit mihi honore, honor enim alit artes, oēſq; incēduntur ad ſtudiū gloria, vt ī Tuſculanis docet Cicero. Valerius ēt Maximus īqt, Nā et virtutis vberrimū alimētum ē honor. et p Archia ſcri. Cicero Virtutis mercedē gloriā eē. Principio cliui, in aditu, et primordio famę comparandę non nulla eſt mihi difficultas, vel certe dicit ſe ſeſſum velle priori libro fines imponere. Eſt aūt ſumpta ſimilitudo ab equo cliuum aſcendente. Tantum ſe nobis, fatetur vereſide poeta ſe in Elegis primas tenere, vt Maro ī heroico carmine apd Latinos pricipatū obtinuit.

Scazon
Thais
Elegeia
callimachus

F I N I S.

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARrationes in vltimum de Remedio Amoris volumen.

HActenus inuidię reſpondimus. Poſteaquã calumniatoribus et inuidis ſuperius ſatis ſuperq; reſpõdit Ouidius, fruſtraq; ab his falſo ſe accuſatum fuiſſe docuit, nunc ſeipſum hortatur, vt inceptum opus ad calcem deducat. Attrahe lora, reprime curſum tuũ, nec vlterius reſpondeas maliuolis. Curre tuo gyro, tuam materiam, et opus exequere. Multa iuuant, plura puellę vitia ſimul notata reddent tibi eam inuiſam, quod vnum tãtummodo non fallet. Parua necat morſu, viperę exemplo docet minimum quodq; vitium poſſe amicam tibi in odium adducere. Sed quia ſunt totidem, dicit non poſſet vitia omnia notare ꝑpter morum varietatem, nam alij rem quampiam laudabunt, quam vituperabunt alij. Ludibus, derideris hęc, vel me amatores, q hęc dici poſſint vobis amicam infeſtã reddere. O ſi quos potuerunt iſta monere, ſi hęc, quę dixi potuerunt vos ab amica amouere, legitur et iuuare, quod etiã placet. Tepidę faces, mediocris et ſegnis amor. Afflarunt veſtra pectora, hęſit menti veſtrę, ex quo deſignat lenicula eſſe, quę dixit, et quibus tamen vnusquiſq; mediocri amore ſaucius poſſit ac debeat moueri, ne poſtmodum Cupido in eum acrius arcum intendat. Contentos arcus, intentos et paratos ad iaculandum, a verbo contendo. Virgilius. Actius hęc cernens arcum intendebat Apollo. Maiorem opem, quia difficilior erit curatio, cum vos acrius vſſerit Cupido.

Puella reddente obſcęna, puella ventrem exonerãte, vel mẽſtrua emittente. Vt proſint, quamuis iuuẽt. Nõ ſunt experienda tamen, nõ tamen agẽda ſunt ꝑpter turpitudinem. Subducto ſtipite, amoris ignis. Ceratas puppes, naues vel pice, vel cera illitas. At tibi qui fueras, docet ab eo, qui vni tantũ puellę addictus fuerat, alteram quoque inueniendã eſſe, quo prior amor ab altero vincatur. Paſiphaes Minos in plotide perdidit ignes, in exemplaribus olibus, quę legi in Prognide ſcriptum annotaui, cum in Plotide legendum ſit. Plotis nympha Fuit enis Plotis mulier formoſa, quam amauit Minos relicta Paſiphae, quę ea cauſa poſtea facta ẽ meretrix, vt Pindari interpres ſcribit. Sũt Procris qui in Procride legẽdum putent, Procris enim Cephali vxor Minoa laborantem ſanauit, vt ſcribit Hyginius, et pro eo beneficio canem ab accepit. Paſiphae. Victa ab Idęa coniuge, ſuperata a Plotide Cretenſi. Ida enis mons eſt Cretę. Ceſſit, locum dedit ipſi Plotidi, potes etiam ad Caſſandram referre, cuius amore captus Agamemnon, eam in Gręciam adduxit, quare cõmota Clytemneſtra maritum occidit, vt ante dictum eſt. Magis tamen placet intelli

P. OVI. NASONIS DE REmedio Amoris. Liber Secundus.

HActenus inuidię reſpondimus, attrahe lora
Fortius, & gyro curre poeta tuo.
Ergo vbi concubitus, & opus iuuenile petetur,
Et prope promiſſę tempora noctis erunt,
Gaudia ne dominę, pleno ſi corpore ſumes,
Te capiant, ineas quamlibet ante velim.
Quãlibet inuenias, i qua tua prima voluptas
Deſinat, a prima proxima ſegnis erit.
Suſtentata Venus gratiſſima, frigore Soles,
Sole iuuant vmbrę, grata ſit vnda ſiti.
Et pudet, & dicam, Veneris quoq; iũge figurã,
Qua minime iungi, quamq; decere putes.
Nec labor efficere eſt, raro tibi vera fatentur,
Et nihil eſt, quod ſe dedecuiſſe putent.
Tunc etiam iubeo totas aperire feneſtras,
Turpiaq; admiſſo membra notare die.
At, ſimul ad metas venit finita voluptas,
Laſſaq; cum tota corpora mente iacent,
Dum piget, & nullam malles tetigiſſe puellã,
Tacturusq; tibi non videare diu,
Tunc aio ſigna, quęcunq; in corpore mẽda eſt,
Luminaq; in vitijs illius vſq; tene.
Forſitan hęc aliqs (nã ſunt quoq;) ꝑua vocabit

ges in hoc verſu de Idęa filia regis Scytharum, quam reſtituta Cleopatra Boreę et Orithyię Phineus ſuperduxit, vt Dionyſius canit in Argonautico, vt ſit ſenſus, Cleopatra ceſſit, quę prior in matrimonio Phinei fuit, cui poſtmodum expulſę noua coniux alia, Idęa ſcilicet ſucceſſit. Amphilochi frater ne Phyllida ſemper amaret, Calliope fecit parte recepta tori. Hęc duo carmina ita emenda, vt non Phyllida, ſed Phegida et Callirhoen, nõ Calliopem legas. Fabula

Alcmeõ talis eſt. Alcmeon filius vatis Amphiarai quęrebat purgari ob interfectam matrem Eriphylen, venitq; ad Phegeum patrem Alpheſiboeę, cui dedit monile matrem pretioſum, cuius et maritus effectus eſt, profectus deinde ad Acheloum, filiam eius adamauit nomine Callirhoen, quę cum et ipſa monile illud poſceret rediit ad Alpheſiboeam, ſed illic a Themeno, et Axione Alpheſiboeę fratribus interfectus eſt, ſepultus in Acropoli Zacynthi, vbi cupreſſi ſunt, quas virgineas appellant. Alpheſiboea autem fratres in vltionem necati mariti interfecit, auctor Pauſanias in ſeptimo hiſtoriarum. Ouidius quoq; in octauo Metamorphoſeon fabulam breuiter tangit.

Amphilochi frater, Alcmeon filius Amphiarai et frater Amphilochi. Phegida, Alpheſiboeam Phegi filiam. Oebalia pellice, Helena ex Lacedęmonia. Forma coniugis, forma Prognes. Odryſio tyranno, Tereo regi Daulidis oriũdo a Thracibus. Sororis clauſę, Philomelę a Tereo ductę in ſtabula, ibiq; incluſę. Ouidius in ſexto Metamorphoſeon. Et iam cum lachrymis vbi ſit Germana rogantem, Includit, faſſusq; nefas, et virginem, et vnam Vi ſuperat. Parcius e multis, minus dolet mater amiſſo ex multis filijs vno, ꝙ̃ quę vnum tantum habet et perdit. Vidit id Atrides, idem per exemplum Agamemnonis verum eſſe comprobat.

Sed, quę non proſunt ſingula, multa iuuãt.
Parua necat morſu ſpacioſum vipera taurum,
A cane non magno ſępe tenetur aper.
Tu tantũ numero pugna, pręceptaq; in vnũ
Contrahe, de multis grandis aceruus erit.
Sed quia ſunt totidẽ mores, totidemq; figurę,
Non ſunt iudicijs omnia danda meis.
Quo tua non poſſunt offendi pectora facto,
Forſitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obſcœnas in aperto corpore partes
Viderat, in curſu, qui fuit, hęſit amor.
Ille quod a Veneris rebus ſurgente puella
Vidit in immundo ſigna pudenda toro.
Luditis o ſi quos potuerunt iſta mouere,
Afflarunt tepidę pectora veſtra faces.
Attrahet ille puer contentos fortius arcus,
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid qui clam latuit reddẽte obſcęna puella?
Et vidit, quę mos ipſe videre vetat?
Dij melius, ꝙ̃ nos moneamus talia quęquam,
Vt proſint, non ſunt experienda tamen.
Hortor &, vt pariter binas habeatis amicas,
Fortior eſt, plures ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cum mens diſcurrit vtroq;,
Alterius vires ſubtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuãtur flumina riuos,
Magnaq; ſubducto ſtipite flamma perit.
Non ſatis vna tenet ceratas anchora puppes,
Nec ſatis eſt liquidis vnicus hamus aquis.
Qui ſibi iampridem ſolatia bina parauit,
Iampridem ſumma victor in arce fuit.
At tibi, qui fueras dominę male creditus vni,
Nũc ſaltem nouus eſt inueniendus amor.
Paſiphaes Minos in Plotide perdidit ignes,
Ceſſit ab Idęa coniuge victa prior.
Amphilochi frater ne Phegida ſemp amaret,
Callirhoe fecit parte recepta tori.
Et Paris Oenonẽ ſummos tenuiſſet ĩ annos,
Si non Oebalia pellice lęſa foret.
Coniugis Odryſio placuiſſet forma tyranno,
Sed melior clauſę forma ſororis erat.
Quid moror exemplis, quorũ me turba fatigat?

Chryſeida, Chryſę filiam Aſtimonem. Senior pater, Chryſes ſacerdos Apollinis. Calchas ope tutus Achillis, cum Agamemnon raptã Chryſeida nollet patri reddere, Apollo per nouem dies, totidemque noctes ſagittas emittens, primum iumenta, deinde homines ita percuſſit, vt quotidie cateruatim in rogis defunctorum corpora cremarentur, quam rem cum Achilles ad ſenatum retuliſſet, placuit Calchantem augurem conſuli, qui cum timeret diuinationes prologui ꝑpter Agamemnonem, iurauit ei Achilles ſe viuo neminem paſſurum iniurioſas manus afferre, ne ipſum quidẽ Agamemnonẽ principum, qui illic aderant, multo eminentiſſimum, quibus verbis tutus Calchas peſtilentiã docuit poſſe ſedari, ſi Chryſeis patri redderetur, quo facto Agamemnon Briſeida Achilli eripuit, vt ĩ primo Iliados cecinit Homerus. — Calchas docuit peſtilentiã poſſe ſedari

Proxima illius, ſecũda a forma Chryſeidis. Et ſi prima ſinat littera, ſi Briſeis non Chryſeis diceret. In mea Therſites, ordo eſt, Habit, vt Therſites eat in mea regna, hoc dicit in — Therſites

locum meum consilio iam foedissimum ac pessimum ac pessimum illum Thersitem qui (vt in secundo Iliados scribit Homerus) vir fuit loquacissimus, idem foedissimus omnium, qui ad Troiam nauigarunt, altero oculo Strabone, altero pede clando, angustissimis humeris, et ad pectus vsq; contractis, vertice acuminato, raro capillo, et eo impetigine arcto, huius meminit Iuuenalis dicens Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis Æacide similis. Et hanc habuit, Briseida accepit Solatia magna prioris, adépta Chryseide Agaménoni, postea solatio fuit Briseis. Prior cura, prior Chryseidis amor. Noua, nouo amore Briseidis. In biuio, i. duabus puellis Artes nostras, libros de Arte Amandi. Media Ætna, medio æstu amoris. Frigidior, segnis in eius amore. Abrumpere medias flãmas, medium amorem, non quam primum, sed paulatim soluere. Positos furores, depositũ amorem vehementem. Anceps, venator, qui aucupatur puellam. In laqueos suos, in suas insidias, quas puellę parauerat. Cum te languere videbit, cum se niti et'te ab amore desistere et cessare, Naz cũ puellę intelligunt se amari ab amantibus, tunc redduntur insolentiores, at negligentius, et tepidius amatęs superbias ponunt. Hoc munus, quod sequitur. Te q̃z fallet amor, docet amatorem decipi posse ab amore, antequ dedificat amare, nisi amicę consilium cęlauerit. Quod

Successore nouo vincitur omnis amor.
Parcius e multis mater desyderat vnum,
Quã, quę flens clamat, tu mihi solus eras.
Et, ne forte putes noua me tibi condere iura,
(Atq; vtinam inuenti gloria nostra foret)
Vidit id Atrides, (qd enim non ille videret
Cuius in arbitrio Gręcia tota fuit?)
Marte suo captam Chryseida victor amabat,
At senior stulte flebat vbiq; pater.
Quid lachrymas odiose senex? bñ contigit illi,
Officio natam lędis inepte tuo.
Quã postq̃ reddi Calchas ope tutus Achillis
Iusserat, & patria est illa recepta domo,
Atrides, ait est illius proxima forma,
Et, si prima sinat littera, nomen idem.
Hanc mihi (si sapiat) per se concedat Achilles,
Sin minus, imperium sentiet ille meum.
Quod si qs vestrum factũ hoc accusat Achiui,
Est aliquid valida sceptra tenere manu.
Nam, si rex ego sum, nec mecuz dormiat illa,
In mea Thersites regna licebit eat.
Dixit, & hanc habuit solatia magna prioris,
Et prior est cura cura repulsa noua.
Ergo assume nouas auctore Agaménone flã(mos,
Vt tuus in biuio detineatur amor.
Quęris vbi inuenias, artes tu perlege nostras,
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod, si quid pcepta valẽt mea, si qd Apollo
Vtile mortales edocet ore meo,
Quamuis infelix media torreberis Aetna,
Frigidior dominę fac videare tuę.
Et sanum simula, nec si quid forte dolebis,
Sentiat, & ride, cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flãmas,
Non sunt imperij tam fera iussa mei
Quod nõ est, simula positosq; imitare furores,
Sic facies vere, quod meditatus eris.
Sępe ego ne biberem, volui dormire videri
Dum videor, somno lumina victa dedi.
Deceptum risi, qui se simularat amare,
In laqueos auceps deciderat q; suos.
Intrat amor mentes vsu, dediscitur vsu,

te cõtemnere possis, q̃ te volente ab ea contemnaris. Legit etiam possit, vt sit, quod te ducas illi parem pulchritudine. Alij vero ita legunt, quod nõ contemnere possis, hoc est, quod non speres posse spernere ipsam puellam. Ferre gaudia ex facili, non difficile potes amoris iugũ deponere et gaudere, vel hoc dicit, potes amicę gaudia facile ferre et amittere. Partes pcilians, permittendo te etiã cum amica coire, id quod paulopost aptius docet. Ferro acuto, cultro acuto resecando vulnus immedicabile. Ouidius I Metamorphoseon. Sed Immedicabile vulnus Ense recidendũ ẽ, ne pars sincera trahat. Nec abi. po. nec potes lõgius discere ab amica. Desine lu. cessa pugnare cum amore. Referãt ora carba. redeas ad amicam. Quaq; vocãt fluctum amoris impatiẽtiam, et vim fluctuz appellat. E medio amne, rem habendo cum puella. Sed bibe plus etiam, explendum esse docet libidinis desyderiũ plusq̃ necesse sit. Tędia quęre mali, fac tibi amorẽ tędio esse. Mane, persenera in amore. Dum bñ te cumulas, dũ bene te exples amore. Fit q̃z lon. amor amorẽ quoque diu durare posse ostendit ex diffidentia, quã rem ni tandam esse pcepit. Quẽ diffidẽtia nutrit, qui nutriẽ zelotipia, quã Chrysippus dicebat esse ai ęgritudinem, ex eo pueniẽtem quod adsit alteri, quod ipse non habeas. Pone metuz, pone timorem, ne amica alium amet. Vt sua sit, vt amica suum se amet. Ope Machaonia, medicu Zelotipia

nali auxilio. Plus amat e natis, timorem probat amorem augere. Ordo eſt, Mater plerunq; e duobus natis plus amat illum pro cuius reditu timet. Quod gerit arma, hoc eſt q militat. Eſt prope collinam, porta Collina etiam Salaria dicebatur, qua in collem Quirinalem ibatur, illi propinquum fuit templum Veneris Erycinę, de quo in libro ſexto ita ſcribit Stra. Eryx collis eſt celſus, in quo Veneris templum locatum erat, quod ſingulari veneratiõe colebatur, antiquitus mulierum frequentia refertum, illius miniſterijs dicatum quas et e Sicilia, et externis regionibus multi locarant. Sed poſtea ſicut et ipſa colonia viduata colonis eſt, ſic et templum deſolatum, et ſanctorum hominũ copia defecit. Fuit et Romę ante portam Collinam Deę huius ędificium, quod Veneris Erycinę templum dictarunt, cui cum ęde ſacra inſignis adiacebat porticus. Ouid. Faſtorum libro iiij. Templa frequentari Collinę p̃xima portę Nunc licet a ſiculo nomina colla tenẽt. Impoſuit nomina, quia cognominatum eſt templum Veneris Erycinę, ab Eryce colle ſicilię. Lethęus. a. Cupido obliuionem amoris inducens amantibus. In ſuas lampadas, in ſuas faces, ardentes, quibus Cupido vrit amantum pectora. Addit aquam, vt extinguantur. Obliuio, obliuionem amoris inducens amantibus. Duro viro, viro minus in amorem reſpondenti. Modo Das, ſcribendo precepta artis amatorię. Modo demis, modo adimis, intelligit autem duos libellos de remedio. Ad mala quiſq; animum referat ſua, hoc eſt preceptum ſomni vatum poetę, quo iubet, vt amator cogitet ſemper de malis, et rebus ſibi aduerſis, quo facilius prę dolore illarum amoris obliuiſcat. Qui Pute. enumerat res poeta ad quas animum referendum eſſe dixit. Erat autem Puteal (vt Acron ſcribit) locus Romę ad quem cõueniebant foeneratores. Porphyrio vero dicit ſedes fuiſſe pretorum prope Circus Fabianum, quod Libonis dicebatur, q a Libone illud primus tribunal et ſubſellia collocata ſunt. Horatius in Epiſtolis, Forum Putealq; Libonis Mandabo ſiccis, et Perſius, Si Puteal multa cautus vibice flagellat. Ianuamque timet, vel menſem Ianuarius, quo in ius trahebantur debitores a creditoribus, vel forũ iudiciale intelligit, quod erat propinquum templo Iani. Celeresque Kalendas, celeres appellat Kalendas, q debitori tempus ſoluendi videbatur celerius aduenisſe q̃ vellet, ex quo deſignat dolendum eſſe, ſi cui amator debet pecuniã, debitores enim Kalendis cogebantur pecuniam creditoribus ſoluere. Horatius in primo Sermonum, Quod niſi cũ triſtes miſero venere Kalendę. Mercedem, aut nummos, unde extricat, et (ut Suetonius refert) cum Auguſtus aliq̃s nũq̃ ſoluturos ſignificabat, ad Kalẽdas Grecas ſoluturos aiebat.

Porta collina, ſeu Salaria

Tẽplum Veneris Erycinę

Puteal

Qui poterit ſanum fingere, ſanus erit.
Dixerit, vt venias pacta tibi nocte, venito,
Veneris, & fuerit ianua clauſa, feres.
Nec dic blanditias, nec dic conuitia poſti.
Nec latus in duro limine pone tuum.
Poſtera lux aderit, careant tua verba querelis,
Et nulla in vultu ſigna dolentis habe.
Iam ponet faſtus, cum te languere videbit,
Hoc etiam noſtra munus ab arte feres.
Te quoq; fallet amor, dum ſit tibi finis amãdi,
Propoſitis frenis ſępe repugnat equus.
Vtilitas lateat, quod non profitebere, fiet,
Quę nimis apparent retia, vitat auis.
Nec tibi tã placeat, quod te contẽnere poſſis,
Sume animos, animis cedat vt illa tuis.
Ianua forte patet, q̃uis reuocabere, tranſi,
Eſt data nox, dubita nocte venire data.
Poſſe pati facile eſt, tibi ni patientia deſit,
Protinus ex facili gaudia ferre licet.
En pręcepta poteſt quiſq̃ mea dura vocare?
En etiam partes conciliantis ago.
Et quoniã variant animi, variabimus artes,
Mille mali ſpecies, mille ſalutis erunt.
Corpora vix ferro quędam ſanantur acuto,
Auxilium multis ſuccus, & herba fuit.
Mollior es, nec abire potes, vinctusq; teneris,
Et tua ſęuus amor ſub pede colla premit,
Deſine luctari, referant tua carbaſa venti,
Quaq; vocant fluctus, hac tibi remus eat.
Explenda eſt ſitis iſta tibi, qua perditus ardes,
Cedimus, e medio iam licet amne bibas.
Sed bibe plus etiam, q̃ quod pręcordia poſcunt,
Gutture fac pleno ſumpta redundet aqua.
Et fruere vsq; tua nullo prohibente puella,
Illa tibi noctes auferat, illa dies.
Tędia quęre mali, faciunt & tędia finem,
Iam quoq; cum credas poſſe carere, mane.
Dum bene te cumules, & copia tollat amorẽ,
Et faſtidita non libet eſſe domo.
Fit quoq; longus amor, quẽ diffidentia nutrit,
Hunc ſi tu quęris ponere, pone metum.

Quid timet, vt ſua ſit, ne quis ſibi ſubtrahat illā
Ille Machaonia vix ope ſanus erit.
Plus amat e natis mater plerunq; duobus,
Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
Eſt prope Collinā templum venerabile portā.
Impoſuit templo nomina celſus eryx.
Eſt illic lethęus amor, qui pectora ſanat,
Inq; ſuas gelidam lampadis addit aquam.
Illic & iuuenes votis obliuia poſcunt,
Et ſi qua eſt duro capta puella viro.
Hic mihi ſic dixit, dubito, verus ne Cupido,
An ſomnus fuerit, ſed puto ſomnus erat.
O q̄ ſollicitos modo das, modo demis amores,
Adiice pręceptis hęc quoq; Naſo tuis.
Ad mala quiſq; ſua referat ſua, ponet amorē,
Omnibus ille Deus pluſue minuſue dedit.
Qui Puteal, Ianūq; timet, celereſq; Kalēdas,
Torqueat hunc eris mutua ſumma ſui.
Cui durus pater eſt, vt voto cętera cedant,
Huic pater ante oculos durus habēdus erit.
Hic male dotata pauper cum coniuge viuit,
Vxorem fato credat obeſſe ſuo.
Eſt tibi rure bono generoſę fertilis vuę
Vinea, ne naſcens vſta ſit vua time.
Ille hēt in reditu nauē, mare ſemp iniquum
Cogitet, & dan̄no littora ſeui ſuo.
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angat,
Et quis non cauſas mille doloris habet?
Et poſſes odiſſe tuam Pari, funera fratrum
Debueras animo ſępe referre tuo.
Plura loquebatur, placidus puerilis imago,
Deſtituit ſomnus, ſi modo ſomnus erat.
Quid faciam? media naues Palinurus in vnda
Deſerit, ignotas cogor inire vias,
Quiſquis amas, loca ſola nocēt, loca ſola caueto
Quo fugis? in populo tutior eſſe potes.
Nam tibi ſecretos augent ſecreta furores,
Eſt opus auxilio, turba futura tibi eſt.
Triſtis eris, ſi ſolus eris, dominęq; relictę
Ante oculos facies ſtabit vt ipſa tuos.
Triſtior idcirco nox eſt, q̄ tempora Phoebi,
Quę leuet luctus turba ſodalis abeſt.
Nec fuge colloquium, nec ſit tua ianua clauſa,
Nec tenebris vultus flebilis abde tuos.
Semp habe Pyladen aliquē, qui curet Oreſtē,
Hic quoq; amicitię non leuis vſus erit.
Quid niſi ſecretę leſerunt Phyllida ſiluę?

Mutua cura, vicis ſim quoq; volendū eſſe dicit, ſi idē credi dit pecuniā alicui. Vt vo. cętera de ḡuis in reliqs rebus parū in amore faciles habeat parentem. Littora ſę. dura et ſaxoſa littora. Vt poſ. odiſſe tu. Pa. Paris quoq; odiſſet Helenā, ſi fratrum pericula pſyderaſſet. In quodā codice iſta duo carmina leguntur hoc mō Vt poſſes odiſſe tuas Pari, funera fratrum Debueras oculis ſubſtituiſſe tuis. Et qs nō cās, idē ēt ſine ita ſcribit Herod lib. vij. Nec mortalium quépiam, aut eſſe, aut fore, qui ex quo natus eſt mali expers ſit, et vt quiſq; maximus eſt, ita maxia ei debere mala. Puerilis ima. Cupido Lethęus, quem ſomnum q̄; appellauit. Palinurus lethęus, Cupido optimus magi remedij amoris, vt Palinurus fuit optimus nauis Ænee gubernator. Deſerit naué, deſerit mām hāc meam. Quam tpa Phębi, q̄ diei tēpora. Quęq; leuet lu. quę particula hic p̄ q̄ ponitur. Qui. in Meta, vimq; parat, ſed vi nō eſt opus, inq; figura capta dei nympha eſt, et in Faſtis, Nataq; deſt ...ma corpora nulla vides. Pyladen aliquem, fidū aliquē amicum, vt fuit Pylades Oreſti q eū nunq̄ deſeruit, cum factus eſſet inſanus poſt matrem interfectas. Hic vſus amicitię, hęc amicitię vtilitas. Non erit le. nō erit parua. Ibat, vt Aonio referēs Trieteríca Baccho, amores Phillidis furori Baccharum comparat poeta. Male autem in pleriſq; exemplaribus Aedonio legitur ſyllaba repugnāte, quę in penultima ſemper lōga eſt. Propertius. Nec minus aſſiduis Aedonis feſſa choreis, emendet ita, vt Aonium Bacchum, hoc ē Bęotium legas, non Aedonium. Cur autem Bacchus Aonius dicatur, et quid Aonia ſit, docuimus in libris de Arte Amandi, repete quę illic ſcripſimus. Trieterica, trienalia ſacra. Liberi enim ſacra (vt docet Seruius) tertio quoq; anno innouabantur. Latum ſpectabat in equor, an veniret Demophoon. In humo harenoſa, in littore.

Subnubilus, parum obſcurus. Nona terebatur miſerę via, ſic et in tertio de Arte Amandi. Quęre nouem vicibus cur vna feratur, et alibi. Depoſitis ſiluas Phyllida fleſſe comis. Viderit, Demophoon aſpexerit. Pallida facta, amore attenuata, vel pallida morte futura. Aſpicit et ramos, quibus ſe ſuſpendat. Et vi... gīns ad ſua colla refert, zonam collo innectit. Sithonij, o Phyllis ex Thracia, quę prius Sithonia dicebatur, vt Gellius docet. Non fleſſet poſitis, arbor nō tua cauſa comas amiſiſſet, ideſt frondes, quę arborum comę ſunt. Pręſtiterat iuuenis amatoris cuiuſdā exemplo docet amā

Neminē mali expertem

Quę pro quia

Trieterica

Sithonij.

Certa necis cauſa eſt, incomitata fuit.
Ibat, vt Aonio referens Trieterica Baccho
Ire ſolet fuſis barbara turba comis.
Et modo, qua poterat, latum ſpectabat in ęquor,
Nunc in harenoſa laſſa iacebat humo.
Perfide Demophoon ſurdas clamabat ad vndas,
Ruptaq; ſingultu verba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa ſubnubilus vmbra,
Qui tulit illa ſuos ad mare ſępe pedes.
Nona terebatur miſerę via, viderit, inquit,
Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.
Aſpicit & ramos, dubitat, refugitq;, quod audet,
Et timet, & digitos ad ſua colla refert.
Sithoni tunc certe vellem ne ſola fuiſſes,
Non fleſſet poſitis Phyllida ſilua comis.
Phyllidis exemplo nimium ſecreta caueto.
Lęſe vir a domina, lęſa puella viro.
Prestiterat iuuenis quicquid mea muſa iubebat,
Inq; ſuę portu pene ſalutis erat.
Decidit, vt cupidos inter deuenit amantes,
Et quę deciderant tela, reſumpſit amor.
Si quis amas, nec vis, facito contagia vites,
Hęc etiam pecori ſępe nocere ſolent,
Dum ſpectant lęſos oculi, lęduntur & ipſi,
Multaq; corporibus tranſitione nocent.
In loca nonnunquam ſiccis arentia glebis,
De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, ſi non ab amante recedas,
Turbaq; in hoc omnes ingenioſa ſumus.
Alter item iam ſanus erat, vicinia lęſit,
Occurſum dominę non tulit ille ſuę.
Vulnus in antiquũ rediit male ſana cicatrix,
Succeſſumq; artes non habuere meę.
Proximus a tectis ignis defenditur ęgre,
Vtile finitimis abſtinuiſſe locis.
Nec, quę ferre ſolet ſpatiantem porticus illam,
Te ferat, officium neue colatur idem.
Quid iuuat admonitu tepidam recaleſcere mentem?
Alter, ſi poſſis, orbis habendus erit.
Non facile eſuriens poſita retinebere menſa,
Et multum ſaliens incitat vnda ſitim.
Non facile eſt taurum viſa retinere iuuenca,
Fortis equus viſa ſemper adhinnit equa.
Hęc vbi preſtiteris, vt tandem littora tangas,
Non ipſam ſatis eſt deſeruiſſe tibi.
Et ſoror, & mater valeant, et conſcia nutrix,

tum quoq; turbam ſuq eandem eſſe. Decidit, venit in priſtinum morbum amoris. Nec vis, amare. Contagia, contagia appellat amantium conſortia. Eſt autem contagium, ſeu contagio, et contages morbus, qui quicquid contingit polluit. Iuuenalis. Dedit hanc contagio labem. Et dabit in plures, ſicut grex totus in agris Vnius ſcabie cadit, et porrigine porci. Dum ſpectant lęſos, dum aſpiciunt aliorum oculos fletu ob amoris impatientiam violatos, vel lęſos amantes a puella deceptos accipe. Multaque corporibus, multa mala tranſeuntia ab amantibus ad alios ſanari cupientes multum nocent, id autem ita eſſe probat fluminis exemplo. Manat amor tectus, furtim amor redit, et illabitur pectori. Ab amante, ab amantium conſuetudine. In hoc, vt manet amor tectus, ſi non receſſeris. Alter item iam ſanus erat, alterius amantis exemplum ponit, ex quo docet longius diſcedendum eſſe ne ma[illegible] videas. Occurſum dominę, amicę ſortitum aduentum. In antiquum vulnus, in priſtinum dolorem. Cicatrix male ſana, amor antea male ſanatus, legitur etiam male firma. Succeſſum, euentum, vt ſanarentur. Spatiantem porticus illam,

Contagiũ
Cõtagio
Contages

puellę enim ſub porticibus in ambulabant, vt antea dictum eſt. Officium ne colatur idem, nec eadem facias, quę dum puellam conciliares, faciebas. Recaleſcere, iterum ęſtuare commemorando officia, quę amator obibat, dum puellam aucupabatur. Tepidam mentem, mentem adhuc mediocriter amantem. Alter orbis, altera regio. Non facile eſuriens, vt qui fameſcit, viſo cibo difficile ſe ab eo capiendo abſtinet, ſic amator viſa amica, vix poterit reneri, quam tam adeat. Littora, portus et finem amandi. Et ſoror et mater valeant, amoueas te etiam a ſorore, et matre amicę. Conſcia nutrix, nutricem etiam puellę conſcium amoris veſtri fugias. Pars erit vlla, erit amicus. Nec ve. ſe. ſeruos quoq; et ancillas amicę effuge. Lingua re; ſermo non habitus de amica. Cauſam fugiti[illegible] amo. cauſam, quam amor a te fugiat, in quodam codice legitur ſic, cauſam ſanis ſtu reddis amori. Meditaſic ſr vi; [illegible], facilius eius amores fugabis tacendo, quam ſi de ea quereris. Dum ſi. ef. donec illa e mente tua labatur. Quam te deſiſto quam dicas te ceſſaſſe amare. Sed meliore fide, tutius eſſe docet per fluminis ſimilitudinem ſenſim amorem ponere, quam celeriter. Flumine perpetuo, flumine

Flumen

ſemper currenti, nam flumen dicitur quod per-
Torris enne eſt, hoc eſt continue fluit. Quod vero eſta-
te ſiccatur a torrendo vocamus torrentem.
Altius ire, impetuoſius labi, vel maiori aqua-
rum mole deſcendere. Hec breuis eſt, tor-
rens breui dilabitur, vel durat, eſtate enim ſicca-
tur. Fallat, amor
paulatim ita eua-
Euanidus neſcat, et non ſen-
tiatur. Euani-
dus, inanis, et in ni-
hilum redactus. Pli.
in ix. Idem a quadri-
mo euanidus. Vitru-
uius l. ij. Partes plus
habens humoris, nõ
cito fiet euanidus,
ſed ab his contine-
tur. Per molles gra-
dus, per facilem vi-
bos eſt ſenſim. Exi-
tus iſte, iſte amoris
finis. Feris ingeni-
is, dure et immiti na-
ture. Nec curandus
adeſt, nec eſt ſanan-
dus a me. Aut egre
deſinit eſſe miſer dif-
ficile ſanatur. Iam
Venus, Si modo; pauloante
Appias amici. Appias ipſa,
ipſa Venus genitrix,
cuius templum erat
in foro. C. Ceſaris, ab
aqua appia, que illic
erat cognominata,
Appiades vnde etiam in libris
de Arte amandi Ap-
piades Deas appella-
uit, non modo Vene-
rem, ſed Pacem, Palla-
da, Concordiam, et
Veſtam illi vicinas.
Sepe reas faciunt
et amant, ſunt etiã
qui dẽ dicunt puel-
Reus las, quas amant. Re-
os autem (vt in Ora-
tore docet Cicero) eos
appellamus, qui nõ
modo arguuntur,
ſed omnes quorum
de re diſceptatur.
Vbi nulla ſimul-
tas Incidit, inde in-
quit amor diſcedit,
vbi nullum odium
inter amantes inter-
cedit. Libera a mo-
nitu, carens, aliqua

fue cauſe, ex qua diſcordia oriatur. Ober-
rat, circumerrat, diſcedit, vel oberrat admo-
nitu, ideſt errat circum amantes, monendo ipſos,
vt cauſas diſſidij querant. Liber amor, ſolutus
et otioſus Cupido. Forte aderat iuuenis, docet
exemplo non eſſe quoque cum amica litigandus.

Et quiſquis domine pars erit vlla tue.
Nec veniat ſeruus; nec flens ancillula fictum
Suppliciter domine nomine dicat aue.
Nec, ſi ſcire voles, quid agat tamẽ ipſa rogabis,
Perfer, erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq;, qui cauſam fugitiui queris amoris,
Deque tua domina multa querenda refers.
Parce queri, melius ſic te vlciſcere tacendo,
Cum deſyderiis effluat illa tuis.
Et malim taceas, q̃ te deſiſſe loquaris,
Qui nimium multis nõ amo dicit, amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis,
Quam ſubito, lente deſine, tutus eris.
Flumine perpetuo torrens ſolet altius ire,
Sed tamen hec breuis eſt, illa perennis aqua.
Fallat, & in tenues euanidus exeat auras,
Perq; gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam ſcelus eſt odiſſe puellam,
Exitus ingeniis conuenit iſte feris.
Nec curandus adeſt, odio qui finit amorem,
Aut amat, aut egre deſinit eſſe miſer.
Turpe vir, & mulier iuncti mõ ꝓtinus hoſtes,
Non iſtas lites Appias ipſa probat.
Sepe reas faciunt, & amant. vbi nulla ſimultas
Incidit, a monitu liber oberrat amor.
Forte aderat iuuenis, dominã lectica tenebat,
Horrebant ſeuis omnia verba minis.
Iamq; vadaturus lectica prodeat (inquit)
Prodierat, viſa coniuge mutus erat.
Et manus, & manibus duplices cecidere tabelle.
Venit in amplexus, atq; ita, vincis, ait.
Tutius eſt, aptumq; magis diſcedere pace,
Quam petere a thalamis litigioſa fora.
Munera, que dederas habeat ſine lite iubeto,
Eſſe ſolent magno damna minora bono.
Quod, ſi vos caſus aliquis conducat in vnum.
Mẽte memor tota, que damus arma, tene,
Hic opus eſt armis, hic o fortiſſime pugna,
Vincenda eſt telo Pentheſilea tuo.

Lectica, qua diui-
tes geſtabant, vt do-
cet Iuue. Seuis mi-
nis, minabat. n. iuue-
nis iratus dñe. Iãq;
Vadari vadaturus, vadari
eſt ſpondere ſe certo
die affuturum in
iudicio, vel per ſe, vel
per aduocatum, ſiue
id ſit capitale iudi-
cium, ſiue pecunia-
rium. Horatius. Et
caſu nunc reſponde-
re vadato Debebat,
quod ni feciſſet per-
dere litem. Pro-
deat lectica, exeat a-
mica de lectica.
Mutus erat, erat
ſine voce viſa ami-
ca pre nimio amo-
re. Et manus,
que illi minabatur.
Duplices tabelle,
codicillos dicit in
quibus ſcripta vtri-
uque, ſeu iura con-
tinebantur. Ve-
nit in amplexus, ve-
nit in amice, cui an-
tea minabatur, com-
plexus. A thalamis,
a lecto et amore.
Eſſe ſolent ma-
gno, quod perdis
minus eſt, quam lu-
crum: Magno
bono, liberando te
ab amice amore.
Conducat in v-
num, ſi caſu vene-
ris eo, vbi erit ami-
ca. Arma pręce-
pta, conſilia. Pen-
theſilea, amica tua.
Nunc tibi riua-
lis, docet ab ama-
to e ea de amica co-
gitanda eſſe, que
eam in odium ad-
ducant. Medijs ir-
rita verba Deis, Dij
commemoratione aliqua per quos illa pelerabat. Nec compone comas.

Nec quot trāſieris,ſed quot tibi quęre ſuperſunt
Millia,nec,mancas vt,prope,finge moras.
Tēpora nec numera,nec crebro reſpice Romā
Sȝ fuge,tutus adhuc Parthus ab hoſte fuga ē
Dura aliqs pręcepta vocet mea,dura fatemur.
Eſſe,ſed vt valeas,multa dolenda feres.
Sępe bibi ſuccos,quamuis inuitus,amaros
Aeger,ꝛ oranti menſa negata mihi eſt.
Vt corpus redimas,ferrum patiaris,et ignes,
Arida nec ſitiens ora lauabis aqua.
Vt valeas animo,quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hęc corpore maius habet.
Sed tamen eſt artis triſtiſſima ianua noſtrę,
Et labor eſt vnus tempora prima pati.
Aſpicis,vt prenſos vrant iuga prima iuuēcos?
Et noua velocem cingula lędat equum?
Forſitan a laribus patriis exire pigebit,
Sed tamen exibis,deinde redire voles,
Nec te lar patrius,ſed amor reuocabit amicę,
Pręetendens culpę ſpendida verba tuę.
Cum ſemel exieris,centum ſolatia curę
Et rus,et comites,et via longa dabunt.
Nec ſatis eſſe putes diſcedere,lentus abeſto,
Dum perdat vires,ſitq; ſine igne cinis.
Qui niſi firmata properabis mente reuerti,
Inferet arma tibi ſęua rebellis amor.
Quicquid eras,fueris,ſitiens,auidusq; redibis,
Et ſpatium damno ceſſerit omne tuo.
Fallitur,Hęmonię ſiquis mala pabula terrę,
Et magicas artes poſſe iuuare putat.

diſcebat.Silius,Sublimen calamo ſequitur creſcen te volucrem. Vel quę piſcis edax, eſcam illam dicit, qua hamo affixa piſces capiuntur. Aera recurua, hamos intellige. Tu tamen et quamuis, docet etiam longius ab amica diſcedendum eſſe. Nec te peregrina morentur Sabbata, Sabbati enim diem aliquo profecturi, tanquam atrū et perniciosum propter frigidum, et nocens Saturni ſydus maxime verentur, et infelix exiſtimant. Tibullus, Saturni ſacram me tenuiſſe diem. Peregrinam autem ideo appellat, quia peregrini Iudei eum diem in primis obſeruant, vt antea diximus.

sabbatū obſeruit aliquo ꝓfecturi

Alea nata, ſortes, quę alea iaciebantur, cū aliquo proficiſcendum erat, de quibus intellexit Tibul. eo carmine. Illa ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit, illi Rettulit e triuijs omnia certa puer. legitur etiam Alea nota ſuis. Tuis damnis, quia alea, ſomnus, et otium, quibus dedit operam amator, animos eneruant, et amorem nutriunt, vt ſuperius docuit poeta.

Sortes iaciebāt aliquo ꝓfecturi

Nec prope finge moras, nec prope patriam finge velle morari. Menſa negata mihi eſt, cibus eſt mihi negatus. Pars hęc, animum intellige. Sed tamen eſt artis, oſtendit maiorem difficultatem remedij eſſe in prima ſtatim curatione. Prenſos iuuencos, aratro ſubditos. Pręetendens, demonſtrans. Splendida verba, ornatas cauſas tui reditus. Centum ſolatia curę, ordo eſt, Et rus et comites, et via longa dabunt centum ſolatia curę, ideſt amori. Lentus abeſto, diu abſis ab vrbe. Cinis, amor. Firmata mente, ſtabili mente, et quę amorem poſuerit. Amor rebellis, amor qui in te renouat arma. Rebellis enim proprie eſt, qui facta pace bellum renouat. Mala pabula, herbas nocentes. Hęmonię terrę, terrę Theſſalię, vbi ars magica olim floruit, vt Apuleius

Rebellis

oſtendit, et Pli. In Theſſalia autem fuiſſe herbas veneficiis aptas docet Ouidius in.vi.Metamorphoſeon. Iſta veneficii vetus eſt via, via hęc magicę vanitatis propria eſt. Innocuam opem, auxilium, quod nulli nocet, vt veneficia, quę Propertius toxica Theſſalię appellat. Non tumulo, non ſepulchris. Magi enim cadauera faciebant reuiuiſcere, et ex ſepulchris exire, vt de Hericheo legitur apud Lucanum in.vi. Nō anus, non ſaga, et veneſica mulier. Carmine, incantatione. Rūpet humū, terras findet. Tibullus, Hęc cātu finditq; ſolum, maneſq; ſepulchris Elicit. et Ouidi. in Amoribus, Euocat antiquos proauos, atauoſq; ſepulchris. Et ſolidā lōgo carmine findit humū. Nō ſeges ex aliis, docent Cicero, Plinius, & Seneca, meſſes in agros traduci poſſe magicis pręſtigiis, vñ l.xij. tabulis cautū erat ne quis alienā ſegetē pellicer et. Virgil. Atq; ſatas alio vidi traducere meſſes. Nec ſubito, Phębi, non palleſcet Sol me duce, quod a magis fieri ſolet, vnde Hypſiphile Ouidiana de Medea ita inquit, Illa reluctantē curſu deducere Lunam Nititur, et tenebris abdere Solis eqs.

Magicę artis pręſtigia

Vt ſolet ęquoreas, Tybris curſu ſolito, in mare deſcendet, non autem retro, quod magi faciebant. Lucanus, Amniſque cucurrit. Non qua pronus erat, et in.vij. Metamor. Quorum ope cum volui ripis mirantibus amnes in fontes rediere ſuos. Tybrim autem pro quocunq; poſuit flumine. In niueis Luna vehetur equis, per me etiam Luna non deducetur e cęlo magico carmine, quod fieri poſſe docet Maro eo verſu, Carmina vel cęlo poſſunt deducere Lunam. et Tibullus, Cantus et e cęlo deducere lumina tentat, Et faceret, ſi non ęra repulſa ſonent. Curas recantatas, amores magicis carminibus repreſſos. Vino ſulfure, id ſacrum intelligit, quo adhibito ſulfure, vino, et tęda luſtrabantur amantes.

Iſta veneficij vetus eſt via, noſter Apollo
  Innocuas ſacro carmine monſtrat opem.
Me duce nõ tumulo ꝓdire iubebitur vmbra,
  Non anus iſano carmine rumpet humũ.
Non ſeges ex alijs alios tranſibit in agros,
  Nec ſubito Phębi pallidus orbis erit.
Vt ſolet, ęquoreas ibit Tyberinus in vndas,
  Vt ſolet, in niueis Luna vehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas,
  Nec fugiet viuo ſulfure victus amor.
Quid te Phaſiacę iuuerunt gramina terrę,
  Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Quid tibi profuerunt Circe Perſeides herbę?
  Cum tibi Neritias abſtulit aura rates?
Omnia feciſti, ne callidus hoſpes abiret,
  Ille dedit certę lintea plena fugę.
Omnia feciſti, ne ferus vreret ignis,
  Longus at inuicto pectore ſedit amor.
Vertere quę poteras homines ĩ mille figuras?
  Non poteras animi vertere iura tui.
Diceris his etiam, cum iam diſcedere vellet,
  Dulichium verbis detinuiſſe ducem.
Non ego, qđ primũ (memini) ſperare ſolebã,
  Iam precor, vt coniux tu meus eſſe velis.
Et tamẽ, vt coniux eſſem tua, digna videbar,
  quod Dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro, ſpatium pro munere poſco,
  Quid minus optari per mea vota poteſt?
Et freta mota vides, & debes illa timere,
  Vtilior velis poſtmodo ventus erit.
Quę tibi cã fugę? nõ hic noua Troia reſurgit,
  Non aliquis ſocios rurſus ad arma vocat.
Hic amor, hic pax ẽ, i q̃ male vulneror vna,
  Totaq́ ſub regno terra futura tuo eſt.
Illa loquebatur, nauem ſoluebat Vlyſſes,
  Irrita cum velis verba tulere Noti.

amantes. Tibullus. Et me luſtrauit tedis, et nocte ſerena. Sulfur autem in terrę generibus ponit à Plinio, habetq; in religionibus locũ ad expiãdas ſuffitu domos. Eius genera quatuor ſunt, inter quę eſt viuum, quod Gręci Apyron vocant, naſcitur ſolidum, eo ſolo ex omnibus generibus medici vtuntur, cętera enim liquore conſtant, et conficiunt oleo incocta. Viuum autem effodit, tranſlucetq;, et viret.

Sulfur et eius gña

Terrę Phaſiacę, Colchon inſulã deſignat a flumine qui Phaſis appellatur dictã, Medeam autem dicit, q̃ relicta patria Iaſonem ſequuta eſt. Quid tibi profuerunt, docet exẽplis amori minime prodeſſe veneficia. Perſeides herbę, herbę veneficę, ſic dictę a Perſa nympha Oceani filia, ex qua Sol genuit Circẽ, vel a Perſe, nam Sol ex Perſa duos filios habuit, Aeetam, et Perſem, ex Perſe nata eſt Hecate, quę cum patrem veneno aſſumpſiſſet, nupſit Aeetę patruo, tresq; liberos ſuſtulit, Circem, Medeam, et Aegialeum, auctor Diodorus. Neritias rates, naues Vlyſſis. Neritias vero non Naritias legendum eſt. Eſt autẽ Neritus (vt in lib. x. docet Strabo) mons frõdoſus in inſula Ithaca, quam tenuit Vlyſſes. Eſt etiam Neritum bene munitum oppidulum continẽtis in Epiri littore e regiõe Ithacę, ac Cephalenię, quod Leucas quoque appellatum fuit, idq; olim cepit Laertes. De quo intellexit Maro eo verſu, Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua ſaxis. Naritia vero fuit vrbs Locridis, de qua Virgilius, Hic et Naritij poſuerunt męnia Locri, a qua cognominata eſt Naritia vrbs Calabrię, quę etiam Locris dicebatur, a qua pix Naritia celebratur a Virgilio. Ferus ignis, ſęuus amor. Homines in mille figuras, Circe enim deformabat homines in mille figuras animalium, vt in ſeptimo docet Virgilius. Quod ideo fictum putant Seruius, quoniam ea meretrix fuit, quę ſua libidine, et blanditijs homines in ferinam vitam ab humana deducebat, vt libidini, et voluptatibus operam darent. Iura tui animi, poteſtatis tuę mẽtis, quę erat amori obnoxia. Dulichium ducem, Vlyſſem ſic appellatum a Dulichio inſula, vna ex Echinadibus, a qua Virgilius etiam naues Dulichias appellauit. Quod magni filia ſolis eram, Maro quoque eam Solis filiam fuiſſe cecinit, quod ideo fictus putauit Seruius, quoniam Circe clariſſima fuit meretrix, et nihil eſt Sole clarius. Noua Troia reſurgit, vt bellum timeas. Non aliquis ſocios, nullus coniurat contra nos. Male vulneror, nimio amore angor. Ad aſſuetas artes, ad artes magicas. Si te cauſa potens, docet quid ſit agendum ab amatore, ſi nolit vrbem relinquere. Optimus vindex, optimus defenſor, et liberator. Qui rupit, qui potuit ſoluere. Lędentia pectus Vincula, amorem mentem amatoris torquentem. Dedoluitque ſemel, ſemel amoris impatientiam, et dolorem abiecit. Eſt enim dedolore, quod dolebam abijcere, ſicut dediſcere. Et velles, dediſcere. Sub titulum, ſub inſcriptionem vendidit iuris. Videtur autem ſumptum hoc ex duobus illis Tibulli verſibus. Quin etiam ſedes iubeat ſi vendere auitas, Ite ſub imperium, ſub titulumq; lares. Noſtros lares, noſtram domum. Inſtitor, mercator. Habet noctes, habet coitus ab ea. Marceſcant, putrefiãt,

Perſeides herbę

Neritus

Neritum

Leucas

Naritia

Naritia vel Locris l Calabria

Pix Naritia

Circe homines mutabat in feras

Circe Solis filia

Sub titulum aliquid mittere

et ſeneſcant. Podalirius, optimus aliquis medicus, vt fuit Podalirius Aeſculapij filius. Aeger, amore captus. Proprijs herbis, meis preceptis. Et mala ſunt vicina bonis, q̄ quę mala ſunt, poſſūt & laudari. Pro vitio, loco turpitudinis. Virtus, bonū. Breui limite breuia trāſiūdo de virtute ad vitium. Et poterit dici petulans, inuerecūda poterit appellari. Cicero, Nam q̄ innuſitata rabie petulanter in vxorem, filiamque meam inuaſiſti. & alibi, Deſine bonos petulātiſſima inſectari lingua. Quę ru. non eſt, q̄ eſt vrbana. Vrbanus. n. eſt (vt Cato voluit) cuius multa bene dicta, reſpōſaq; erūt, et q in ſermōibus, circulis, cōuiuijs, item in concionibus, ol dentiq; loco ridicule, commodeq; dicet. Fabius vrbanitatem appellat, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum neq; ſenſu, neque verbis, neq; ore, geſtuue poſſit deprehēdi. Siqua pba eſt, ſi qua eſt bona, non petulans.

ovf. Martialis, Pectore cū ſacro ſederit ęgis erit. Hic āt gēmas, qbus tegunt foeminę ęgida appellat Ouidius, q̄ illę defendant deformitatē his ornamentis, vt ęgis pectus tuetur. Diues amor, diues puella. Improuiſus adeſt, puellam improuiſo adeas, antequam ornetur. Inermen, inornatam. Excidet, ab animo tuo amouebit.

Petulans

Vrbanus

Vrbanitas

Ardet, & aſſuetas Circe tendebat ad artes,
Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
Ergo quiſquis opem noſtra tibi poſcis ab arte,
Deme veneficijs, carminibuſq; fidem.
Si te cauſa potens dominę retinebit in vrbe,
Accipe conſilium quod ſit in vrbe meum.
Optimus ille fuit vindex lędentia pectus
Vincula qui rupit, dedoluitq; ſemel.
Sed, cui tantū animi eſt, illū mirabor & ipſe,
Et dicam, monitis non eget iſte meis.
Tu mihi, qui qđ amas, ęgre dediſcis amare,
Nec potes, & velles poſſe, docendus eris.
Sępe refer tecum ſceleratę facta puellę,
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud, & illđ habet, nec ea contenta rapina eſt,
Sub titulum noſtros miſit auara lares.
Sic mihi iurauit, ſic me iurata fefellit,
Ante ſuas quoties paſſa iacere fores.
Diligit ipſa alios, a me faſtidit amari,
Inſtitor heu noctes, q̄s mihi non dat, habet.
Hęc tibi per totos marceſcant omnia ſenſus,
Hęc refer, hinc odij ſemina quęre tui.
Atq; vtinam poſſes etiam facundus in illis
Eſſe, dole tantum, ſponte diſertus eris.
Hęſerat in quadam nuper mea cura puella,
Conueniens animo non erat illa meo.
Curabar proprijs ęger Podalirius herbis,
Et (fateor) medicus turpiter ęger eram.
Profuit aſſidue vitijs inſiſtere amicę,
Idq; mihi factum ſępe ſalubre fuit.
Quam mala dicebā noſtrę ſunt crura puellę,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Brachia q̄ non ſunt noſtrę formoſa puellę,
Nec tamen, vt verum confiteamur, erant.
Quā breuis ē, nec erat, q̄ multū poſcit amātē,
Hinc odio venit maxima cauſa meo.

Blandis ſonis, blandis verbis. Barbara ſermone eſt, ſi dure atq; aſpere loquitur. Faſcia. n. t. nulla faſcia pectus aſtringat. Oē pa. Pectus hūt, ſi hꝫ īgētes mámas. Iuuenalis. Tunc nuda papillis cōſtitit auratis. Mollibus ē oculis, ſi hꝫ oculos molles, et ad flendum faciles. Cū ſe non finxerit vlli, cum nondū ſe fucauerit, aut gemmis ornauerit, vt alicui ꝓ laceat. Auferimur cultu, auro et gēmis placent puellę, q̄ forma. Quod ames, puellā intellige. Inter tā multa, inter tot ornamēta. Hac ęgide, ęgis (vt in viij. Ser. ſcri.) eſt munimentum pectoris ęreū hñs in medio Gorgonis caput, qḋ munimētū ſi in pectore numinis fuerit ęgis vocat. ſi in pectore hōis, ſicut in antiqs imperatoꝝ ſtatuis videmus, lorica

Aegis

Lorica

Suis vitijs, ſua turpitudine. Compoſitis venenis, fucum intelligit, quo mulieres faciem venuſtant, de qbus abūde diximus in libris de arte amādi. Oeſopa lapſa, Oeſopa in ſinum cadentia. Quid āt ſint Oeſopa dictum eſt ſuper eo verſu, Oeſopa qđ redolent, quamuis mittātur Athenis. Illa dē as redolent Phineu, Phineus rex fuit Arcadię, qui filios orbecauit, i cuius vindictā, illum quoq; Dij oculis priuarunt, dapibus nō poterat veſci, nam admotę harpię menſis, eas ventris ꝓfluuio fœdabant. Fabulā habes apud Ouidium in Metamorphoſeon, et Diodorū in quinto. Nauſea, vomendi appetitus, a naui dictus, q̄ is excitari nauigantibus facile ſolet. Nunc tibi quę medio, docet etiā ex coitu poſſe cauſaꝫ odij inuenire amatorem. Omni parte, non modo ex alijs vitijs, quę narrauit, verum & ex coitu. Nuper enis noſtros, cauſam aſſignat, cur noluit dicere ea coitus vitia. Eſt proterua, eſt laſciua, et inuerecunda. Ingeniū magni liuor detrectat Hōeri, lāgit Oui. hiſtoriam. quam Vitruuius libro. vij. de architectura refert, ea talis eſt. Cum Zoilus libros in Homeꝝ compoſuiſſet, Alexandrię eos recitauit Ptolomęo regi, cui nullum ille dedit reſponſum, q̄ tantum poetā immerito culpari videret. Is poſtea ad egeſtatem compulſus, regem adijt rogans, vt ſibi aliquid da

Phinei fabula

Nauſea

Zoilus libros in Homeꝝ cōpoſuit

ri iuberet, tū rex rńdit. Homerus, q añ annos mil-
le decessit, quo pręcio tot millia hoīum pascit, q̄re
tu quoq; debes, q meliori īgenio te ꝑfiteris, nō mō
vnū, sed & plures alere posse; accusatus deinde Zoi
lus parricidij cruci affixus ē. Hic ergo cū esset Home
ri obtrectator adoptauit sibi hoc cognomē, vt Ho

Homero mastix

mero mastix vocare
tur, qđ verbū apud
Gręcos flagellū signi
ficat, et inde factū est,
vt oēs īmóí doctorū
virorū calūniatores
Homeromasticas ap
pellemus. Plin. Vt obl
ter caueā istos Home
romasticas. Gellius
scri quendā librū scri
psisse aduersus Cicero
nē, q infando titulo
erat inscriptus Cicero
mastix. Ostendēs igit
Ouid. precellētissimū
queq; poetarū nō pos
se malignitatis den
tes, et liuorē effugere
dicit Zoilū inuidię
stimulis verbis petu-
lantissimis in Home
rū scripsisse, a qua de
trectatiōe Zoilus no
mē inuenit, vt Home
romastix, cognomi-
naret. Et tua sacri
legę, Maronem di-
cit, q elegātissime ce-
cinit aduentū Ęneę
in Italiā, quo pena-
tes attulit, quos ex in
cendio Troiano eri-
puerat, sed tū clarissi
mus poeta nō caru-
it detrectatoribus, vt
Seruius docet. No-
stra licentia, scribēdi
auctoritas. Pede
Męonio, versu heroi
co, quali vsus est Ho
merus. Grande so
nāt Tragici, q de re
gibus loquunt. Tra
gicos decet ira co-
thurnos, tristitia tra
goedię ꝓpriū ē, iōq;
Eurypi. petēte Archę
lao rege, vt de se Tra
gediā scriberet, abnu
it, ac precatus est, ne

Tristitia Tragedię peculiaris

Tristitia accideret. Archelao
Tragedię aliqd Tragoedię pro
peculiaris priū, in ea.n. luctus
exilia, cędes, irę cōtinē

Et mala sunt vicina bonis, errore sub illo
Pro vitio virtus crimina sępe tulit.
Quam potes in peius dotes deflecte puelle,
Iudiciumq; breui limite falle tuum.
Turgida, si plena est, si fusca ē, nigra vocetur,
In gracili, macies crimen habere potest,
Et poterit dici petulans, quę rustica non est,
Et poterit dici rustica, si qua proba est.
Quin etiam, quacunq; caret tua dote puella,
Hanc moueat, blandis vsq; precare sonis.
Exige, quod cantet, si qua est sine voce puella,
Fac saltet, nescit si qua mouere pedem.
Barbara sermone est, fac tecum multa loquat.
Non didicit chordas tangere, posce lyram.
Durius incedit, face vt ambulet, omne papillę
Pectus habent, vitium fascia nulla tegat.
Si male dentata est, narra, quod rideat illa,
Mollibus est oculis, quod fleat illa, refer.
Proderit & subito, cum se non finxerit vlli,
Ad dominam celeres mane tulisse gradus.
Auferimur cultu, gemmis, auroq; teguntur
Omnia, pars minima est ipsa puella sui.
Sępe, vbi sit, quod ames, inter tā multa requiras
Decipit hac oculos ęgide diues amor.
Improuisus ades, deprendes tutus inermem,
Infelix vitiis excidet illa suis.
Nō tñ huic nimium pręcepto credere tutū est,
Fallit enim multos forma sine arte decens.
Tū quoq;, cōpositis sua cum linit ora venenis,
Ad dominę vultus, nec pudor obstet, eas.
Pyxidas inuenies, et rerum mille colores,
Et fluere in tepidos Oesypa lapsa sinus.
Illa tuas redolent Phineu medicamina mēsas.
Non semel est stomacho nausea facta meo.
Nūc tibi, quę medio Veneris pręstemus ī vsu,
Eloquar, ex omni est parte fugādus amor.
Multa qdē ex illis pudor est mihi dicere, sed tu
Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidam carpsere libellos,
Quorum censura musa proterua mea est.
Dūmodo sic placeam, dum toto canter in orbe,
Quam volet, impugnet vnus, & alter opus.

tur. Horati. Irę Thyesten exitio graui strauere. Ver
sibus e medijs, e mediocri dicēdi genere, et rebus, ac
psonis cōuenientibus. Est.n. Comedia priuatę, ciuilisq;
fortunę sine periculo vitę cōpre hēsio. Soccus ha-
erit, soccū p comico stilo posuit, vt supra cothurnū

Comedia

p Tragico. Horatius in Epistolis, Quā nō astricto
percurrat pulpita soc-
co. Est autem soccus
calciamenti genus,
quo vtebantur Co-
medi, sicut Tra-
gedi cothurno. Ho
ratius, Hunc socci ce
pere pedem, grān-
desq; cothurni. De
Comedia autem, et
Tragedia multa Do
natus et Diomedes.
Liber in aduersos
hostes, Iambicum
carmen est maledi
cum, a Iambo pe-
de sic appellatum.
Primo enim sex iam
bis compositum est,
mox Spōdeum om-
nibus in locis rece-
pit, pręterq̄ in secun-
do, et quarto loco, vt
in arte poetica do-
cuit Horatius. Huius
carminis (vt Diome-
des refert) pcipui scri-
ptores fuere apud
Grecos, Archilochus,
et Hipponax, apud
Romanos vero Lu-
cilius, Catullus, et Ho
ratius Bibaculus. Iā-
bū autem ideo liberū
appellat, quoniam
est expeditus, et ce-
ler. Horatius, Sillaba
longa breui subie-
cta vocatur Iambus
Pes citus. Vel certe li
berum, q qui in
quempiam inuehun
tur libere scribunt,
nulla habita eius
rationis. Extre-
mum seu Inhabat il-
le pedem, dupli-
cem Iambicum ver
sum designat, sci-
licet rectum Iambi-
cum, et Coliam-
bum, vel Scazonta
hoc est claudicante-
tem. Rectus enim
Iambicus habet in vl

Soccus Cothurnus Iambicum carmen

Iābicus versus duplex

Rectus Iābicus

tima ſede iābū, Pyrrichiū ve, in antepenultimo aū
Scazon tos accipit pedes, q̄ꝫ mō ſit aſpax circa ſyllabaꝝ q̄ntitates idifferēs. Scazō vero hoc vno a recto iābico diſtat, q̣ clauſulā poſtulat ſpōdaicā, vel trochaicā, penultima at ſede ſpōdeū recipit, vel iābū, ābo aūt verſus trimetri appellāt. cōſtāt. n. ex ſex pedibus, ſūt q; vtriq; ad maledicē tiā facti. Per celeres ḡ pedē, rectū iābicū, per extremū vero claudicā tē, et Scazōta intelligi to. Blanda Elegeia, Elegeia ē carmē cōpoſitū hexametro verſu pētametroq; ad inuicē poſitis, vt Diome. ſcri. quod genus carmi nis apud Rōanos pci pue ſcripſerūt Proper tius Tibullus, ē Catul lus, imitati Grecos Callimachū, ē Eupho rionē. Dicta ē āt Elegeia ſiue ταρατο ευ λεγεινϛουσ τεθνεω ταϲ. Fere. n. defuncto rū laudes hoc carmi
Elegeia ne cōprehēdebāt, ſiue απο του ελευ. i. miſera tiōe, q̣ Tyrenus Greci q̄ ελεγειοσ iſto me tro ſcriptitauerunt, eui opinioī ꝯſentire vr̄ Horatius, Elegos miſerabiles appellās. Ouid. in Amoribus, Flebilis heu meſtos Elegeia ſolue capillos Ah nimis ex vero nūc tibi nomen hēs. Mox ad res letas, amoresq; vſurpari cępta eſt, vnde eā blādā appellat poeta. Horatius, Verſibus īpariter iun ctis q̄rimōia primū, Poſt et icluſa eſt voti ſnīa cōpos. De auctore Elegiaci carminis grāmatici certāt, et adhuc ſub iudice lis ē. Amores pharetratos, Cupidines, q̄ pharetra vtunt. Leuis ami. mutabilis puella. Callimachi nūeris, verſibus Elegis, ī qbus ſcribēdis Callimachus primas obtinuit, vt docet Quīti. Achillis, fortiū geſta, vt fuit Achil
Callimachus les. Cydippe, amica Acōtij, hoc ē mā mollis et laſciua. Tui oris, tui carminis, et cātus. Homerus. n. viroꝝ fortiū facta cecinit, nō aūt amatoria. Andromaches, pudiciſſimę foeminę, vt fuit Androma

Ingenium magni liuor detrectat Homeri,
Quiſquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegę laniarunt carmina linguę,
Pertulit huc victos quo duce Troia Deos.
Summa petit liuor, perflant altiſſima venti,
Summa petunt dextra fulmina miſſa Iouis
At tu quicunq; es, quē noſtra licentia lędit,
Si ſapis, ad numeros exige queq; ſuos.
Fortia Męonia gaudent pede bella referri,
Delitijs illic quis locus eſſe poteſt?
Grāde ſonāt tragici, tragicos decet ira cothurnos,
Verſibus e medijs ſoccus habendus erit.
Liber in aduerſos hoſtes ſtringatur Iambus,
Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blāda pharetratos Elegeia cantet amores,
Et leuis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles
Cydippe non eſt oris Homere tui.
Quis feret Andromaches peragētē Thaida partes?
Peccat, in Andromache Thaida ſi quis agat.
Thais in arte mea eſt, laſciuia libera noſtra eſt,
Nil mihi cum nupta eſt, Thais ī arte mea ē
Si mea materię reſpondet muſa iocoſę,
Vicimus, et falſi criminis acta rea eſt.
Rūpere liuor edax, magnū iā nomē habemus,
Maius erit, tantum, quo pede cępit, eat.
Sed nimiū pperas, viuam modo, plura dolebis
Et capiēt anni carmina multa mei.
Nam iuuat, et ſtudiū famę mihi creſcit honore
Principio cliui noſter anhelat equus.
Tantum ſe nobis Elegi debere fatentur,
Quantum Virgilio nobile debet opus.

Publij, Ouidij Naſonis de Remedio Amoris
Liber primus explicit.

che vxor Hectoris. Thaida, meretricē. Si quis agat, ſi quis repreſentet et loquī faciat ī caſta foemina mulierē ipudicā. Thais ī arte mea ē, res meretricię tractā tur ī meis libris, q̄s p Thaide intelligit. Fuit āt Thais Thais ſcortū nobiliſſimū, cui cēs meretricias Veneres poſuit Menāder. Mart. Hęc primū iuuenū laſciuos luſit amores, Hęc Glycere pueri Thais amica fuit. et Propertius, Turba Menādreę fuerat nec Thaidos olī Tāta ī q̄ pplī luſit Ericthonius. Menāder fabulā fecit, q̄ Thaida īſcripſit, ē pplo Atheniēſi recitauit, hic Eunuchū fecit Teren. Eſt libera, nulli amori eſt obnoxia. Nil mihi cū nupta, nō ſcribo de pudiciſſimis foeminis, aut nō doceo nuptas violari. legit et vita. Si mea mā, colligit ſe res iocoſas, et laſciuas, laſciuo et carmine cōpoſitas ſcripſiſſe ꝯ eoꝝ opiniōes q̄ dicebāt poetę muſā parū ee. Vicimus, ſupauimus inuidos.
Acta rea ē, agere ē ſiue Agere ē reū accuſare, pagere vero reū ē ꝯdēnare. Sed Peragere nimiū pperas, nimiū reum feſtinas inuidēdo. Studiū famę, laudis amor, q̄ ꝯſequor ex carminibus meis. Creſcit mihi honore, honor enim alit artes, oēsq; incēdunt ad ſtudiū gloria, vt ī Tuſculanis docet Cicero. valerius et Maximus ſeqt, Nā et virtutis vberrimū alimētum ē honor. et p Archia ſcrib. Cicero Virtutis mercedē gloriā ee. Principio cliui, in aditu, et primordio famę comparandę non nulla eſt mihi difficultas, vel certe dicit ſe feſſum velle priori libro finē imponere. Eſt aūt ſumpta ſimilitudo ab equo cliuum aſcendente. Tantum ſe nobis, fatetur vereclide poeta ſe in Elegis primas tenere, vt Maro ī heroico carmine apud Latinos pricipatū obtinuit.

FINIS.

BARTHOLOMEI MERVLÆ ENARRATIONES IN VLTIMUM DE REMEDIO AMORIS VOLUMEN.

HActenus inuidię reſpondimus. Poſteaquã calumniatoribus et inuidis ſuperius ſatis ſuperq; reſpõdit Ouidius, fruſtraq; ab his falſo ſe accuſatum fuiſſe docuit, nunc ſeipſum hortatur, vt inceptum opus ad calcem deducat.

Attrahe lora, reprime curſum tuũ, nec vlterius reſpondeas maliuolis. Curre tuo gyro, tuam materiam, et opus exequere. Multa iuuant, plura puellę vitia ſimul notata reddent tibi eam inuiſam, quod vnum tãtummodo non fallet. Parua necat morſu, viperę exemplo docet minimum quodq; vitium poſſe amicam tibi in odium adducere. Sed quia ſunt totidem, dicit non poſſet vitia omnia notare ꝓpter morum varietatem, nam alij rem quampiam laudabunt, quam vituperabunt alij. Ludiſis, deridetis hęc, vel me amatores, ꝙ hęc dici poſſint vobis amicam infeſtã reddere. O ſi quos potuerunt iſta mouere, ſi hęc, quę dixi potuerunt vos ab amica amouere, legitur et iuuare, quod etiam placet. Tepidę faces, mediocris et ſegnis amor. Afflarunt veſtra pectora, hęſit menti veſtrę, ex quo deſignat leui cula eſſe, quę dixit, et quibus tamen vnusquſq; mediocri amore ſaucius poſſit ac debeat moueri, ne poſtmodum Cupido in eum acrius arcum intendat. Contentos arcus, intentos et paratos ad iaculandum, a verbo contendo. Virgilius. Actius hęc cernens arcum intendebat Apollo. Maiorem opem, quia difficilior erit curatio, cum vos acrius vſſerit Cupido.

Puella reddente obſcęna, puella ventrem exonerãte, vel mẽſtrua emittente. Vt proſint, quamuis iuuẽt. Nõ ſunt experienda tamen, nõ tamen agẽda ſunt ꝓpter turpitudinem. Subducto ſtipite, amoris ignis. Ceratas puppes, naues vel pice, vel cera illitas. At tibi qui fueras, docet ab eo, qui vni tantũ puellę addictus fuerat, alteram quoque inueniendã eſſe, quo prior amor ab altero vincatur. Paſiphaes Minos in Plotide perdidit ignes, in exemplaribus oĩbus, quę legi in Progide ſcriptum annotaui, cum in Plotide legendum ſit. Fuit enim Plotis mulier formoſa, quam amauit Minos relicta Paſiphae, quę ea cauſa poſtea facta ẽ meretrix, vt Pindari interpres ſcribit. Sũt qui in Procride legẽdum putent, Procris enim Cephali vxor Minoa laborantem ſanauit, vt ſcribit Hyginius, et pro eo beneficio canem ab accepit. Paſiphae. Plotis nympha Procris

Victa ab Idea coniuge, ſuperata a Plotide Cretenſi. Ida enim mons eſt Cretę. Ceſſit, locum dedit ipſi Plotidi, potes etiam ad Caſſandram referre, cuius amore captus Agamemnon, eam in Gręciam adduxit, quare cõmota Clytemneſtra maritum occidit, vt ante dictum eſt. Magis tamen placet intelli

P. OVI. NASONIS DE REmedio Amoris. Liber Secundus.

HActenus inuidię reſpondimus, attrahe lora
Fortius, & gyro curre poeta tuo.
Ergo vbi concubitus, & opus iuuenile petetur,
Et prope promiſſę tempora noctis erunt,
Gaudia ne dominę, pleno ſi corpore ſumes,
Te capiant, ineas quamlibet ante velim.
Quãlibet inuenias, in qua tua prima voluptas
Deſinat, a prima proxima ſegnis erit.
Suſtentata Venus gratiſſima, frigore Soles,
Sole iuuant vmbrę, grata fit vnda ſiti.
Et pudet, & dicam, Veneris quoq; iũge figurã,
Qua minime iungi, quamq; decere putes.
Nec labor efficere eſt, raro tibi vera fatentur,
Et nihil eſt, quod ſe dedecuiſſe putent.
Tunc etiam iubeo totas aperire feneſtras,
Turpiaq; admiſſo membra notare die.
At, ſimul ad metas venit finita voluptas,
Laſſaq; cum tota corpora mente iacent,
Dum piget, & nullam malles tetigiſſe puellã,
Tacturusq; tibi non videare diu,
Tunc aio ſigna, quęcunq; in corpore mẽda eſt,
Luminaq; in vitijs illius vſq; tene.
Forſitan hęc aliqs (nã ſunt quoq;) ꝑua vocabit

ges in hoc verſu de Idea filia regis Scytharum, quam reſtituta Cleopatra Boreę et Orithiyę Phineus ſuperduxit, vt Dionyſius canit in Argonautico, vt ſit ſenſus, Cleopatra ceſſit, quę prior in matrimonio Phinei fuit, cui poſtmodum expulsę noua coniux alia, Idea ſcilicet ſucceſſit. Amphilochi frater ne Phyllida ſemper amaret, Calliope fecit parte recepta tori. Hęc duo carmina ita emenda, vt non Phyllida, ſed Phegida et Callirhoen, nõ Calliopem legas. Fabula talis eſt. Alcmeon filius vatis Amphiarai quęrebat purgari ob interfectas matrem Eriphylen, venitq; ad Phegeus patrem Alpheſiboeę, cui dedit monile matrem nimium pretioſum, cuius et maritus effectus eſt, profectus deinde ad Acheloum, filiam eius adamauit nomine Callirhoen, quę cum et ipſa monile illud poſceret rediit ad Alpheſiboeam, ſed illic a Themeno, et Axione Alpheſiboeę fratribus interfectus eſt, ſepultus in Acropoli Zacynthi, vbi cupreſſi ſunt, quas virgineas appellant. Alpheſiboea autem fratres in vltionem necati mariti interfecit, auctor Pauſanias in ſeptimo hiſtoriarum. Ouidius quoq; in octauo Metamorphoſeon fabulam breuiter tangit.

Alcmeõ

Amphilochi frater, Alcmeon filius Amphiarai et frater Amphilochi. Phegida, Alpheſiboeam Phegi filiam. Oebalia pellice, Helena ex Lacedęmonia. Forma coniugis, forma Prognes. Odryſio tyranno, Tereo regi Daulidis oriũdo a Thracibus. Sororis clauſę, Philomelę a Tereo ductę in ſtabula, ibiq; incluſę. Ouidius in ſexto Metamorphoſeon. Et iam cum lachrymis vbi ſit Germana rogantem, Includit, faſſusq; nefas, et virginem, et vnam Vi ſuperat. Parcius e multis, minus dolet mater amiſſo ex multis filiis vno, quã quę vnum tantum habet et perdit.

Sed, quę non profunt ſingula, multa iuuãt.
Parua necat morſu ſpacioſum vipera taurũ,
A cane non magno ſępe tenetur aper.
Tu tantũ numero pugna, pręceptaq; in vnũ
Contrahe, de multis grandis aceruus erit.
Sed quia ſunt totidẽ mores, totidemq; figurę,
Non ſunt iudiciis omnia danda meis.
Quo tua non poſſunt offendi pectora facto,
Forſitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obſcoenas in aperto corpore partes
Viderat, in curſu, qui fuit, hęſit amor.
Ille quod a Veneris rebus ſurgente puella
Vidit in immundo ſigna pudenda toro.
Luditis o ſi quos potuerunt iſta mouere,
Afflarunt tepidę pectora veſtra faces.
Attrahet ille puer contentos fortius arcus,
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid qui clam latuit reddẽte obſcęna puella?
Et vidit, quę mos ipſe videre vetat?
Dii melius, quã nos moneamus talia quęquam,
Vt proſint, non ſunt experienda tamen.
Hortor et, vt pariter binas habeatis amicas,
Fortior eſt, plures ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cum mens diſcurrit vtroq;,
Alterius vires ſubtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuãtur flumina riuos,
Magnaq; ſubducto ſtipite flamma perit.
Non ſatis vna tenet ceratas anchora puppes,
Nec ſatis eſt liquidis vnicus hamus aquis.
Qui ſibi iampridem ſolatia bina parauit,
Iampridem ſumma victor in arce fuit.
At tibi, qui fueras dominę male creditus vni,
Nũc ſaltem nouus eſt inueniendus amor.
Paſiphaes Minos in Procride perdidit ignes,
Ceſſit ab Idęa coniuge victa prior.
Amphilochi frater ne Phegida ſemp̃ amaret,
Callirhoe fecit parte recepta tori.
Et Paris Oenonẽ ſummos tenuiſſet ĩ annos,
Si non Oebalia pellice lęſa foret.
Coniugis Odryſio placuiſſet forma tyranno,
Sed melior clauſę forma ſororis erat.
Quid moror exemplis, quorũ me turba fatigat?

Vidit id Atrides, idem per exemplum Agamemnonis verum eſſe comprobat.
Chryſeida, Chryſe filias Aſtimonem.
Senior pater, Chryſes ſacerdos Apollinis. Calchas ope tutus Achillis, cum Agamemnon raptã Chryſeida nollet patri reddere, Apollo per nouem dies, totidemque noctes ſagittas emittens, primum iumenta, deinde homines ita percuſſit, vt quotidie cateruatim in rogis defunctorum corpora cremarentur, quam rem cum Achilles ad ſenatum retuliſſet, placuit Calchantem augurem conſuli, qui cum timeret diuinationes proloqui propter Agamemnonem, iurauit ei Achilles ſe viuo neminem paſſurus iniurioſas manus afferre, ne ipſum quidẽ Agamemnonẽ principum, qui illic aderant, multo eminentiſſimum, quibus verbis tutus Calchas peſtilentiã docuit poſſe ſedari, ſi Chryſeis patri redderetur, quo facto Agamemnon Briſeida Achilli eripuit, vt ĩ primo Iliados cecinit Homerus.

Calchas docuit peſtilentiam poſſe ſedari

Proxima illius, ſecũda a forma Chryſeidis. Et ſi prima ſinat litera, ſi Briſeis non Chryſeis diceret. In mea Therſites, ordo eſt, Liabit, vt Therſites eat in mea regna, hoc dicit in

Therſites

ocum meum conſtituam¹ foedissimum ac peſſimum ac peſſimum illum Therſitem qui(vt in ſecundo Iliados ſcribit Homerus)vir fuit loquaciſſimus,idem foediſſimus omnium, qui ad Troiam nauigarunt, altero oculo Strabone, altero pede clando, anguſtiſſimis humeris, et ad pectus vſq; contractis, vertice acuminato, raro capillo, et eo impetigine arcto, huius meminit Iuuenalis dicens Malo pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Aeacide ſimilis. Et hanc habuit, Briſeida accepit Solatia magna prioris, adempta Chryſeide Agamenoni, poſtea ſolatio fuit Briſeis. Prior cura, prior Chryſeidis amor. Noua, nouo amore Briſeidis. In binio, i duabus puellis Artes noſtras, libros de Arte Amandi. Media Aetna, medio eſtu amoris. Frigidior, ſegnis in eius amore. Abrumpere medias flammas, medium amorem, non quam primum, ſed paulatim ſoluere. Poſitos furores, depoſitum amorem vehementem. Anceps, venator, qui aucupatur puellam. In laqueos ſuos, in ſuas inſidias, quas. puelle parauerat. Cum te langue re videbit, cum ſe nti ette ab amore deſtitui et ceſſare, Na cum puelle intelligunt ſe amari ab amantibus, tunc redduntur inſolentiores, at negligentius, et tepidius amatę, ſuperbias ponunt. Hoc munus, quod ſequitur. Te ꝗ fallet amor, docet amatorem decipi poſſe ab amore, antequam dediſcat amare, niſi amice conſilium celauerit. Quod

te contemnere poſſis, ꝙ te volente ab ea contemnaris. Legi etiam poſſit, vt ſit, quod te ducas illi parem pulchritudine. Alij vero ita legunt, quod non contemnere poſſis, hoc eſt, quod non ſperes poſſe ſpernere ipſam puellam. Ferre gaudia ex facili, non difficile potes amoris iugum deponere et gaudere, vel hoc dicit, potes amice gaudia facile ferre et amittere. Partes conciliantis, permittendo te etiam cum amica coire, id quod paulopoſt aptius docet. Ferro acuto, cultro acuto reſecando vulnus immedicabile. Ouidius i Metamorphoſeon. Sed immedicabile vulnus Enſe recidendum e, ne pars ſincera trahat. Nec abi.po. nec potes longius diſcere ab amica. Deſine lu. ceſſa pugnare cum amore. Referat tua carba. redeas ad amicam. Quaq; vocat ſic amoris impatientiam, et vim fluctus appellat. E medio amne, rem habendo cum puella. Sed bibe plus etiam, explendum eſſe docet libidinis deſyderium plusꝗ neceſſe ſit. Tędia quęre mali, fac tibi amorem tędio eſſe. Mane, perſeuera in amore. Dum bene te cumulas, dum bene te exples amore. Fit ꝗ lon. amor amorem quoque diu durare poſſe oſtendit ex diffidentia, quam rem ut tandam eſſe precepit. Quem diffidentia nutrit, qui nutrit zelotipia, quam Chryſippus dicebat eſſe ai ęgritudinem, ex eo prouenientem quod adſit alteri, quod ipſe non habeas. Pone metum, pone timorem, ne amica alium amet. Vt ſua ſit, vt amica ſolum ſe amet. Ope Machaonia, medicu

Zelotipia

Succeſſore nouo vincitur omnis amor.
Parcius e multis mater deſyderat vnum,
Quam, quę flens clamat, tu mihi ſolus eras.
Et, ne forte putes noua me tibi condere iura,
(Atq; vtinam inuenti gloria noſtra foret)
Vidit id Atrides, (quid enim non ille videret
Cuius in arbitrio Gręcia tota fuit?)
Marte ſuo captam Chryſeida victor amabat,
At ſenior ſtulte flebat vbiq; pater.
Quid lachrymas odioſe ſenex? bene contigit illi,
Officio natam lędis inepte tuo.
Quam poſtꝗ reddi Calchas ope tutus Achillis
Iuſſerat, & patria eſt illa recepta domo,
Atrides, ait eſt illius proxima forma,
Et, ſi prima ſinat littera, nomen idem.
Hanc mihi (ſi ſapiat) per ſe concedat Achilles,
Sin minus, imperium ſentiet ille meum.
Quod ſi quis veſtrum factum hoc accuſat Achiui,
Eſt aliquid valida ſceptra tenere manu.
Nam, ſi rex ego ſum, nec mecum dormiat illa,
In mea Therſites regna licebit eat.
Dixit, & hanc habuit ſolatia magna prioris,
Et prior eſt cura cura repulſa noua.
Ergo aſſume nouas auctore Agamenone flammas,
Vt tuus in binio detineatur amor.
Quęris vbi inuenias, artes tu perlege noſtras,
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod, ſi quid precepta valent mea, ſi quid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo,
Quamuis infelix media torreberis Aetna,
Frigidior dominę fac videare tuę.
Et ſanum ſimula, ne, ſi quid forte dolebis,
Sentiat, & ride, cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flammas,
Non ſunt imperij tam fera iuſſa mei
Quod non eſt, ſimula poſitoſq; imitare furores,
Sic facies vere, quod meditatus eris.
Sępe ego ne biberem, volui dormire videri
Dum videor, ſomno lumina victa dedi.
Deceptum riſi, qui ſe ſimularat amare,
In laqueos anceps deciderat; ſuos.
Intrat amor mentes vſu, dediſcitur vſu,

nali auxilio. Plus amat e natis, timorem probat amorem augere. Ordo eſt, Mater plerunq; e duobus natis plus amat illum pro cuius reditu timet. Quod gerit arma, hoc eſt q; militat. Eſt prope collinam, porta Collina etiam Salaria dicebatur, qua in collem Quirinalem ibatur, illi propinquum fuit templum Veneris Erycinę, de quo in libro ſexto ita ſcribit Stra. Eryx collis eſt celſus, in quo Veneris templum locatum erat, quod ſingulari veneratiõe colebatur, antiquitus mulierum frequentia refertum, illius miniſterijs dicatum quas et e Sicilia, et externis regionibus multi locarant. Sed poſtea ſicut et ipſa colonia viduata colonis eſt, ſic et templum deſolatum, et ſanctorum hominũ copia defecit. Fuit et Romę ante portam Collinam Deę huius ędificium, quod Veneris Erycinę templum dictarunt, cui cum ę.le ſacra inſignis adiacebat porticus. Ouid. Faſtorum libro. iiij. Templa frequentari Collinę ꝓxima portę Nunc licet a Siculo nomina colla tenẽt. Impoſuit nomina, quia cognominatum eſt templum Veneris Erycinę, ab Eryce colle Sicilię. Lethęus a. Cupido obliuionem amoris inducens amantibus. In ſuas lampadas, in ſuas faces, ardentes, quibus Cupido vrit amantum pectora. Addit aquam, vt extinguantur. Obliuio, obliuionem amoris inducens amantibus. Duro viro, viro minus in amorem reſpondenti. Modo Das ſcriben

Porta collina, ſeu Salaria

Tẽplum Veneris Erycinę

do precepta artis amatorię. Modo demis, modo adimis, intelligit autem duos libellos de remedio. Ad mala quisq; animum referat ſua, hoc eſt preceptum ſomni datum poetę, quo iubet, vt amator cogitet ſemper de malis, et rebus ſibi aduerſis, quo facilius prę dolore illarum amoris obliuiſcat. Qui Put. enumerat res poeta ad quas animum referendum eſſe dixit. Erat autem Puteal (vt Acron ſcribit) locus Romę ad quem cõueniebant foeneratores. Porphyrio vero dicit ſedes fuiſſe prętorum prope Circus Fabianum, quod Libonis dicebatur, qa a Libone illud primus tribunal et ſubſellia collocata ſunt. Horatius in Epiſtolis, Forum Putealq; Libonis Mandabo ſiccis, et Perſius, Si Puteal multa cautus vibice flagellat. Ianumque timet, vel menſem Ianuarius, quo in ius trahebantur debitores a creditoribus, vel forũ iudiciale intelligit, quod erat propinquum templo Iani. Celereſque Kalendas, celeres appellat Kalendas, q debitori tempus ſoluendi videbatur celerius adueniſſe q̃ vellet, ex quo deſignat dolendum eſſe, ſi cui amator debet pecuniaz, debitores enim Kalendis cogebantur pecuniam creditoribus ſoluere. Horatius in primo Sermonum, Quod niſi cũ triſtes miſero venere Kalendę. Mercedem, aut nummos, unde extricat, et (ut Suetonius refert) cum Auguſtus aliq̃s nũq̃ ſoluturos ſignificabat, ad Kalẽdas Grecas ſoluturos aiebat. Mutua

Puteal

Qui poterit ſanum fingere, ſanus erit.
Dixerit, vt venias pacta tibi nocte, venito,
Veneris, & fuerit ianua clauſa, feres.
Nec dic blanditias, nec dic conuitia poſti.
Nec latus in duro limine pone tuum.
Poſtera lux aderit, careant tua verba querelis,
Et nulla in vultu ſigna dolentis habe.
Iam ponet faſtus, cum te languere videbit,
Hoc etiam noſtra munus ab arte feres.
Te quoq, fallet amor, dum ſit tibi finis amãdi,
Propoſitis frenis ſępe repugnat equus.
Vtilitas lateat, quod non profitebere, fiet,
Quę nimis apparent retia, vitat auis.
Nec tibi tã placeat, quod te contẽnere poſſis,
Sume animos, animis cedat vt illa tuis.
Ianua forte patet, q̃uis reuocabere, tranſi,
Eſt data nox, dubita nocte venire data.
Poſſe pati facile eſt, tibi ni patientia deſit,
Protinus ex facili gaudia ferre licet.
En pręcepta poteſt quisq̃ mea dura vocare?
En etiam partes conciliantis ago.
Et quoniaz variant animi, variabimus artes,
Mille mali ſpecies, mille ſalutis erunt.
Corpora vix ferro quędam ſanantur acuto,
Auxilium multis ſuccus, & herba fuit.
Mollior es, nec abire potes, vinctusq; teneris,
Et tua ſęuus amor ſub pede colla premit,
Deſine luctari, referant tua carbaſa venti,
Quaq, vocant fluctus, hac tibi remus eat.
Explenda eſt ſitis iſta tibi, qua perditus ardes,
Cedimus, e medio iam licet amne bibas.
Sed bibe plus etiam, q̃ quod pręcordia poſcunt,
Gutture fac pleno ſumpta redundet aqua.
Et fruere vsq; tua nullo prohibente puella,
Illa tibi noctes auferat, illa dies.
Tędia quęre mali, faciunt & tędia finem,
Iam quoq; cum credas poſſe carere, mane.
Dum bene te cumules, & copia tollat amorẽ,
Et faſtidita non libet eſſe domo.
Fit quoq, longus amor, quẽ diffidentia nutrit,
Hunc ſi tu quęris ponere, pone metum.

Mutua cura, vicis ſim quoq; volendũ eſſe dicit, ſi idẽ credi dit pecuniã alicui. Vt vo. cętera de q̃uis in reliqs rebus ſperã in amore faciles habeat partem. Littora ſę. dura et ſaxoſa littora. Vt poſ. odiſſe tu. Pa. Paris quoq; odiſſet Helenã, ſi fratrum pericula pſyde raſſet. In quodã codice iſta duo carmina leguntur hoc mõ Vt poſſes odiſſe tuas Pari, funera fratrum Debueras oculis ſubſtipuiſſe tuis. Et qs nõ cãs, idẽ ẽt fere ita ſcribit Herod lib. vij. Nec mortalium quẽpiam, aut eſſe, aut fore, qui ex quo natus eſt mali expers ſit, et vt quisq; maximus eſt, ita maxia ei debere mala. Puerilis ima. Cupido Lethęus, quem ſomnum q; appellauit. Palinurus lethęus, Cupido optimus magi remedij amoris, vt Palinurus fuit optimus nauis Ænee gubernator. Deſerit na uẽ, deſerit mãni hãc meam. Quam tpa Phębi, q̃ dici tẽpora. Queq; leuet lu. que particula hic p q; ponitur. Qui, in Meta. vimq; parat, ſed vi nõ eſt opus, inq; ſi gura capta dei nympha eſt, et in Faſtis, Nataq; deſſãma corpora nulla vides. Pyladen aliquem, fidũ aliquẽ amicum, vt fuit Pylades Oreſti q eũ nunq̃ deſeruit, cum factus eſſet inſanus poſt matrem interfectas. Hic vſus amicitię, hęc amicitię vtilitas. Non erit le. nõ erit parua. thal, vt Aonio feſtis Triet

Neminẽ mali ex pertem

Que pro quia

[illegible]

Quid timet, vt ſua ſit, ne quis ſibi ſubtrahat illã
Ille Machaonia vix ope ſanus erit.
Plus amat e natis mater plerunq; duobus,
Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
Eſt prope Collinã templum venerabile portã.
Impoſuit templo nomina celſus eryx.
Eſt illic lethęus amor, qui pectora ſanat,
Inq; ſuas gelidam lampadis addit aquam.
Illic & iuuenes votis obliuia poſcunt,
Et ſi qua eſt duro capta puella viro.
Hic mihi ſic dixit, dubito, verus ne Cupido,
An ſomnus fuerit, ſed puto ſomnus erat.
O q̃ ſollicitos modo das, modo demis amores,
Adijce preceptis hęc quoq; Naſo tuis.
Ad mala quisq; ãius referat ſua, ponet amorẽ,
Omnibus ille Deus pluſue minuſue dedit.
Qui Puteal, Ianũq; timet, celeresq; Kalẽdas,
Torqueat hunc eris mutua ſumma ſui.
Cui durus pater eſt, vt voto cętera cedant,
Huic pater ante oculos durus habẽdus erit.
Hic male dotata pauper cum coniuge viuit,
Vxorem fato credat obeſſe ſuo.
Eſt tibi rure bono generoſę fertilis vuę
Vinea, ne naſcens vſta ſit vua time.
Ille hẽt in reditu nauẽ, mare ſemp iniquum
Cogitet, & damno littora ſeua ſuo.
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angat,
Et quis non cauſas mille doloris habet?
Et poſſes odiſſe tuam Pari, funera fratrum
Debueras animo ſepe referre tuo.
Plura loquebatur, placidus puerilis imago.
Deſtituit ſomnus, ſi modo ſomnus erat.
Quid faciam? media nauem Palinurus ĩ vnda
Deſerit, ignotas cogor inire vias,
Quisq; amas, loca ſola nocẽt, loca ſola caueto
Quo fugis? in populo tutior eſſe potes.
Nam tibi ſecretos augent ſecreta furores,
Eſt opus auxilio, turba futura tibi eſt.
Triſtis eris, ſi ſolus eris, dominęq; relictę
Ante oculos facies ſtabit vt ipſa tuos.
Triſtior iccirco nox eſt, q̃ tempora Phoebi,
Que neq; leuet luctus turba ſodalis abeſt.
Nec fuge colloquium, nec ſit tua ianua clauſa,
Nec tenebris vultus flebilis abde tuos,
Semp hẽbe Pyladen aliquẽ, qui curet Oreſtẽ,
Hic quoq; amicitię non leuis vſus erit.
Quid niſi ſecretę leſerunt Phyllida ſiluę?

tica Baccho, amores Phillidis furori Baccharum comparat poeta. Male autem in plerisq; exemplaribus Aedonio legitur ſyllaba repugnãte, quę in penultima ſemper lõga eſt. Propertius. Nec minus aſſiduis Aedonis feſſa choreis, emendandũ ita, vt Aonium Bacchum, hoc ẽ Beotium legas, non Aedonium. Cur autem Bacchus Aonius vocatur, et quid Aonia ſit, docuimus in libris de Arte Amandi, repete quę illic ſcripſimus. Trieterica, triennalia ſacra. Liberi enim ſacra (vt docet Seruius) tertio quoq; anno innouabantur. Latum ſpectabat in equor, an veniret Demophoon. In humo harenoſa, in littore. Subnubilus, parum obſcurus. Nona terebatur miſerę via, ſic et in tertio de Arte Amandi. Quęre nouem vicibus cur vna feratur, et alibi. Depoſitis ſiluas Phyllida fleſſe comis. Viderit, Demophoon aſpexerit. Pallida facta, amore attenuata, vel pallida morte futura. Aſpicit et ramos, quibus ſe ſuſpendat. Et vſ gitos ad ſua colla refert, zonam collo innectit. Sithoni, o Phyllis ex Thracia, quę prius Sithonia vocabatur, vt Gellius docet. Non fleſſet poſitis, arbor nõ tua cauſa comas amiſiſſet, ideſt frondes, quę arborum comę ſunt. Preſtiteras iuuenis amatoris cuiusdam exemplo docet amã

Trieterica

ſithoni.

Certa necis cauſa eſt, incomitata fuit.
Ibat, vt Aonio referens Trieterica Baccho
Ire ſolet fuſis barbara turba comis.
Et modo, qua poterat, longum ſpectabat in eq̃r,
Nunc in harenoſa laſſa iacebat humo.
Perfide Demophoon ſurdas clamabat ad vndas,
Ruptaq; ſingultu verba loquẽtis erãt.
Limes erat tenuis longa ſubnubilus vmbra,
Qui tulit illa ſuos ad mare ſepe pedes.
Nona terebatur miſere via, viderit, inquit,
Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.
Aſpicit & ramos, dubitat, refugitq; qđ audet,
Et timet, & digitos ad ſua colla refert.
Sithoni tunc certe vellem ne ſola fuiſſes,
Non fleſſet poſitis Phyllida ſilua comis.
Phyllidis exemplo nimium ſecreta caueto.
Leſe vir a domina, leſa puella viro.
Preſtiterat iuuenis quicqđ mea muſa iubebat,
Inq; ſue portu pene ſalutis erat.
Decidit, vt cupidos inter deuenit amantes,
Et que deciderant tela, reſumpſit amor.
Si quis amas, nec vis, facito contagia vites,
Hec etiam pecori ſepe nocere ſolent,
Dum ſpectant leſos oculi, leduntur & ipſi,
Multaq; corporibus tranſitione nocent.
In loca nonnunquam ſiccis arentia glebis,
De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, ſi nõ ab amante recedas,
Turbaq; in hoc omnes ingenioſa ſumus.
Alter item iam ſanus erat, vicinia leſit,
Occurſum domine non tulit ille ſue.
Vulnus in antiquũ rediit male ſana cicatrix,
Succeſſumq; artes non habuere mee.
Proximus a tectis ignis defenditur egre,
Vtile finitimis abſtinuiſſe locis.
Nec, que ferre ſolet ſpatiantem porticus illam,
Te ferat, officium neue colatur idem.
Quid iuuat admonitu tepidã recaleſcere mẽtẽ?
Alter, ſi poſſis, orbis habendus erit.
Non facile eſuriens poſita retinebere menſa,
Et multam ſaliens incitat vnda ſitim.
Non facile eſt taurum viſa retinere iuuenca,
Fortis equus viſa ſemper adhinnit equa.
Hec vbi preſtiteris, vt tandem littora tangas,
Non ipſam ſatis eſt deſeruiſſe tibi.
Et ſoror, & mater valeant, et conſcia nutrix,

tum quoq; turbam ſugendam eſſe. Decidit, venit in priſtinum morbum amoris. Nec vis, amare. Contagia, contagia appellat amantium conſortia. Eſt autem contagium, ſeu contagio, et contages morbus, qui quicquid contingit polluit. Iuuenalis. Dedit hanc contagio labem. Et dabit in plures, ſicut grex totus in agris Vnius ſcabie cadit, et porrigine porci. Dum ſpectant leſos, dum aſpiciunt aliorum oculos fletu ob amoris impatientiam violatos, vel leſos amantes a puella decptos accipe. Multaque corporibus, multa mala tranſeuntia ab amantibus ad alios ſanari cupientes multum nocent, id autem ita eſſe probat fluminis exemplo. Manat amor tectus, ſecretus amor redit, et illabitur pectori. Ab amante, ab amantium conſuetudine. In hoc, et manet amor tectus, ſi non receſſerimus. Alter item iam ſanus erat, alterius amantis exemplum ponit, ex quo docet longius diſcedendum eſſe ne amicam videas. Occurſum domine, amice fortuitum aduentum. In antiquum vulnus, in priſtinum dolorem. Cicatrix male ſana, amor antea male ſanatus, legitur etiam male firma. Succeſſum, euentum, vt ſanaretur. Spatiantem porticus illam,

contagium
cõtagio
contages

puelle enim ſub porticibus inambulabant, vt antea dictum eſt. Officium ne colatur idem, nec cetera facias, que dum puellam conciliares, faciebas. Recaleſcere, iterum eſtuare cõmemorando officia, que amator obibat, dum puellam amicam cuperetur. Tepidã mentem, mentem adhuc mediocriter amantem. Alter orbis, altera regio. Non facile eſuriens, vt qui fameſcit, viſo cibo difficile ſe ab eo capiendo abſtinet, ſic amator viſa amica, vix poterit retineri, quin eam adeat. Littora, portus et finem amandi. Et ſoror et mater valeant, amoueas te etiam a ſorore, et matre amice. Conſcia nutrix, nutricem etiam puelle conſcium amoris veſtri fugias. Pars erit vlla, erit amicus. Nec ve. ſeruos quoq; et ancillas amice effuge. Lingua re. ſermo non habens de amica. Cauſam fugiti amo. cauſam, qua amor a te fugiat, in quodam codice legitur ſic, cauſam ſuntu reddis amori. Mediis ſit te vlciſcere, facillime eius amores fugabis tacendo, q̃ ſi de ea quereris. Dum il. ef. donec illa e mente tua labatur. Quam te deſi. ſo. quam dicas te ceſſaſſe amare. Sed meliore fide, tutius eſſe docet per fluminis ſimilitudinem ſe te amorem ponere, q̃ celeriter. Fluminis perpetuo, flumine

Flumen

ſemper currenti, nam flumen dicitur quod per‑
Torrés] enne eſt, hoc eſt continue fluit. Quod vero eſta‑
te ſiccatur a torrendo vocamus torrentem.
Altius ire, impetuoſius labi, vel maiori aqua‑
rum mole deſcendere. Hęc breuis eſt, tor‑
rens breui dilabitur, vel durat, eſtate enim ſicca
tur.

hui cauſę, ex qua diſcordia oriatur. Ober‑
rat, circumerrat, diſcedit, vel oberrat admo‑
nitu, ideſt errat circum amantes, monendo ipſos,
vt cauſas diſſidij quęrant. Liber amor, ſolutus
et ocioſus Cupido. Forte aderat iuuenis, docet
exemplo non eſſe quoque cum amica litigandum.

Fallat, amor paulatim, ita eua‑
Euanidus nefcat, vt non ſen‑
tiatur. Euani‑
dus, inanis, et in ni‑
hilum redactus. Pli.
in.ix. Idem a quadri
mo euanidus. Vitru
uius l. ij. Partes plus
habens humoris, nõ
cito, fiet euanidus,
ſed ab his contine‑
tur. Per molles gra
dus, per facilem viã,
hoc eſt ſenſim. Exi‑
tus iſte, iſte amoris
finis. Feris ingeni‑
is, durę et immitis na
turę. Nec curandus
adeſt, nec eſt ſanan‑
dus a me. Aut ęgre
deſinit eſſe miſer dif
ficile ſanatur. Iun
Venus, cti modo, paulo ante
Appias amici. Appias ipſa,
ipſa Venus genitrix,
cuius templum erat
in foro. C. Cęſaris, ab
aqua appia, quę illic
erat cognominata,
Appiades vnde etiam in libris
de Arte amandi Ap
piades Deas appella‑
uit, non modo Vene
rem, ſed Pacem, Palla
da, Concordiam, et
Veſtam illi vicinas.
Sępe reas faciunt
et amant, ſunt etiã
qui ſic dicunt puel
Reus las, quas amant. Re‑
os autem (vt in Ora‑
tore docet Cicero) eos
appellamus, qui nõ
modo arguuntur,
ſed omnes quorum
de re diſceptatur.
Vbi nulla ſimul‑
tas incidit, inde in‑
quit, amor diſcedit,
vbi nullum odium
inter amantes inter
cedit. Libera a mo
nitis, parente, aliqua

Et quiſquis dominę pars erit vlla tuę.
Nec veniat ſeruus; nec flens ancillula ſictum
Suppliciter dominę nomine dicat aue.
Nec, ſi ſcire voles, quid agat tamẽ ipſa rogabis,
Perfer, erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq;, qui cauſam fugitiui quęris amoris,
Deque tua domina multa querenda refers.
Parce queri, melius ſic te vlciſcere tacendo,
Cum deſyderiis effluat illa tuis.
Et malum taceas, q̃ te deſiſſe loquaris,
Qui nimium multis nõ amo dicit, amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis,
Quam ſubito, lente deſine, tutus eris.
Flumine perpetuo torrens ſolet altius ire,
Sed tamen hęc breuis eſt, illa perennis aqua.
Fallat, & in tenues euanidus exeat auras,
Perq; gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam ſcelus eſt odiſſe puellam,
Exitus ingeniis conuenit iſte feris.
Nec curandus adeſt, odio qui finit amorem,
Aut amat, aut ęgre deſinit eſſe miſer.
Turpe vir, & mulier iuncti mõ, ꝓtinus hoſtes,
Non iſtas lites Appias ipſa probat.
Sępe reas faciunt, & amant, vbi nulla ſimultas
Incidit, a monitu liber oberrat amor.
Forte aderat iuuenis, dominã lectica tenebat,
Horrebant ſęuis omnia verba minis.
Iamq; vadaturus lectica prodeat (inquit)
Prodierat, viſa coniuge mutus erat.
Et manus, & mãibus duplices cecidere tabellę.
Venit in amplexus, atq; ita, vincis, ait.
Tutius eſt, aptumq; magis diſcedere pace,
Quam petere a thalamis litigioſa fora.
Munera, quę dederas habeat ſine lite iubeto,
Eſſe ſolent magno damna minora bono.
Quod, ſi vos caſus aliquis conducat in vnum.
Mẽte memor tota, quę damus arma, tene,
Hic opus eſt armis, hic o fortiſſime pugna,
Vincenda eſt telo Pentheſilea tuo.

commemoratione aliqua per quos illa pelirabat.

Lectica, qua diui
tes geſtabant, vt do
cet iuue. Sęuis mi
nis, minabatur iuuene
nis iratus dñę. Iã q;
Vadari vadaturus, vadari
eſt ſpondere ſe certo
die affuturum in
iudicio, vel per ſe, vel
per aduocatum, ſiue
id ſit capitale iudi‑
cium, ſiue pecuniia‑
rium. Horatius. Et
caſu nunc reſponde
re vadato Debebat,
quod ni feciſſet per‑
dere litem. Pro‑
deat lectica, exeat a‑
mica de lectica.
Mutus erat, erat
ſine voce viſa ami‑
ca prę nimio amo
re. Et manus,
quę illi minabatur.
Duplices tabellę,
codicillos dicit in
quibus ſcripta vtri
uſque, ſeu iura con
tinebantur. Ve
nit in amplexus, ve
nit in amicę, cui an
tea minabatur, com
plexus. A thalamis,
a lecto et amore.
Eſſe ſolent ma
gno, quod perdis
minus eſt, quam lu
crum. Magno
bono, liberando te
ab amicę amore.
Conducat in v‑
num, ſi caſu vene‑
ris eo, vbi erit ami‑
ca. Arma pręce‑
pta, conſilia. Pen‑
theſilea, amica tua.
Nunc tibi rinas‑
lis, docet ab aman‑
te ea de amica co
gitanda eſſe, quę
eam in odium ad‑
ducant. Medis ir
rita verba Deis, Dij
Nec compone comas.

Nunc tibi riualis, nunc durum limen amicę,
Nunc ſubeant medijs irrita verba Deis.
Nec compone comas, cum ſis venturus ad illā,
Nec toga ſit laxo conſpicienda ſinu.
Nulla ſit, vt placeas alienę cura puellę,
Iam face, vt e multis vna ſit illa tibi.
Sed quid pręcipue veſtris conatibus obſtet
Eloquar, exemplo quemq; docente ſuo.
Deſinimus tarde, q: nos ſperamus amari,
Dū ſibi quiſq; placet, credula turba ſumus.
At tu nec voces (quid enim fallacius illis?)
Crede, nec ęternos pondus habere Deos.
Neue puellarum lachrymis moueare caueto,
Vt flerent, oculos erudiere ſuos.
Artibus innumeris mens oppugnat amantū.
Vt lapis ęquoreis vndiq; pulſus aquis.
Nec cauſas aperi, quare diuortia quęras;
Nec dic quod doleas, clam tamen vſq; dole.
Nec peccata refer, ne diluat, ipſe caueto
Vt melior cauſa, cauſa ſit illa, tua.
Qui ſilet, eſt firmus, qui dicit ꝑ iſta puellę
Probra, ſatisfieri poſtulat ille ſibi.
Non ego dulichias furiali more ſagittas,
Nec raptas auſim tingere in amne faces,
Nec nos purpureas pueri reſecabimus alas;
Nec ſacer arte mea laxior arcus erit,
Conſiliū eſt, quodcunq; cano, parete monēti,
Vt faueas cęptis Phoebe ſaluber ades.
Phębus adeſt, ſonuere lyrę, ſonuere pharetrę,
Signa Deum noſco per ſua, Phębus adeſt.
Confer Amyclęis medicatum vellus ahenis
Murice cum Tyrio, turpius illud erit.
Vos quoq; formoſis veſtras conferte puellas,
Incipiet dominę quemq; pudere ſuę.
Vtraq; formoſę Paridi potuere videri,
Sed tibi collatam vincit vtranq; Venus.

nec capillos torqueas calamiſtro, ſic alibi. Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos. Nec toga ſit la *Toga laxa* xo, molles et libidinoſi ad pedes togā demittebāt, Hora. Eo q̄ ruſticius tonſo toga defluit, et Tibul. Heu miſeꝝ laxa qd iuuat eſſe toga. Nam alias toga in ſinum collecta ſubcingebat, vt nunc quidam linea ſacerdotū veſtimenta videmus.

Nulla ſit vt placeas. ne cures ē placere alijs puellis tuo orna tu. Alienę puellę, non ita tuę, vt ea ē, quam deperis, ſed (vt ita loquar) extra *Vnus ex multis* neę. Vt e mul: vna ſit illa tibi, vt ſolam illā exiſtimes te bēne, et eā ſolam eff ugias. Aliter apud Plini. in Epl̄is ad Caninium Ruffum, Vnum ex multis, idem miſeꝝ exponas. Sed qd ꝑci pue, cūm docet cur ſero ab amore deſi ſtant amantes. Exē plo quēq; docēte ſuo. ꝓprio exemplo vno quoq; id cognoſcēte.

Pondus hēre, hēre effectū. Nam falſo ti bi iurant p Deos, ex quo docet amatorē quoq; falli, cum cre dat puellę falſo iurā ti, q̄ eum amet. Vt lapis, vt ſcopulus.

Vndiq; fluctibus ex agitatus. Diuortia; ſeparatonē ab ami cę. Nec dic qd do leas, nec ē amicę cāſ doloris aperias, legi tur ē quid. Pecca ta, amicę in te crimi na. Ne diluat, ne ea purget, et refellat. Vt illa cauſa, vt pu ellę ratio. Qui ſilet, *ſatisfacere* qui non dicit ꝓbra puellę. Satisfacere, eſt aūt ſatisfacere tm̄ facere, q̄tum ſatis ſit irato ad vindictam, vt docet Aſconius. Liui. lib. vi. Peccet in quos, dum digni ſuis, qbus ita ſatisfiat. Satisfieri poſtulat, petit, vt ſe purget amica. Non ego Dulichias, vi *Dulichię ſagittę* ros amantes facit poeta ſe nolle furioſe occidere, et vi ſedare. Dulichias ſagittas, aut eas intelligit Herculis ſagittas, quas Vlyſſes Dulichius accepit a Philoctete et ad Troiam attulit, vt, in .xiij. Meta oſtendit Ouid. aut eas, qbus Vlyſſes procos interfe cit. Scribit. n. Home. in. xxi. Odyſſeę Penelopen de *Arcus Vlyſſis* diſſe arcum Vlyſſis ꝓcis tendēdū, dicens ſe illi nu pturā q arcum tetendiſſet, et ſagittā emiſiſſet. Veꝝ cum id facere nemo potuiſſet, Vlyſſes, qui ſub habitu mendici latebat, arcum tetendit, quē prius exploraverat, an eſſet carioſus, pro coſq; ſagittis excuſ ſis occidit. Proper. Et veteres arcus leto re nouaſſe procoꝝ, Erroris ſuꝭ ſic ſtatuiſ ſe modum. Tingere in amne faces, per vim faces Cupidinis extinguere. Nec nos purpureas, nec amā tes retinebimus inui tos, quo minus euo lent ad quam velint puellā. Conſilium eſt quodcunq; cano, nos inqt nulli vim afferimus, ſed ꝯſiliū damus, volētibus ſa nari. Sonuere lyrę, ly ra. n. Apollo vſus eſt, quam ex teſtudinis forma inueniſſe Mercurium tradunt, et ea donaſſe Apollinē. Poſt Apollinis cum Marſia, qua et ſuperior fuit ꝯtentionem, poſtq; ſumptam pręter ęquum a victo pęnas, pęnituiſſe Apollinem dicunt, citharęq; effractis cordis muſica aliqādiu abſti nuiſſe, auctor Diod.

Sonuere pharetrę; *Lyra Apollinis* pharetra enim ex hu meris Apollinis pen debat. Horatius, Vocē pum terret Viduus Pharetra Riſit Apol *Arcus ſagittādiq; repertor Apollo* lo. Scribit Diod. Apol linem arcus, ſagittā diq; extitiſſe repertorem, qua ex eā Cretē ſes ꝓcipue arcu dele ctati ſunt, quem Scythicū vocant. *Scythicus* Confer Amy clęis. Tyriam purpuram Laconica ꝓſtantiorem eſſe docet poeta, vt ex puellis aliam alia pulchrio rem eſſe per ſimilitudinem ꝓbet, ſcribit Pli vorē pur *Vbi ros purpurę ꝓcipuus* purę ꝓcipuum eſſe Aſię in Tyro, in Eninge Afri cę, ꝛ Getulo littore Oceani, in Laconica Europę.

Confer, cōpara, Velluꝰ medicatū, lanas tinctā. Ahenis Amyclęis, vaſis Laconicis. Murice cuꝫ
purpura Tyrio, cum Tyria purpura, q̄ olim laudatiſſima
tyria habebaꝫ, p̄ſertim ſi Dibapha erat, id eſt bis tincta
Dibapha magnifico ſpendio. Eſt aūt murex genus purpurę, vt docet Pli. Turpius illud erit, Laconicā purpuram intellige.

fus in bello Troiano periſſet, Laodamia audita mariti morte eius deſyderio in amplexu imaginis cęreę expirauit. Serui. ſcribit eā optaſſe, vt mortui mariti vmbrā videret, qua re ꝯceſſa non deſerens eam, in eius amplexibus periit. Recreat admonitu, fouet recordatione. Vulnusq; no. amor recrudeſcens.

Nec ſolā faciem, mores quoq; confer, & artes,
Tantum iudicio ne tuus obſtet amor.
Exiguū eſt, quod deinde canā, ſed profuit illud
Exiguum multis, in quibus ipſe fui.
Scripta caue relegas blandę ſeruata puellę,
Conſtantes animos ſcripta relecta mouent.
Omnia pone feros (q̄uis inuitus) in ignes,
Et dic, ardoris ſit rogus iſte mei.
Theſtias abſentem ſuccendit ſtipite natum,
Tu timide flammis perfide verba dabis.
Si potes & ceras remoue, quid imagine muta
Carperis? hoc periit Laodameia modo.
Et loca ſępe nocent, fugito loca conſcia veſtri
Concubitus, cauſas illa doloris habent.
Hic fuit, hic cubuit, thalamo dormiuimus illo,
Hic mihi laſciua gaudia nocte dedit.
Admonitu recreatur amor, vulnusq; nouatū
Scinditur, & firmis cauſa puſilla nocet.

Vtrunq; et Iuno & Pallas. Sed tibi collatam, cōparatā, nā ex ꝯparatione quāq; minus placere poſſe oſtendit. Tantum iudicio, vide ne prę amore plus placeat amica, q̄ par ſit. Scripta caue relegas, docet qd ſit exiguū illud, quod ſibi quoq; profuiſſe dixerat. Scripta, tabellas ab amica ancta miſſas ad amatorem accipe. Oīa pone feros, oīa ſcripta igni cremato. Ardoris ſit ro. iſte mei, iſte ſit finis, et ꝯſūptor mei amoris. Theſtias ab Oeneus in magna frumenti copia, cū cęteris Dijs, ſola Diana neglecta, ſacrificaſſet, irata Dea Calidoniū apꝝ ingēti magnitudine celebrē ad vaſtandā late patriam
Meleagri fabula ꝓpinquā īmiſit, ad hunc delendū Meleager ętate, viribusq; integer, pluribus aſſumptis ſecum ſocijs apꝝ iaculatus, occiſę beſtię ꝑmiuꝫ (id erat ferę pellis) omnium ꝯſenſu tulit. Cū in venatione Atalanta Scheneí filia affuiſſet, eius amore captus, pellē velut laudē occiſę ferę ſibi ꝯceſſit, qͦ factuꝫ, q vna venati fuerant Theſtij filij ęgre ferentes, Atalantę per inſidias, cū Arcadiā rediret, pellē abſtulere. Meleager puellę auxiliū ferens, Althęę mris fratres necauit, illa Meleagꝝ execrata eſt ab Dijs īmortalibus, q eius votū exaudiuerūt filio mortē īprecata. Fabulanꝶ qdam Meleagri ortu Parcas noctu in ſomnis Althęę dixiſſe, tunc vitę Meleagri filij finem fore, cum id ligni (illis torris extinctus erat) cōbureꝶ. Orto puero exiſtimās in eius ligni cuſtodia filij ſaluteꝫ ꝯtineri diligenter cuſtoditum ſeruauit. Poſtmodū fratrum morte irritata torre cōbuſto, ferunt cāꝫ interitus filij extitiſſe, cuius facti poſtea cū eam peniteret, laqueo vitā finiuit, auctor Diod. Fabulam & narrat Ouid. in Meta. Theſtias, Althea Theſtij filia. Ceras ami. imagines cereas. Carperis, delectaris hoc modo, q̄ Protheſilai mariti cęream imaginem Laodamia finxerat, dicente ipſa in Eplīs, Dum tu arma geris diuerſo miles in orbe, Quę referat vultus eſt mihi cera tuos, et paulo poſt. Hanc ſpecto, teneoq; ſinu pro ꝯiuge vero. Et tanq̄ poſſit vba referre queror. Sed cū ille e naui egreſ

Scindit, aperit. Firmis, amore pene liberatis legit & infirmis. Cā pu. parua cauſa. Flamę redar. renouabit amor. Argolicę cupe. docet a ſili, loca, quę nocēt amāti, euitanda eſſe. Nauplius Palamedis pr, vt vlciſceret filij necem, eleuata facula
Caphareus ſignum dedit ex Caphareo Euboię ꝓmōtorio Gręcis naufragio laborantibus, q credentes eos ignes indicare portū tutiſſimū, inter aſperrimos ſcopulos naufragium fecerunt. Virgi. Vltorq; Caphareus, et Propertius, Nauplius vltores ſub noctem porrigit ignes. Et natat exuuijs Gręcia preſſa ſuis. Soli. ſcribit Caphareum promontorium ꝓminere in Helleſpontum, vbi poſt illi excidium argiuam claſſem, vel Mineruę ira, vel (quod certior ꝓdit hiſtoria) ſydus arcturi grauibus affecit caſibus. Teq; ſenex, Nauplium Palamedis patrem dicit. Pręterita cautus Niſeide, Strabo in. ix. ſcribit poſt Cromyonem Scironides Atticis finibus imminere petras, iuxta mare tranſitum non relinquentes, ſuper eas aūt viaꝫ eſſe in Atticam, atq; Megaram ab Iſthmo ducentem, quo in loco Scironis res in monte geſtę, latroniūq;, & flectentis ad terram arbores pinus fabulis memorantur, q̄s Theſeus obtruncauit. A qbus locis extremis flantem, pellasq; ſcientem, ſęuum Caurum Athenienſes Scironē appellāt. Scōm vo petras illas Scironides idē ſcribit Minoā rupem ꝓrumpe ī pelagus Niſeę portum efficiēs. Fuit aūt Niſea Megarē
Niſea ſeu Minois ſuum emporiū, qͦ & Minoa vocabaꝶ, a qua poeta ꝓcelloſum mare, et orā illā Niſeida appellauit. Potes & (qͦ magis plꝫ) per Niſeida Scyllā intelligere,
Scylla ſcopulus quę eſt ſcopulus in freto Siculo verſus Italiam ſub quo ſunt ꝯcaua ſaxa, quo naues vi ventoꝝ, ęſtuq; freti impelluntꝶ, lacerantur q;, de qua Circe apud Homerum in. xij. Odyſ. ita Vlyſſem alloquiꝶ. Duo ſunt ſcopuli, cacumen montis excipat, in qͦ nemo mortalium aſcendit vnq̄, in medio ſcopulo ſpelunca Erebi inſtar. Habitat illic Scylla monſtrum immane, cui ꝑter Deum occurreret nemo, aſpectu triſtis,
Scyllę duodecim hēt pedes, colla ꝓlonga, ſex rotūdē capi, forma

ta, dentes triplici ſerie pectinatos. capita exereriſ, bellnas ingētes piſcaſ. Fabulas hās apud Oui. lxiiij. Meta. quā hic tñ more poetico ꝯfundit. Vult. n. Scyllā Niſi filiā in monſtrū marinū, deinde in ſaxum, qd̄ Niſeida appellat, fuiſſe ꝯuerſam. Id a nautis vitari docet et Oui. in Meta. Eandē fabulā confundit et Proper. eo

.ne, et vomites ꝑcipitata, qbus abſorptis ac diſſolutis naufragiorum fragmenta ad Tauromimitanum littus attrahunt, qd̄ ab huiōi caſibus cognan. i. fumum appellant. Tibullus, Nec violenta ſuo ꝯſumpſit in ore Carybdis, Vel ſi ſublimis fluctu ꝯſurgeret imo, Vel ſi interrupto nudaret gurgite pontū.

Vt pene extinctum cinerem ſi ſulfure tangas,
Viuet, & ex minimo maximus ignis erit.
Sic, niſi vitaris quicquid renonabit amorem,
Flamma redardeſcet, quę modo nulla fuit.
Argolicę cuperent fugiſſe Capharea puppes,
Teq; ſenex luctus ignibus vlte tuos.
Prgterita cantus Niſeide nauita gaudet,
Tu loca, quę nimium grata fuere, caue.
Hęc tibi ſint Syrtes, hęc Acroceraunia vita,
Hic vomit epotas dira Charybdis aquas.
Sunt, quę non poſſunt aliquo cogente iuberi,
Sępe tamen caſu facta leuare ſolent.
Perdat opes Phędra, parces Neptune nepoti,
Nec faciet pauidos taurus auitus equos.
Gnoſſida feciſſes inopem, ſapienter amaſſet;
Diuitijs alitur luxurioſus amor.
Cur nemo eſt Hecatē? nulla eſt, q̄ coepit Hirū?
Nempe quod alter egens, altera pauper erat.

carmie. Quid mīq; ī patrios Scyllā ſęuiſſe capillos, Candidaq; īguina verſa canes, et Virg. Quid loqr aut Scyllā Niſi, quam fama ſecuta eſt candida ſuccinctā latrantibus īguina mōſtris Dulichias vexaſſe rates. Sunt qdam q legunt Ripheide loco Niſeide. Hęc tibi ſint

Syrtes Syrtes, duo ſunt ſinus Africani maris diſpari magnitudine, ſed pari periculo, vento. n. trahunt harenę, vñ locus mōvadoſus fit accedēte cumulo harenarū, mō ꝓfundior illic abo ꝺ pulſis. Salu. Nā ppe duo ſunt ſinus ī extrema Africa, īpares magnitudine, pari nāq; quorum loca ꝓxima terrę palta ſunt. cętera iterlora, vbi ſors tulit, alta alia, alia in tēpeſtate vadoſa. Nā in tēpeſtate fluctus quaſi limum, harenā, et ſaxa trahūt, et hinc facies locorum mutaſ. Solinus quoq; ita ſcribit, cui ꝓximi Cyrenenſes inter duas Syrtes, quas inacceſſas vadoſum et reciproci mare efficit. Cuius ſali defectus, vel incrementa, haud promptū eſt deꝑhendere, ita incertis motibus nunc in breuia reſcinduntur portuoſa, nunc in ęſtibus inundanſ ingetis. Vt Varro auctor eſt, ꝑ flebilē ibi terrā ventis penetrantibus, ſubita vi ſpūs citiſſime, aut remouere maria, aut reſorbere. Hęc Acroceraunia vita, effuge hęc loca tāq̄ nautę fugiunt Ceraunia. Luca. Scopuloſa Ceraunia nautę ſumma timet, et Hora. Qui vidit mare turbidū, Et infames ſcopulos Acroceraunia. Sunt

Ceraunia ſiue Acroceraunia aūt Ceraunia, ſiue Acroceraunia (vt docet Ser.) mōtes Epiri, a crebris fulminibus dicti. Acros. n. ſummitas dr, Cheraunos vero fulmen. q; eorum ſummitas fulminibus infeſtaſ. Vir. Aut Athon, aut Rhodopē, aut alta Ceraunia telo Deiicit. Hic vo. epo.

Charybdis Charybdis foemina fuit voraciſſima, vt docet Ser. quę q; Herculis boues rapuit, a Ioue dr fulminata, et in maria ꝑcipitata, vnde nāiam priſtinā ſeruat. nā ſorbet vniuerſa. Dñ dīſ aūt Charybdis ante

Zanclea vrbē Siciłę Zanclen paululū ī traiectu, a qua ipſa a poetis Zanclea appellaſ, eius ꝓfundū qdē īmēſum eſſe docet Stra. quo inundationes freti mirū ī modum nauigia deꝑhdūt, magnas ꝑ circumductiones

Sunt q̄ nūc ꝑūt, diuitias ꝑ opulentiam amori et obeſſe dicē. Aliquo Co q; ſi ꝯgā amatorē diuitijs ſuis carere; vt ſanet, non parcbit. Caſu fa. caſu diuitię amiſſę, q̄ ſunt bona fortunę. Leuare ſo. ſolent amorē tollere, leuā et liuare. Perdat opes Phę. ſi Phędra ſit ſine diuitijs. Parces Neptune nepoti, nō capieſ prauo q̄ui Hippolyti amore, nec ille interficieſ a Neptuno immiſſo tauro. Nā cū Theſeo vxor Phędra falſo accuſaſſet Hippolytum Theſei filiū ex Hippolyta Amazone, q eam de ſtupro īterpellaſſet, Theſeus pater ab auo Neptuno petiit, vt filium diſcerperet, q cū Troezena curru veheret, cornigero tauro a Neptuno īprouiſo emiſſo perterrefactis eqs, et ꝑ aſperrima ſaxa curru ꝓtracto excuſſus interiit, vt elegātiſſime narrat Ouid. in vltimo meta. Hippolyti interitus meminit et Ci. in Officijs his vbis. Nam ſi (vt in fabulis eſt) Neptunus, qd̄ Theſeo ꝓmiſerat nō feciſſet, Theſeus filio Hippolyto nō eēt orbatus. Taurus auitus, taurus Neptuni Theſei aui. Ægeus. n. filius fuit Neptuni et Neropes. Gnoſſida fe. ino, ſi Phędra paup fuiſſet, potes hoc et ad Paſiphaen referre. Cur ne. eſt He. Hecates et Hiri exēplo docet amorē nō paupes, ſed potentiores ſubigere. Sunt q non Hecaten, ſed Hecalen legendū putent. Fuit. n. Hecale anus pauper, quę Theſeū ſuſcepit hoſpitio. Apule. lib. i. meta. Contentus lare ꝑuulo Theſei illius cognominis pr̄is tui virtutes ęmulaueris, qui non eſt aſpernatus Hecales anus hoſpitium tenue.

Hippolyti interitus

Nulla eſt q̄ coe. Hi. Hirus Ithacenſis mendicus fuit ſtultus, et magno corpore, q (vt Home. ſcribit) vapulauit ab Vlyſſe, cū reuerſus inueniſſet eū ī veſtibulo ędiū ſuarum. Hirus appellatus eſt a loq̄citate mendicandi, nā Arneus olim a mr̄e dicebaſ. Proper. Lydus Dulichio nō diſtat Croeſus ab Hiro.

Non tñ h tā. eſt, nō tñ tanti facis amoris remediū, vt velis paup eſſe. At tāti ti. ſit, at tanti facias non frequentare Theatra, quoad ꝯualueris, q̄ꝯ facis amoris iugū ponere. Non indul. Thea. nō frequentare Theatra, in qbus, molles et laſciuę, ne

agitari ſolent. Proper. O nimis exitio nata Theatra meo. Cantuſq; rythmi. Et vox, verba laſciua cantantium in Theatris. Et numeris brachia mota ſuis, ſaltationes illas, et molles geſticulationes dicit, quę in Theatris fiebant. Propertius. Siue aliquis molli deducit brachia geſtu Candida ſeu varios icinit ore modos. Ficti amantes, non veri amantes ſed ficti, vt in argumentis Comędiarum introducuntur, legit et hoc modo. Illic aſſidue ficti ſaltantur amātes. Quid ca. quid vites tanq; dānoſum. Nam comędia eſt vitę ſpeculum. Actor Comędus. Quid iu. qd pſit. Teneros poe. Elegos, et molles dicit. Meis dotes, meos libros. Callimachū fu. Callimachus Elegia princeps hr̄ Fabij iudicio. Fuit aūt Cirenęus (vt docet Seru.) a Batto oriundus. Non eſt ini. amo. qr res amatorias et laſciuas ſcripſit verſu Elegiaco, nam Lydē amauit, de q̄ Elegias ſcripſit. Tu quoq; Coe no. Philetas ē ex Coo inſula in mari Carpathio Elegiā ſcripſit, et in eo ſcribēdi gn̄e ſcēās tulit, vt Fabius docet. Huius et meminit Stra. quem aliorū ſcriptorū Critiū fuiſſe dicit, Battida amauit. Oui. de ſine titulo; Nec tantum clario Lydię dilecta poetę: Nec tantum Coo Battis amata Deo. Me cer. Sappho; Sapphus opa erant laſciua; vnde et i arte amandi ita ſcripſit, Nota ſit et Sappho, quid n. laſciuius illa. Meliorem ami. amicę magis placitum. Teia muſa, Anacreon poeta, pria Teius. Carmina Ti. de Tibullo et alijs poetis plura diximus in libris de Arte amandi. Cuius opus Cynthia ſola fuit. Propertiū quoq; non tuto legi poſſe ab amatore ſcripſit. Durus diſcedere, abire quin mollis fiat. De Gallo poeta antea dcm̄ eſt. Neſcio quid ta. neſcio qd ſūe et laſciuum. Æmulus, riualis. Solam amicam, ſine vllo amante. Acrius Hermionem, exemplis docet amorem emulis ardentiorem fieri. Alterius vi. Pyrrhi Achillis filij. Ibas ſi. con. Creten, nam cum Paris Spartā nauigaſſet, a Menelao ſuſceptus eſt hoſpitio, qui Helenę vxori hoſpitis curam mādauit, ipſe vero i Cretam nauigauit cum reliquis Minois pronepotibus accitus ad diuidendas Atrei opes, Viro Pliſthenio, Agamemnoni Pliſthenis filio. Nec fruſtra flebat, nec fruſtra plorabat Achilles. Atrides fecit, Agamēnon res habuit cum Briſeide. Fuit maxius fructus, fuit maxima vtilitas. Nam ſibi q nunquam tactas Briſeida, Agamemnon in. ix. Iliados Homericum maximis muneribus pollicetur ſe etiam Briſeida, quam Achilli eripuerat, remiſſurum, eamq; integerrimā omnino, et quę nunquam ſecum aut in eodem cubili iacuit, aut more virorum, mulierumque fuiſſe commiſtam magnū iuſiurandum interponit. Sceptrum non putat eſſe Deos, qr credit aliud eē iurare per Sceptrum, aliud per Deos. Sceptrum enī Agamēnonis Vulcanus fabrefecerat, Ioui q; dederat, Iuppiter poſtea Mercurio, Mercurius Pelopi, Pelops Atreo, Atreus morte reliquerat Thyeſti, Thyeſtes vero Agamemnoni, vt inſigne eius regis foret, qui in Argo, ſuiſque inſulis ditionem teneret, auctor Homerus libro Iliados ſecundo. Modo velle tene, modo tenęas tuam voluntatem adeundi amicam, vt ſit verbum pro nomine, ſic et Perſius, Velle ſuum cuiq; eſt. Vel tene velle, ideſt tibi propone tranſire velle amicę conſpectū. Nunc fortiter ire, nunc opus eſt forti animo tranſire amicę limina. Illo Lotophagos, Lotophagi fuere populi Africę habitantes Meningem inſulam, vt ſcribit Strabo, ſic appellati, quoniam comedunt Loton, quę eſt arbor ferens fructum ſuauiſſimum, et tam dulcem cibum, vt (auctore Plin. in libro decimoquarto) nomen etiam genti, terręque dederit, nimis hoſpitali aduenarum obliuione patrię. Nam Vlyſſes in Africam delatus ſocios ſciſcitatum miſit, qui guſtata Loto nunquam renunciare, aut redire cupiebāt. Cibi. n. ſuauitate

Callimachus Lydē amauit

Battida Philetas amauit

Sapphus opera

Lotophagi

Non hēt, vnde ſuū paupertas paſcat amorem,
Non tamen hoc tāti eſt, pauper vt eē velis.
At tanti tibi ſit non indulgere Theatris,
Dum bene de vacuo pectore cedat amor.
Eneruant animos citharę, cantuſq;, lyręq;,
Et vox, et numeris brachia mota ſuis.
Illic aſſidue ficti cantantur amantes.
Quid caueas actor, quid iuuet, arte docet.
Eloquar inuitus, teneros ne tange poetas,
Summoueo dotes impius ipſe meas.
Callimachū fugito, non eſt inimicus amori,
Et cum Callimacho tu quoq; Coe noces,
Me certe Sappho meliorem fecit amicę,
Nec rigidos mores Teia muſa dedit.
Carmina quis potuit tuto legiſſe Tibulli?
Vel tua, cuius opus Cynthia ſola fuit?
Quis potuit lecto durus diſcedere Gallo?
Et mea neſcio quid carmina tale ſonant.
Quod, niſi dux opis vatem fruſtrat Apollo,
Aemulus eſt noſtri maxima cauſa mali.
At tu riualem noli tibi fingere quenquam,
Inq; ſuo ſolam crede iacere toro.
Acrius Hermionem ideo dilexit Oreſtes,
Eſſe quod alterius cœperat illa viri.
Quid Menelae doles? ibas ſine coniuge Creten,
Et poteras nupta lętus abeſſe tua.
Vt Paris hanc rapuit, tum demū vxore carere
Non potes, alterius creuit amore tuus.

ritatis ſucꝫ obliti erant, quos Vlyſſes inuitos ad nauẽ reduxit, vnde Silius li.iij. ita ſcribit: Quos ſuc co nobilis arbor, Et dulci paſcit Lotos nimis ho ſpita baca. Scribit Pli. Loton arborẽ naſci circa Syrtes atq; Naſamonas, paulo maiorẽ pyro fructũ ſa bẽ magnitudine, colore croci admirandę ſuauitatis, q̃ in Italiã trãſlata nãz mutat. Hero. etiam in lib.iiij. ſcri. Lotophagos Gindanoꝝ oram in mare porrectã coluiſſe, q e ſolo loti fructu victitabant, q fructus eſt inſtar fructus lentiſci, ſuauitate aſſimilis fructui palmaꝝ, et ex eo fructu Lotophagos vinum facere ſolitos fuiſſe, idẽ auctor eſt. In illo an. in amicę aditu. De Sirenibus dictũ ẽ. Adijce ve. ocyſſime tranſeas. Hunc q̃z vel nimiũ, docet & riualem non hñdũ eẽ loco inimici, vt ſtea. Ecce ci. et, cibos q̃z libidinẽ incitantes vitandos eſſe dicit. Daunius bul. bulbus ex Apulia, quem poſt Africanos laudat Pli.li.xix. An veniat Megaris, Megara vrbs fuit Atticę, d qua Pauſan.lib.i.ita ſcribit, Beotij Megarei Neptuni filius, q Onthem vrbẽ incolebat, Beotioꝝ exercitũ Niſo ſubſidio veniſſe referũt, aduerſus quẽ Minos bellũ gerebat hunc in pugna occidiſſe, ibiq; ſepultũ vrbi nomen feciſſe, cũ antea Niſa diceret. Addunt Megarenſes xij. poſt capiam Phoronei filium ſeculis Legẽ ex Ægypto p fectũ regnũ obtinuiſſe, eoq; regnante Lelegas vocitatos fuiſſe. Illud & addimus Megarenſes alteram arcẽ habuiſſe Alcathoẽ noĩe, ab Alcathoe Pelopis filio cognominatam, quã ad eas aſcendẽtibus ad dextram Megarei monumentũ poſitũ eſſe. Eam Apollo in gratiã Alcathoi ſtruę

Megara

xit, q̃ñ ſub quadam muri parte lyram depoſuiſſet, nuncq; ſi eum lapis attraxit, vt Pauſanias et Paliphatus ſcribunt, vi. de Cul. in Meta. Alcathoen arcem nõ vrbẽ fuiſſe intelligit, vt Dom. voluit, atq; eum ſecuti litteraꝝ qdam ignari. Erit noxi. erit nocens. Erucas ſalaces, erucam herbã libidinem incitantẽ. Vtilius fumas acuentes lumina rutas, Rutã (vt Plini. docet lib. xx.) Pythagoras oculis noxiam putauit falſo, q̃m ſculptores et pictores hoc cibo vſos ſcribit oculorũ cã, eadem generationes impedit, ideo profluuio genitali dat, et Venerem crebro per ſomnia imaginantibus. De bac. mu ne. de vino a Baccho reperto. Scribit.n. Diodo.in.i. Dionyſiũ vini fuiſſe inuentorem in Nyſa, qui plantãdi, ac vini pficiendi, ſeruandiq; et ex alio transferẽdi vſus edocuit. Spe bre. breuiũ q̃ ſperes. Meos mo. mea precepta d munere Bacchi. Stupeant, torpeãt, ſenſu careant. Nutrit vẽto, docet amores vino accendi, et imminui, vt ignis vento. Lenis au. placidus ventus. Aut nulla ebrie. aut nihil, aut ẽ modice bibas. Si q̃ eſt inter vtrunq;, ſi qs parce biberit. Exegi, ad calcẽ deduxi. Feſſę da. ſer. cari. poſtq̃ opus ceptũ ad finẽ pduxit poeta, iã quieſcẽdũ eſſe dicit, qđ faciũt & nautę, cũ portũ attigerint. Virgi.in.i. Geor. Ceu feſſe, cum iam portũ tetigere carinę, Puppibus et lęti nautę i poſuere corõas. Pia vo. pias preces. Meo car. meis pceptis, qbus remedia amoris deſcripſi.

Hoc & in abducta Briſeide flebat Achilles,
Illam Pliſthenio gaudia ferre viro.
Nec fruſtra flebat, fecit (mihi credite) Atrides,
Quod ſi non faceret, turpiter eſſet iners.
Certe ego feciſſem, nec ſum ſapientior illo,
Inuidię fructus maximus ille fuit.
Nam, ſibi quod nunq̃ tactam Briſeida iurat
Per ſceptrum, ſceptrum non putat eẽ Deos
Dij faciant, poſſis dominę tranſire relictę
Limina, propoſito ſufficiantq; pedes.
Et poteris, modo velle tene, nunc fortiter ire,
Nunc opus eſt celeri ſubdere calcar equo.
Illo Lotophagos, illo Sirenas in antro,
Eſſe puta, remis adijce vela tuis.
Hũc quoq;, quo quõdã nimiũ riuale dolebas,
Vellem deſineres hoſtis habere loco.
Aut certe, quamuis odio remanente ſaluta,
Oſcula cum poteris iam dare, ſanus eris.
Ecce cibos etiam, medicinę fungar vt omni
Munere, quos fugias, quoſue ſequare dabo,
Daunius an Libycis bulbus tibi miſſus ab oris
An veniat Megaris, noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum eſt vitare ſalaces?
Et quicquid Veneri corpora noſtra parat.
Vtilius fumas acuentes lumina rutas,
Et quicquid Veneri corpora noſtra negat.
Quid tibi precipiam de Bacchi munere q̃ris?
Spe breuius monitus experiere meos.
Vina parãt aĩos Veneri, niſi plurima ſumas,
Et ſtupeant multo corda ſepulta mero.
Nutritur vento, vento reſtinguitur ignis,
Lenis alit flammas, grandior aura necat.
Aut nulla ebrietas, aut tanta ſit, vt tibi curas
Eripiat, ſi qua eſt inter vtrunq;, nocet.
Hoc opus exegi, feſſę date ſerta carinę,
Contigimus portuz, quo mihi curſus erat.
Poſt modo reddatis ſacro pia vota poetę,
Carmine ſanati foemina, virq; meo.

Publij Ouidij Naſonis de Remedio Amoris Liber ſecundus et vltimus explicit.

Habes Franciſce generoſe Enarrationes noſtras in Ouidium de Arte Amandi, & de Remedio Amoris, quas celerius aliquanto q̃ fuerat conſilium tuis preces bus emiſimus. Volebam enim uti Horatij conſilio, qui in arte poetica docet nõ precipitandam eſſe editionem, ſed in nonum annum premendam. Quare ſi quid deſyderabitur, id tibi, & quotidiano tuo conuitio aſcribito. Si quid vero immutatione literarum, syllabarumue aliquid depravatum inueneris, id non mihi, verum difficili impreſſorum correctioni imputato. Vale.

M. ANTONII ANTIMACHII MANTVANI CARMEN.

Naſo Corinna tuos expertus ſepe calores,
Et q̃ fallaces ſint in amore doli.
Edidit excultos hac callidus arte libellos,
Quo facile ad dñaȝ qſq; teneret iter,
Scripſit & accenſos, q̃ nã medicina furores
Tollat, & illato vulnere preſtat opem.
Que facili q̃uis ſint ſcripta poemata verſu
In multis fuerãt nõ bñ nota locis.
At modo diſcuſſit Merule ſolertia docti
Non exploratuȝ quicquid hẽbat opus.
Huic igit̃ tantum debere fatent̃ amãtes,
Naſoni quantum pallida turba ſuo.

DOMITII PALLADII SORANI CARMEN.

Quot puer ĩcantos q̃ndã pharetratus amãtes
Impulit ad ſeuẽ tela cruẽta necis,
Quot laq̃is periere fero ſub amorẽ iacẽtes,
quot rapuit miſſos eſtus, et ũda viros,
Seuus amor q̃ndã factus nunc mitior artis
Leniter offẽdet pectora victa ſuis. (mis
Nãq; modũ, facileq; viã docet artis amãdi
Hoc opus. Aſt aliud vulneris edit opẽ.
Multũ docta cohors, Veneriq; obnoxia pubes
Ingenio debet Naſo poeta tuo.
Nec minus interp̃s eadẽ tibi Merula debet,
Quod per te multis q̃ latuere patent.
Ergo tibi innumeras ꝑ tãto mũere grates.
Merula culte tibi, turba latina refert

Impreſſum Tuſculani apud Benacum. In edibus Alexandri Paganini. M.D.XXVI.

REGISTRVM

A B C D E

Omnes ſunt ſexterni preter E qui eſt quaternus.

Acrobatum 38
acror 16
ad ueritatem ſuper oculos 33
ad uenuſtandos ocu. 33
adamas 15
admiſſum 5
admetus 30
adonis 4
adulterina clauis 40
adulterina moneta 40
ędes heroibus mut. 32
ęgiſtus 23 45
ęgis 47
ęthiopes 3
agum nonis mo. 9
agere reum 48
aiax Telamonius 28
alcathoe 24
alceſte 30
ale, uel axillę 12
alea 45
aleones 45
aliptes 44
allia ſbodus 11
allienſes 11
alpes 32
aluta 33
aluearibus piſcis, 33
abeanta 46
amazones 29
amethiſtinus color 33
amphimeus 29
analectides 34
anacreon 35
andromache 27
anoopes fabula 35
aonia 23
apelles Cous 37
apollo ſeminiſt 21
appia aqua 4
appiades Deę 38
appiades 51
aqua lethea 36
aqua uirgo 36
arcteophy. uel Bo. 13
arcton 18
arcus Vlyſſis 52
area 3
argo 2
ariadna in ſyd. 13
ariadnę fabula 30
arion 35
arma achil. fa. & Vul. 29
ars 2
atrei 6
artemiſium 8
aſcra 2 17
aſſero 44
aſſertor 44
aſyria 4
aſtyphalea 18
aſtragalus 20

aſtragalizontes 20
athon mons 25
atlantę duę 20
atri dies 11
auctor herc. cur. 44
augustus pater patrię 7
augustus in deil 7
auſpiciū duplex 7
auſonii de Dido. epi. 30
automedon 2
Bacchus 6
bacchi fa. no. ſe. 13
baię 8
balanę aquę 8
battida Phi. ama. 54
bellum Parthi. 45
byblidis fabula 8
bombyces 22
bona Dea 34
boues 18
bulbi Megarici 24
buſiris 55
buxus 41
Carbunnus 35
caius, et lucius 7
callimachus Ly. am. 54
calendę Martię 10
caliſtho I urſa 18
calydnę 18
calypſo 19
calculus ſeu la. 20
calamiſtrum 22
calchas 28
callimachus 35 48
calamus auct. 46
cāpi Mar. cer. 13 36
carus 20
canicula, grę Pro. 21
caniculę effectus 21
canum cultus 25
canephorę 27
capill & laus 14
capitolium 31
capitoliū exter. et in. 31
capilli et exter. 31
caſtoneę hera. 22
caſus folio. auctū. 41
cauſeri 11
cauum eſt 27
caucaſus 33
cauſa 43
cęa ueſtis 22
cellę uinarię 28
cenſura offitii 28
cephenes 6
cephalus 41
cephalus pro. cyl 41
cerimonię iudai. 4
cereris ſacra 26
cerimonię Sam. 27
cenuos ſenecta 31
cęruleum 33
cęſius color 33
chaonia 20
cous 20

chryſis filia 23
cicuta 38
cydon 9
cydnus 33
cygni fabula 41
cyllenius 32
cynthia 39
circus 5
circenſiū factio. 5
circenſes ludi 10
circe 19
cyris 44
circe ſolis filia 47
cytheris 39
cytiſus 41
clarius deus 18
clio 2
columbarū oſcula 24
columbę 26
colores ad fa. ue. 33
commentum 39
comę pro frondi. 46
comedia 48
conſualia 4
conchę 25
contagium 51
contagio 51
contages 51
cornua Bacchi 7
corinthus 9
corona 21
cornelius gallus 35
cos, ſiue Cea iſu. 22
corbemus 48
craſſi, et pu. mo. 6
creta 9
cretenſes menda. 9
crinitus arbor 46
crocodile, et co. us. 34
cubi 20
cū bali. uiola. 33
cornus bacchi 13
curię duorū ge. 31
currus ueneris 42
Danae 9
danae a dycte re. 33
daphnis 16
dardania 27
daſypus 25
daulos 44
deianare 12
dedali fabula 18
deſiduū capil. 32
deidamię fabu. 15
delos 18
delia 99
deponere 14
depoſitum 14
deportatio 26
deus in poetis 39
dianę lucus 8
diana nemoralis 8
dia, uel Na. inſula 13
dibapha 53
dido 30
Dionyſius 6
dione 36
dircęus fons 35
diſcinctus 55

diuidium 25
dulichię ſagittę 52
elegiacum carmē 8
elementorū origo 24
elephātidos lib. 28
elegeia 48
eliſa 50
ennius Tarēti. 37
ephebeia 5
ephyra 9
epimenidum 24
equorū gyrus 36
eryx 24
eriphyle 29
euadnę tres 30
euanidus 52
euorius 13
euphrates 7
europę Ag noris 9
europę creteſis 9
eurylus cent. ue. 14
europes fabula 34
Faces cupidinis 2
faſtus 15
fuci 46
ſerulę 13
flabellum 6
flexum eſt 27
flumen 51
forum triplex 4
fori 5
frutex 3 24
fulmen ęneum 38
Gallorū ulula. 12
gargara 3
gauſape 22
gemini 16
gemelli 16
gemmabus 43
geniale 5
germanię herbę 32
ginena 34
gliſium 22
glaucus color 33
glaucum 31
glauce 33
gnoſſes 9
gorge 22
gorgonum gēs 38
Hammon 42
harena 6
harmonia 31
haſta achillis 44
hecate 19
hedi 10
helenę fuga 17
helicę 18
hęmonia 18
hercules max. 38
hercules puer 6
hermanę 16 31
hercules iolę ab. 32
herculis ędes 31
hercules triū pha. 32
hercules madage 32
hercules puſillus 32
heſiodus 1
heſpera 38
hiatus 33
hiacynthinus co. 33

hybla, ſeu uel. 35
hylas 19
hymeneus 13
hymettus 24
hippodamię fa. 17
hippomanes 18
hipſicratea 30
hippolyta interi. 53
hircus in alis oc. 12
Homerus 57
Homeromaſtix 48
hoſtia 39
Iacoli exercita. 36
iacta eſt alea 45
iambicū carmē 48
iaſonis mors 23
icarium mare 18
ilia 8
ignis ueſtę inex. 38
illyrii 28
indi 3
ingenuę ar. uel li. 19
innocuum 14
inocilago 46
infitia 2
inſtitor 11
inferendi modi 46
infitio 46
interſi romani 5
io Pęan 17
ionia 21
ioppe 3
iſis 40
iuglandes 22
iuppiter in Cyg. 16
Iuppiter Dodo. 20
Lacetanū uinuę 40
Laurus 40
lebynthos 18
lepnę equitia 23
lemnos inſula 26
lenteſcere 23
leones 20
lepus 25
lepores foecūdi 25
leucas 47
libum 11
lycoris 33
lydi 6
lydorū inuenta 10
lydia 21
limbus 2
linea 5
lynx 13 16
lyncei oculi 13
lynocrium 16
lymeſos 23
lyra inuenta 31
lyra Apollinis 52
lorica 47
lotophagi 54
ludius, ſeu hiſtrio 5
ludi gladiatorii 6
luna ſitante 46
Mamdon 25
Macrobii 25
Magica uanitas 18
magicę artis proſti gia 46
marmora pegria 3

mammea Thea. 4
M. Antonii clas. cl. Ac. 6
Marſis 19
margaritę 32
maria a Roma. ſtra. 32
mars, et eius inuentum 45
matronalia 10
medeę ira in Iaſonē 28
medea filios lugu la. 44
medicinę inuen. 44
megaleſia 5
megara 24 54
meleagenes Ho. 17
mel optimum 24
mellis uſus 24
melinum 33
memphis 4
meonia 21
metę forma 8
methymna 9
mimallonides 13
myrica, uel Ge. 17
myrto coro. poe. ele. 28
myrones duos 34
myrtus, et eius genera 41
mons ſanctus 26
mulciber 26
mulier ſine capil lis 34
murex 8
mutata uenus 33
muri thebani 35
muſę 2
mutilum 34
Nablium, ſiue nau lium 35
nardinum unguen tum 38
naritia 5 47
naritia, uel lo. I Ca la. 47
natales 6
naumachia 6
nauigandi princi pia 18
naualis corona 37
nauſea 47
naxos 18
nemeſis 39
nemines ma. ex. 51
nequitia 23
neribus 47
neritum 47
neſtoris facun. 28
nili irrigatio 15
nilus aurea Aegy. uo. 15
nili bellum intermentium 15
nimbum 4
nireus 19
niſea 24
niſea, ſeu uolnos 52

Nonacrina 21
nouale 2:
nuces 22
nuclei pinei 24
nuge 23
numina in exer. preſe. 7
Obeliſcus 10
Odryſarum gens 17
Oeſopum 33
Olenia capella 10
olee corone 16
Olympia 16
Operari 40
Orionis fabula 16
Orionis amice 16
Orionis ſydus 18
Orpheus 35
oſcines 7
Ova 24
Pagase 30
pagasea nauis 30
pallium 6
palma 17
palepaphos 26
palatium 32
pallas tibiã ab. 32
paphos 26
parua domus ab Aug. 6
parthi 6
parthorum fuga 7
pardus indicus 7
parca 18
paretonium 37
paſiphaes fabula 9
paſiphae 9
patroclus 16
pauo 14
pean 17
pelasgi 24
poena aperientis li. alie. 26
penthesilea 29
penelope 30
perſeus 3
perse 6
perſis 7
penſiſi cruciatus 15
persides herbe 47
peragere reum 48
petulans 47
phaeton 9
phaſias 19 23
phaſis 19 23
phere 21
philoctetes 44
phinei fabu. 10 47
philtra 19
phylace 23
phylacides 23 30
phylaceia 23
phylaceus 30
phyllis in Amygdalum 30
phylla 30
philetas 35
phylla unde phylde. 42
phenix occecatus 9
Phebes, et Ilarie 15
pylades 16
pile ludus 36
pinus acuta 24
pinus culta 41
piper 24
pyrethrum 24
pix illyrica 28
pix nauina 47
Plauſtrum 18
platanus 23
platanon 28
pleiades, uel vergilie 10
plectrum 35
ploas nympha 41
pompa Megaleſiaca 5
porticus corinthia 3
porticus octauie 3 37
porticus Liuia 3 37
porticus Apollinis pa. 3
porticus pompeia 36
poſſideant 8
poſtridianus 11
preficere 2
prepetes 7
precordia 44
priamus Hectorem re. 11
propinare 14
profanum 14
proteus 17
progne euitia in filium 27
protheſilaus 30
propertius 35
pſalterium 36
pugnare auſpiciis alie. 7
puluinar 6
puluinus 6
pullum 38
pullatum 33
pumices 12
purpure co. du. 33
purpura tyria 53
puteal 52
Quadrantalia 20
quando eſt mſe. 46
quatergemini 16
que propiqua 51
queſtus artis lil. 36
quid coitus pre. 25
Qu. Ennius 37
quo exi. mel. 45
Ratio 43
rebellis 46
recubes ibicos 48
rex inlina 24
rei eſt nuado 11
reticulum ti ſtudineum 32
rex nemoralis 8
ricbes 35
romuli ſigniſi 5
roma aurea 31
roſe 31
roſtra 31
rumaris ſeu lib. 40
Sabbatum 4
ſabinarum nume. 5
ſabbatum ſaturnini dies 11
ſabbatum obſer. ali. pro. 46
ſalax 24
ſamos inſula 18
ſamothracia 27
ſappho 35
ſapphicũ carmen 35
ſapphus opera 54
ſaturnalia 21
ſatyri 13
ſaturnium 31
ſatisfacere 52
ſcamna 6
ſcazon 48
ſcena 4
ſcylla niſi 9
ſcylla phorci 9
ſcila 24
ſcylle fabula 44
ſcylla ſcopulus 53
ſcylle forma 53
ſcutum anacis 31
ſe menta 33
ſegmentabus 33
ſegmentarii 33
ſenio 20
ſept. trigemini 16
ſeptentriones 18
ſeriphos 33
ſeriphi in lapi. 33
ſeruorum nomina 35
ſidon 34
ſidones 34
ſilenus 13
ſilones 25
ſimois 19
ſimus 25
ſimonis nomẽ 25
ſinopis 33
ſirenes 35
ſiſyphus 35
ſiſtrum 40
ſithonis 51
ſoccus 48
ſol in Leone 3
ſolee, ſeu crepid. 20
ſol in Virgine 37
ſortilegia in cra 6
ſortes iacie. ali. pro. 46
ſtacte 8
ſtamen 15
ſteſicorus poeta 30
ſtibium 33
ſtola 2
ſtrimonie grues 33
ſtrimon 33
ſtuprum 15
ſubtegmen 15
ſub titulis aliquid a mit. 47
ſuccincta pineta 41
ſulphur, et eius gene. re 47
ſuperſtide 11
Talus 20
talorum inuentor 20
tamarix 17
tantali fabula 27
tantali ſupplici. 27
tardipes 26
tarpeium 31
telephi hiſtoria 43
templum 4
tepidum 43
tergemini 16
terentius 35
teſpiades 2
teſtere 20 36
thamyras 37
thais 48
theſſalia 2
thalum 4
theſmophoria 26
thymnum 4
thyrſum 41
tibicines 5
tibicen 5
tibiarum muſica 5
tyberis theſeus 36
tigris 7 13
tympanum 13
tiphys 2
tirynthius 6
tyrus olim inſula 12
tyrus inſula 33
tyria purpura 33
tibules 43
toga laxa 52
torua meduſa 22
torrens 52
tria genera cla 12
tria precepta Chilon 25
trieterica 41 51
tripodes 42
triſtitia tragoe. pe. 48
triumphi forma 7
troia ludus 5
trochus 36
tropaea 45
tunica 22
turdi 22
uadari 52
uani 35
uarici 35
uarrones duo 36
ubi terei ſa ppetra. 44
ubi ros purpure pre. 4 52
uela in theatris 4
uellicare 14
uenus 4
uenus, uel Coa 20
uenus Erycina 24
uenus aurea 34
uenus uulne. a dio. 43
uenus uuln. in ce. re. 43
uenus appias 52
uia appia 4
uictrices 43
uino ſpar. thea. 4
uini natura 8
uindicta 40
uindico 44
uipere coitus 25
uirtus 29
uirulentus 29
uirtutis teplum 30
uirgilius 36
uitta 2
umbraculum, ſeu um. 20
umbri 35
unionum uſus 11
uniones 32
unus ex multis 52
urbanus 47
urb mutas 47
uulcanus claud. 26
uulcanus, in Lem. preci. 26
xerxes togatus 32
Zanclea 53
zelotypia 49
zetes, et amphion 35
zoilus lib. in Ho. cõ. 47

Z 1109.2
99 960690

MC